

**KNJIGA SAŽETAKA
LIBRO DE RESÚMENES**

2024.

**III MEĐUNARODNI ZNANSTVENO-STRUČNI SKUP
MIGRACIJSKI PROCESI IZMEĐU HRVATSKE I JUŽNE
AMERIKE
KONSOLIDIRANJE TRANSNACIONALNIH MREŽA AK-
CIJSKOGA PARTICIPATIVNOGA ISTRAŽIVANJA**

**III ENCUENTRO INTERNACIONAL CIENTIFICO PRO-
FESIONAL
PROCESOS MIGRATORIOS ENTRE CROACIA Y AME-
RICA DEL SUR
CONSOLIDANDO REDES TRANSNACIONALES DE
INVESTIGACION ACCION PARTICIPATIVA**

KNJIGA SAŽETAKA

LIBRO DE RESÚMENES

III. Međunarodni znanstveno-stručni skup
Migracijski procesi između Hrvatske i Južne Amerike
Konsolidiranje transnacionalnih mreža akcijskoga participativ-
noga istraživanja

III Encuentro Internacional Científico-Profesional
Procesos migratorios entre Croacia y América Sur
Consolidando redes transnacionales de investigación acción
participativa

14., 15. i 16. studenoga 2024.
14, 15 y 16 de noviembre de 2024

Zagreb, São Paulo, Buenos Aires, Comodoro Rivadavia,
Caleta Olivia, Rosario, Córdoba

KNJIGA SAŽETAKA

LIBRO DE RESÚMENES

Nakladnik / Editorial

Institut za istraživanje migracija
Trg Stjepana Radića 3
10000 Zagreb

Za nakladnika / Responsable

Marina Perić Kaselj

Urednice / Editoras

María Florencia Luchetti
Marina Perić Kaselj

Prijevod / Traducción

Boris Nikšić
Milan Puh
Ana Jokić

Lektura i korektura / Corrección de estilo

Ana Jokić

Prijelom i grafičko oblikovanje / Diseño gráfico

Jimena Durán Prieto

ISBN

978-953-6028-85-6

Knjiga sažetaka objavljena je uz potporu Središnjega državnoga ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Libro de resúmenes publicado con el apoyo de la Oficina Estatal Central para los Croatas en el Exterior.

Zagreb, 2024.

Pokroviteljstvo - Auspicio

Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske /
 Oficina Central Estatal para los Croatas en el Exterior

Union Europea. NextGenerationEU / Unión Europea NextGenerationEU

Organizatori – Instituciones organizadoras

Institut za istraživanje migracija / Instituto de Investigación de las Migraciones (IMIN) – Hrvatska

Nacionalno sveučilište u Patagoniji “San Juan Bosco”, Fakultet humanističkih i društvenih znanosti, Institut za društvene i političke studije Patagonije / Universidad Nacional de la Patagonia “San Juan Bosco”, Facultad de Humanidades y Ciencias Sociales, Instituto de Estudios Sociales y Políticos de la Patagonia (IESyPPat-FHCS-UNPSJB) – Argentina

Multidisciplinarni institut za istraživanje te društveni i produktivni razvoj Zaljevskog bazena San Jorge pri Nacionalnom vijeću za znanstvena i tehnička istraživanja i Nacionalnom sveučilištu u Patagoniji „San Juan Bosco“ / Instituto Multidisciplinario para la Investigación y el Desarrollo Productivo y Social de la Cuenca Golfo San Jorge dependiente del Consejo Nacional de Investigaciones Científicas y Técnicas y la Universidad Nacional de la Patagonia “San Juan Bosco” (IIDEPyS-GSJ-CONICET-UNPSJB) (IIDEPyS-GSJ-CONICET-UNPSJB) – Argentina

Nacionalno sveučilište u južnoj Patagoniji, akademska jedinica Caleta Olivia, Institut za kulturu, identitet i komunikaciju / Universidad Nacional de la Patagonia Austral, Unidad Académica Caleta Olivia, Instituto de Cultura, Identidad y Comunicación (ICIC-UNPA-UACO) – Argentina

Sveučilište u São Paulu, Fakultet obrazovnih znanosti / Universidad de São Paulo, Facultad de Educación / Universidade de São Paulo, Faculdade de Educação da (FE-USP) – Brasil

Visoki učiteljski institut br. 807 „Perito Moreno“ (ISFD 807) / Instituto Superior de Formación Docente 807 “Perito Moreno” (ISFD 807) – Argentina

Povijesni dokumentarni centar pri Tajnstvu kulture općine Comodoro Rivadavia (CDH) / Centro Documental Histórico dependiente de la Secretaría de Cultura de la Municipalidad de Comodoro Rivadavia (CDH) – Argentina

Institucionalna potpora i suradnici- Avals institucionales y colaboraciones

Sveučilište u Buenos Airesu, Filozofski fakultet, Institut za antropološke znanosti / Universidad de Buenos Aires, Facultad de Filosofía y Letras, Instituto de Ciencias Antropológicas de la de la (ICA-FFyL-UBA) – Argentina

Nacionalno sveučilište u Rosariju, Fakultet humanističkih znanosti i umjetnosti, Antropološka škola / Universidad Nacional de Rosario, Facultad de Humanidades y Artes de la, Escuela de Antropología de la Facultad de Humanidades y Artes (EA-FHUMyAR-UNR) – Argentina

Centar za antropološka proučavanja u urbanim kontekstima Fakulteta humanističkih znanosti i umjetnosti Nacionalnoga sveučilišta u Rosariju / Centro de estudios antropológicos en contextos urbanos de la Facultad de Humanidades y Artes de la Universidad Nacional de Rosario (CEACU-FHUMyAR-UNR) – Argentina

Međunarodni zajednički centar za istraživanja CEIL/CONICET-SHU- Globalizacija i društvo / Centro Internacional Mixto de Investigaciones CEIL/CONICET-SHU Globalización y sociedad – Argentina

Talijanski sveučilišni institut Rosaria / Instituto Universitario Italiano de Rosario- Argentina

Zaklada Caleidoscopio (Construyendo Lazos) / Fundación Caleidoscopio (Construyendo Lazos) – Argentina

Croactivas. Mreža žena iz Latinske Amerike / Croactivas. Red de Mujeres croatas de Latinoamérica – Argentina

Udruga građana Cámara Argentino Croata de Industria y Comercio / Asociación Civil Cámara Argentino Croata de Industria y Comercio (CACIC) – Argentina

Udruga građana Croata Jadran / Asociación Civil Croata Jadran – Argentina

Ateneo Croata

Udruga građana Ateneo Croata / Asociación Civil Ateneo Croata – Argentina

Hrvatski dom Córdoba / Hogar Croata de Córdoba – Argentina

Mala Škola Córdoba Kolito – Argentina

Organizacijski odbor - Comité organizativo

Dr. sc. Marina Perić Kaselj (IMIN) Hrvatska
Dr. sc. María Florencia Luchetti (IMIN) Hrvatska
Dr. sc. Patricia Sampaoli (ICIC-UNPA-UACO). Argentina
Dr. sc. Brígida Norma Baeza (IESyPPat-UNPSJB/IIDEPyS-GSJ-CONICET-UNPSJB). Argentina
Dr. sc. Gabriel Alejandro Carrizo (IESyPPat/IDEPyS-GSJ-CONICET-UNPSJB/UNPA). Argentina
Dr. sc. Milan Puh (USP). Brazil
Dr. sc. Nikolina Židek (IE University – Madrid/IDES). Španjolska/Argentina
Dr. Karen Bauk (UNC/ Mala Škola Córdoba Kolito). Argentina
Dr. sc. Sonia Paula Grotz (PAR). Hrvatska/Argentina
Dr. sc. Jelena Nadinić (CACIC-Croactivas). Argentina
Mr. sc. Adriana Velásquez (UNPSJB/ISFD 807). Argentina
Mr. sc. Marta Bianchi, (UNPA-UACO). Argentina
Lic. Norma Moreno (CDH). Argentina
Silvana Beatriz dos Santos, prof. (UNPSJB). Argentina
Juan Ahlin, prof. (UNPSJB/CDH). Argentina
Cristina Solián, prof. (UNR). Argentina
Jimena Durán Prieto, prof. (UBA). Argentina
Guillermo Williams, doktorand (UNPSJB/CONICET). Argentina
Guillermo Fernández, doktorand (EIDAES/UNSAM). Argentina
Gastón Alejandro Olivera, doktorand (UTN/UNPSJB/UNSAM). Argentina
Paula Gadže, doktorandica (UBA). Hrvatska/Argentina
Oliver Zambrano Alemán, doktorand (UCV). Venezuela/Argentina
Cristian Šprljan, mag. comm. (UNC). Argentina
Carolina Montserrat Insúa, Mag. hist. (UNPSJB). Argentina
Paula Tresols, mag. psych. (UBA). Argentina
Cristina Misic, mag. psych. (UCA). Argentina
Vania Yutronic Iratchet, mr. sc. (UCHILE). Čile / Hrvatska
Znanstveni odbor / Comité científico
Dr. sc. Marina Perić Kaselj (IMIN). Hrvatska
Dr. sc. Ivana Franić (UNIZG). Hrvatska
Dr. sc. Juan Carlos Radovich (UBA / CONICET). Argentina
Dr. sc. Fortunato Mallimaci (UBA/CONICET). Argentina
Dr. sc. Ana Malnar (IMIN). Hrvatska
Dr. sc. Ana Perinić Lewis (IMIN). Hrvatska
Dr. sc. Nikolina Židek (IE University – Madrid/IDES). Španjolska/Argentina
Dr. sc. Marcelo Carlos Huernos (UNTREF). Argentina
Dr. sc. Darija Hofgräff Marić (HDA). Hrvatska

Dr. sc. Paola Cúneo (UBA/CONICET). Argentina
Dr. sc. Patricia Sampaoli (ICIC-UNPA-UACO). Argentina
Dr. sc. Brígida Norma Baeza (IESyPPat/IIDEPyS-GSJ-CONICET-UNPSJB). Argentina
Dr. sc. Gabriel Alejandro Carrizo (IESyPPat/IDEPyS-GSJ-CONICET-UNPSJB/UNPA). Argentina
Dr. sc. Mario Hugo Ayala (ICSE-UNTDF/CONICET). Argentina
Dr. sc. María Florencia Luchetti (IMIN) Hrvatska
Dr. sc. Natasha Kathleen Ružić (IMIN). Hrvatska
Dr. sc. Josip Bruno Bilić (UBA). Hrvatska/Argentina
Dr. sc. Milan Puh (USP). Brazil
Dr. sc. Nadia Molek (FOS/UBA). Slovenija/Argentina

Znanstveni odbor - Comité científico

Dra. Marina Perić Kaselj (IMIN). Croacia
Dra. Ivana Franić (UNIZG). Croacia
Dr. Juan Carlos Radovich (UBA/CONICET). Argentina
Dr. Fortunato Mallimaci (UBA/CONICET). Argentina
Dra. Ana Malnar (IMIN). Croacia
Dra. Ana Perinić Lewis. Croacia
Dra. Nikolina Židek (IE University-Madrid/IDES). España/Argentina
Dra. Darija Hofgräff Marić (HDA). Croacia
Dra. Paola Cúneo (UBA / CONICET). Argentina
Dra. Patricia Sampaoli (ICIC-UNPA-UACO). Argentina
Dra. Brígida Norma Baeza (UNPSJB/CONICET). Argentina
Dr. Gabriel Alejandro Carrizo (UNPSJB/UNPA/CONICET). Argentina
Dr. Mario Hugo Ayala (ICSE-UNTDF/CONICET). Argentina.
Dra. María Florencia Luchetti (IMIN). Croacia
Dra. Natasha Kathleen Ružić (IMIN). Croacia
Dr. Marcelo Carlos Huernos (UNTREF). Argentina
Dr. Josip Bruno Bilić (UBA). Croacia/Argentina
Dr. Milan Puh (USP). Brasil
Dra. Nadia Molek (FOS/uba). Eslovenia/Argntina

SADRŽAJ – ÍNDICE

POZIVNO PISMO	17
Obrazloženje	17
Predložene tematske osi	19
LLAMADO A CONTRIBUCIONES	20
Fundamentación	20
Ejes temáticos propuestos	22
KNJIGA SAŽETAKA / LIBRO DE RESÚMENES	23
Juan Ahlin	24
Zlatko Tanodi i Ilija Jurić. Dvojica hrvatskih intelektualaca u Patagoniji Zlatko Tanodi e Ilija Jurić. Dos intelectuales croatas en la Patagonia	
Brígida Baeza	25
Doprinosi promišljanju o multilokalnosti i mobilnosti obiteljskih mreža migrantskih skupina u Patagoniji Aportes para pensar la multilocalidad y movibilidades de redes familiares de grupos migrantes en Patagonia	
Ana Barbarić	26
Izrada bibliografija publikacija hrvatskih iseljenika kao doprinos očuvanju pisane baštine Creación de bibliografías sobre las publicaciones de los emigrantes croatas como contribución a la preservación del patrimonio escrito	
Karen Bauk	28
Od korijena: običaji i učenja naših predaka Desde la raíz: costumbres y enseñanzas de nuestros ancestros	
Josip Bruno Bilić	29
Očuvana obilježja hvarskog govora kod argentinskih Hrvata Las características preservadas del habla de la isla de Hvar en el caso de los croatas-argentinos	
Silvina Mariel Biott	30
Povratak hrvatskim korijenima: književna i psihološka promišljanja o migraciji i povratnoj migraciji El retorno a las raíces croatas: reflexiones literarias y psicológicas sobre la migración y la migración inversa	

Carol Monica Calasich Garate	31
Izazovi i prilike u hrvatskim migracijskim politikama prema latinoameričkoj dijaspori: komparativna analiza Desafíos y oportunidades en las políticas migratorias de Croacia hacia la diáspora latinoamericana: un análisis comparado	
Gabriel Carrizo	32
„Ovo je nova jedinka u populaciji.” Imigracija, sindikalizam i policijska kontrola u središnjoj Patagoniji 1940-ih kroz analizu zapisa “Trátase de un individuo nuevo en la población”. Inmigración, sindicalismo y control policial en la Patagonia central en la década del '40 a través del análisis de prontuarios	
Liliana Margarita Dabo	34
Hrvati i sport u Argentini 1950-ih. Put socijalnog uključivanja u novu sredinu i očuvanja nacionalnog i kulturnog identiteta Los croatas y el deporte en la Argentina de los '50. Una vía de inclusión social al nuevo escenario y de conservación de la identidad nacional y cultural	
Silvia Detelić, María Cecilia Fernández Šarić	36
Hrvatska udruga Jadran: od nostalgije do jačanja hrvatskog identiteta u Argentini Asociación croata Jadran: de la nostalgia al fortalecimiento de la identidad croata en Argentina	
Dobriša Djukich de Neri, Davorin Djukic	37
Hrvatski trag u društvenom venezuelanskom prostoru „drugoga” La huella croata en el espacio social venezolano del “otro”	
Camila Docampo	38
Od društava uzajamne pomoći do udruga kao promotora kulture: Udruga Ateneo Croata i nova uloga iseljeničtva u XXI. stoljeću Del mutualismo a la proyección cultural: la Asociación Civil Ateneo Croata y el nuevo rol de la diáspora en el siglo XXI	
Andrea Carolina Dorta Baptista	39
Izazovi i uvjeti latinoameričkih sezonskih radnika u RH, 2021. – 2024. Retos y condiciones de los trabajadores de temporada latinoamericanos en Croacia, 2021-2024	
Silvana Beatriz dos Santos	40
Izazovi sastavljanja migracijskih podataka. Između datoteka i pristupa istima Los desafíos para construir datos migratorios. Entre archivos y sus accesos	
Aliger dos Santos Pereira	42
Case Study upotrebe metodologije konkurentске inteligencije (CI) na dva otoka u Hrvatskoj 2023. Estudo de caso do uso da metodologia da inteligência competitiva (IC) em 2 ilhas na Croácia em 2023	

Jimena Durán Prieto	43
Otkrivanje arhitekturne i kulturne baštine u središtu grada Buenos Airesa Descubriendo el patrimonio arquitectónico y cultural croata en el centro de la ciudad de Buenos Aires	
Guillermo Fernández	44
Pojmovi priče i narativa za pristup historiografiji hrvatskih migracijskih procesa u Argentini Las nociones de relatos y narrativas para un acercamiento a la historiografía sobre los procesos migratorios croatas en Argentina	
Marcos Flores Rupper	45
Procesi povratka hrvatske dijaspora iz Južne Amerike kao snaga za gospodarski i demografski rast te očuvanje hrvatske kulture u Republici Los procesos de retorno de la diáspora croata de Sudamérica como fortaleza del crecimiento económico, demográfico y de preservación de la cultura croata en la República de Croacia	
Ivana Franić	47
Hrvatsko iseljništvo iz perspektive hrvatskih jezičnih korpusa La emigración croata desde la perspectiva de los corpus lingüísticos croatas	
Paula Gadze	49
Perspektiva životnog tijeka u povratničkim migracijama La perspectiva del curso de vida en las migraciones de retorno	
Katia Gavranich Camargo	50
Mreže znanja i identiteta: kulturni menadžment hrvatske zajednice u Brazilu Redes de Conhecimento e Identidade: A Gestão Cultural da Comunidade Croata no Brasil	
Mariana Glavinich Lursaschi, Frane Kirigin	51
Hrvatska dijaspora u Južnoj Americi: njezin odnos prema Hrvatskoj danas i državne politike za njezin povratak u Hrvatsku La diáspora croata en sudamérica: su relacionamiento con Croacia hoy y las políticas de estado para su retorno a Croacia	
Ivan Grbac	53
Doseljenje Hrvata u grad Rosario. Tura „Tragovima Hrvata u Rosarioju” Migración croata a la ciudad de Rosario. Circuito turístico “Huellas de los croatas en Rosario”	
Sonia Paula Grotz	54
Sveprisutni hrvatski identitet. Istraživanje digitalnog identiteta u virtualnim dijasporskim zajednicama Identidad croata ubicua. Exploración de la identidad digital en las comunidades diaspóricas virtuales	

Ivana Hebrang Grgić	55
Publikacije Hrvata u Južnoj Americi: izrada bibliografija i digitalizacija Publicaciones de croatas en América del Sur: creación de bibliografías y digitalización	
Darija Hofgräff Marić, Maria Florencia Luchetti	57
Čuvari kolektivne memorije: značaj arhivskih izvora za hrvatsku povijest, znanost i kulturu Guardianes de la memoria colectiva: la importancia de las fuentes archivísticas para la historia, la ciencia y la cultura croatas	
Marcelo Huernos	58
Useljenička politika u Argentini masovnih migracija La política inmigratoria en la Argentina de la migración de masas	
Carolina Montserrat Insúa	59
Prijedlog za istraživanje: etnička resignifikacija hrvatske kulture u gradu Comodoro Rivadaviji Propuesta de investigación: re-significación étnica de la cultura croata en Comodoro Rivadavia	
Leonardo Javier Jakus	60
Učinci klimatskih promjena na teritorij: procesi prilagodbe transhumantnih farmera u sjevernoj Patagoniji. Slučaj Cajón de Almaza, Cuenca del Agrio, provincia Neuquén, República Argentina	
Verónica Soledad Jakus	61
Ponovno otkrivanje hrvatskih korijena. Memoari Joséa Jakusa: od Velikog rata do hladnjača Berisso u Argentini Recuperando las raíces croatas. Memorias de José Jakus: de la Gran Guerra a los frigoríficos de Berisso en Argentina	
Vjekoslava Jurdana	62
Prvi istarski dječji časopisi i njihova povezanost s hrvatskim iseljeništvom u Argentini Las primeras revistas infantiles istrianas y su conexión con la emigración croata en Argentina	
Damir Kopljar	63
Integracija Hrvata iz Južne Amerike – način na koji hrvatska javnost percipira identitet povratnika iz Južne Amerike Integración de los croatas de América del Sur: formas en las que es percibida la identidad de esos retornados en el espacio público	
Vlaho Kovačević, Krunoslav Malenica	64
Kriza pripadnosti mladih hrvatskih korijena iz Južne Amerike nakon povratka u Hrvatsku Crisis de pertenencia de jóvenes sudamericanos de raíces croatas tras su regreso a Croacia	

Wolffy Krašić	65
Značenje nadbiskupa Alojzija Stepinca za hrvatsko iseljništvo – primjer časopisa Glas sv. Antuna	
La importancia del arzobispo Alojzije Stepinac para los emigrados croatas: el ejemplo de la revista Glas sv. Antuna	
Sergio Laušić Glasinović	67
Kratki životopisi doseljenih hrvatskih žena. Slučaj imigranata u čileanskom pacifičkom bazenu	
Breves biografías de mujeres croatas inmigrantes. El caso de las inmigrantes en la cuenca del Pacífico Chileno	
Vlatka Lemić	68
Projekt AToM – Arhivi i tragovi migracija	
Proyecto AToM. Archivos y huellas de la migración	
María Florencia Luchetti	69
Hrvatski tragovi u Argentini. Identitetska obilježja Hrvata i njihovih potomaka na američkom jugu. Predstavljanje istraživačkoga projekta	
Huellas croatas en Argentina. Rasgos identitarios de los croatas y sus descendientes en el sur americano. Presentación de proyecto de investigación	
Cristina Regina Mišić	71
Migracije, tragovi i identitet. Razmatranja o transgeneracijskom prijenosu u migracijskim procesima hrvatske dijaspor	
Migración, huellas e identidad. Consideraciones sobre la transmisión transgeneracional en los procesos migratorios de la diáspora croata	
Kathya Milena Morón Tadić	72
O dolascima i odlascima, fragmentiranim identitetima i premještanju iz obiteljskog sjećanja	
De idas y vueltas, identidades fragmentadas y el desplazamiento desde la memoria familiar	
Branimir Mario Nadinić	73
Hrvatska kuća: od utočišta do kulturnog središta Hrvatske zajednice Argentine	
Casa croata: de refugio a centro cultural de la comunidad croata de Argentina	
Jelena L. Nadinić	74
CroActivas@: osnaživanje Hrvatica u Latinskoj Americi	
CroActivas@: empoderando a las mujeres croatas en América Latina	
Florencia Nieto	75
Osobno brendiranje i simbolički kapital. Strategije profesionalnog pozicioniranja na hrvatskom tržištu	
Branding personal y capital simbólico. Estrategias de posicionamiento profesional en el mercado croata	

Jorge Ortiz Sotelo	77
Hrvati u vicekraljevskom Peruu i u prvim desetljećima republike Croatas en el Perú virreinal y primeras décadas de la república	
Slobodan S. Pajović	78
Paragvaj i južnoslavenski narodi: duga i slabo proučavana povijest Paraguay y los pueblos sudeslavos: una historia larga y poco estudiada	
Marina Perić Kaselj	80
Hrvati i hrvatski potomci u Južnoj Americi: percepcija Hrvatske u zemlji useljenja/rođenja i interes za povratkom/useljenjem Los croatas y los descendientes de croatas en Suramérica: percepción de Croacia en el país de acogida/nacimiento e interés por el regreso/migración	
Milan Puh	81
Mogućnosti budućeg znanstvenog surađivanja između Brazila i Hrvatske na polju iseljeničke tematike Possibilidades de futura cooperación científica entre Brasil e Croácia através da temática das migrações	
Danimiro Pulfer	82
Bilješke u perspektivi o državnim kapacitetima u upravljanju granicama u višerazinskim in- stitucionalnim nacrtima. Teorijsko-prospektivna promišljanja o slučaju hrvatskog pristupanja EU-u Notas en perspectiva sobre capacidades estatales en gobernanza de fronteras en diseños institucionales multinivel. Reflexiones teórico-prospectivas sobre el caso del acceso croata a la UE	
Juan Carlos Radovich	83
Migracijski procesi i konflikti. Pogled s globalnog juga Procesos migratorios y conflictividad. Una perspectiva desde el sur global	
Patricia E. Sampaoli, Elio Reynoso, Ernesto Bonacci	84
Mateo Barac, graditelj kojeg se ne zaboravlja. Sjeveroistočno od provincije Santa Cruz, Argen- tina, početkom 20. stoljeća Mateo Barac un constructor que no será olvidado. Noreste de la provincia de Santa Cruz, Argentina, a comienzos del siglo XX	
Silvana Severich Barragán, Mario Cuba Villarroel	85
Konstrukcija drugosti i različitosti u narativu bolivijskih političkih aktera o hrvatskim migran- tima u suvremenom kontekstu La construcción de la otredad y alteridad en la narrativa de los actores políticos bolivianos sobre los migrantes croatas en el contexto contemporáneo	

Cristina Solian	86
Identitetski procesi hrvatskih useljenika u ruralnim područjima vlažne pampe Argentine Procesos identitarios de inmigrantes croatas en zonas rurales de la pampa húmeda Argentina	
Cristian Sprljan	87
Demografska transfuzija iz Južne Amerike u Hrvatsku. Kontekstualizacija, obuka i osnaživanje ljudi u okviru simbiotskog odnosa: slučaj Argentine Transfusión demográfica de Sudamérica a Croacia. Contextualización, capacitación y potenciamiento humano en el marco de una relación simbiótica: el caso Argentino	
Gordan Stojović, Ivan Ivanović	88
Iseljenici iz Boke Kotorske i Budve na američkom zapadu u periodu od sredine XIX. stoljeća do kraja Prvoga svjetskog rata Emigrantes de Boka Kotorska y Budva en el oeste americano desde mediados del siglo XIX hasta el final de la Primera Guerra Mundial	
Diana Stolac, Mateja Fumić Bistre	90
Istraživanja hrvatskoga jezika pripadnika 2. generacije Hrvata u Južnoj Americi Investigaciones sobre la lengua croata de miembros de la segunda generación de croatas en América del Sur	
Edi Šeparović	91
CACIC: promicanje gospodarske i kulturne suradnje između Argentine i Hrvatske CACIC: impulsando la Cooperación Económica y Cultural entre Argentina y Croacia	
Safira Carolina Tobar Ivelich	92
Pionirke Jadrana. Ostavština hrvatskih žena u društvu Punta Arenasa Pioneras del Adriático. El legado de las mujeres croatas en la sociedad de Punta Arenas	
Paula Tresols	93
Prijelazi u izgradnji/usvajanju jezika Los atravesamientos en la construcción/adquisición del idioma	
Catalina Vegas Pejković	94
Hrvatski identitet u Córdoba: sociološka studija o identifikaciji i pripadnosti potomaka iseljenika u sadašnjem vremenu La identidad croata en Córdoba: un estudio sociológico sobre la identificación y pertenencia de los descendientes en la actualidad	
Guillermo Williams	95
Jugoslavenski radnici u luci Comodoro Rivadaviji (Chubut), 1923. – 1930. Početna razmatranja Trabajadores yugoeslavos en el puerto de Comodoro Rivadavia (Chubut), 1923-1930. Una aproximación inicial	

Vania Yutronić Iratchet **97**

Zbog tebe se vraćam kući: priprema za povratak hrvatske dijaspori i povratnici sa španjolskog govornog područja

Por ti vuelvo a casa: preparación para el retorno de la diáspora croata y retornados de habla hispana

Oliver Zambrano Alemán **99**

Šutnja koja govori među hrvatskim iseljenicima u Južnu Ameriku

Silencios que hablan en la migración croata a sudamérica

O IZLAGAČIMA / SOBRE LOS EXPOSITORES **100**

POZIVNO PISMO

Institut za istraživanje migracija (IMIN), Institut za društvene i političke studije Patagonije Nacionalnoga sveučilišta u Patagoniji „San Juan Bosco“ (IESyPPat-UNPSJB), Multidisciplinarni institut za istraživanje te društveni i produktivni razvoj Zaljevskoga bazena San Jorge pri Nacionalnom vijeću za znanstvena i tehnička istraživanja i Nacionalnom sveučilištu u Patagoniji „San Juan Bosco“ (IIDEPyS-GSJ-CONICET-UNPSJB), Nacionalno sveučilište u južnoj Patagoniji (ICIC-UNPA-UACO), Fakultet obrazovnih znanosti Sveučilišta u São Paulu (FE-USP), Visoki učiteljski institut br. 807 „Perito Moreno“ (ISFD 807), Povijesni dokumentarni centar grada Comodoro Rivadavia (CDH) te Međunarodna mreža istraživača migracijskih procesa između Hrvatske i Južne Amerike pozivaju sve znanstvenike, stručnjake i zainteresirane da pošalju sažetke radova za sudjelovanje na *III Međunarodnom znanstveno-stručnom skupu Migracijski procesi između Hrvatske i Južne Amerike „Konsolidiranje transnacionalnih mreža akcijskoga participativnoga istraživanja“* koji će se održati fizičko i virtualno između 13. i 15. studenoga 2024. godine u gradovima Zagreb, São Paulo, Buenos Aires, Comodoro Rivadavia, Caleta Olivia, Rosario i Córdoba.

Obrazloženje

Polje migracijskih proučavanja počelo se u Hrvatskoj institucionalizirati u drugoj polovici prošlog stoljeća. Šezdesetih godina osnovana su u Zagrebu specijalizirana istraživačka tijela i objavljeni brojni radovi o međunarodnim migracijama. Najčešće korištene analitičke perspektive bile su iz polja povijesti, ekonomije, društvene geografije i demografije, a najčešće obrađene migracije europske i prekooceanske. Sedamdesetih godina pojavile su se prve sociološke analize koje su se uglavnom usredotočile na migracijske motive i dinamiku te procese prilagodbe i integracije migrantske populacije. Godine 1984. osnovan je Centar za istraživanje migracija i narodnosti, koji je tri godine kasnije promijenio ime u Institut za migracije i narodnosti (IMIN). Ovaj institut, koji je nastao spajanjem dviju već postojećih institucija, od tad je zadužen za interdisciplinarno proučavanje svih oblika mobilnosti stanovništva i različitih problematika vezanih uz nacionalne manjine i etničnosti. S druge strane, geopolitičke, ekonomske i tehnološke promjene koje su se dogodile od kraja 20. stoljeća donijele su porast akademskih istraživanja i raznih publikacija o hrvatskoj dijaspori, popraćenih u posljednjem desetljeću javnim diskursom koji se bavi trenutnom demografskom situacijom te provedbom povratničkih i imigracijskih politika koje bi je mogle revitalizirati. U tom kontekstu, migracijski procesi između Hrvatske i Latinske Amerike dobili su novu važnost i postupno se počela preokretati marginalna prisutnost istraživanja o ovom pitanju. Stvaranje ili reaktiviranje kulturnih organizacija i sastanaka dijaspore, sve veća prisutnost Latinoamerikanaca u programima učenja jezika i povećanje zahtjeva za stjecanje hrvatskoga državljanstva, između ostalog, pokazatelji su relevantnosti koju su južnoameričke zemlje stekle kao primatelji javnih politika koje se provode posljednjih godina.

Prateći ovu dinamiku, Institut za migracije i narodnosti promovirao je realizaciju različitih aktivnosti, projekata, znanstvenih i stručnih skupova te objavljivanje akademskih radova s namjerom stvaranja institucionalnih prostora za komunikaciju i razmjenu iskustava te međunarodne mreže istraživača koja se, usredotočujući se na Latinsku Ameriku, zalaže za izgradnju jedinstvenog područja proučavanja. Tako je sredinom 2018. organiziran i koordiniran panel na španjolskom jeziku „Hrvatsko iseljništvo u Južnoj Americi i povratnička migracija u Hrvatsku. Izazovi i mogućnosti“ u okviru *Trećega hrvatskoga iseljeničkoga kongresa „Odlazak, ostanak, povratak“* kojeg su u Osijeku organizirali Centar za istraživanje hrvatskog iseljništva i suradnici, a krajem te godine promovirano je sudjelovanje latinoameričkih istraživača na panelima „Migracijski procesi u Južnoj Americi: povijest, identiteti i istraživački izazovi“ i „Migracijski procesi i izgradnja identiteta u Južnoj Americi i jugoistočnoj Europi: kultura, država i nacionalizmi“ u okviru *Međunarodne*

znanstveno-stručne konferencije *Migracije i identitet: kultura, ekonomija, država* organizirana u Zagrebu u suradnji s drugim institucijama. Isto tako, 2021. godine panel na španjolskom jeziku „Teorijski, metodološki i epidemiološki izazovi u istraživanjima migracijskih procesa. Dijalozi između Hrvatske i Južne Amerike“ bio je dio *Druge međunarodne znanstveno-stručne konferencije Migracije i identitet: kultura, ekonomija, država*, koja se održala u Zagrebu i Osijeku, dok je istraživanje hrvatskoga iseljništva u Južnoj Americi bila važna os Dana otvorenih vrata IMIN-a 2022. godine.

Sve ove aktivnosti pokazale su važnost konsolidacije interdisciplinarnoga, transdisciplinarnoga i transnacionalnoga prostora za raspravu i razmjenu iskustava u kojemu su istraživačka pitanja generirana u društvima podrijetla nadopunjena problematikama i perspektivama koje omogućuju gledanje iz društava primatelja. Sudjelovanje istraživača smještenih na oba pola migracijskog procesa omogućuje epistemološki, teorijski, metodološki i tematski obogaćivanje znanstvenih spoznaja o različitim dimenzijama migracijskih procesa. Osim toga, pokazala se potreba za dvojezičnim prostorima izražavanja, u kojima uporaba materinskog jezika jamči bolje razumijevanje složenosti stvarnosti o kojima se razmatra, te za prostorom za kritičko razmišljanje koje pridonosi denaturalizaciji, defolklorizaciji, deromantizaciji, dekonstrukciji i usložavanju nekih od ideja i tumačenja utvrđenih kao valjanih desetljećima. S druge strane, susret između akademskoga i laičkoga svijeta, između istraživača koji nose znanstvena znanja i društvenih aktera koji nose znanja različitih vrsta, daje različitost, dubinu i dinamičnost raspravama. Polazeći od identificiranja ovih obilježja u konfiguraciji polja proučavanja i s namjerom da se učini vidljivim, demistificira i zamijeni dosadašnje sporedno mjesto te da središnja važnost višestrukim društvenim procesima, u koje je uključeno ono što se obično naziva hrvatskim iseljništvom u Južnoj Americi, do sada su održana dva kongresa uz podršku Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih Republike Hrvatske i Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske pod naslovom *Međunarodni znanstveno-stručni skup o migracijskim procesima između Hrvatske i Južne Amerike*.

Četiri desetljeća nakon osnivanja, u ovoj 2024. godini IMIN je promijenio ime u Institut za istraživanje migracija, zadržavši svoj reprezentativni akronim, te odlučio organizirati *III. međunarodni znanstveno-stručni skup o migracijskim procesima između Hrvatske i Južne Amerike* u sklopu proslave svojih četrdeset godina postojanja te unutar *Treće međunarodne znanstveno-stručne konferencije Migracije i identitet: kultura, ekonomija, država*. Ovom prilikom podnaslov pod kojim održavamo skup je „*Konsolidiranje transnacionalnih mreža akcijskoga participativnoga istraživanja*“. Cilj je istaknuti važnost jačanja veza između istraživača, stručnjaka, ustanova i disciplina koje, na temelju različitih epistemoloških, teorijskih i metodoloških tradicija kao i interpretativnih paradigmi, pridonose obogaćivanju znanstvenih znanja, produbljivanju društvenih spoznaja i stvaranju inovativnih pristupa za kreativnu intervenciju u unapređenju društava podrijetla i odredišta kao protagonista migracijskih procesa koji su se odvijali između Hrvatske i Južne Amerike. Osim toga, ovaj treći sastanak dio je istraživačkog projekta „Hrvatski tragovi u Argentini. Identitetska obilježja Hrvata i njihovih potomaka na američkom jugu. Migracijski procesi između Hrvatske i Južne Amerike - Prva faza“ (CROTRAG-HRTRAG) koji financira Europska unija - *NextGenerationEU*, putem Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih Republike Hrvatske.

Predložene tematske osi

- Društveni, ekonomski, geopolitički, demografski, kulturni, psihološki, povijesni ili suvremeni aspekti migracijskih procesa
- Teorijske, epistemološke, metodološke rasprave i arhivska pitanja: migracija, dijaspora, mreže, zajednice, metodološki nacionalizam, transnacionalizam, društveni prostori, društvena polja, društvene formacije, državnosti, etničke skupine, nacionalne države, itd.
- Pitanja identiteta: kulturne, etničke, vjerske, jezične, lokalne, nacionalne, regionalne, međunarodne dimenzije
- Doprinosi i utjecaji hrvatske migracije u društvima domaćina
- Uzroci i posljedice migracijskih procesa za društva podrijetla
- Veze i suradnja iseljenika sa zemljom podrijetla
- Društvene, ekonomske, političke, kulturne, obrazovne, vjerske, umjetničke organizacije, aktivnosti i iskustva
- Udruživanje i uzajamnost
- Hrvatska baština u Južnoj Americi
- Proces i poučavanja i proučavanja hrvatskog jezika i kulture
- Perspektive dodirnoga jezikoslovlja: hrvatski u hispanofonom i luzofonom kontekstu
- Dimenzije hrvatskog kao nasljednog jezika
- Očuvanje hrvatskoga jezika i kulture: ekolingvističke perspektive
- Proces i definiranja alteriteta, pitanje Drugoga
- Politike integracije, uključenost-isključenost
- Migranti i stranci
- Proces i politike pamćenja
- Virtualne dijasporske zajednice
- Povratna migracija
- Države, državnosti i migracijske politike
- Ljudska prava
- Uloga žena u migracijskim procesima
- Turizam i lokalni razvoj

LLAMADO A CONTRIBUCIONES

El Instituto de Investigación de las Migraciones (IMIN), el Instituto de Estudios Sociales y Políticos de la Patagonia de la Universidad Nacional de la Patagonia “San Juan Bosco” (IESyP-Pat-UNPSJB), el Instituto Multidisciplinario para la Investigación y el Desarrollo Productivo y Social de la Cuenca Golfo San Jorge dependiente del Consejo Nacional de Investigaciones Científicas y Técnicas y la Universidad Nacional de la Patagonia “San Juan Bosco” (IIDEPyS-GSJ-CO-NICET-UNPSJB), el Instituto de Cultura, Identidad y Comunicación de la Universidad Nacional de la Patagonia Austral (ICIC-UNPA-UACO), la Facultad de Educación de la Universidad de São Paulo (FE-USP), el Instituto Superior de Formación Docente 807 “Perito Moreno” (ISFD 807), el Centro Documental Histórico de Comodoro Rivadavia (CDH) y La Red Internacional de Investigadores de Procesos Migratorios entre Croacia y América del Sur invitan a todos los científicos, profesionales e interesados a enviar resúmenes de trabajos para participar del *III Encuentro Internacional Científico Profesional Procesos migratorios entre Croacia y América del Sur “Consolidando redes transnacionales de investigación acción participativa”* que tendrá lugar de manera presencial y virtual entre el 13 y el 15 de noviembre de 2024 en las ciudades de Zagreb, São Paulo, Buenos Aires, Comodoro Rivadavia, Caleta Olivia, Rosario y Córdoba.

Fundamentación

En la segunda mitad del siglo pasado comenzó a institucionalizarse en Croacia el campo de los estudios migratorios. En la década del sesenta se crearon en Zagreb organismos especializados para su investigación y se publicaron numerosos trabajos sobre las migraciones internacionales. Las perspectivas analíticas mayormente empleadas fueron la historia, la economía, la geografía social y la demografía, y las migraciones comúnmente abordadas fueron las europeas y transoceánicas. En los años setenta aparecieron los primeros análisis sociológicos, que se enfocaron principalmente en los motivos y la dinámica migratorios y los procesos de adaptación e integración de la población migrante. En el año 1984 se creó el Centro para la Investigación de las Migraciones y los Estudios Étnicos, que cambió su nombre tres años más tarde por el de Instituto de Migraciones y Estudios Étnicos (IMIN). Este instituto, surgido de la fusión de dos instituciones preexistentes, tiene a su cargo desde entonces el estudio interdisciplinario de todas las formas de movilidad poblacional y las diversas problemáticas vinculadas con las minorías nacionales y las etnicidades. A su vez, los cambios geopolíticos, económicos y tecnológicos acontecidos desde finales del siglo XX trajeron aparejado un incremento de las investigaciones académicas y publicaciones diversas sobre la diáspora croata, acompañado en el último decenio por un discurso público preocupado por la situación demográfica que atraviesa el país y la implementación de políticas de retorno e inmigración que la revitalicen. En este contexto, los procesos migratorios entre Croacia y América Latina han cobrado nueva importancia y la presencia marginal de las investigaciones sobre este tema ha comenzado paulatinamente a revertirse. La creación o reactivación de organizaciones culturales y encuentros de la diáspora, la presencia creciente de latinoamericanos en los programas de aprendizaje del idioma y el aumento de las solicitudes de ciudadanía, entre otros, son indicadores de la relevancia que han adquirido los países sudamericanos como destinatarios de las políticas públicas implementadas los últimos años.

Acompañando estas dinámicas, el Instituto de Migraciones y Estudios Étnicos ha propiciado la realización de diversas actividades, proyectos, encuentros científicos y profesionales y la publicación de trabajos académicos con la intención de generar espacios institucionales de comunicación e intercambio de experiencias y una red internacional de investigadores que, haciendo foco en América Latina, abogue por la construcción de un campo de estudios unificado. Así, a

mediados de 2018 organizó y coordinó la mesa en idioma español “Migración croata en América del Sur y migración de retorno a Croacia. Desafíos y oportunidades” en el marco del *Tercer Congreso de la Migración Croata “Partida, Permanencia, Retorno”* realizado en Osijek por el Centro de Investigación de la Emigración Croata y colaboradores, y a fines de ese año promovió la participación de investigadores latinoamericanos en los paneles “Procesos migratorios en América del Sur: historia, identidades y desafíos a la investigación” y “Procesos migratorios y construcción identitaria en América del Sur y en el sureste europeo: cultura, Estado y nacionalismos” en el marco de la *Conferencia Internacional Científico Profesional Migraciones e Identidad: Cultura Economía, Estado* organizada en Zagreb en cooperación con otras instituciones. Asimismo, en el año 2021 el panel en idioma español “Desafíos teóricos, metodológicos y epidemiológicos en la investigación sobre procesos migratorios. Diálogos entre Croacia y América del Sur” formó parte de la *Segunda Conferencia Internacional Científico Profesional Migraciones e Identidad: Cultura Economía, Estado*, que tuvo lugar en Zagreb y Osijek, en tanto que la investigación de la migración croata en América del Sur fue un eje importante de las Jornadas de Puertas Abiertas del IMIN del año 2022.

Todas esas actividades fueron mostrando la importancia de consolidar un espacio interdisciplinario, transdisciplinario y transnacional de debate e intercambio en el que las preguntas y problemas de investigación generados en las sociedades de origen se complementaran con las problemáticas y perspectivas que posibilitan las miradas desde las sociedades receptoras. La participación de investigadores situados en ambos polos del proceso migratorio permite enriquecer epistemológica, teórica, metodológica y temáticamente el conocimiento científico sobre las variadas dimensiones de los procesos migratorios. Además, se puso de manifiesto la necesidad de contar con espacios de expresión bilingüe, en los que el uso del idioma materno garantice una mejor comprensión de la complejidad que atañe a las realidades sobre las que se reflexiona, y de pensamiento crítico que contribuya a desnaturalizar, des-folclorizar, des-romantizar, deconstruir y complejizar algunas de las ideas e interpretaciones establecidas como válidas desde hace décadas. Por otra parte, el encuentro entre el mundo académico y el mundo lego, entre investigadores que portan un saber científico y actores sociales que portan saberes de diverso tipo otorga diversidad, profundidad y dinamismo a los debates. A partir de identificar estas características en la configuración del campo de estudio y con la intención de visibilizar, desmitificar, relevar del lugar subsidiario que había tenido hasta entonces y otorgar centralidad a los múltiples procesos sociales comprendidos en lo que comúnmente se denomina migración croata en América del Sur se llevaron a cabo hasta el momento, con el auspicio del Ministerio de Ciencia y Educación de la República de Croacia y de la Oficina Estatal Central para los Croatas en el Exterior, dos congresos que recibieron el nombre de *Encuentro Internacional Científico Profesional Procesos Migratorios entre Croacia y América del Sur*.

A cuatro décadas de su creación, en este año 2024 el IMIN ha modificado su nombre por el de Instituto de Investigación de las Migraciones, conservando su sigla representativa, y ha decidido organizar el *III Encuentro Internacional Científico Profesional Procesos Migratorios entre Croacia y América del Sur* en el marco de las celebraciones por sus cuarenta años de existencia y de manera conjunta con su *Tercera Conferencia Internacional Científico Profesional Migraciones e Identidad: Cultura Economía, Estado*. El subtítulo que guía el encuentro en esta oportunidad es “*Consolidando redes transnacionales de investigación acción participativa*”. Con él se pretende destacar la relevancia de afianzar los vínculos entre investigadores, profesionales, instituciones y disciplinas que, a partir de tradiciones epistemológicas, teóricas y metodológicas, así como paradigmas interpretativos diversos, contribuyan a enriquecer el conocimiento científico, profundizar los saberes sociales y generar enfoques innovadores para intervenir creativamente en la mejora de las sociedades de origen y destino de los protagonistas de los procesos migratorios acontecidos entre Croacia y América del Sur. Este tercer encuentro, además, se enmarca en el

proyecto de investigación “Huellas croatas en Argentina. Rasgos identitarios de los croatas y sus descendientes en el sur americano. Procesos migratorios entre Croacia y América del Sur, primera fase” (CROTRAG-HRTRAG) que financia la Unión Europea - *NextGenerationEU*, a través del Ministerio de Ciencia, Educación y Jóvenes de la República de Croacia.

Ejes temáticos propuestos

- Aspectos sociales, económicos, geopolíticos, demográficos, culturales, psicológicos, históricos o contemporáneos de los procesos migratorios
- Debates teóricos, epistemológicos, metodológicos y cuestiones de archivo: migración, diáspora, redes, comunidades, nacionalismo metodológico, transnacionalismo, espacios sociales, campos sociales, formaciones sociales, estatalidades, etnias, Estados-nación, etc.
- Cuestiones de identidad: dimensiones culturales, étnicas, religiosas, lingüísticas, locales, nacionales, regionales, internacionales
- Aportes e influencias de la migración croata en las sociedades receptoras
- Causas y consecuencias de los procesos migratorios para las sociedades de origen
- Lazos y cooperación de los migrantes con el país de origen
- Organizaciones, actividades y experiencias sociales, económicas, políticas, culturales, educativas, religiosas, artísticas
- Asociacionismo y mutualismo
- Patrimonio croata en América del Sur
- Procesos de enseñanza y aprendizaje de la lengua y cultura croatas
- Perspectivas de la lingüística de contacto: el idioma croata en el contexto luso e hispanohablante
- Dimensiones del croata como lengua hereditaria
- Preservación de la lengua y la cultura croatas: perspectivas ecolingüísticas
- Procesos de definición de alteridades, la cuestión del Otro
- Políticas de integración, inclusión-exclusión
- Migrantes y extranjeros
- Procesos y políticas de memoria
- Comunidades diaspóricas virtuales
- Migración de retorno
- Estados, estatalidades y políticas migratorias
- Derechos humanos
- El rol de la mujer en los procesos migratorios
- Turismo y desarrollo local

KNJIGA SAŽETAKA

LIBRO DE RESÚMENES

Zlatko Tanodi i Ilija Jurić. Dvojica hrvatskih intelektualaca u Patagoniji

Zlatko Tanodi e Ilija Jurić. Dos intelectuales croatas en la Patagonia

Juan Ahlin

Centro de Documentación Histórica (ex Archivo Histórico Municipal) / Universidad Nacional de la Patagonia "San Juan Bosco"

ivan_ahlin@hotmail.com

Comodoro Rivadavia, grad osnovan 1901. u središnjoj Patagoniji, imao je značajnu ulogu od 1907. godine kada je u njemu otkriveno prvo nalazište nafte u Argentini. Razvoj eksploatacije nafte privukao je tisuće migranata, posebice Europljana, u potrazi za poslom. Prije Drugoga svjetskog rata (prema dostupnim podacima) 80 % muškoga stanovništva bilo je strano i već se primjećivala prisutnost „jugoslavenskih” Hrvata i „Talijana” iz Dalmacije. Bila je to prvenstveno muška migracija, i to iz ekonomskih razloga. Drugo poratno razdoblje donijelo je novi val hrvatskih migranata čija je motivacija bila bijeg od novoga političkog režima uspostavljenoga u Jugoslaviji u svibnju 1945. To je migracijska komponenta s primjetnim razlikama u odnosu na onu koja se kod nas već uspostavila: dolaze cijele obitelji koje su se odlučile na bijeg iz rodnoga kraja zbog političkih a ne ekonomskih razloga. U političkome smislu antikomunisti, ovi novi migranti priklonili su se hrvatskome nacionalizmu i iskazivali gorljivo protujugoslavenstvo. Znan broj tih novih hrvatskih migranata već je imao fakultetsku ili barem višu razinu obrazovanja. Od njih želimo istaknuti dvije ličnosti koje su nekoliko značajnih godina života provele u Comodoru Rivadaviji i koje su razvile izuzetnu intelektualnu i kulturnu djelatnost koja je ostavila trajan trag na Comodoru Rivadaviji i Argentini: arhivist i paleograf Zlatko (Aurelio) Tanodi (1914. – 2011.) i kipar, pjesnik i esejist Ilija Jurić (1913. – 1991.).

Ključne riječi: Hrvati, Comodoro Rivadavia, politički migranti, asocijacionizam, arhivistika

Comodoro Rivadavia, localidad fundada en la Patagonia Central en 1901, tuvo a partir de 1907 un protagonismo significativo al descubrirse allí el primer yacimiento de petróleo de la Argentina. El desarrollo de la explotación petrolífera atrajo a miles de migrantes, especialmente europeos, en busca de trabajo. Antes de la II Guerra Mundial (según los datos disponibles) el 80% de la población masculina era extranjera, destacándose ya la presencia de croatas “yugoslavos” e “italianos” de Dalmacia. Se trataba de una migración fundamentalmente masculina y por razones económicas. La segunda posguerra aportó una nueva ola de migrantes croatas cuya motivación era huir del nuevo régimen político establecido en Yugoslavia en mayo de 1945. Se trata de un componente migratorio con notables diferencias al que ya se encontraba establecido entre nosotros: llegan familias completas y motivadas a huir de su tierra natal por razones políticas antes que económicas. Políticamente anticomunistas, estos nuevos migrantes adhirieron al nacionalismo croata y militaron un ferviente antiyugoslavismo. Un número considerable de estos nuevos migrantes croatas ya contaba con títulos universitarios o, por lo menos, con un nivel de escolarización superior. De ellos deseamos destacar dos figuras que pasaron varios y significativos años de su vida en Comodoro Rivadavia y que desarrollaron una destacada actividad intelectual y cultural que dejaron una huella perdurable en Comodoro Rivadavia y la Argentina: el archivista y paleógrafo Zlatko (Aurelio) Tanodi (1914-2011) y el escultor, poeta y ensayista Ilija Jurić (1913-1991).

Palabras clave: croatas, Comodoro Rivadavia, migrantes políticos, asociacionismo, archivística

Doprinosi promišljanju o multilokalnosti i mobilnosti obiteljskih mreža migrantskih skupina u Patagoniji

Aportes para pensar la multilocalidad y movilidades de redes familiares de grupos migrantes en Patagonia

Brígida Baeza

Consejo Nacional de Investigaciones Científicas y Técnicas / Instituto Multidisciplinario para la Investigación y el Desarrollo Productivo y Social de la Cuenca Golfo San Jorge / Universidad Nacional de la Patagonia “San Juan Bosco”
brigida_baeza@hotmail.com

Ponovno ćemo iskoristiti potencijal koncepta multilokalnosti za analizu migracija i mobilnosti u području transnacionalnih migracija. Koncept multilokalnosti omogućuje nam produbljivanje strategija koje djeluju u funkcioniranju raspršenih i dijasporičnih migrantskih zajednica, koje nam, pak, omogućuju razumijevanje isprepletenosti mreža koje povezuju određena mjesta s patagonijskim jugom. Multilokalnost ne podrazumijeva samo razmatranje prijenosa na različite lokacije, već također uzima u obzir istovremenost različitih vremena i prostora, što je čini snažnim konceptom za razmišljanje o transnacionalnim vezama i razmjenama. U pojedinim migrantskim skupinama produbljivanje života „ovdje i tamo” stavlja nas pred logiku dvostruke domicilnosti, koja podrazumijeva ne samo nošenje i ispunjavanje političkih i moralnih obveza već i ekonomski dinamizam koji se ogleda u „investicijama”, u različitim sferama života. Mobilnosti s ove točke gledišta predstavljaju način preživljavanja, produžavanja veza i obveza koje su trenutno produbljene i olakšane kroz mreže i tehnologiju koja omogućuje interakciju povrh prisutnosti na dva mjesta koja su dio takozvane multilokalnosti.

Ključne riječi: migracije, mobilnosti, multilokalnost, Patagonia, teritorijalnost

Recuperaremos la potencialidad del concepto de multilocalidad para el análisis de las migraciones y movilidades en el campo de las migraciones transnacionales. El concepto de multilocalidad nos permite profundizar las estrategias que operan en el funcionamiento de comunidades migrantes dispersas y diaspóricas, y que permiten comprender los entrelazamientos de redes que unen determinados lugares con el sur patagónico. La multilocalidad no sólo implica considerar el traslado a diferentes localidades, sino también considera la simultaneidad de distintos tiempos y espacios, lo cual lo ubica como un concepto potente para pensar los lazos e intercambios transnacionales. En determinados grupos migrantes la profundización de la vida en el “aquí y allá” nos ubica frente a la lógica del doble domicilio, lo cual implica no sólo portar y cumplir con compromisos políticos y morales, sino también un dinamismo económico que se plasma en “inversiones”, en distintas esferas de la vida. Las movilidades desde este punto de vista representan un modo de supervivencia, de prolongación de lazos y compromisos que actualmente se profundizan y facilitan a través de redes y tecnología que permite la interacción más allá de la presencialidad en los dos lugares que forman parte de la denominada multilocalidad.

Palabras clave: migraciones, movilidades, multilocalidad, Patagonia, territorialidad

Izrada bibliografija publikacija hrvatskih iseljenika kao doprinos očuvanju pisane baštine

Creación de bibliografías sobre las publicaciones de los emigrantes croatas como contribución a la preservación del patrimonio escrito

Ana Barbarić

Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Odsjek za informacijske i komunikacijske znanosti

abarbaric@ffzg.unizg.hr

Jedna od aktivnosti projekta *Hrvatski iseljenički tisak* (HIT) koji se od 2018. godine izvodi na Odsjeku za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, izrada je *online* pretraživih bibliografija publikacija hrvatskih iseljenika. U listopadu 2024. godine javno su dostupne četiri bibliografije, i to zasebne bibliografije knjiga te serijskih publikacija (novina i časopisa) hrvatskih iseljenika za Australiju i za Novi Zeland. Navedene bibliografije trenutačno obuhvaćaju 822 javno dostupna zapisa. No, broj zapisa istraživačkim radom na projektu kontinuirano raste. Isto tako, trenutačno su u pripremi i druge bibliografije, neke od njih obuhvatit će nakladničku djelatnost hrvatskih iseljenika u zemljama Južne Amerike. Cilj izlaganja predstavljanje je metodoloških aspekata izrade bibliografija publikacija hrvatskih iseljenika s naglaskom na metapodatkovne standarde u kontekstu semantičkog weba kao i dostupna softverska rješenja koja omogućavaju preuzimanje već dostupnih bibliografskih metapodataka te njihovu vidljivost, organizaciju i pretraživost. Razmotrit će se i potreba dugoročnog očuvanja izrađenih zapisa te mogućnosti objavljivanja bibliografija i u drugim oblicima, analognim i digitalnim, kako bi se povećala dostupnost zapisa o pisanoj baštini hrvatskih iseljeničkih zajednica. Izradom bibliografija promiče se nakladnička djelatnost hrvatskih iseljenika, kako ona suvremena tako i ona iz prošlih vremena, te se zainteresiranim znanstvenicima i istraživačima nude uređena bibliografska pomagala kao infrastrukturni poticaj i pomoć za istraživački rad u različitim društvenim i humanističkim disciplinama. No, bibliografski rad na projektu *Hrvatski iseljenički tisak* može biti od koristi i široj javnosti, u domovini i inozemstvu, za proučavanja obiteljskih povijesti te, općenito, širokog spektra tema vezanih uz hrvatsko iseljeničtvo.

Ključne riječi: pisana baština, hrvatski iseljenički tisak, bibliografije, metapodaci, zapisi

Una de las actividades del proyecto *Hrvatski iseljenički tisak* (HIT), que se desarrolla desde 2018 en el Departamento de Ciencias de la Información y la Comunicación de la Facultad de Humanidades y Ciencias Sociales de la Universidad de Zagreb, es la creación de bibliografías de publicaciones de emigrantes croatas, disponibles en línea y dotadas de un motor de búsqueda. En octubre de 2024 se encuentran disponibles públicamente cuatro bibliografías, tanto de libros como de publicaciones seriadas (periódicos y revistas), de emigrantes croatas de Australia y Nueva Zelanda. Si bien hasta el momento estas bibliografías incluyen 822 registros disponibles al público, el número de registros crece continuamente gracias al trabajo de investigación del proyecto. Del mismo modo, también está en curso la preparación de otras bibliografías, algunas de las cuales comprenderán la actividad editorial de los emigrantes croatas en los países sudamericanos. El objetivo de esta ponencia es presentar los aspectos metodológicos de la creación de estas bibliografías, haciendo énfasis en los estándares de metadatos en el contexto de la web semántica, así como en las soluciones de software que permiten la descarga de los metadatos bibliográficos ya disponibles y su visibilidad, organización y capacidad de búsqueda. También se considerará la necesidad de preservar a largo plazo los registros creados y la posibilidad de publicar bibliografías en otras formas, analógicas y digitales, con el fin de aumentar la disponibilidad de registros sobre el patrimonio escrito de las comunidades de emigrantes croatas. Con la elaboración de estas bibliografías se promueve la

actividad editorial de los emigrantes croatas, tanto la contemporánea como la de tiempos pasados, y se ofrece a los científicos e investigadores interesados herramientas bibliográficas organizadas como un incentivo infraestructural y ayuda para el trabajo de investigación en diversas disciplinas sociales y humanísticas. No obstante, el trabajo bibliográfico en el proyecto *Hrvatski iseljenički tisak* también puede ser útil para el público en general, en el país y en el extranjero, para analizar historias familiares y, en general, una amplia gama de temas relacionados con la emigración croata.

Palabras clave: patrimonio escrito, emigración croata, bibliografías, metadatos, registros

Od korijena: običaji i učenja naših predaka

Desde la raíz: costumbres y enseñanzas de nuestros ancestros

Karen Bauk

Universidad Nacional de Córdoba / Hogar Croata de Córdoba

karenbauk3@hotmail.com

Potomci Hrvata provode različite aktivnosti kako bi održali svoje običaje u sadašnjem mjestu stanovanja. Neki od njih sudjeluju u hrvatskim domovima, na sastancima ili obiteljskim zabavama, pripremaju tipična jela, vježbaju plesove ili jezik, između ostaloga. Tako se kultura njihovih predaka prenosi s koljena na koljeno. Trenutačno postoji interes za ponovno povezivanje s korijenima, zbog čega se mnogi odlučuju učiti jezik. Od 2014. sudjelujem u Maloj školi u Córdoba, „Kolito”, a od 2021. predajem hrvatsku kulturu i jezik odraslima, stoga sam razvila različite strategije kako bi učenje imalo smisla. Kod djece nastavnu temu povezujem s pjesmom, a zatim razvijamo povezane aktivnosti i igre. S odraslima povezujem jezik s kulturom. Riječ kultura etimološki znači uzgoj. S druge strane, etnobotanika je područje biologije koje proučava znanje koje su različite kulture tijekom vremena stekle o svojstvima biljaka. U Hrvatskoj se puno radi na zemlji i neki su migranti donijeli te običaje u Argentinu, bilo prijenosom sjemena i uzgojem, bilo korištenjem različitih začina u kuhanju. Uzimajući u obzir ove različite osovine kao što su nastava jezika, kultura i etnobotanika, cilj je opisati kulturne prakse Hrvata i njihovih potomaka te analizirati odnos između prehrambenih proizvoda proizvedenih u vrijeme doseljavanja i onih koji se trenutačno proizvode u hrvatskoj zajednici koja živi u gradu Córdoba. Cilj je razumjeti kako su se tijekom vremena mijenjali ili održali hrvatski običaji u pogledu uzgoja i pripreme hrane, analizirajući njihove uzroke.

Ključne riječi: kultura, nastava, etnobotanika, jezik, migracija

Los descendientes de croatas llevan a cabo diferentes actividades para mantener sus costumbres en su lugar actual de residencia. Algunas de ellas son participar en los Hogares Croatas, en encuentros o en fiestas familiares preparando comidas típicas, practicando bailes o el idioma, entre otras. Así, la cultura de sus ancestros pasa de generación en generación. Actualmente, existe interés por reconectarse con las raíces, es por eso que muchas personas deciden aprender el idioma. Desde el año 2014 participo en la Mala \square kola de Córdoba, Kolito y desde el 2021 enseño cultura e idioma croata a adultos, es por eso que he desarrollado diferentes estrategias para que el aprendizaje sea significativo. En el caso de los niños vinculo el tema de enseñanza con alguna canción y luego desarrollamos actividades y juegos relacionados. Con los adultos relaciono el idioma con la cultura. La palabra cultura etimológicamente significa cultivo. A su vez, la etnobotánica es el campo de la biología que estudia los conocimientos que diferentes culturas han adquirido a lo largo del tiempo sobre las propiedades de las plantas. En Croacia se trabaja mucho la tierra y algunos migrantes trajeron estas costumbres a Argentina, ya sea mediante la transferencia de semillas y el cultivo, o el uso de diferentes especias en la cocina. Teniendo en cuenta estos diferentes ejes: enseñanza de idioma, cultura y etnobotánica, es que se propone como objetivo describir prácticas culturales de los croatas y sus descendientes y analizar la relación entre los productos alimenticios elaborados en la época de la inmigración con los que se realizan actualmente en la comunidad croata residente en la ciudad de Córdoba. Se pretende entender cómo cambiaron o se mantuvieron a lo largo del tiempo las costumbres croatas en cuanto al cultivo de alimentos y su elaboración, analizando las causas de las mismas.

Palabras clave: cultura, enseñanza, etnobotánica, idioma, migración

Očuvana obilježja hvarskog govora kod argentinskih Hrvata

Las características preservadas del habla de la isla de Hvar en el caso de los croatas-argentinos

Josip Bruno Bilić

Universidad de Buenos Aires / Universidad de Belgrano

josipbilic@yahoo.com

U središtu istraživanja nalazi se jug argentinske provincije Santa Fe bogat plodnom zemljom te grad Rosario kao gospodarsko i društveno središte regije koja je bila žarište privlačnosti za hrvatske useljenike već od druge polovice XIX. stoljeća. Val svježih radne snage pristigle u međuratnom razdoblju te doprinos onih koji su prethodno imigrirali u širu okolicu grada Rosarija učinio je postojeću hrvatsku zajednicu još većom i bogatijom. Doseljenici iz Dalmacije te poglavito s otoka Hvara koji su uglavnom pristigli između 1870. pa sve do kasnih tridesetih godina XX. stoljeća stvorili su izrazito utjecajnu zajednicu u Santa Feu. Opis govora argentinskih Hrvata temelji se na materijalu prikupljenom tijekom terenskoga istraživanja 2016. i 2017. godine. Glavni cilj istraživanja jest sustavno opisati očuvane elemente hvarskog govora na primjeru argentinskih Hrvata, i to na temelju korpusa dobivenoga iz polustrukturiranih intervjua i u okviru studija o nasljednim jezicima i jezicima u kontaktu u migracijskom kontekstu. Rad je dio širega istraživanja koje proučava govor hrvatskih useljenika u Argentini te njegove fonološke, morfosintaktičke i leksičke aspekte.

Ključne riječi: dvojezičnost, Hvar, čakavština, Hrvatska, Argentina, nasljedni jezici

El abordaje de nuestro estudio recalca en el sur de la provincia de Santa Fe ya que esta zona, con una de las mejores tierras del mundo y con la ciudad de Rosario como centro económico y social de la región fue foco de atracción de la migración croata desde la segunda mitad del Siglo XIX. El flujo de trabajadores llegados en el periodo de entreguerras, más el aporte de los que vivían en los pueblos aledaños a la ciudad de Rosario, ampliaron la comunidad croata. Entonces se puede afirmar que es en el sur santafesino donde los inmigrantes llegados en su mayoría desde 1870 y hasta bien entrada la década del 30 del siglo XX desde Dalmacia, y en especial de la isla de Hvar, formaron una importante comunidad. La descripción se basa en material recopilado mediante la investigación de campo realizada durante 2016 y 2017. El objetivo principal del trabajo es describir sistemáticamente los elementos preservados del habla de la isla de Hvar en el caso de croatas-argentinos, a partir de un corpus de entrevistas semi-estructuradas y en el marco de los estudios sobre lenguas de herencia y lenguas en contacto en contextos migratorios. El trabajo se enmarca en una investigación más amplia que estudia el habla de los inmigrantes croatas en la Argentina, sus aspectos fonológicos, morfosintácticos y léxicos.

Palabras clave: bilingüismo, Hvar, chakaviano, Croacia, Argentina, lenguas de herencia

Povratak hrvatskim korijenima: književna i psihološka promišljanja o migraciji i povratnoj migraciji

El retorno a las raíces croatas: reflexiones literarias y psicológicas sobre la migración y la migración inversa

Silvina Mariel Biott

Asociación de Croatas en Argentina, Tierra del Fuego, Ushuaia
silvina@croatas.com; silvina@biott.com.ar

Cilj ovog rada jest analizirati fenomen migracije i povratne migracije iz dvostruke perspektive: književne i iskustvene. Kroz osobni narativ koji spaja svjedočanstva drugih hrvatskih potomaka, predlažem promišljanje dvaju migracijskih kretanja: odlazak predaka u Južnu Ameriku i povratak njihovih potomaka u Hrvatsku. Ova analiza nastoji pokrenuti dijalog između pojmova migracije i pripadnosti, istražujući kako povratnici proživljavaju iskustvo povratka u zemlju koja je, premda im je ostavila kulturno naslijeđe, često čudna. U tom smislu, rad je smješten u područje migracijskih studija, jer se bavi temama poput rekonstrukcije identiteta i pripadnosti u transnacionalnom kontekstu, gdje hrvatske migracijske politike igraju ključnu ulogu. Povratak korijenima ne uključuje samo individualno iskustvo, već također odražava sociokulturne izazove s kojima se potomci migranata suočavaju u svojoj potrazi za ponovnim povezivanjem sa svojom naslijeđenom kulturom. Nadalje, dopunjen je pregledom trenutačnih hrvatskih politika koje promiču povratak i njihovim implikacijama za povratnike i zajednice domaćine. Ova interdisciplinarna studija povezuje povijest, useljeničku politiku i emocionalno iskustvo, nudeći književnu perspektivu povratka. Korištena su svjedočanstva hrvatskih potomaka koji su sudjelovali u programima povratka prikupljena putem neformalnih razgovora i literarnih izvora. Poetskim i narativnim pristupom istražujem emocije, dileme i mogućnosti onih koji su, poput mene, studirali jezik i kulturu u Hrvatskoj kao stipendisti Vlade RH, produbljujući tako vezu s našim korijenima u globaliziranom svijetu.

Ključne riječi: migracije, korijeni, identitet, književnost, Hrvatska

El presente trabajo tiene como objetivo analizar el fenómeno de la migración y la migración inversa desde una doble perspectiva: literaria y experiencial. A través de una narrativa personal que combina testimonios de otros descendientes croatas, propongo reflexionar sobre dos movimientos migratorios: la partida de los antepasados hacia América del Sur y el retorno de sus descendientes a Croacia. Este análisis busca dialogar entre los conceptos de migración y pertenencia, explorando cómo los retornados viven la experiencia de regresar a una tierra que, aunque les legó una herencia cultural, a menudo resulta extraña. En este sentido, la obra se sitúa en el campo de los estudios de migración, abordando temas como la reconstrucción de la identidad y la pertenencia en un contexto transnacional, donde las políticas migratorias croatas juegan un papel crucial. El retorno a las raíces no solo implica una experiencia individual, sino que también refleja los desafíos socioculturales que enfrentan los descendientes de migrantes en su búsqueda por reconectar con su cultura heredada. Además, se complementa con una revisión de las políticas croatas actuales que promueven el retorno y sus implicancias para los retornados y las comunidades receptoras. Este estudio interdisciplinario cruza historia, política migratoria y experiencia emocional, ofreciendo una perspectiva literaria del retorno. Se emplearon testimonios de descendientes croatas que han participado en programas de retorno, recogidos a través de entrevistas informales y fuentes literarias. A través de un enfoque poético y narrativo, indago en las emociones, dilemas y oportunidades de quienes, como yo, han recibido una beca del Gobierno croata para estudiar el idioma y la cultura en Croacia, profundizando así la conexión con nuestras raíces en un mundo globalizado.

Palabras clave: migración, raíces, identidad, literatura, Croacia

Izazovi i prilike u hrvatskim migracijskim politikama prema latinoameričkoj dijaspori: komparativna analiza

Desafíos y oportunidades en las políticas migratorias de Croacia hacia la diáspora latinoamericana: un análisis comparado

Carol Monica Calasich Garate

Samostalna istraživačica - Investigadora independiente
mcalasich68@gmail.com

Ovo istraživanje ima za cilj identificirati čimbenike koji olakšavaju ili otežavaju ostanak latinoameričkih migranata u Hrvatskoj. Usporednom analizom ispitat će se migracijske politike koje provodi hrvatska vlada u odnosu na stvarnost migranata, posebice u pogledu mogućnosti zapošljavanja, pristupa informacijama i mreža podrške. Isto tako, analizirat će se uloga hrvatskih nevladinih organizacija u pružanju pomoći migrantima, ističući njihove prednosti i područja za poboljšanje kako bi se optimizirao njihov učinak. Fokus će biti na preprekama radnoj integraciji, kao što su priznavanje stručnih kvalifikacija i prepreke pristupu formalnom zapošljavanju. Također će se ocijeniti ključni aspekti kao što su pristup informacijama i promicanje ulaganja, čimbenici koji mogu pozitivno ili negativno utjecati na integraciju. Razmatrat će se napore nevladinih organizacija u ovom kontekstu migracija, kao i njihova postignuća i ograničenja. Na kraju će se formulirati hipoteze o razlozima koji bi mogli objasniti slab ostanak migranata u Hrvatskoj s obzirom na ekonomske, socijalne i kulturne elemente. Ova analiza omogućit će predlaganje preporuka za poboljšanje javnih politika i jačanje djelovanja NVO-a. Metodologija istraživanja uključivat će korištenje službenih izvora i kvalitativnih podataka dobivenih kroz studije slučaja i intervjue. Za ovu studiju predlaže se mješovita metodologija koja kombinira kvantitativne i kvalitativne pristupe kako bi se dobio sveobuhvatan pogled na čimbenike koji utječu na ostanak migranata u Hrvatskoj.

Ključne riječi: migracijske politike, dijaspora, radna integracija, NVO-i, povratak migranata

Este estudio tiene como objetivo identificar los factores que facilitan o dificultan la permanencia de los migrantes latinoamericanos en Croacia. A través de un análisis comparativo, se examinarán las políticas migratorias implementadas por el gobierno croata en contraste con la realidad de los migrantes, particularmente en cuanto a oportunidades laborales, acceso a información y redes de apoyo. Asimismo, se analizará el papel de las ONG's croatas en la asistencia a los migrantes, destacando sus fortalezas y áreas de mejora para optimizar su impacto. El enfoque estará centrado en los obstáculos para la integración laboral, como la homologación de títulos profesionales y las barreras para acceder al empleo formal. También se evaluarán aspectos clave como el acceso a información y la promoción de inversiones, factores que pueden influir positiva o negativamente en la integración. Se revisarán los esfuerzos de las ONG's en este contexto migratorio, así como sus logros y limitaciones. Finalmente, se formularán hipótesis sobre las razones que podrían explicar la baja permanencia de los migrantes en Croacia, considerando elementos económicos, sociales y culturales. Este análisis permitirá proponer recomendaciones para mejorar las políticas públicas y reforzar las acciones de las ONG's. La metodología de investigación incluirá el uso de fuentes oficiales y datos cualitativos obtenidos a través de estudios de caso y entrevistas. Para este estudio, se sugiere una metodología mixta que combine enfoques cuantitativos y cualitativos para obtener una visión integral de los factores que afectan la permanencia de los migrantes en Croacia.

Palabras clave: Políticas migratorias, diáspora, integración laboral, ONGs, retorno migratorio

„Ovo je nova jedinka u populaciji.” Imigracija, sindikalizam i policijska kontrola u središnjoj Patagoniji 1940-ih kroz analizu zapisa

“Trátase de un individuo nuevo en la población”. Inmigración, sindicalismo y control policial en la Patagonia central en la década del '40 a través del análisis de prontuarios

Gabriel Carrizo

Consejo Nacional de Investigaciones Científicas y Técnicas / Universidad Nacional de la Patagonia “San Juan Bosco” / Universidad Nacional de la Patagonia Austral
gabo.carrizo@gmail.com

Ovaj je rad posvećen analizi obavještajnih zadataka koje je 1940-ih provodila policija Nacionalnoga teritorija Chubut, a čiji je cilj bio kontrolirati aktivnosti Komunističke partije (PC) u regiji. Užasni radni uvjeti doveli su do prvih sukoba na tom području na koje su vlasti uvijek gledale sa sumnjom, neprestano postulirajući potrebu za iscrpnom kontrolom ljevičarskih militantnih skupina i europskoga useljništva koje je uvijek bilo povezano s njima. S obzirom na potrebu da se izbjegnu bilo kakvi radnički sukobi i uzimajući u obzir geopolitičku vrijednost koju je središnja Patagonija stekla u kontekstu Drugoga svjetskog rata, vojna vlada proizašla iz državnog udara iz 1943. odlučila je sljedeće godine od zaljevskoga bazena San Jorge napraviti vojnu zonu koja je trajala do 1955. Zato ćemo se koristiti analizom oko 40 zapisa koji pripadaju onim subjektima koji se smatraju „opasnima” zbog svoje ljevičarske militantnosti ili protivljenja peronizmu, a pripremio ih je „Odjel za društveni i politički red” vojne uprave u Comodoro Rivadaviji (GMCR). Riječ je o izuzetno važnim izvorima za istraživače jer sadrže fotografije, pamflete, osobna pisma, interne bilješke, izvješća sa skupština itd. koji pokazuju pojedinosti sindikalne participacije dijelova stanovništva koje nije uvijek lako povijesno istraživati. Stoga nas ne zanima samo proučavanje policijskoga postupanja u odnosu na one subjekte koji su zbog svoje ideologije smatrani „subverzivnima”, već nastojimo analizirati vrstu informacija koje pruža ova dokumentacija pohranjena u policijskom arhivu provincije Chubut, uzimajući u obzir i ograničenja i izazove koje ti povijesni izvori predstavljaju, a kojima se istraživači još uvijek rijetko bave. Konačno, III. međunarodni znanstveno-stručni skup „Migracijski procesi između Hrvatske i Južne Amerike” daje nam priliku dati doprinos području proučavanja migracija iz Patagonije, pri čemu se bavimo jednim od različitih problema povezanih s oblicima mobilnosti stanovništva u prošlosti.

Ključne riječi: sindikalizam, imigracija, evidencija, policijski arhiv, policijski nadzor

Esta ponencia está dedicada al análisis de las tareas de inteligencia llevadas a cabo por la policía del Territorio Nacional de Chubut en la década del '40, que tuvieron por objetivo controlar las actividades del Partido Comunista (PC) en la región. Las pésimas condiciones laborales llevaron a los primeros conflictos en la zona, los cuales fueron vistos siempre con recelo por parte de las autoridades, quienes constantemente postulaban la necesidad de un control exhaustivo de la militancia de izquierda y de la inmigración europea siempre asociada a ella. Dada la necesidad de evitar cualquier conflicto obrero, y teniendo en cuenta el valor geopolítico que adquirió la Patagonia central en el marco de la Segunda Guerra Mundial, el gobierno militar surgido del golpe de estado de 1943 decidió crear al año siguiente en la cuenca del Golfo San Jorge una zona militar, la cual perduró hasta 1955. Para ello nos valdremos del análisis de alrededor de 40 prontuarios pertenecientes a aquellos sujetos considerados “peligrosos” por su militancia de izquierda o su oposición al peronismo, confeccionados por la sección “Orden Social y Político” de la Gobernación Militar de Comodoro Rivadavia (GMCR). Se trata de fuentes de suma importancia para los investigadores, pues contienen fotografías, panfletos, cartas personales, notas internas, informes de asambleas, etc., que muestran detalles de la participación sindical de sectores populares a los cuales no siempre es fácil abordar históricamente. Es por ello que no solamente nos interesa estudiar

el accionar policial en relación con aquellos sujetos que por su ideología eran considerados “subversivos”, sino que además buscamos analizar el tipo de información que brinda esta documentación alojada en el Archivo Policial de la Provincia del Chubut, atendiendo tanto a las limitaciones y desafíos que presentan estas fuentes históricas, que si bien en los últimos años han sido motivo de consulta, todavía son escasamente abordadas por los investigadores. Por último, el III Encuentro Internacional Científico Profesional Procesos Migratorios entre Croacia y América del Sur nos da la oportunidad de poder concretar un aporte al campo de estudios migratorios desde la Patagonia, atendiendo a una de las diversas problemáticas vinculadas a las formas de movilidad poblacional en el pasado.

Palabras clave: sindicalismo, inmigración, prontuarios, archivo policial, control policial

Hrvati i sport u Argentini 1950-ih. Put socijalnog uključivanja u novu sredinu i očuvanja nacionalnog i kulturnog identiteta

Los croatas y el deporte en la Argentina de los '50. Una vía de inclusión social al nuevo escenario y de conservación de la identidad nacional y cultural

Liliana Margarita Dabo

Samostalna istraživačica - Investigadora independiente

lmdabo@gmail.com

Masovni dolazak hrvatskih migranata u Argentinsku Republiku krajem 1940-ih i početkom 1950-ih bio je posljedica završetka Drugoga svjetskog rata, koji je uključivao povlačenje njemačkih trupa s Balkana, jačanje vlasti pod kontrolom maršala Tita i njegovo zauzimanje Slovenije i Hrvatske, sloma NDH-a i egzodusa pripadnika hrvatske vojske i važnih osoba iz društvenoga, političkoga i kulturnoga života, koje su pokušavale izbjeći odmazdi nove vlasti. Tisuće Hrvata otišlo je u izbjeglištvo raznim putevima prema Austriji, a ostali, uglavnom civili, odvedeni su u razne izbjegličke logore u Italiji, od kojih je najvažniji onaj u gradu Fermo. Nakon nekoliko godina provedenih ondje uspjeli su doći do raznih destinacija izvan Europe. Tadašnje argentinsko društvo, koje je općenito bilo prijemčivo prema muškarcima i ženama koji su pristizali na novi život, za njih je značilo izvor mogućnosti za razvoj društvenih, gospodarskih i kulturnih aktivnosti, ali je u isto vrijeme predstavljalo – zbog snažnoga kulturnog identiteta zemlje koja ih je primila – rizik za očuvanje samoga hrvatskog identiteta. Kao reprezentativna skupina na koju će se fokusirati ovaj rad bit će uzeta skupina muškaraca koji su pripadali nogometnom klubu Hrvatski sportski klub „Croatia” osnovanom u izbjegličkom logoru Fermo 1945. godine i koji su ušli u povijest argentinskoga amaterskog sporta. Ova činjenica sama po sebi čini okosnicu analizirane teme, jer je sportsko natjecanje bilo poveznica s novim društvom, a u isto vrijeme postojanost u tom timu jamčila je mikrosocijalnu koheziju članova. Njegova važnost kao poveznice usporediva je sa zajedničkim razvojem rada i gospodarskih aktivnosti ili zajedničkim područjima stanovanja: u ovom slučaju, mnogi od njih živjeli su u domovima u sjeverozapadnom dijelu predgrađa Buenos Airesa. Radit ćemo, slijedeći kvalitativnu metodologiju, s bibliografskom građom, povijesnim podacima iz arhiva i dubinskim intervjuima s kvalificiranim informatorima. Daleko od iscrpljivanja teme, predlaže se otvaranje novih pitanja o kojima bi se nastavilo istraživati.

Ključne riječi: imigracija, sport, socijalna uključenost, identitet, egzil

La masiva llegada de migrantes croatas a la República Argentina a finales de la década de 1940 y principios de la de 1950 fue consecuencia del final de la II Guerra Mundial que implicó el retiro de las tropas alemanas de los Balcanes, el fortalecimiento del gobierno controlado por el Mariscal Tito y su avance sobre Eslovenia y Croacia, el desmoronamiento del Estado Independiente de Croacia y el éxodo de miembros del ejército croata y de importantes figuras de la vida social, política y cultural que trataban de escapar de las represalias del nuevo gobierno. Miles de croatas se exiliaron tomando diversas rutas hacia Austria y otros, mayoritariamente civiles, fueron llevados a diversos campos de refugiados en Italia, siendo el más importante el ubicado en la localidad de Fermo. Tras varios años allí lograron llegar a diversos destinos fuera de Europa. La sociedad argentina de entonces, que en general se mostró receptiva con esos hombres y mujeres que llegaban para encarar una nueva vida, significaba para estos una fuente de oportunidades para el desarrollo de actividades sociales, económicas y culturales, pero, a la vez, representaba –por la fuerte identidad cultural del país que los recibía– un riesgo para la conservación de la propia identidad croata. En carácter de grupo representativo

sobre el que se centrará este trabajo, se tomará a un conjunto de hombres que pertenecían al equipo de fútbol Hrvatski Sportski Klub “Croatia” (club deportivo croata “Croatia”) fundado en el campo de refugiados de Fermo en 1945 y que se sumaron a la historia del deporte amateur argentino. Este hecho constituye en sí el eje del tema en análisis, toda vez que la competencia deportiva fue el nexo con la nueva sociedad y, a la vez, la permanencia en ese equipo garantizaba la cohesión microsociedad de los integrantes. Su importancia como vínculo es equiparable con el desarrollo compartido de actividades laborales o económicas o con el haber compartido zonas de residencia; en el caso que nos ocupa, muchos de ellos habitaron viviendas de la zona noroeste del conurbano bonaerense. Se trabajará, siguiendo una metodología cualitativa, con material bibliográfico, datos históricos provenientes de archivos y entrevistas en profundidad a informantes calificados. Lejos de agotar el tema, se propone abrir nuevos interrogantes sobre los cuales seguir indagando.

Palabras clave: inmigración, deporte, inclusión social, identidad, exilio

Hrvatska udruga Jadran: od nostalgije do jačanja hrvatskog identiteta u Argentini

Asociación croata Jadran: de la nostalgia al fortalecimiento de la identidad croata en Argentina

Silvia Detelić, María Cecilia Fernández Šarić

Asociación Croata Jadran, Buenos Aires

silviadetelic@hotmail.com; ceciliafsaric@gmail.com; asociacioncroatajadran@gmail.com

Povijest Hrvatskog zbora Jadran započela je 1947. godine kada se više od 60 prognanika iz izbjegličkoga logora Fermo u Italiji okupilo u Buenos Airesu kako bi nastavili pjevati na svom materinskom jeziku. Ovi muškarci i žene u glazbi su nalazili utjehu za bol napuštanja svoje zemlje, a istovremeno i izvor nade i čežnje za povratkom u slobodnu Hrvatsku. Godine 1948. osnovani su kao udruga, a 70 godina članovi su bili isključivo pjevači zbora. Počevši od 2014. godine, udruga je započela novu etapu, proširujući svoju misiju na druge discipline poput umjetničkoga izražavanja, izdavaštva i sportskih aktivnosti. Od tada smo promovirali razne inicijative, kao što su vokalne skupine Klapa BA, Klapa Valovi i Klapa Mar del Plata, Legenda AR tribute group, Gudački ansambl Hrvatske mladeži, Dječja škola Córdoba, kazališna družina, pored samoga zbor. Osnovali smo i izdavačku kuću Jadran s kojom promoviramo izdavanje knjiga, organiziramo sportska događanja, a uz to sudjelujemo u aktivnostima suradnje s drugim zajednicama u Buenos Airesu. Iako je u svojim počecima naše prethodnike spajala nostalgija i želja za povratkom na zemlju koju su ostavili, danas je udruga posvećena povezivanju njihovih potomaka u Argentini, jačanju njihova hrvatskoga identiteta i osjećaja pripadnosti. Želimo da Hrvatsku osjete kao zemlju koja će ih dočekati. Cilj udruge jest biti referenca u izgradnji snažne hrvatske zajednice otvorene svim potomcima Hrvata u zemlji.

Ključne riječi: identitet, tradicija, ostavština, kultura, glazba

La historia del Coro Croata Jadran comenzó en 1947, cuando más de 60 exiliados del Campo de Refugiados de Fermo, Italia, se reunieron en Buenos Aires para continuar cantando en su lengua materna. Estos hombres y mujeres encontraron en la música un consuelo frente al dolor de haber dejado su tierra y, al mismo tiempo, una fuente de esperanza y anhelo de regresar a una Croacia libre. En 1948, se constituyeron como asociación, y durante 70 años sus miembros fueron exclusivamente los cantantes del coro. A partir de 2014, la asociación inició una nueva etapa, ampliando su misión para incluir otras disciplinas como expresiones artísticas, actividades editoriales y deportivas. Desde entonces, hemos promovido diversas iniciativas, como los grupos vocales Klapa BA, Klapa Valovi y Klapa Mar del Plata, el grupo Legenda AR tribute, el conjunto de cuerdas de la Juventud Croata, la escuela para niños de Córdoba, la compañía de teatro, además del propio coro. También hemos creado la Editorial Jadran, con la que impulsamos la publicación de libros, y organizamos eventos deportivos, además de participar en actividades colaborativas con otras colectividades de Buenos Aires. Si bien en sus orígenes nuestros predecesores se unieron por la nostalgia y el deseo de regresar a la tierra que dejaron atrás, hoy la asociación se dedica a conectar a sus descendientes en Argentina, fortaleciendo su identidad croata y su sentido de pertenencia. Queremos que puedan sentir a Croacia como una tierra dispuesta a recibirlos. El objetivo de la asociación es ser un referente en la construcción de una comunidad croata fuerte y abierta a todos los descendientes de croatas en el país.

Palabras clave: identidad, tradición, legado, cultura, música

Hrvatski trag u društvenom venezuelanskom prostoru „drugoga” La huella croata en el espacio social venezolano del “otro”

Dobrića Djukich de Neri

Federación Latinoamericana de Semiótica
dobriladaria@gmail.com;

Davorin Djukic

International Coach
davo21@gmail.com

Svaki migracijski proces proizvodi situacije u kojima se događaju destruktivne promjene: njihovo razumijevanje uključuje prikupljanje, opisivanje, kategoriziranje i analiziranje kako bi se vizualizirao njihov razvoj. Ovdje ćemo objasniti „kako” su Hrvati koji su stigli u Venezuelu uspjeli prevladati različite barijere, pretvarajući ih u socijalnu otpornost. Dijagnoza je dobivena kompilacijom fotografija i novina koje svjedoče o komunikacijskom radu koji su Hrvati prakticirali u povezivanju s novim prostorima znanja. Među rezultatima, analiziranim iz semiotičke topologije /Know-How/ s društvenom projekcijom, izdvajaju se sljedeća područja: prepoznavanje hrvatskoga rada od strane službenih i privatnih institucija, tvrtki itd., zatim formiranje bilateralnih timova u rekreativne svrhe, primjerice šah, domino, nogomet, orhideološko društvo itd., uključivanje u dobrotvorne organizacije kao što je Hrvatska mladež Venezuele te širenje aktivnosti La Casa Croata de Caracas (Hrvatski dom), što uključuje dizajn i održavanje internetske stranice čiji sadržaj informira o svim tim područjima. Zaključno, ova izložba pridonosi razumijevanju „drugog” (hrvatsko-venezuelanskog) u sociokulturnim prostorima koji se žive i izgrađuju od iskustava prošlosti do prezentirane budućnosti, uvijek s ciljem ostavljanja tragova u ovoj rekonstrukciji identiteta.

Ključne riječi: društveni prostori, identitet, migracija, Hrvatska, Venezuela

Todo proceso migratorio produce situaciones disruptivas; el comprenderlas pasa por recopilar, describir, categorizar y analizarlas, para poder visualizar su evolución. Aquí expondremos el “cómo” los croatas que llegaron a Venezuela, lograron superar las variadas barreras transformándolas en resiliencias sociales. El diagnóstico se obtuvo con la recopilación de fotografías y periódicos, los cuales dan testimonio del /Hacer/ comunicacional que han ejercido los croatas para interrelacionarse con los nuevos espacios del /Saber/. Entre los resultados, analizados desde una topología semiótica del /Saber Hacer/ con proyección social, resaltan las siguientes esferas: --Los reconocimientos a la labor croata, por parte de instituciones oficiales o privadas, empresas, etc; --La conformación de equipos bilaterales, con fines recreativos: ajedrez, dominó, fútbol, Sociedad de Orquideología, etc; --La integración a organizaciones benéficas: Juventud Croata de Venezuela; --La difusión de actividades de La Casa Croata de Caracas (Hrvatski Dom): diseño y mantenimiento de la página web, cuyos contenidos informan sobre todas estas esferas. En conclusión, esta muestra contribuye a comprender al “Otro” (croata-venezolano), en espacios socio-culturales, que se viven y construyen desde las experiencias del pasado hasta un futuro presentizado, siempre con la mira de dejar huellas, en esta reconstrucción de identidad.

Palabras clave: espacios sociales, identidad, migración, Croacia, Venezuela

Od društava uzajamne pomoći do udruga kao promotora kulture: Udruga Ateneo Croata i nova uloga iseljeništva u XXI. stoljeću

Del mutualismo a la proyección cultural: la Asociación Civil Ateneo Croata y el nuevo rol de la diáspora en el siglo XXI

Camila Docampo

Asociación Civil Ateneo Croata, Rosario, Santa Fe
camiladocampo@hotmail.com, ateneocroata@gmail.com

Građanska udruga Ateneo Croata, osnovana u veljači 2023. godine ukazuje na novo razdoblje u životu hrvatskog iseljeništva u Argentini. Za razliku od prvih iseljeničkih društava uzajamne pomoći s početka 20. stoljeća, koja su svojim članovima nudila ekonomsku i socijalnu podršku te čuvala kulturu među iseljenicima i njihovim potomcima, Ateneo Croata usmjerena je na promicanje hrvatske kulture među širom publikom. Ovaj rad ispituje temeljne razlike između ovih institucija te usmjerava pažnju na profesionalne i strukturirane pristupe koje Ateneo koristi u svojim kulturnim projektima. Također se ističe važnost strateških partnerstva i suvremenih organizacijskih metoda koje potiču širenje hrvatske kulture u Argentini.

Ključne riječi: kultura, društva uzajamne pomoći, hrvatsko iseljeništvo, građanska udruga, transnacionalni identitet

La Asociación Civil Ateneo Croata, fundada en febrero de 2023, representa una nueva etapa en la historia de las asociaciones culturales en Argentina. Contrariamente a los centros mutuales de inmigrantes de principios del siglo XX, que ofrecían apoyo económico y social a sus miembros y preservaban la cultura entre los inmigrantes y sus descendientes, el Ateneo Croata se enfoca en proyectar la cultura croata hacia una audiencia amplia. Este trabajo examina las diferencias fundamentales entre estas instituciones, resaltando cómo el Ateneo aplica un enfoque profesional y estructurado en sus actividades culturales, utilizando asociaciones estratégicas y métodos organizacionales modernos para fomentar la difusión de la cultura croata en Argentina.

Palabras clave: cultura, mutualismo, diáspora croata, asociación civil, identidad transnacional

Izazovi i uvjeti latinoameričkih sezonskih radnika u RH, 2021. – 2024.

Retos y condiciones de los trabajadores de temporada latinoamericanos en Croacia, 2021-2024

Andrea Carolina Dorta Baptista

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
drea.dorta@gmail.com

Godine 2021. Republika Hrvatska ukinula je kvote za strane radnike, što je omogućilo da više Latinoamerikanaca otkrije zemlju kao destinaciju za poboljšanje životnog standarda i ostvarivanje zarade. Ova je činjenica okrenula tradicionalnu dinamiku migracijskih procesa između Hrvatske i Latinske Amerike čija je opća tendencija krenula iz Hrvatske do Latinske Amerike, ali donedavno ne obrnuto. S tom promjenom, počeo je i val sadržaja koji poziva na dolazak u Hrvatsku (videozapisi raznih platforma, reklame agencija za zapošljavanje u Južnoj Americi i u Hrvatskoj, demografski programi itd.), ali su njegovi nedostaci rezultirali razlikom između očekivanog i ponuđenog. Ovaj će rad pokušati otkriti izazove latinoameričkih (specifično južnoameričkih) radnika koji su sudjelovali kao sezonski radnici 2021., 2022., 2023. i 2024. kroz anketu koja će zadržati podatke o godini dolaska u RH, zemlji podrijetla, broju odrađenih sezona, jezičnim barijerama, uočenim problemima, mogućim rješenjima i slično kako bi se ostvarilo bolje razumijevanje koje bi omogućilo razradu aspekata koji nedostaju u pružanju kvalitetnih uvjeta sezonskim radnicima tijekom trajanja ugovora.

Ključne riječi: sezona, posao, uvjeti, Latinoamerikanci, Hrvatska

En el año 2021 la República de Croacia abolió las cuotas para trabajadores extranjeros, lo cual permitió que más latinoamericanos descubrieran el país como un destino para la mejora de su estándar de vida y la obtención de ganancias. Este hecho ha invertido la dinámica tradicional de los procesos migratorios entre Croacia y Latinoamérica, cuya tendencia había sido por lo general desde Croacia hacia el continente latinoamericano, pero hasta hace poco no al revés. Con este cambio, comenzó también una ola de contenido que invita a venir a Croacia (vídeos de varias plataformas, anuncios de agencias de empleo en América del Sur y Croacia, programas demográficos, etc.), pero vacíos en el mismo han resultado en una diferencia entre la expectativa y lo ofrecido. Esta ponencia intentará descubrir los desafíos de los trabajadores hispanos (específicamente sudamericanos) que participaron como trabajadores estacionales en 2021, 2022, 2023 y 2024 a través de una encuesta que retendrá datos sobre el año de llegada a la República de Croacia, el país de origen, el número de temporadas trabajadas, las barreras lingüísticas, los problemas observados, las posibles soluciones y similares, con el fin de lograr una mejor comprensión que permitiría trabajar en los aspectos que faltan en la provisión de condiciones de calidad a los trabajadores estacionales durante la vigencia de sus contratos.

Palabras clave: temporada, trabajo, condiciones, latinoamericanos, Croacia

Izazovi sastavljanja migracijskih podataka. Između data- teka i pristupa istima

Los desafíos para construir datos migratorios. Entre ar- chivos y sus accesos

Silvana Beatriz dos Santos

Universidad Nacional de la Patagonia “San Juan Bosco” / Universidad Nacional de la Pa-
tagonia Austral-Unidad Académica Caleta Olivia

silvanasantos2000@yahoo.com.ar; silvanadossantos@fhcs.unp.edu.ar

Ova prezentacija proizlazi iz rada u arhivima i s njima, povezanima s migracijskim procesima u Comodoro Rivadaviji zajedno s iskustvima u vođenju istraživačkoga programa „Kulturna baština: spašavanje, očuvanje, zaštita i širenje ti-
skovnih arhiva lokalne povijesti kao dokumenata povijesnih događaja” (PROPACUL Rez. CS. 30/15) i Grupe za istraži-
vanje baštine i tiska (GIPP, Rez. CDFHCS br. 69/2021). Osovina ove prezentacije jest odnos između iskustava lokalizi-
ranih istraživanja i prikaza u različitim lokalnim arhivima o migracijama i sociokulturnoj evoluciji u gore spomenutom
gradu. Za navedeno ću ispričati iskustva istraživačkoga rada na službenim arhivima i „ostalim” zapisima, uz korištenje
sjećanja radi promišljanja i rada na migracijskim procesima općenito i posebice u hrvatskom slučaju. To podrazumijeva
dublje istraživanje načina na koji su podaci o migraciji konstruirani na gore spomenutom lokalitetu, ulogu različitih
arhiva i pristup njima, bilo službenim arhivima ili „ostalima”. Naime, pristup tim informacijama koje se u terenskom
radu društvenih znanosti nazivaju dokumentarnim izvorima način je pripovijedanja i obilježavanja lokalnih sjećanja.
Pitanja koja motiviraju ovo pisanje jesu kako su arhivska politika i etnička sjećanja povezani i uvjetovani u Comodoro
Rivadaviji, kako hegemonističke reprezentacije migracijskih procesa ometaju načine rada s arhivima te etničkim i mi-
grantskim sjećanjima te koji su uvjeti očuvanja i dostupnosti arhiva u Comodoro Rivadaviji kao ključnoga materijala za
izradu podataka o migracijskim procesima. Cilj rada jest prikazati stanje pristupa različitim lokalnim arhivima, njihove
karakteristike i doprinose proučavanju migracijskih procesa.

Ključne riječi: datoteke, podaci, migracija, ankete, dokumentarni izvori

Esta ponencia surge del trabajo en y con archivos vinculados a los procesos migratorios en Comodoro Riva-
davia junto con las experiencias en la dirección del Programa de Investigación: Patrimonio Cultural: Preser-
vación, conservación, protección y difusión de los archivos de prensa de la historia local como documentos
históricos (PROPACUL Res CS. 30/15) y del Grupo de Investigaciones sobre Patrimonio y Prensa (GIPP,
Res CDFHCS N° 69/2021). El eje de esta presentación es la relación entre las experiencias en investiga-
ciones situadas y las representaciones en los diversos archivos locales sobre las migraciones y el devenir
sociocultural en la ciudad citada. Para lo citado, narraré las experiencias de trabajo de investigación sobre
los archivos oficiales y los registros “otros”, junto a los usos de las memorias para pensar y trabajar sobre
los procesos migratorios en general y, las referencias al caso croata. Esto implica ahondar sobre cómo se
construyen los datos migratorios en la localidad citada, el rol de los diversos archivos y el acceso a estos
sean los archivos oficiales y “otros”. Pues, el acceso a esta información denominada en el trabajo de campo
de las ciencias sociales como fuentes documentales es un modo de narrar y marcar las memorias locales.
Las preguntas que guían este escrito son: ¿Cómo se relacionan y condicionan las políticas de archivos y las
memorias étnicas en Comodoro Rivadavia? ¿De qué modo interfieren las representaciones hegemónicas
sobre los procesos migratorios en los modos de trabajar con los archivos y las memorias étnicas y migrato-
rias? ¿Cuáles son las condiciones de preservación y accesibilidad a los archivos en Comodoro Rivadavia

como material clave para construir datos sobre los procesos migratorios? El objetivo del trabajo es presentar el estado de situación sobre el acceso a los diversos archivos locales, sus características y aportes para el estudio de los procesos migratorios.

Palabras clave: archivos, datos, migración, relevamientos, fuentes documentales

Case Study upotrebe metodologije konkurentske inteligencije (CI) na dva otoka u Hrvatskoj 2023.

Estudo de caso do uso da metodologia da inteligência competitiva (IC) em 2 ilhas na Croácia em 2023

Aliger dos Santos Pereira

Universidade do Estado da Bahia / Instituto Federal da Bahia - Camaçari
aligerpereira@ifba.edu.br; p.gaba@uol.com.br

Tema izlaganja je prikaz korištenja Konkurentske inteligencije (engl. *Competitive Intelligence* – CI) za dijagnostiku i planiranje razvoja turizma za otoke Pag i Lokrum u Hrvatskoj, kroz upotrebu kartografije za 2023. godinu. Stoga je postavljeno sljedeće istraživačko pitanje: koje su glavne turističke aktivnosti ovih dvaju otoka u Hrvatskoj? Cilj je bio pripremiti kratku dijagnozu glavnih aktivnosti na dvama otocima kako bi ih se identificiralo i vidjelo posluju li na održiv način. Održivo planiranje u području turizma u ovoj raspravi ima za cilj promišljanje socioekonomskih aktivnosti za društvo kako bi se održala održivost turističkog sektora kroz očuvanje okoliša i lokalne kulture. Ovo je deduktivni pristup koji koristi bibliografska i internetska istraživanja (aplikacija Google Maps) istraživačke prirode. CI je korišten kao metoda, a QG kao instrument za izradu karata za predstavljanje otoka. Kao zaključak, moguće je ustvrditi da nijedan od dvaju otoka ne radi sa zelenim ugostiteljstvom, s ciljem rješavanja pitanja održivosti (kodeksi ponašanja, najbolja ekološka praksa, ekološko označavanje i nagrade, sustavi upravljanja okolišem i pokazatelji ekološke učinkovitosti).

Ključne riječi: konkurentska inteligencija, održivo planiranje, lokalni turizam, hrvatski otoci

O tema dessa comunicação é a apresentação do uso da Inteligência Competitiva (IC) para elaborar diagnóstico e planejamento turístico das ilhas de Pag e Lokrum na Croácia, através do uso cartográfico no ano de 2023. Por isso, foi feita a seguinte pergunta de pesquisa: Qual(is) a(s) principal(is) atividade(s) turística(s) destas 2 Ilhas na Croácia? O objetivo foi elaborar um breve diagnóstico sobre os principal(is) empreendimento(s) das duas ilhas de forma a identificá-los e ver se atuam de forma sustentável. O planejamento sustentável na área de turismo neste debate visa contemplar atividades socioeconômicas para a sociedade, de forma a manter a sustentabilidade do setor turístico através da conservação do meio ambiente e da cultura local. Trata-se de uma abordagem dedutiva com das pesquisas bibliográficas e de internet (aplicativo Google Maps) de cunho exploratório. Usou-se a IC como método e QGIS como instrumento para elaborar mapas para a representação das ilhas. No final percebe-se que de ambas as ilhas não trabalham com a hospitalidade verde, com o objetivo de contemplar as questões de sustentabilidade (os códigos de conduta, as melhores práticas ambientais, a rotulagem ecológica e prêmios, os sistemas de gestão ambiental e os indicadores de desempenho ambiental).

Palavras chave: Inteligência competitiva; planejamento sustentável; turismo local; ilhas croatas

Otkrivanje arhitekturne i kulturne baštine u središtu grada Buenos Aires

Descubriendo el patrimonio arquitectónico y cultural croata en el centro de la ciudad de Buenos Aires

Jimena Durán Prieto

Universidad de Buenos Aires, Facultad de Arquitectura, Diseño y Urbanismo
jimenaduranprieto@gmail.com

Baš kao što krvne veze grade mostove između ljudi, naroda i kraljevstava, na sličan način i kultura i sisanje iz kulture, kulturnog djelovanja i stvaralaštva, kao što je sudjelovanje u stvaranju knjige, grade nove mostove. Moja veza s Hrvatskom proizlazi prvenstveno iz profesionalnog i akademskog iskustva. Kao grafička dizajnerica s Fakulteta arhitekture i urbanizma Sveučilišta u Buenos Airesu na Katedri Walter Gropius (donacije njemačke države), bila sam pozvana sudjelovati u projektu u okviru kojeg sam trebala istražiti i fotografirati zgrade hrvatskog arhitekta Nikole Mihanovića (kastiljaniziran kao Nicolás Mihanovich). Divno je kroz samu arhitekturu otkrivati život Buenos Airesa s početka prošlog stoljeća. Tako se, primjerice, može naučiti da je najbolji način da se dozna dolazi li brod bio imati neko visoko mjesto s kojega se vidi Río de la Plata i prema tome odlučiti je li potrebno pripremati hotelske krevete. Sve nam to daje novo znanje o tome kako se grad nekad povezivao s rijekom kojoj danas okreće leđa, a koje mnogi urbanistički planovi pokušavaju ponovno spojiti, ali ih nekretninski interesi ometaju. Kakav je bio Buenos Aires, kakav je bio život, kakve su bile udaljenosti u Buenos Airesu početkom stoljeća? O tim nam stvarima govore zgrade koje čine dio povijesti i baštine Buenos Airesa, a dio tih priča pripovijeda nam i arhitekt Nicolás Mihanovich svojim arhitektonskim otiscima raspršenima po mikro i makro središtu našeg grada.

Ključne riječi: kultura, baština, arhitektura, Nikola Mihanović, Buenos Aires

Así como los lazos de sangre tienden puentes entre personas, pueblos y reinos de manera similar la cultura, sembrar desde la cultura, desde acciones y producciones culturales, como participar en la realización de un libro, también tienden nuevos puentes. Mi vínculo con Croacia surge primeramente por una experiencia profesional y académica. Participando como diseñadora gráfica desde la Facultad de Arquitectura y Urbanismo de la Universidad de Buenos Aires de la Cátedra Walter Gropius (donación del Estado Alemán) me invitan a relevar y fotografiar edificios de un arquitecto croata: Nikola Mihanović (castellanizado como Nicolás Mihanovich). Es bello descubrir la vida de Buenos Aires de principios del siglo pasado, a través de la propia arquitectura. Podemos enterarnos, por ejemplo, de que la mejor manera de saber si venía algún barco, era tener algún lugar alto para avistar el Río de la Plata y así preparar las camas del hotel. Todo esto nos aporta conocimientos sobre cómo la ciudad se conectaba antaño con el río, al que hoy le da la espalda, y que muchos planes urbanísticos tratan de volver a revincular, pero los intereses inmobiliarios los obstruyen. ¿Cómo era Buenos Aires, cómo era la vida, cómo eran las distancias en Buenos Aires de principios de siglo? Estas cosas nos cuentan los edificios que construyen parte de la historia y el patrimonio porteño y una parte de estas narraciones nos cuenta el arquitecto Nicolás Mihanovich a través de sus huellas arquitectónicas porteñas esparcidas por el micro y macrocentro de nuestra ciudad.

Palabras clave: cultura, patrimonio, arquitectura, Nicolás Mihanovich, Buenos Aires

Pojmovi priče i narativa za pristup historiografiji hrvatskih migracijskih procesa u Argentini

Las nociones de relatos y narrativas para un acercamiento a la historiografía sobre los procesos migratorios croatas en Argentina

Guillermo Fernández

Universidad Nacional de San Martín, Escuela Interdisciplinaria de Altos Estudios Sociales
fguillermo83@gmail.com

Hrvatska je istaknuta kao zemlja koju je kroz povijest karakteriziralo snažno iseljavanje. Važna destinacija u okviru tih migracijskih procesa bio je teritorij Južne Amerike, a jedno od glavnih odredišta ovih hrvatskih migracijskih tokova u regiji bila je posebice Argentina. Već standardiziran pogled na ove procese smješta ove migracijske tokove od 16. stoljeća do sredine 20. stoljeća u razdoblje drugog poraća. Kao posljedica tih migracija na argentinskom teritoriju javljali su se u različitim vremenima, kako unutar hrvatske migrantske zajednice tako i iz akademskog polja, diskursi koji neizbježno povezuju migracijski proces s pitanjem podrijetla i povijesti hrvatske nacije. Pristup hrvatskim političkim procesima zahtijeva uzimanje u obzir teritorijalnih, državnih i geopolitičkih transformacija koje je Hrvatska pretrpjela u različitim razdobljima svoje povijesti, ponajviše od 19. stoljeća naovamo, kada se počela graditi ideja moderne nacionalne države. Historiografija je u tom pogledu proizvela dva tipa pristupa pitanju nacije. Genealoška linija, koja pokušava pronaći tisućljetno i kontinuirano podrijetlo nacije u povijesti, kao i drugi noviji, antigenealoški pristup, koji nastoji pokazati jasno moderan i izmišljen karakter nacije kao artefakta. Uzimajući u obzir ova dva historiografska aspekta te njihove unutarnje varijante, ovaj rad ima za cilj istražiti produkciju narativa koje je proizvela hrvatska migracija, uzimajući u obzir kao svoju artikulirajuću osovinu pojam hrvatske nacije kao problema istraživanja.

Ključne riječi: hrvatska seoba, Argentina, nacija, historiografija, narativi

Croacia ha sido señalada por ser un país que se ha caracterizado por experimentar una emigración de fuertes magnitudes en su historia. Un destino importante dentro de esos procesos migratorios ha sido el territorio de América del Sur. La Argentina se constituyó como uno de los destinos principales de esos flujos migratorios croatas en la región. Una visión ya estandarizada de estos procesos ubica esos flujos migratorios desde el siglo XVI hasta mediados del siglo XX en el periodo de la segunda posguerra. Como consecuencia de estas migraciones en el territorio argentino, se han producido en distintos momentos, tanto dentro de la comunidad migrante croata como desde el ámbito académico, discursos que inevitablemente conectan el proceso migratorio con la cuestión de los orígenes y la historia de la nación croata. Acercarse a los procesos políticos croatas requiere tener en cuenta las transformaciones territoriales, estatales y geopolíticas que Croacia sufrió en distintos periodos de su historia, principalmente a partir del siglo XIX, momento en que se comienza a construir la idea de estado-nación moderno. La historiografía, a este respecto, ha producido dos tipos de enfoques acerca de la cuestión de la nación. Una línea genealogista, que intenta encontrar los orígenes milenarios y continuos de la nación en la historia, como así también otro enfoque más reciente, anti-genealógico, que busca demostrar el carácter netamente moderno y ficticio de la nación como artefacto. Teniendo en cuenta estas dos vertientes historiográficas, y sus variantes internas, esta ponencia se propone indagar acerca de la producción de narrativas que la migración croata produjo, teniendo como eje articulador la noción de la nación croata como problema.

Palabras clave: migración croata, Argentina, nación, historiografía, narrativas

Procesi povratka hrvatske dijaspore iz Južne Amerike kao snaga za gospodarski i demografski rast te očuvanje hrvatske kulture u Republici

Los procesos de retorno de la diáspora croata de Sudamérica como fortaleza del crecimiento económico, demográfico y de preservación de la cultura croata en la República de Croacia

Marcos Flores Rupper

Universidad Pedagógica Experimental Libertador
marcosrupper1986@gmail.com

Posljednjih godina razvija se važna paradigma za cjelokupno hrvatsko društvo zbog gubitka stanovništva u zadnjem desetljeću i bijega talenata u druge zemlje članice Europske unije u potrazi za boljom kupovnom moći koja će im omogućiti da zadovolje sve potrebe moderne obitelji. Ova je paradigma proces povratka hrvatske dijaspore s posebnim osvrtom na one koji žive u Južnoj Americi. U tom smislu svjedoci kako Vlada Republike Hrvatske preko Ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, posebice Ureda za dobrodošlicu, a u novije vrijeme i Ministarstva demografije i useljništva, ulaže napore u očuvanje kulturnog identiteta i povijesti Hrvatske u određenim zemljama. No, kad se bavimo pitanjem povratka u Hrvatsku, nalazimo samo naziv ideje, a ne čvrste prijedloge koji našoj dijaspori omogućuju povratak u uvjetima učinkovite integracije u hrvatsko društvo. Iz tog razloga postoji neizvjesnost oko stvarne osnove za povratak koja dopušta: 1. integraciju s pravnog stanovišta, u pitanjima boravka i dobivanja državljanstva, koja se, iako su fleksibilnija, mogu poboljšati; 2. sustave za nostrifikaciju stručnih naziva u kritičnim područjima kao što su zdravstvo i obrazovanje; 3. srednjoročne projekte za stjecanje ili preuređenje domova na temelju strukturiranog plana koji omogućuje plaćanje troškova navedenih nekretnina u optimalnom vremenu. Na taj način, s resursima kojima raspolazemo, možemo postići važne pomake po pitanju kvalitetnoga demografskog rasta i izbjeći značajan gubitak stanovništva koji će srednjoročno proizvesti kulturno-identitetski nazadak prilično neugodnih dimenzija.

Ključne riječi: dijaspora, migracije, demografija, gospodarstvo, Hrvatska

En los últimos años se ha venido desarrollando un importante paradigma para toda la sociedad croata debido a la pérdida poblacional del último decenio y a la fuga de talentos hacia otros países miembros de la Unión Europea en búsqueda de un mejor poder adquisitivo que les permitan satisfacer todas las necesidades de una familia moderna. Este paradigma es el proceso de retorno de la diáspora croata con especial atención a la residente en América del Sur. En este sentido, hemos sido testigos de cómo el gobierno de la República de Croacia a través de la Oficina para los Croatas en el Exterior, especialmente su Oficina de Bienvenida, y más recientemente el Ministerio de Demografía e Inmigración, ha realizado esfuerzos por preservar la identidad cultural e historia de Croacia en los respectivos países. Sin embargo al momento de tratar el tema del retorno a Croacia nos encontramos sólo con el nombre de la idea y no con propuestas sólidas que permitan a nuestra diáspora el retorno en condiciones de eficaz integración a la sociedad croata. Por tal razón existe la incertidumbre de la base real para un retorno que permita: 1. Una integración desde la base legal en temas de residencia y obtención de ciudadanía, que a pesar de que se han flexibilizado pueden ser mejorados; 2. Sistemas de homologación de títulos profesionales de áreas críticas como la Salud y la Educación; 3. Proyectos a mediano plazo para adquisición o remodelación de viviendas sobre la base de

un plan estructurado que permita en un tiempo óptimo pagar los costos de dichos inmuebles. De esta forma podemos desde los recursos que tenemos lograr un importante avance en el tema de crecimiento demográfico de calidad y evitar una pérdida importante de población que producirá a mediano plazo un revés cultural y de identidad de dimensiones bastante desagradables.

Palabras clave: diáspora, migración, demografía, economía, Croacia

Hrvatsko iseljništvo iz perspektive hrvatskih jezičnih korpusa

La emigración croata desde la perspectiva de los corpus lingüísticos croatas

Ivana Franić

Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet
ifranic1@ffzg.unizg.hr

Ovdje nismo, a tamo nas nema.

Vinko Grubišić, *Ljudi koji i jesu i nisu*, zbirka *Tupi lupanj smrti*, 2019.

U istraživanju se bavimo percepcijom hrvatskoga iseljništva na temelju analize tekstova dostupnih u referentnim hrvatskim jezičnim korpusima. Kao jezični resursi, korpusi su izvor za različita jezična (osobito kvantitativna) istraživanja o jezičnoj uporabi, pa mogu dati solidan uvid u slike koje različiti tekstovi posreduju o iseljništvu. U odabranim referentnim korpusima provest će se analiza zastupljenosti pojmova vezanih za hrvatsko iseljništvo, na razini samostalnih pojava i na razini kolokata, kao što su: *hrvatsko iseljništvo, iseljništvo, iseljenici, Hrvati izvan Hrvatske, Hrvati izvan domovine, dijaspora, hrvatska dijaspora, emigracija, emigranti*. Uz kriterij potvrđenosti (evidencije), istražiti ćemo i čestoću (frekvenciju) pojmova i njihov odnos (relaciju) s jezičnom okolinom. Točnije, kvantitativnom i kvalitativnom analizom pokušat ćemo odgovoriti na sljedeća pitanja: 1) koja je čestoća uporabe odabranih pojmova; 2) u kakvoj se okolini (ko-tekstu) oni javljaju te 3) koje se vrijednosne ocjene dodjeljuju tim pojmovima. Za analizu su odabrani javno dostupni korpusi iz različitih razdoblja: ponajprije s kraja 90-ih godina 20. stoljeća (Croatia Weekly), potom s početka 20. stoljeća (Vjesnik 2000. – 2003.), Hrvatski nacionalni korpus s reprezentativnom jezičnom građom kao i internetski korpus hrWac. Metodološko uporište za analizu nalazimo u matrici istraživanja autora Jurić, Kardaš i Bakota, koju smo prilagodili tako da sadrži sljedeće kategorije: opće značajke korpusa i izvora u kojem je potvrđen pojam, frekvencija uporabe pojma, okolinu u kojoj se pojam javlja te vrijednosnu orijentaciju jezične okoline. U analizi ćemo se osvrnuti i na uporabu odabranih pojmova u kontekstu vezanome za Južnu Ameriku. Rezultati istraživanja upućuju na to da su tekstovi iz prvoga razdoblja izražavali uglavnom pozitivne stavove prema hrvatskome iseljništvu, dok se početkom stoljeća percepcija mijenja uslijed društvenih, gospodarskih i političkih kretanja, osobito pod utjecajem slika koje mediji posreduju o hrvatskome iseljništvu. U nekoliko proteklih godina povratak iseljenika postaje istaknuta tema, pa i tekstovi bilježe diversificiranu percepciju o hrvatskome iseljništvu.

Ključne riječi: korpusna analiza, hrvatsko iseljništvo, jezični resursi, uporabni pristup

Aquí no estamos, pero allí tampoco.

Vinko Grubišić, *Personas que son y no son*, colección *Tupi lupanj smrti* (El ruido sordo de la muerte), 2019.

La investigación aborda la percepción de la emigración croata a partir del análisis de los textos disponibles en los corpus lingüísticos croatas de referencia. Como recursos lingüísticos, los corpus son una fuente para diversas investigaciones lingüísticas (especialmente cuantitativas) sobre el uso del lenguaje, por lo que pueden proporcionar una visión sólida de las imágenes que diferentes textos transmiten sobre la emigración. En los corpus de referencia seleccionados se realizará un análisis de la representación de términos relacionados con la emigración croata, a nivel de ocurrencias independientes y a nivel de colocaciones, tales como las siguientes: *emigración croata, emigración, emigrantes, croatas fuera de Croacia, croatas fuera de la patria, diáspora, diáspora croata, emigración, emigrantes*. Además del criterio de confirmación (evidencia), también se investigará la asiduidad (frecuencia) de los términos y su conexión (relación)

con el entorno lingüístico. Más específicamente, se intentará responder a las siguientes preguntas mediante análisis cuantitativos y cualitativos: 1) cuál es la frecuencia de uso de los términos seleccionados; 2) en qué entorno (co-texto) aparecen, y 3) qué calificaciones valorativas se les asignan. Para el análisis se seleccionaron corpus públicamente disponibles de diferentes períodos, principalmente desde finales de los años 90 del siglo XX (Croatia Weekly), luego desde principios del siglo XX (Vjesnik 2000-2003), el Corpus nacional croata con un material lingüístico representativo, así como el corpus de Internet hrWac. La base metodológica para el análisis se encuentra en la matriz de investigación de los autores Jurić, Kardaš y Bakota, adaptada para que contenga las siguientes categorías: características generales del corpus y la fuente en la que se confirma el término, frecuencia de uso del mismo, el entorno en el que aparece y la orientación valorativa del entorno lingüístico. En el análisis se tomará en cuenta la utilización de los términos seleccionados en el contexto relacionado con América del Sur. Los resultados de la investigación indican que los textos del primer período expresan actitudes mayoritariamente positivas hacia la emigración croata, mientras que a principios de siglo la percepción cambia debido a acontecimientos sociales, económicos y políticos, especialmente bajo la influencia de las imágenes que los medios de comunicación transmiten sobre la emigración croata. En los últimos años, el retorno de los emigrantes se ha convertido en un tema destacado y los textos registran una percepción diversificada acerca de la emigración croata.

Palabras clave: análisis de corpus, emigración croata, recursos lingüísticos, enfoque de uso

Perspektiva životnog tijeka u povratničkim migracijama

La perspectiva del curso de vida en las migraciones de retorno

Paula Gadze

Universidad de Buenos Aires, Facultad de Filosofía y Letras
paulagadze@gmail.com

Migracijska kretanja su složena i rezultat su različitih čimbenika, stoga su ih suvremene teorijske perspektive počele shvaćati kao dio kontinuiranog procesa ljudske mobilnosti u kojem povratnička migracija nije kraj već kontinuirano putovanje integrirano u složene prekogranične veze i prakse. Potrebno je razmotriti razne vrste mobilnosti (stalne migracije, turistički posjeti, radna putovanja, privremeni transferi i obiteljske avanture) kako bi se povratničke migracije razumjele u širem smislu. Jedan od metodoloških alata koji nam omogućuje ovakav pristup su životne priče. Perspektiva životnog tijeka promatra migraciju kao multisituiran longitudinalni obiteljski put. Pojam „put” implicira da je ova odluka u trajnoj evoluciji te da je podložna promjenjivim uvjetima. Studije posvećene „povratku” druge, treće ili četvrte generacije migranata potvrđuju da ta migracija ne podrazumijeva dosezanje odredišta poznatog kao dom već fluidan i otvoren projekt za razvoj osobnoga života. Analiza životnoga tijeka i razmatranje povratka kao vrste mobilnosti omogućuje nam da obuhvatimo dinamiku procesa kroz vrijeme i razmotrimo više mogućih odredišta. U ovom izlaganju bit će prikazane tri životne priče migranata hrvatskoga podrijetla rođenih u Argentini koji su migrirali u Hrvatsku.

Ključne riječi: Argentina, Hrvatska, povratnička migracija, životne priče, migracijski put

Desde que la migración ganó en complejidad, tanto en la realidad como en las perspectivas teóricas, las migraciones empezaron a entenderse como parte de un proceso continuo de movibilidades humanas en el que la migración de retorno no es un fin, sino un viaje continuo integrado en complejas conexiones y prácticas a través de las fronteras. Es necesario considerar a las diversas movibilidades (migraciones permanentes, visitas turísticas, viajes por trabajo, traslados temporales y aventuras familiares) para comprender la migración de retorno en un sentido amplio. Una de las herramientas metodológicas que nos permiten este abordaje son las historias de vida. La perspectiva del curso de la vida considera la migración como una trayectoria familiar longitudinal multisituada. La noción de trayectoria implica que esta decisión está en permanente evolución sujeta a condiciones cambiantes. Los estudios dedicados al “retorno” de la segunda generación o de generaciones sucesivas de migrantes, reflejan que esta migración no implica llegar a un destino llamado hogar o una identidad teológica, sino más bien un proyecto fluido y abierto para desarrollar la vida personal. El análisis del curso de la vida y la consideración del retorno como un tipo de movilidad nos permiten abarcar la dinamicidad del proceso a lo largo del tiempo y considerar múltiples destinos posibles. En esta ponencia se expondrán tres trayectorias de vida de migrantes descendientes de croatas nacidos en Argentina, que han migrado a Croacia.

Palabras clave: Argentina, Croacia, migración de retorno, historia de vida, trayectoria migratoria

Mreže znanja i identiteta: kulturni menadžment hrvatske zajednice u Brazilu

Redes de Conhecimento e Identidade: A Gestão Cultural da Comunidade Croata no Brasil

Katia Gavranich Camargo

Sociedade Amigos da Dalmácia – Društvo prijatelja Dalmacije
katiagavra@gmail.com

Ovo izlaganje predstavlja djelomične rezultate istraživanja kojima se nastoji razumjeti načine na koje hrvatska useljenička zajednica u Brazilu stvara, upravlja i širi znanje. Na temelju istraživanja historiografske prirode i kulturnog menadžmenta, predstaviti će se kako je ova zajednica koristila svoje tradicionalno znanje za izgradnju mreža kontakata, jačanje veza unutar zajednice i institucionaliziranje kulturnih praksi. Osnova istraživanja je interdisciplinarni pristup, kombinirajući studije iz humanističkih znanosti, kulturnog menadžmenta i informacijskih znanosti, s ciljem razvijanja praksi etničkog „otkrivanja”. Uz analizu evolucije tehnologija upravljanja mrežom u hrvatskoj zajednici, predlaže se utvrđivanje načina na koji se ti modeli mogu primijeniti za poboljšanje procesa širenja znanja u drugim kontekstima. Rezultati ukazuju na važnost integracije formalnih znanstvenih postupaka s praksama etničkih zajednica, nudeći model koji promiče vodeću ulogu zajednica u očuvanju i vrednovanju povijesti useljavanja. Promišljanjem i širenjem djelovanja institucija zajednice, istraživanje pomaže drugim zajednicama da prisvoje ovaj model, jačajući menadžment znanja u potrazi za očuvanjem identiteta.

Ključne riječi: menadžment znanja, Brazil, umrežene zajednice

Este trabalho apresenta os resultados parciais de uma pesquisa que busca compreender os modos pelos quais a comunidade imigrante croata no Brasil produz, gerencia e difunde conhecimento. A partir da investigação de suas bases históricas e da organização social, o estudo explora como essa comunidade utilizou seus saberes tradicionais para construir redes de contato, fortalecer laços comunitários e institucionalizar práticas culturais. A pesquisa adota uma abordagem interdisciplinar, combinando estudos das ciências humanas, da gestão cultural e das ciências da informação, com o objetivo de revelar práticas de desocultamento étnico. Além de analisar a evolução das tecnologias de gestão em rede dessa comunidade, propõe-se a identificar como esses modelos podem ser aplicados para aprimorar processos de difusão de conhecimento em outros contextos. Os resultados indicam a importância de integrar procedimentos científicos formais com práticas étnico-comunitárias, oferecendo um modelo que promove o protagonismo das comunidades na preservação e valorização de suas histórias. Ao restaurar a ação ampla das instituições comunitárias, a pesquisa contribui para que outras comunidades possam se apropriar desse modelo, fortalecendo a gestão do conhecimento em suas trajetórias identitárias.

Palavras-chaves: gestão do conhecimento, Brasil, Redes comunitárias

Hrvatska dijaspora u Južnoj Americi: njezin odnos prema Hrvatskoj danas i državne politike za njezin povratak u Hrvatsku

La diáspora croata en sudamérica: su relacionamiento con Croacia hoy y las políticas de estado para su retorno a Croacia

Mariana Glavinich Lursaschi

Universidad Nacional de Asunción / Cámara croata-paraguaya de Comercio
nanaglavinih@gmail.com

Frane Kirigin

Sveučilište u Splitu
kiriginfrane@gmail.com

U ovom se radu analizira fenomen hrvatske dijasporu u Južnoj Americi, ističući njezin trenutačni odnos s Hrvatskom i politiku koju hrvatska vlada provodi posljednjih godina kako bi potaknula povratak potomaka useljenika. Razlozi, glavne rute i razdoblja migracija koje su se dogodile od 19. stoljeća, čak i prije dva velika svjetska rata, u južnoameričke zemlje poput Perua, Paragvaja, Bolivije, Brazila, Čilea, Urugvaja i Argentine, gdje su te zajednice – uključujući njihove potomke kroz vrijeme – održali snažnu kulturnu vezu s Hrvatskom kroz društvene organizacije, tradicionalna slavlja i učenje hrvatskoga jezika, običaja i kulture. Posljednjih godina Hrvatska je osnažila svoju predanost dijaspori aktivnim politikama koje olakšavaju povratak i prihvat njihovih potomaka. Među najznačajnijim inicijativama izdvajaju se stipendije za učenje hrvatskoga jezika, poput Programa učenja hrvatskog jezika u Republici Hrvatskoj, koji bilježi značajan porast broja stipendista, te pojednostavljenje postupka stjecanja hrvatskog državljanstva. Osim toga, Vlada je najavila provedbu poreznih reformi kako bi privukla hrvatske potomke, prepoznajući potencijal koji ova ljudska skupina hrvatskog podrijetla i identiteta ima da pridonese ljudskom i gospodarskom kapitalu zemlji. Ovo istraživanje će iznijeti zaključke temeljene na osobnim iskustvima stečenima kroz interakciju s hrvatskim potomcima, kako povratnicima tako i onima koji su aktivni dio hrvatske zajednice u svojim zemljama. U eseju se ističe kako je hrvatska dijaspora u Južnoj Americi pozitivno reagirala na ovu politiku, s rastućim interesom za vraćanje korijenima, dobivanjem državljanstva, naseljavanjem u Hrvatskoj i održavanjem aktivnih veza. Odaziv dijasporu i ovi novi izazovi poticaj su hrvatskoj vladi da nastavi raditi na jačanju tih veza, pokazujući jasnu volju za njihovom integracijom u hrvatsko društvo.

Ključne riječi: dijaspora, podrijetlo, migracija, imigracijska politika, povratak

Esta ponencia analiza el fenómeno de la diáspora croata en Sudamérica, destacando su relación actual con Croacia y las políticas que el gobierno croata ha implementado en los últimos años para fomentar el retorno de los descendientes de inmigrantes. Se explorarán brevemente los motivos, principales rutas y periodos de migración que se dieron desde el siglo XIX, aún antes de las dos grandes Guerras Mundiales, a países sudamericanos como Perú, Paraguay, Bolivia, Brasil, Chile, Uruguay y Argentina, donde estas comunidades –incluyendo a sus descendientes con el paso del tiempo– han mantenido un fuerte vínculo cultural con Croacia a través de organizaciones comunitarias, celebraciones tradicionales y el aprendizaje del idioma, costumbres y cultura croatas. En años recientes, Croacia ha reforzado su compromiso con la diáspora mediante políticas activas que facilitan el regreso y acogida de sus descendientes. Entre las iniciativas más destacadas se encuentran las becas para estudiar el idioma croata, como es el Programa de aprendizaje del idioma croata en la República de Croacia, que han visto un aumento significativo en la cantidad de becarios, y la simplificación de los

trámites para obtener la ciudadanía croata. Además, el gobierno ha anunciado la pronta implementación de reformas fiscales para atraer a los descendientes croatas, reconociendo el potencial que este grupo humano con origen e identidad croata tiene para aportar como capital humano y económico al país. Esta investigación presentará conclusiones basadas en las experiencias personales y recabadas a través del relacionamiento con descendientes croatas, tanto retornados como aquellos que son parte activa de la comunidad croata en sus países. El ensayo subraya cómo la diáspora croata en Sudamérica ha respondido positivamente a estas políticas, con un creciente interés en recuperar sus raíces, obtener la ciudadanía, establecerse en Croacia y mantener lazos activos. La respuesta por parte de la diáspora y estos nuevos desafíos son para el gobierno croata un aliciente para seguir trabajando para fortalecer estos lazos, demostrando una clara voluntad de integrarlos en la sociedad croata.

Palabras clave: diáspora, origen, migración, políticas migratorias, retorno

Doseljenje Hrvata u grad Rosario. Tura „Tragovima Hrvata u Rosariju”

Migración croata a la ciudad de Rosario. Circuito turístico “Huellas de los croatas en Rosario”

Ivan Grbac

Guía oficial de la Secretaría de Turismo de la municipalidad de Rosario
ivangrbac@yahoo.com.ar

Zamisao ove prezentacije jest da prikaže i opiše turističku turu koja će se uskoro odviti u gradu Rosario, a tema joj je velika hrvatska seoba koja je stigla u navedeni grad. Iako je postojao pionir koji je stigao početkom 19. stoljeća, migracija je masovna od sredine 19. stoljeća. Namjera ove ture jest pružiti informacije o tome tko se doselio, tko je dao svoj doprinos i ostavio opipljive elemente na ulicama ovoga grada, kao i o onima kojima je grad odao počast imenujući po njima ulice, prolaze, trgove i spomenike. Poznavanje priče o tim životima i pričama i svemu što nas povezuje s Hrvatskom središnji je cilj ove šetnje. Očekuje se da će trajati otprilike dva i pol sata te da se, ako je moguće, može koristiti autobus, jer su neki elementi pomalo raspršeni u gradu, a važni su za povijest Rosarija. Ova tura osobna je ideja i u fazi je projekta, stoga je predstavljanje na ovom skupu dobar način za njegovu promociju. Ima potporu nekoliko institucija za svoju buduću distribuciju, kako unutar zajednice tako i od strane Ministarstva turizma. S obzirom na to da je, kako navode iz ove organizacije, Nacionalni festival kolektiviteta, koji se održava u Rosariju, najveći i najposjećeniji u zemlji, što pokazuje da se radi o gradu koji je u stalnom kontaktu s doseljeničkom problematikom, a budući da do danas ne postoji tura posebno posvećena bilo kojoj zajednici, ovo će biti prva takve vrste i bit će posvećena široj javnosti. Namjera je pridonijeti širenju znanja o Hrvatima, jer, kao što znamo, oduvijek smo bili u sastavu drugih država i mi, potomci iseljenika, moramo ih spašavati od zaborava i obavještavati druge o njima. I, iznad svega, moramo im odati počast.

Ključne riječi: turizam, povijest, pioniri, baština, industrije

La idea de esta ponencia es presentar y describir un circuito turístico de próxima realización en la ciudad de Rosario cuyo tema es la gran migración croata arribada a dicha ciudad. Si bien existió un pionero que llegó a principios del siglo XIX, la migración reviste un carácter masivo desde mediados del siglo XIX. La intención de este circuito es brindar información acerca de quiénes fueron los que emigraron, realizaron sus aportes y dejaron elementos palpables por las calles de esta localidad, así como de aquellos a quienes la ciudad les ha realizado homenajes a través de la colocación de sus nombres en calles, pasajes, plazas y monumentos. Conocer el relato de esas vidas e historias y de todo lo que los y nos vincula con Croacia es un objetivo central del recorrido. Lo previsto es que tenga una duración aproximada de dos horas y media y, en lo posible, que se pueda contar con un bus, ya que ciertos elementos están un poco dispersos en la ciudad y son importantes para la historia de Rosario. Este circuito es una idea personal y está en fase de proyecto, por lo que presentarlo en este encuentro es una buena manera de promoverlo. Cuenta con el apoyo de varias instituciones para su futura difusión, dentro de la colectividad y también por parte de la Secretaría de Turismo. Dado que, tal y como afirma este organismo, la Fiesta Nacional de las Colectividades que se realiza en Rosario es la más grande y convocante del país, situación que pone en evidencia que se trata de una ciudad en contacto permanente con el tema migratorio, y siendo que hasta la fecha no existe un circuito dedicado puntualmente a alguna colectividad, este será el primero en su tipo y estará dedicado al público en general. La intención es aportar a la difusión de los croatas, ya que como sabemos, siempre fuimos parte de otros estados y somos nosotros, sus descendientes, los que debemos rescatarlos y darlos a conocer. Y, por sobre todo, reivindicarlos.

Palabras clave: turismo, historia, pioneros, patrimonio, industrias

Sveprisutni hrvatski identitet. Istraživanje digitalnog identiteta u virtualnim dijasporskim zajednicama

Identidad croata ubicua. Exploración de la identidad digital en las comunidades diaspóricas virtuales

Sonia Paula Grotz

Veleučilište PAR

sonia.grotz@par.hr

Ova studija istražuje stupanj razvoja digitalnog identiteta kod onih koji čine digitalne zajednice hrvatske dijaspore u Latinskoj Americi. Oni koji su dio tih zajednica moraju pomiriti svoje sveprisutne identitete u prostoru weba 2.0 i svoja fizička okruženja, u većini slučajeva s velikom kulturnom distancom. Formiranje identiteta kontinuirano je i nedovršen proces koji nam omogućuje da shvatimo svoju okolinu i sebe. Mi jesmo u skladu s kontekstima u kojima razvijamo interakcije. Istraživanje vrijednosti i ponašanja članova ovih virtualnih dijasporskih zajednica od interesa je s obzirom na ograničenu literaturu o ovom konstrukt. Terenski rad je kvalitativnog tipa s dubinskim intervjuima i online anketom koja se distribuira među onima koji su dio odabranih grupa s Facebooka. Fokusiran je na upoznavanje s praksama onih koji se smatraju dijelom hrvatskog naroda, s dubinskim istraživanjem ponašanja i vrijednosti. Fokus je stavljen na način uspostavljanja veza i njihov utjecaj na formiranje osobnog identiteta. Predlaže se razmatranje aspekata kolektivnog identiteta posredovanog tehnologijom u kontekstu tekuće modernosti, gdje su granice između fizičkog i digitalnog fluidne. Zaključci nastoje pridonijeti spoznajama o boljim strategijama zbližavanja onih koji se žele povezati sa svojim hrvatskim korijenima, unatoč činjenici da žive na različitim geografskim lokacijama.

Ključne riječi: digitalna dijaspora, virtualne društvene mreže, digitalni identitet, hrvatsko iseljništvo, identitet

Este estudio explora sobre el nivel de desarrollo de la identidad digital de quienes integran las comunidades digitales de la diáspora croata en Latinoamérica. Quienes forman parte de esas comunidades deben conciliar sus identidades ubicuas en el espacio de la web 2.0 y sus entornos físicos, en la mayoría de los casos con una amplia distancia cultural. La formación de la identidad es un proceso continuo e inacabado que permite dar sentido a nuestro entorno y a nosotros mismos. Somos y estamos siendo de acuerdo a los contextos donde desarrollamos nuestras interacciones. Explorar en relación a los valores y comportamientos de los miembros de esas comunidades diaspóricas virtuales resulta de interés dada la escasa literatura en torno al constructo. El trabajo de campo es de diseño cualitativo con entrevistas en profundidad y una encuesta online, que se distribuye entre quienes forman parte de los grupos de Facebook seleccionados. Se enfoca en conocer sobre las prácticas de quienes se consideran parte del pueblo croata, profundizando en comportamientos y valores. Se hace foco en cómo se establecen vínculos y su influencia en la formación de la identidad personal. Se propone considerar los aspectos de la identidad colectiva mediados por la tecnología en el contexto de la modernidad líquida, donde los límites entre lo físico y lo digital son difusos. Las conclusiones buscan contribuir al conocimiento sobre mejores estrategias para acercarse a quienes desean conectar con sus raíces croatas, pese a que habitan diferentes lugares geográficos.

Palabras clave: diásporas digitales, redes sociales virtuales, identidad digital, emigración croata, identidad

Publikacije Hrvata u Južnoj Americi: izrada bibliografija i digitalizacija

Publicaciones de croatas en América del Sur: creación de bibliografías y digitalización

Ivana Hebrang Grgić

Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet
ihrgic@ffzg.hr

U izlaganju će se prikazati dosadašnji rezultati rada na projektu Hrvatski iseljenički tisak koji se provodi na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Cilj projekta je istražiti i pronaći publikacije Hrvata izvan Hrvatske te izraditi online pretražive bibliografije. Usto, kada god je to moguće, odabrane se publikacije digitaliziraju i pohranjuju u otvorenom pristupu u repozitoriju Hrvatski iseljenički tisak. U sedam godina istraženo je područje Australije i Novoga Zelanda te su izradene bibliografije knjiga, serijskih publikacija i brošura. One su uređene prema svim kataložnim standardima, dostupne su online i neprestano se nadopunjuju jer se još uvijek pronalaze stare publikacije, a objavljuju se i nove. Digitalizacija je započela 2020. godine, a tematski repozitorij Hrvatski iseljenički tisak pokrenut je 2022. godine na nacionalnoj platformi Dabar. U repozitoriju je dostupno 100 objekata, od čega su oko polovica knjige, a ostale vrste građe su članci u časopisima, poglavlja u knjigama, istraživački podaci, filmski zapisi, zvučna građa, doktorske disertacije i rukopisi. Većina digitaliziranih knjiga nije uopće bila dostupna u hrvatskim knjižnicama, a ovim su projektom postale dostupne svima. Statistike učitavanja dokazuju da postoji izuzetan interes za digitaliziranu građu. Iako istraživanja i dalje traju, možemo smatrati da su područja Novoga Zelanda i Australije uglavnom istražena. Stoga je namjera istu metodologiju primijeniti kako bi se istražila nakladnička djelatnost Hrvata u Južnoj Americi i kako bi se izradile bibliografije za određene zemlje i vrste publikacija. Za takva istraživanja izuzetno su važni sekundarni izvori poput knjižničnih kataloga i ranije objavljenih bibliografija, ali važni su i kontakti s hrvatskom zajednicom u Južnoj Americi – s pojedincima i organizacijama.

Ključne riječi: Hrvatska, iseljeničstvo, publikacije, digitalizacija, bibliografija

En la presentación se presentarán los resultados realizados en el proyecto Prensa de emigrantes croatas en la Facultad de Filosofía de la Universidad de Zagreb. El objetivo del proyecto es investigar y encontrar publicaciones croatas fuera de Croacia y crear bibliografías que se pueden buscar en línea. Además, siempre que sea posible, las publicaciones seleccionadas se digitalizan y están disponibles en acceso abierto en el repositorio Prensa de emigrantes croatas. Durante 7 años se investigó la zona de Australia y Nueva Zelanda y se crearon bibliografías de libros, publicaciones seriadas y otros materiales. Las bibliografías están organizadas según todos los estándares de catalogación, están disponibles en línea y se actualizan constantemente, porque todavía se encuentran publicaciones antiguas y se publican otras nuevas. La digitalización comenzó en 2020 y en 2022 se inauguró el repositorio temático Prensa de emigrantes croatas en la plataforma nacional Dabar. Hay unos 100 objetos disponibles en el repositorio, de los cuales aproximadamente la mitad son libros. Otro tipo de material son artículos, capítulos de libros, datos de investigación, materiales cinematográficos, materiales de audio, tesis doctorales y manuscritos. La mayoría de los libros digitalizados no estaban disponibles en las bibliotecas y con este proyecto están disponibles para todos. Las estadísticas de descargas demuestran que existe un extraordinario interés por el material digitalizado. Aunque las investigaciones están en curso, podemos considerar que las áreas de Nueva Zelanda y Australia han sido en gran medida exploradas. Por lo tanto, la intención es aplicar la misma metodología para investigar la actividad editorial de los croatas en América del Sur y crear bibliografías para países y tipos de publicaciones específicos. Las fuentes secundarias, como los catálogos de bibliotecas y las bibliografías publi-

cadās anteriormente, son extremadamente importantes para la investigación, pero también son importantes los contactos con la comunidad croata en América del Sur, con individuos y con organizaciones.

Palabras clave: Croacia, emigración, publicaciones, digitalización, bibliografía

Publications of Croats in South America: creation of bibliographies and digitization

The presentation will give the results of the work on the Croatian Emigrant Press project, which is being carried out at the Faculty of Humanities and Social Sciences of the University of Zagreb. The goal of the project is to research and find publications published by Croats abroad and to create online searchable bibliographies. In addition, whenever possible, selected publications are digitized and stored in open access in the Croatian Emigrant Press repository. In 7 years, the areas of Australia and New Zealand were researched and bibliographies of books, serial publications and other material types were created. They are organized according to all cataloguing standards, they are available online and are constantly updated, as old publications are still being found and new ones are being published. Digitization began in 2020, and the thematic repository Croatian Emigrant Press was launched in 2022 on the national platform Dabar. There are 100 objects available in the repository, of which about half are books, and other types of material are journal articles, book chapters, research data, AV material, audio recordings, doctoral theses and manuscripts. Most of the digitized books were not available in Croatian libraries at all, and with this project they became available to everyone. Download statistics prove that there is an extraordinary interest in digitized material. Although research is still ongoing, we can consider that the areas of New Zealand and Australia have been mostly explored. Therefore, the intention is to apply the same methodology in order to investigate the publishing activity of Croats in South America and to create bibliographies for specific countries and types of publications. Secondary sources such as library catalogues and previously published bibliographies are extremely important for such research, but contacts with the Croatian community in South America, individuals and organizations, are also important.

Čuvari kolektivne memorije: značaj arhivskih izvora za hrvatsku povijest, znanost i kulturu

Guardianes de la memoria colectiva: la importancia de las fuentes archivísticas para la historia, la ciencia y la cultura croatas

Darija Hofgräff Marić

Hrvatski državni arhiv
dhofgraeff@arhiv.hr

Maria Florencia Luchetti

Institut za istraživanje migracija
maria.luchetti@imin.hr

Dosadašnja istraživanja migracijskih procesa nastalih na području današnje Hrvatske, a čija su odredišta bila zemlje Latinske Amerike, ukazuju na poteškoće u rekonstrukciji povijesti i kolektivnih sjećanja naših iseljenika kroz 19. i 20. stoljeće. Arhivski izvori o tome najčešće su raspršeni unutar arhiva, drugih baštinskih institucija, ali i iseljeničkih obitelji, što znatno otežava istraživanja o višestrukim dimenzijama iseljeničkih i povratničkih procesa. S namjerom da se istakne važnost ovakvih istraživanja, cilj je ovoga predavanja ukazati na sličnosti i razlike između baštinskih institucija (arhivi, muzeji i knjižnice) i privatnih posjednika, u načinu prikupljanja, obrade i prezentacije arhivskoga gradiva o hrvatskom iseljeništvu. Također se želi poslati jasna poruka da treba još ustrajnije raditi na produbljivanju povjerenja između institucija i privatnih posjednika, što je u obostranom interesu očuvanja kolektivne memorije hrvatskog iseljeništa, hrvatske povijesti, znanosti i kulture, ali i očuvanja hrvatskog identiteta.

Ključne riječi: arhivi, kulturna baština, kolektivna memorija, identitet, hrvatsko iseljenišтво

Las investigaciones realizadas hasta la fecha sobre los procesos migratorios originados en el territorio de la actual Croacia que han tenido como destino los países latinoamericanos han puesto en evidencia la dificultad de reconstruir historias y memorias colectivas a partir del trabajo riguroso con fuentes contenidas en archivos y otras instituciones patrimoniales. Los archivos públicos, las instituciones privadas y los diversos objetos conservados en el seno de las familias migrantes componen un universo de información a partir del cual se pueden reconstruir esas historias, identidades y memorias y generar conocimiento novedoso sobre las múltiples dimensiones de esos procesos. Con la intención de destacar la importancia del trabajo con este tipo de fuentes, el objetivo de esta ponencia es señalar las similitudes y diferencias entre las instituciones patrimoniales (archivos, museos y bibliotecas) y los propietarios privados en la forma de recopilar, procesar y presentar material de archivo sobre la emigración croata. También se pretende enviar un mensaje claro sobre la necesidad de seguir trabajando de modo persistente para profundizar la confianza entre las instituciones y los propietarios privados a fin de contribuir al mutuo interés de preservar la memoria colectiva de la emigración croata, así como la historia, la ciencia y la cultura croatas.

Palabras clave: migración, archivos, patrimonio, memoria colectiva, identidad

Useljenička politika u Argentini masovnih migracija

La política inmigratoria en la Argentina de la migración de masas

Marcelo Huernos

Universidad Nacional de Tres de Febrero / Universidad de Buenos Aires
marcelohuernos@yahoo.com.ar

U Argentini su državne politike za promicanje imigracije zauzimale istaknuto mjesto u razdoblju masovnih migracija. Čak i kada država nije uvijek intervenirala u pitanja poput transfera i smještaja imigranata ili njihove orijentacije prema unutrašnjim područjima koja su bila kolonizirana, naponi uzastopnih vlada da stvore povoljno gospodarsko okruženje i davanje usporedivih građanskih prava onima domorodaca privukli su ogromno stanovništvo transatlantskog podrijetla, što je promijenilo sastav društva u velikim regijama zemlje. U ovoj će se prezentaciji ukazati na specifične politike u razdoblju zvanom masovne migracije, sagledat će se strategije migranata da bi mogli doći do zemlje, kao i to kako su zadržali svoj identitet u društvu koje je primilo različite kontingente u jeziku, kulturi i tradicijama. Iz mikrosocijalne sfere analizirat će se uloga migracijskih lanaca, a iz javne sfere državne strategije privlačenja stanovništva. Etničke udruge kao identitet i društveni ujedinitelj imale su temeljnu ulogu; strategije ovih institucija promatrat će se u odnosu na rodni i društveno-klasni pristup.

Ključne riječi: migracija, javna politika, identitet, udruge, Argentina

En Argentina las políticas estatales de fomento a la inmigración ocuparon un lugar destacado durante el periodo de la migración de masas. Aun cuando el Estado no siempre interviniera en cuestiones tales como el traslado y alojamiento de los inmigrantes o su orientación hacia las zonas del interior que se iban colonizando, el empeño de los sucesivos gobiernos en crear un ambiente económico propicio y la concesión de derechos civiles equiparables a los de los nativos atrajeron a una vasta población de origen transatlántico, que cambió la composición de la sociedad en amplias regiones del país. En esta ponencia se puntualizarán las políticas concretas en el periodo llamado de la migración de masas, se repondrán las estrategias de los migrantes para poder llegar al país y de qué forma mantuvieron sus identidades en una sociedad que recibió contingentes diversos en lengua, cultura y tradiciones. Desde el ámbito microsocioal se analizará el rol de las cadenas migratorias, y desde el ámbito público las estrategias estatales de atracción de población. El asociacionismo étnico como aglutinador identitario y social cumplió un rol fundamental, se verán las estrategias de estas instituciones en relación al enfoque de género y clase social.

Palabras clave: migración, política pública, identidad, asociacionismo, Argentina

Prijedlog za istraživanje: etnička resignifikacija hrvatske kulture u gradu Comodoro Rivadaviji

Propuesta de investigación: re-significación étnica de la cultura croata en Comodoro Rivadavia

Carolina Montserrat Insúa

Universidad Nacional de la Patagonia "San Juan Bosco"

carolina.insua540@gmail.com

U prezentaciji će biti predstavljen prijedlog rada koji obnavlja kategorije prethodno analizirane u diplomskom radu, kao što su kulturne prakse i simbolička etnička pripadnost. Prethodno su se takvi koncepti primjenjivali na aktivnosti određenih etničkih španjolskih institucija u Comodoro Rivadaviji (Asturijci, Galičani i Baski). U završnim razmatranjima istraživanja razrađeno je kako su različite prakse i svečanosti prilagođeni lokalnom teritoriju koji se nalazi na drugoj hemisferi u odnosu na europsku zemlju. Stoga ćemo u ovom slučaju ovu dinamiku nastojati primijeniti na slučaj hrvatske etničke institucije u našem gradu. Drugim riječima, nastojat ćemo podići kategoriju simboličke etničke pripadnosti kako bi se istražilo kakvi su hrvatski običaji zastupljeni na lokalnoj razini i, nadalje, jesu li se morali prilagoditi zbog nekog posebnog elementa (bilo da se radi o plesovima, glazbi, nošnjama, svečanostima).

Ključne riječi: mutualizam, Comodoro Rivadavia, simbolički etnicitet, Hrvatska, Argentina

En la ponencia se presentará una propuesta de trabajo recuperando categorías previamente analizadas en una tesis de grado como lo son las prácticas culturales y la etnicidad simbólica. Previamente, tales conceptos, se han aplicado a las actividades de ciertas instituciones étnicas de españoles en Comodoro Rivadavia (asturianos, gallegos y vascos). En las consideraciones finales de la investigación se desarrolló cómo las diferentes prácticas y festividades se fueron adaptando al territorio local el cual se ubica en un hemisferio diferente al país europeo. Por ello, en este caso, se buscará aplicar dicha dinámica al caso de la institución étnica croata de nuestra localidad. Es decir, plantear la categoría de etnicidad simbólica para indagar qué tipo de costumbres croatas se encuentran representadas en el ámbito local y, además, si han tenido que adaptarse a causa de algún elemento en particular (ya sean bailes, música, trajes, festividades).

Palabras clave: mutualismo, Comodoro Rivadavia, etnicidad simbólica, Croacia, Argentina

Učinci klimatskih promjena na teritorij: procesi prilagodbe transhumantnih farmera u sjevernoj Patagoniji. Slučaj Cajón de Almaza, Cuenca del Agrio, provincija Neuquén, Republika Argentina

Efectos del cambio climático en el territorio: procesos de adaptación de campesinos/as trashumantes en Patagonia Norte. El caso de Cajón de Almaza, Cuenca del Agrio, Provincia de Neuquén, República Argentina

Leonardo Javier Jakus

Cámara Argentino Croata de Industria y Comercio / YA! Consultora Ambiental SAS
ya.consultora.ambiental@gmail.com

Ova studija o transhumantnoj selidbi i klimatskim promjenama pokriva glavne probleme s kojima se suočavaju seljačke zajednice koje provode transhumanciju na području Neuquéna, postizujući različite oblike prilagodbe kao rezultat ubrzanoga procesa klimatskih promjena u sjevernoj Patagoniji. U okviru konsolidacije transnacionalnih mreža istraživanja i participativnoga djelovanja, fenomeni analizirani u ovom istraživanju predstavljaju doprinos kritičkom promišljanju teritorijalnog upravljanja, kao jednog od rezultata procesa useljavanja seljačke obitelji iz Istre u Argentinu.

Ključne riječi: teritorij, transhumancija, klimatske promjene, prilagodba i ublažavanje

El presente estudio sobre trashumancia y cambio climático recorre los principales problemas que afrontan las comunidades campesinas que realizan la trashumancia en el territorio de Neuquén, alcanzando distintas formas de adaptación producto del acelerado proceso de cambio climático en la región norpatagónica. En el marco de la consolidación de las redes transnacionales de investigación y acción participativa, los fenómenos analizados en la presente investigación constituyen un aporte al pensamiento crítico de la gestión territorial, como uno de los resultados del proceso inmigrante de una familia campesina de Istria en Argentina.

Palabras clave: territorio, trashumancia, cambio climático, adaptación y mitigación

Ponovno otkrivanje hrvatskih korijena. Memoari Josúa Jakusa: od Velikog rata do hladnjača Berisso u Argentini

Recuperando las raíces croatas. Memorias de José Jakus: de la Gran Guerra a los frigoríficos de Berisso en Argentina

Verónica Soledad Jakus

Secretaría de Estado de Cultura de la Provincia de Misiones (Argentina) / YA! Consultora Ambiental SAS
veronicajakus@gmail.com

José Jakus bio je imigrant rođen 1898. u Butorima, Tinjanu, a nastanio se u Argentini 1923. kao i mnogi imigranti koji su pobjegli od rata. Počevši od 1950-ih počeo je u gradu Berisso pisati memoare kao i obiteljski genealoški sažetak i popisivati svoje pretke od godine 1763. do godine smrti 1993. U tim su dokumentima prikupljeni podaci o rođenjima, mjestima, podrijetlu, o datumima smrti i dr. cijele obitelji Jakuš i njihovih predaka iz Butora, Istre i Jugoslavije. Ova kartografija obnavlja obiteljske veze predaka kako bi ih ujedinila s novim generacijama. Također, među dokumentima je bio i dnevnik s opisom najznačajnijih trenutaka njegova života, od vremena kada je kao dijete čuvao ovce u rodnom mjestu, pa kasnijeg prelaska u austrijsku vojsku, sudjelovanja u dva svjetska rata i konačno do odlaska u Argentinu 1923., gdje je počeo pisati još jednu priču okružen obitelji i hladnjačama. Nepotrebno je isticati povijesnu vrijednost priče, jer se kroz nju može graditi povijest glavnih europskih prekretnica 19. i 20. stoljeća. Cilj je ovoga rada obnoviti obiteljsku kulturnu baštinu digitalnom sistematizacijom genealoškog sažetka i njegovih predaka te urediti memoare Josúa Jakusa, prikupljajući glavne europske i argentinske povijesne činjenice. Da bi se to postiglo, predlaže se provođenje plana u tri faze. Prva je faza izrada kompletnog, sistematiziranog i digitaliziranog rodoslovnog sažetka obitelji i njezinih predaka od 1763. do danas. Zatim treba ponovno napisati Joséov dnevnik u obliku memoara, dopunjujući ga relevantnim povijesnim podacima koji obogaćuju priču. Konačno, pobrinuti se za širenje ovog rada kroz prezentaciju materijala na događajima povezanim sa zajednicom.

Ključne riječi: Hrvatska, useljavanje, kulturna baština, potomstvo, hladnjače

José Jakus fue un inmigrante nacido en Butori, Tinjan, en 1898 y radicado en Argentina en el año 1923 como tantos inmigrantes escapados de la guerra. A partir de la década del 50 en la localidad de Berisso comienza a escribir sus memorias y el resumen genealógico familiar y su descendencia desde el año 1763 hasta el año de su fallecimiento en 1993. En esos documentos se recopilaron datos de nacimientos, localidades, filiaciones, fechas de defunción, etc., de toda la familia Jakus y su descendencia de Butori, Istria y Yugoslavia. Esta cartografía recupera los lazos familiares ancestrales para unirlos con las nuevas generaciones. También, entre los documentos se encontró un diario con la descripción de los momentos más significativos de su vida, desde que era niño y pastoreaba ovejas en su pueblo natal, su posterior traslado a la armada austriaca, su participación en las dos Guerras Mundiales y finalmente su exilio en Argentina en 1923, lugar donde empieza a escribir otra historia rodeada de familia y frigoríficos. Está demás resaltar el valor histórico del relato, ya que a través de él se puede construir la historia de los principales hitos europeos de los siglos XIX y XX. El objetivo de este trabajo es recuperar el patrimonio cultural familiar a través de la sistematización digital del resumen genealógico y su descendencia y editar las memorias de José Jakus recopilando los principales hechos históricos europeos y argentinos. Para ello se propone llevar a cabo tres etapas. La primera, completar, sistematizar y digitalizar el resumen genealógico familiar y su descendencia desde 1763 hasta la actualidad. Luego, reescribir en forma de memorias el diario de José completando con datos históricos relevantes que enriquezcan el relato. Finalmente, desarrollar una instancia de difusión a través de la presentación del material en eventos vinculados a la colectividad.

Palabras clave: Croacia, inmigración, patrimonio cultural, descendencia, frigoríficos

Prvi istarski dječji časopisi i njihova povezanost s hrvatskim iseljeništvom u Argentini

Las primeras revistas infantiles istrianas y su conexión con la emigración croata en Argentina

Vjekoslava Jurdana

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
vjurdana@unipu.hr

Prvi istarski dječji časopisi djelovali su u okviru temeljne zadaće hrvatskoga narodnog preporoda u Istri, a to je razvoj hrvatskoga školstva. Tu je zadaću mukotrpno, ali s velikim uspjehom ostvarivala Družba sv. Ćirila i Metoda za Istru, a Družbini istaknuti članovi pokrenuli su i spomenute časopise. Prvi je pokrenut časopis *Mladi Istran* s podnaslovom *List za mladi svijet*, i to u Malom Lošinj 15. siječnja 1906. godine, a izlazio je do 1908. godine. Njegov izdavač i utemeljitelj bio je Josip Antun Kraljić koji je zatim otišao u Argentinu da pomogne u izdavačkom radu tamošnjeg hrvatskog iseljeništa. Godine 1909. Viktor Car Emin, tajnik Družbe i Kraljićev suradnik, pokrenuo je u Opatiji književni mjesečnik *Mladi Istranin* s podnaslovom *List za mladi svijet* koji 1910. mijenja ime u *Mladi Hrvat* te izlazi do početka Prvoga svjetskog rata (1914.). U ovom se radu prikazuje mnogostruka povezanost tih časopisa i Družbe s hrvatskim iseljeništvom u Argentini, odnosno osvijetlit će se činjenice o novčanom podupiranju te osobnim i političkim kontaktima između Hrvata iz Istre i Argentine.

Ključne riječi: Istra, dječji časopis, Argentina, Družba sv. Ćirila i Metoda za Istru, hrvatsko iseljenišтво

Las primeras revistas infantiles istrianas funcionaron en el marco de la tarea básica del Renacimiento Nacional Croata en Istria, que fue el desarrollo de la educación croata. Esta tarea fue llevada a cabo minuciosamente, pero con gran éxito, por la Sociedad de los Santos Cirilo y Metodio para Istria, y los miembros prominentes de la Sociedad también comenzaron las revistas antes mencionadas. La primera revista lanzada fue *Joven istriano* con el subtítulo *Periódico para un mundo joven*, en Mali Lošinj el 15 de enero de 1906, y salió hasta el año 1908. Su editor y fundador fue Josip Antun Kraljić, quien luego se fue a Argentina para ayudar con el trabajo editorial de la diáspora croata local. En 1909, Viktor Car Emin, secretario de la Sociedad y socio de Kraljić, lanzó una revista mensual literaria en Opatija, *Joven istriano* con el subtítulo *Periódico para un mundo joven*, el cual en 1910 cambia su nombre a *Joven croata* y sale hasta el comienzo de la Primera Guerra Mundial (1914). Este artículo presenta las múltiples conexiones entre estas revistas y la Sociedad con la diáspora croata en Argentina, es decir, arrojará luz sobre los hechos sobre el apoyo financiero y los contactos personales y políticos entre los croatas de Istria y Argentina.

Palabras clave: Istria, revista infantil, Argentina, Sociedad de San Cirilo y San Metodio para Istria, migración croata

Integracija Hrvata iz Južne Amerike – način na koji hrvatska javnost percipira identitet povratnika iz Južne Amerike

Integración de los croatas de América del Sur: formas en las que es percibida la identidad de esos retornados en el espacio público

Damir Kopljar

Samostalni istraživač / Investigador independiente

damirhuawei14@gmail.com

Cilj mi je kroz ovu tematsku jedinicu prikazati na koji način južnoamerički povratnici u identitetskom smislu doživljavaju Hrvatsku, doživljavaju li je kao svoju domovinu te identificiraju li se nacionalno kao Hrvati. Također mi je cilj, prvenstveno koristeći novinske tekstove, vidjeti na koji način Hrvati doživljavaju identitet južnoameričkih povratnika te postoji li diskrepancija između onoga kako se povratnici samoidentificiraju i načina na koji ih hrvatska javnost, koja je zainteresirana za pitanje povratnika, doživljava. Također želim izložiti svoje viđenje procesa integracije južnoameričkih povratnika u hrvatsko društvo te načine na koji proces integracije treba voditi.

Ključne riječi: nacionalni identitet, samoidentifikacija, migracije, povratak, integracija

A través de esta unidad temática, mi objetivo es mostrar cómo los retornados sudamericanos perciben a Croacia en términos de identidad, si la perciben como su patria y si se identifican nacionalmente como croatas. Mi objetivo también es ver, principalmente utilizando artículos periodísticos, cómo los croatas perciben la identidad de los retornados sudamericanos y si hay una discrepancia entre la forma en que los retornados se identifican a sí mismos y la forma en que el público croata, que está interesado en el tema de los repatriados, los percibe. También quiero presentar mi punto de vista sobre el proceso de integración de los retornados sudamericanos en la sociedad croata y las formas en que se debe llevar a cabo el proceso de integración.

Palabras clave: identidad nacional, autoidentificación, migraciones, retorno, integración

Kriza pripadnosti mladih hrvatskih korijena iz Južne Amerike nakon povratka u Hrvatsku

Crisis de pertenencia de jóvenes sudamericanos de raíces croatas tras su regreso a Croacia

Vlaho Kovačević, Krunoslav Malenica

Sveučilište u Splitu, Filozofski fakultet
vkovacevic@ffst.hr, kmalenica@ffst.hr

Poljski sociolog Zygmunt Bauman zgodno primjećuje da je ideja identiteta nastala u krizi pripadnosti; u nastojanju da se stvarno dosegne standard koji je ideja postavila. U svijetu nesigurnosti. „Novi gospodari” svijeta do ekstrema su učinili da emocije straha, nade i radosti budu skopčani unutar društvenih odnosa s materijalnim vrijednostima. Izvan lažne ideologije društvenog odnosa slobodnog tržišta, moderni život i visoka politika kao da ne postoje. Dakle, dok smo na društvenim mrežama, dok čitamo email, dok gledamo YouTube, postavljamo pitanje mijenja li se odgovor na pitanje tko smo mi. Cilj ovog rada jest istražiti na koji način mladi ljudi hrvatskih korijena iz Južne Amerike dolaskom u Hrvatsku tumače svoj identitet. Kako bismo pokušali odgovoriti na postavljeni cilj, koristit ćemo metodu polustrukturiranog intervjua koja pokušava razumjeti život mladih ljudi u Hrvatskoj nakon dolaska iz Južne Amerike. Analiza korespondencije identiteta dolaskom moderne, a posebice s kasnijim procesom globalizacije, dovela je do velikih preokreta na polju identiteta. Dok ljudi nisu razmišljali o tome tko su, što su, nisu imali problema odgovoriti na ta pitanja. Ono što im se socijalizacijom nametnulo prihvaćalo se jednom zauvijek i njima je podlijegalo, radilo se o politici, religiji ili trećem društvenom polju. Stanje u kojem se nalazi suvremeno društvo, stanje koje Bauman naziva „tekućom modernosti”, emancipiralo je čovjeka od brojnih ograničavajućih faktora i donijelo mu slobodu izbora koja se prije nije mogla zamisliti. Navedeni rezultati raspravljani su u kontekstu „tekuće modernosti” i razlomljenih identiteta.

Ključne riječi: tekuća modernost, razlomljeni identitet, hrvatski iseljenici, fragmentacija i Južna Amerika

El sociólogo polaco Zygmunt Bauman señala acertadamente que la idea de identidad surgió a partir de una crisis de pertenencia, en un esfuerzo por alcanzar realmente el estándar establecido por la idea. En un mundo de incertidumbre los “nuevos amos” del mundo han llevado al extremo la situación de que las emociones del miedo, la esperanza y la alegría estén sujetas dentro de las relaciones sociales a los valores materiales. Fuera de la falsa ideología de la relación social del libre mercado, la vida moderna y la alta política parecen no existir. Entonces, mientras estamos en las redes sociales, mientras leemos el correo electrónico, mientras vemos Youtube, nos preguntamos si la respuesta a la pregunta de quiénes somos está cambiando. El objetivo de este trabajo es explorar cómo los jóvenes sudamericanos de raíces croatas interpretan su identidad al llegar a Croacia. Para tratar de responder al objetivo establecido, será utilizado el método de entrevista semiestructurada que trata de comprender la vida de los jóvenes en Croacia después de llegar de América del Sur. El análisis de la correspondencia identitaria con la llegada de la modernidad, y especialmente con el posterior proceso de globalización, ha dado lugar a importantes giros en el campo de la identidad. Mientras las personas no pensaban en quiénes eran, qué eran, no tenían problemas para responder esas preguntas. Lo que se les imponía mediante la socialización era aceptado de una vez y para siempre y quedaban sujetos a ello, independientemente de que se tratara de política, religión o un tercer campo social. El estado en el que se encuentra la sociedad contemporánea, un estado que Bauman llama “modernidad líquida”, ha emancipado a la humanidad de una serie de factores limitantes y le ha traído una libertad de elección que antes no se podía imaginar. Los resultados expuestos son discutidos en el contexto de la “modernidad líquida” y las identidades fracturadas.

Palabras clave: modernidad líquida, identidad fracturada, emigrantes croatas, fragmentación, América del Sur

Značenje nadbiskupa Alojzija Stepinca za hrvatsko iseljništvo – primjer časopisa Glas sv. Antuna

La importancia del arzobispo Alojzije Stepinac para los emigrados croatas: el ejemplo de la revista Glas sv. Antuna

Wolffy Krašić

Sveučilište u Zagrebu, Fakultet hrvatskih studija, Odsjek za demografiju i hrvatsko iseljništvo

wkrasic@fhs.hr

Iako postoji opsežna akademska i novinarska literatura o nadbiskupu Alojziju Stepincu, ona se rijetko osvrće na njegov značaj za hrvatske političke izbjeglice koji su se nakon Drugoga svjetskog rata raštrkali po cijeloj zapadnoj Europi i brojnim prekomorskim zemljama, bježeći od represije novoosnovanih komunističkih vlasti Jugoslavije. Za njih je nadbiskup Stepinac bio simbol hrvatskoga otpora jugoslavenskim komunističkim vlastima. Nadalje, zbog progona kojima je bio izložen, bio je simbol patnje njihovih sunarodnjaka u njihovoj domovini i njihove patnje uzrokovane brojnim poteškoćama koje su morali podnijeti tijekom života u zatvorskim logorima u zapadnoj Europi, a zatim u svojim novim domovima u prekomorskim zemljama. Štoviše, Stepinac i Katolička crkva u svojoj su domovini bili simboli s kojima su se mogli pojaviti pred političarima, intelektualcima, novinarima, vjerskim vođama i javnosti na Zapadu. Velik broj emigranata bio je na razne načine uključen u režim poražene Nezavisne Države Hrvatske tijekom rata, a beogradski režim neopravdano je pokušao diskreditirati ih kao fašiste i ratne zločince. Mnogi članovi demokratski i pacifistički orijentirane Hrvatske seljačke stranke završili su i u inozemstvu, jer su njihove aktivnosti kod kuće potiskivali i jugoslavenski komunisti. Katolike su progonili i u drugim dijelovima Europe gdje su vladali komunistički režimi, što je otvorilo mogućnost suradnje hrvatskih iseljenika i drugih izbjegličkih skupina iz tog dijela svijeta. Iako je hrvatska politička emigracija bila antikomunistička, nije bila ni programski ni organizacijski ujedinjena, a s vremenom se taj trend intenzivirao. Međutim, nadbiskup Stepinac bio je figura oko koje su razjedinjeni hrvatski emigranti bili usuglašeni te je u tom kontekstu za njih predstavljao ujedinjujući čimbenik. Glas sv. Antuna bio je jedan od prvih časopisa koje su pokrenuli Hrvati izbjeglice, a izlazio je u Argentini od 1947. do 1955. godine. Budući da je imao nestranački i snažan katolički karakter, niz tekstova objavljenih na njegovim stranicama podržavao je prethodno predstavljene teze, predstavljajući nezaobilazan izvor u proučavanju teme istaknute u naslovu.

Ključne riječi: nadbiskup Alojzije Stepinac, komunistička represija, hrvatski emigranti, Argentina, *Glas sv. Antuna*

Aunque existe una amplia literatura académica y periodística sobre el arzobispo Alojzije Stepinac, no es tan conocida su significación para los refugiados políticos croatas que se dispersaron por Europa occidental y varios países de ultramar después de la Segunda Guerra Mundial huyendo de la represión de las recién establecidas autoridades comunistas de Yugoslavia. Para ellos, era un símbolo de la resistencia croata a las autoridades comunistas yugoslavas. Además, debido a la persecución a la que estuvo expuesto, era un símbolo también del sufrimiento de sus compatriotas y del suyo propio, resultado de las grandes dificultades que tuvieron que soportar durante sus vidas en los campos de prisioneros de Europa occidental y luego en sus nuevos hogares en los países de ultramar. Asimismo, Stepinac y la Iglesia Católica eran símbolos con los que podían presentarse en Occidente ante políticos, intelectuales, periodistas, líderes religiosos y el público en general. Un gran número de emigrados había estado involucrado de diversas maneras con el régimen del derrotado Estado Independiente de Croacia durante la guerra, y el régimen de Belgrado intentó injustificadamente desacreditarlos a todos como fascistas y criminales de guerra. Muchos miembros del Partido Campesino Croata, de orientación democrática y pacifista, también terminaron en el extranjero, porque sus actividades en el país también fueron

reprimidas por los comunistas yugoslavos. Los católicos también fueron perseguidos en otras partes de Europa donde gobernaban regímenes comunistas, lo que abrió la posibilidad de cooperación entre los emigrados croatas y otros grupos de refugiados de esos lugares. Aunque la emigración política croata era anticomunista, no estaba unida ni programática ni organizativamente, y con el tiempo esta tendencia se intensificó. Sin embargo, el arzobispo Stepinac fue una figura en torno a la cual los emigrados croatas mantuvieron las mismas posiciones, y en este contexto representó un factor unificador para ellos. *Glas sv. Antuna* fue una de las primeras revistas iniciadas por los refugiados croatas y se publicó en Argentina entre 1947 y 1955. Por tener un carácter apartidario y fuertemente católico, una serie de textos publicados en sus páginas apoyaron las tesis anteriormente expuestas, representando una fuente indispensable en el estudio del tema destacado en el título.

Palabras clave: Archbishop Alojzije Stepinac, communist repression, Croatian émigrés, Argentina, *Glas sv. Antuna*

Although there is extensive academic and journalistic literature on Archbishop Alojzije Stepinac, it hardly addresses his significance for the Croatian political refugees who were scattered throughout Western Europe and a number of overseas countries after the Second World War, fleeing repression by the newly established communist authorities of Yugoslavia. For them, the Archbishop Stepinac was a symbol of Croatian resistance to the Yugoslav communist authorities. Furthermore, because of the persecution to which he was exposed, he was a symbol of the suffering of their compatriots in their homeland and of their own, which were the result of many difficulties they had to endure during their lives in the prison camps in Western Europe and then in their new homes in the overseas countries. Moreover, Stepinac and the Catholic Church in their homeland were symbols with which they could appear before politicians, intellectuals, journalists, religious leaders and the public in the West. A large number of émigrés had been involved in various ways with the regime of the defeated Independent State of Croatia during the war, and the Belgrade regime unjustifiably tried to discredit them all as fascists and war criminals. Many members of the democratically and pacifistically oriented Croatian Peasant Party ended up abroad as well, because their activities at home were also suppressed by the Yugoslav communists. Catholics were also persecuted in other parts of Europe where communist regimes ruled, which opened up the possibility of cooperation between Croatian emigrants and other refugee groups from that part of the world. Although Croatian political emigration was anti-communist, it was neither programmatically nor organizationally united, and over time this trend intensified. However, Archbishop Stepinac was a figure around whom the disunited Croatian émigrés held the same positions, and in this context, he represented a unifying factor for them. *Glas sv. Antuna* was one of the first magazines started by refugee Croats and was published in Argentina from 1947 to 1955. Because it had a non-partisan and strong Catholic character, a series of texts published on its pages supported the previously presented theses, representing an indispensable source in the study of the topic highlighted in the title.

Keywords: Archbishop Alojzije Stepinac, communist repression, Croatian émigrés, Argentina, *Glas sv. Antuna*

Kratki životopisi doseljenih hrvatskih žena. Slučaj imigranta u čileanskom pacifičkom bazenu

Breves biografías de mujeres croatas inmigrantes. El caso de las inmigrantes en la cuenca del Pacífico Chileno

Sergio Laušić Glasinović

Círculo de Estudio Histórico Documental Dálmato-Americano "Chedomil Lausic" / Circulo de Profesionales y Empresarios de Ascendencia Croata / Club Croata de Punta Arenas
dalмато.americano@gmail.com

U ovom izlaganju prikazano je dvadesetak kratkih biografskih crtica koje govore o doseljenicama, od kojih velika većina dolazi s dalmatinsko-hrvatskog područja. Molbe ili zahtjevi za dobivanje čileanskog državljanstva prvorazredni su povijesni izvor koji pruža informacije o nipošto nevažnim, a samim time i značajnim aspektima života ovih žena i uvjetima njihova doseljeničkog života, počevši od osobne identifikacije, podrijetla, članova obitelji s kojima su stigle, dobi, bračnog statusa, stupnja obrazovanja, pa sve do drugih aspekata koji obilježavaju stvarnu situaciju u kojoj se nalaze kao doseljenice. Kroz opis biografskih obilježja dobivaju se objektivne informacije o karakterizaciji njihovih situacija. Ova istraživačka prezentacija odgovara malom uzorku hrvatskih doseljenica koje su podnijele zahtjev za čileansko državljanstvo. Izvori se nalaze u Nacionalnom arhivu Čilea, u Odjelu Ministarstva unutarnjih poslova. Riječ je o razdoblju od početka 20. stoljeća do godina nakon Drugog svjetskog rata. Kao prvo, prekida se anonimnost migranata, jer postoji vrlo malo registara koji objektivno govore o tome tko su imigranti, i drugo, mogućnost traženja novog državljanstva situacija je koji proizlazi iz njihove posebne životne situacije i također iz njihovih materijalnih uvjeta i iz politika koje su se razvijale u domovini.

Ključne riječi: migracije, nacionalnost, pripadnost, identitet, žene

En esta ponencia se presentan alrededor de veinte casos biográficos de carácter breve que corresponden a mujeres inmigrantes procedentes en su gran mayoría al sector dálmato-croata. Las solicitudes o peticiones de obtención de la nacionalidad chilena son una fuente histórica de primera clase que entregan informaciones sobre aspectos no menores y por lo tanto significativos de estas mujeres y las condiciones de su estado de inmigrantes, desde la identificación personal, su origen o procedencia, su acompañamiento, edad, estado civil, nivel educativo, así como otros aspectos que singularizan la situación real de sus condiciones de mujeres inmigrantes. A través de la descripción de sus rasgos biográficos se obtienen informaciones de caracterización objetiva de sus respectivas situaciones. Esta presentación investigativa corresponde a una muestra pequeña de las inmigrantes mujeres croatas que solicitaron la nacionalidad chilena. Sus antecedentes se encuentran establecidos en el Archivo Nacional de Chile, en la Sección del Ministerio del Interior. El periodo en cuestión abarca desde los inicios del Siglo XX hasta los años posteriores a la II Guerra Mundial. Primeramente se rompe el anonimato de las personas migrantes, pues hay muy pocos registros de quienes son objetivamente los inmigrantes y, en segundo lugar, la opción de solicitar una nueva nacionalidad es una condición que nace de su propia situación particular y también de las condiciones materiales y políticas que se desarrollan en el suelo patrio original.

Palabras clave: migración, nacionalidad, pertenencia, identidad, mujer

Projekt AToM – Arhivi i tragovi migracija

Proyecto AToM. Archivos y huellas de la migración

Vlatka Lemić

Sveučilište u Zagrebu / ICARUS Hrvatska

vlemic@unizg.hr; info.icarushr@gmail.com

U izlaganju se predstavljaju suradnička iskustva na prikupljanju gradiva dijasporskih zajednica u sklopu projekta Kreativne Europe AToM – Arhivi i tragovi migracija. Aktivnosti u okviru projekta bave se istraživanjem transnacionalnih konteksta migracija i dijaspore kroz arhivsku i arhivističku perspektivu, s naglaskom na ulogu arhiva kao mjesta komunikacije između zajednica, kultura i država kroz različita razdoblja. Posebno se propituje uloga arhivista i drugih baštinskih stručnjaka koji se u projektnim aktivnostima susreću s različitim oblicima i formatima gradiva i grade te pitanjima disperzije arhivskog gradiva, fragmentarnosti, transnacionalnosti baštine i zajednica, razumijevanja potreba imigracijskih i dijasporskih zajednica, problematikom identiteta i afekta te izazovima kako pristupiti postojećim manjkavostima u sačuvanom gradivu. U izlaganju se predstavljaju projektne aktivnosti, uključujući pripremu Priručnika za arhiviste i baštinske stručnjake na temu kulturnih ustanova u kontekstu migracija, radionice za baštinske stručnjake i pripadnike dijasporskih i manjinskih zajednica, organizaciju virtualnih i fizičkih izložbi, prikupljanje usmenih povijesti te druge ostvarene rezultate.

Ključne riječi: arhivi, dokumentarna baština, dijaspora, manjinske zajednice, dokumentiranje migracija

En la ponencia se presentan experiencias de colaboración en la recopilación de materiales de comunidades diaspóricas como parte del proyecto de Europa Creativa AToM. Archivos y huellas de la migración. Las actividades dentro del proyecto abordan la exploración de los contextos transnacionales de la migración y la diáspora a través de una perspectiva archivista y archivística, con énfasis en el papel del archivo como lugar de comunicación entre comunidades, culturas y estados a través de diferentes períodos de tiempo. En particular, se indaga el papel de los archiveros y otros expertos en patrimonio que, en las actividades del proyecto, se encuentran con diferentes formas y formatos de materiales, la cuestión de la dispersión y fragmentación de los materiales, la transnacionalidad del patrimonio y las comunidades, la comprensión de las necesidades de la inmigración y las comunidades diaspóricas, la problemática de la identidad y el afecto, así como los desafíos para abordar las deficiencias existentes en el material conservado. Se exponen las actividades del proyecto, incluida la preparación de un Manual para archiveros y profesionales patrimoniales sobre el tema de las instituciones culturales en el contexto de la migración, talleres para expertos en patrimonio y miembros de las comunidades diaspóricas y minoritarias, la organización de exposiciones virtuales y físicas, la recopilación de historias orales y otros resultados obtenidos.

Palabras clave: archivos, patrimonio documental, diáspora, comunidades minoritarias, documentación de la migración

Hrvatski tragovi u Argentini. Identitetska obilježja Hrvata i njihovih potomaka na američkom jugu. Predstavljanje istraživačkoga projekta

Huellas croatas en Argentina. Rasgos identitarios de los croatas y sus descendientes en el sur americano. Presentación de proyecto de investigación

María Florencia Luchetti

Institut za istraživanje migracija

maría.luchetti@imin.hr

Kao što je već poznato, Hrvatska je zemlja obilježena iseljavanjem. Malo je manje poznata činjenica da je Južna Amerika bila odredište velikog broja ljudi koji su migrirali s područja današnje Hrvatske te da je stoga hrvatska prisutnost na jugu američkog kontinenta mnogo veća nego što se mislilo donedavno. Važnost ove regije nije bila dosada dovoljno popraćena znanstvenim istraživanjima, a pogotovo je bila značajno zanemarena u istraživanjima socioloških i antropoloških karaktera. Posljednjih je godina, međutim, započeo proces širenja i diverzifikacije u polju migracijskih proučavanja koje, zajedno s geopolitičkim, ekonomskim i tehnološkim promjenama koje je donio prijelaz stoljeća, čine povoljan okvir za davanje novog poticaja ispitivanju višestrukih dimenzija koje se tiču migracijskih procesa između Hrvatske i Južne Amerike. Namjera je ovoga izlaganja predstaviti istraživački projekt „Hrvatski tragovi u Argentini. Identitetska obilježja Hrvata i njihovih potomaka na američkom jugu” u okviru kojega je organizirano ovo treće izdanje *Međunarodnoga znanstveno-stručnoga skupa Migracijski procesi između Hrvatske i Južne Amerike*. Projekt financira Europska unija – *NextGenerationEU*, putem Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih Republike Hrvatske, a njegov glavni je cilj razumjeti način na koji su migracijski procesi doprinijeli oblikovanju društvenih, zajedničkih, političkih, kulturnih i gospodarskih okvira lokaliteta u kojima su se migranti doselili te način na koji je to sudjelovanje, zauzvrat, utjecalo na identitetske transformacije hrvatskog iseljeničtva i njihovo potomstvo. Nadalje, posebna je namjera prikupljanje materijala vezanih uz hrvatsku kulturnu baštinu u Latinskoj Americi i stvaranje uvjeta za buduće formiranje digitalnog repozitorija otvorenog pristupa. Kao prva faza u proučavanju navedenih migracijskih procesa, fokus će biti na hrvatskom iseljeničtvu u Argentini, no predlaže se model koji se u budućim fazama može primijeniti na druge lokalitete, gradove, zemlje i regije.

Ključne riječi: migracija, identitet, baština, Argentina, Hrvatska

Como se sabe, Croacia es un país atravesado por la emigración. Menos conocido es el hecho de que América del Sur fue el destino de un gran número de personas que migraron desde el territorio de la actual Croacia y que, por ende, la presencia croata en el sur del continente americano es mucho mayor de lo que se pensaba hasta hace algunos años. La importancia de esta región no ha sido hasta el momento suficientemente acompañada por la investigación científica y, especialmente, ha sido significativamente desatendida en las investigaciones de índole sociológica y/o antropológica. Los últimos años, sin embargo, se ha iniciado un proceso de ampliación y diversificación en el campo de los estudios migratorios que, junto con las modificaciones geopolíticas, económicas y tecnológicas que trajo aparejado el cambio de siglo, constituye un marco propicio para dar un nuevo impulso a la indagación de las múltiples dimensiones que atañen a los procesos migratorios entre Croacia y América del Sur. La intención de esta ponencia es presentar el proyecto “Huellas croatas en Argentina. Rasgos identitarios de los croatas y sus descendientes en el sur americano” en el marco del cual se ha realizado esta tercera edición del *Encuentro Internacional Científico-profesional Procesos migratorios entre Croacia y América del Sur*. El proyecto está financiado por la Unión Europea - NextGenerationEU, a través del

Ministerio de Ciencia, Educación y Juventud de la República de Croacia, y su objetivo general es comprender la forma en que los procesos migratorios contribuyeron a configurar los marcos sociales, comunitarios, políticos, culturales y económicos de las localidades donde se asentaron los migrantes y la forma en que esta participación, a su vez, influyó en las transformaciones identitarias de los migrantes y sus descendientes. Un segundo objetivo es, además, reunir materiales relacionados con el patrimonio cultural croata en América Latina y crear las condiciones para la futura formación de un repositorio digital de acceso abierto.

Palabras clave: migración, identidad, patrimonio, Argentina, Croacia

Migracije, tragovi i identitet. Razmatranja o transgeneracijskom prijenosu u migracijskim procesima hrvatske dijaspore

Migración, huellas e identidad. Consideraciones sobre la transmisión transgeneracional en los procesos migratorios de la diáspora croata

Cristina Regina Mišić

Samostalna istraživačica - Investigadora independiente
lic.cristinareginamistic@gmail.com

Ovaj rad nastoji upoznati i razumjeti značenje i emocionalni utjecaj migracijskog procesa na migranta i njegove potomke. Tragovi migracije uključuju tugu i prilagodbu. U hrvatskoj dijaspori na transgeneracijski prijenos utječu geografska udaljenost, razlike u jeziku i kulturi, aspekti emocionalnog reda i drugi čimbenici. Relevantna je i povijest Hrvatske obilježena ratovima koji su generirali kolektivne i osobne traume koje se prenose generacijama. S ove osi analiziramo kako razmišljati o procesu koji omogućuje razjašnjavanje i omogućavanje razrade transgeneracijske traume. Hrvatska dijaspora od svojih početaka do danas prošla je raznolikim i beskrajnim iskustvima koja su iznjedrila složene situacije. Migracija je kriza u biografiji; vanjske okolnosti i unutarnji uvjeti mogu je transformirati u traumatičan događaj. Ova situacija jedinstvena je za svakoga. Subjekt može doživjeti traumatsko iskustvo svjesno ili nesvjesno. Ako subjekt ne osvijesti ono što mu se događa, događaj postaje dio nesvjesnog i biva potisnut. Teškoća suočavanja s traumatskim ima svoj utjecaj na život subjekta i očituje se u životima njegovih potomaka. Kada do razrade ne dođe, na sljedećim će naraštajima ležati teret rješavanja transgeneracijskih trauma. Put razrade mogao bi biti upravo taj da se povratak dijaspore shvaća iz široke i značajne perspektive. Hodanjem suprotnim putem od onog kojim su išli preci, tražeći korijene i redefinirajući identitet, možda bi se mogao započeti proces davanja novog značenja koje transformira i liječi vlastitu povijest.

Ključne riječi: dijaspora, transgeneracijski prijenos, dvoboj, proces obrade, identitet

En el presente trabajo se busca conocer y comprender el significado y el impacto emocional del proceso migratorio en el sujeto migrante y en su descendencia. Las huellas de la migración incluyen duelos y adaptaciones. En la diáspora croata la transmisión transgeneracional se encuentra afectada por la distancia geográfica, la diferencia de lengua y cultura, aspectos de orden anímico y otros factores. También incide la historia de Croacia marcada por guerras que ha generado traumas colectivos y personales que se transmiten a través de las generaciones. Desde este eje se analiza cómo pensar un proceso que permita esclarecer y posibilitar la elaboración del trauma transgeneracional. La diáspora croata desde su inicio hasta hoy ha estado atravesada por variadas e infinitas vivencias que han dado lugar a situaciones complejas. La migración es una crisis en la biografía, las circunstancias externas y las condiciones internas pueden transformarla en un hecho traumático. Esta situación es singular para cada uno. La experiencia traumática puede ser vivenciada conscientemente o no por el sujeto. Si el sujeto no hiciera consciente aquello que le sucede, el hecho pasa a ser parte del inconsciente y queda reprimido. La dificultad de elaborar lo traumático tiene su impacto en la vida del sujeto y se manifiesta en la vida de sus descendientes. Cuando la elaboración no se da, serán las generaciones siguientes quienes tendrán el legado de abordar el trauma transgeneracional. Comprendiendo el retorno de la diáspora desde una mirada amplia y significativa, podría ser éste el camino de elaboración. Recorriendo el camino inverso al realizado por los antepasados, buscando las raíces y resignificando la identidad se podría, tal vez, empezar el proceso de dar un sentido nuevo que transforme y sane la propia historia.

Palabras clave: diáspora, transmisión transgeneracional, duelo, proceso de elaboración, identidad

O dolascima i odlascima, fragmentiranim identitetima i premještanju iz obiteljskog sjećanja

De idas y vueltas, identidades fragmentadas y el desplazamiento desde la memoria familiar

Kathya Milena Morón Tadić

Universidad de Chile

katsmoron@gmail.com

Ovaj rad istražuje konstrukciju međunarodnih identiteta na temelju dokumentarnog pregleda migracijskih putanja moje obitelji, koje, koliko sam uspjela istražiti, otkrivaju putovanje između Hrvatske, Bolivije i Čilea od najmanje jednog stoljeća. Tako se konfigurira sjećanje na raseljenost koje briše nacionalne granice i otvara prostor drugim oblicima višestrukog identiteta generiranog u iskustvu kontinuirane migracije. Osjećaj pripadnosti difuzan je i očituje se između fragmenata sjećanja na pretke i novih načina života u zemlji domaćinu svake generacije. U tom kontekstu, obiteljska arhiva oruđe je za rekonstrukciju povijesti o kojoj malo znam, i to kroz pregled putovnica, fotografija, pozivnica, potvrda o cijepljenju (zahvaljujući kojima sam dokumentirala djedovu migraciju u Boliviju i dobila hrvatsko državljanstvo), omogućuje nam promatranje kontinuiranog križanja kultura, zemljopisa, političkih procesa i povijesnih vremena, unutar čega se javlja napetost u pogledu pripadnosti. Odatle predlažem da se pozabavimo složenošću državljanstava koja nisu ograničena na jednu naciju, već su redefinirana kroz fluidne odnose između različitih teritorija. Analiza je smještena u kontekst studija o migraciji, identitetu i arhiviranju te pruža i druge perspektive o dinamici koja utječe na subjektivno iskustvo migranata u globaliziranom svijetu.

Ključne riječi: identitet, migracija, obiteljski arhiv, fragmenti, nacionalnost

Esta ponencia explora la construcción de identidades internacionales a partir de la revisión documental de las trayectorias migratorias de mi familia, que hasta donde he podido pesquisar, dan cuenta de un periplo entre Croacia, Bolivia y Chile desde hace al menos un siglo. Se configura así, una memoria de desplazamiento que difumina las fronteras nacionales y abre espacios a otras formas de identidad múltiple generadas en la experiencia de migración continua. La sensación de pertenencia es difusa, y se manifiesta entre los fragmentos de la memoria de los y las ancestras y las nuevas formas de vida en el país de acogida de cada generación. En este contexto el archivo familiar es una herramienta para reconstruir una historia de la cual conozco poco, y que en la revisión de pasaportes, fotografías, cartas de invitación, certificados de vacunas (gracias al cual he documentado la migración de mi abuelo a Bolivia y obtenido la nacionalidad croata), permite observar el cruce continuo de culturas, geografías, procesos políticos y tiempos históricos que devienen en una tensión en el sentido de arraigo. Es desde allí que propongo abordar la complejidad de ciudadanías que no se limitan a una única nación, sino que se redefinen a través de relaciones fluidas entre diversos territorios. El análisis se sitúa en un contexto de estudios sobre migración, identidad y archivo, aportando otras perspectivas sobre las dinámicas que afectan la experiencia subjetiva de los migrantes en un mundo globalizado.

Palabras clave: identidad, migración, archivo familiar, fragmentos, nacionalidad

Hrvatska kuća: od utočišta do kulturnog središta Hrvatske zajednice Argentine

Casa croata: de refugio a centro cultural de la comunidad croata de Argentina

Branimir Mario Nadinić

Hogar Croata S.A.

bnadinic@hotmail.com; elhogarcroata.ar@gmail.com

15. ožujka 1952. godine osnovana je tvrtka El Hogar Croata S.A. zahvaljujući dr. Zvonimiru Buljeviću, s ciljem da pomaže i prati hrvatske iseljenike koji su nedavno pristigli u Argentinu. Njegovo prvo sjedište bilo je u Salti 1241 u Buenos Airesu, gdje su djelovale razne kulturne, društvene i političke udruge koje su promicale očuvanje hrvatske tradicije i podupirale su napore za oslobođenje nakon Drugoga svjetskog rata. Godine 1977. sjedište u ulici Salta izvlašteno je za izgradnju autoceste *25 de Mayo* i tim je sredstvima nabavljeno novo sjedište u Boedu, koje je radilo do 1991. Kasnije je stečena nekretnina na adresi Gorostiaga 2104, gdje se danas nalazi Veleposlanstvo Republike Hrvatske. Sadašnje sjedište Hrvatskog doma otkupljeno je 1998. godine i nakon 16 mjeseci preuređenja svečano je otvoreno 16. studenoga 2002. godine uz nazočnost monsinjora Josipa Bozanića, tadašnjeg zagrebačkog nadbiskupa. Od tada je ovaj prostor epicentar kulturnog, društvenog i rekreacijskog života hrvatske zajednice: u njemu se održavaju komemoracije, konferencije, koncerti, poslovni sastanci, ručkovi i zabavni sadržaji. U Domu su smještene i razne hrvatske institucije, kao što su Hrvatska udruga Jadran, Argentinsko-hrvatska industrijska i trgovačka komora i Hrvatski umirovljenici. U 2021. godini, pod novom upravom, izvršena su važna poboljšanja u infrastrukturi i modernizaciji objekata, tako da mogu poslužiti i za aktivnosti usmjerene posebno na mlade. Osim toga, centar je preuzeo ime Casa Croata, što odražava njegovu obnovljenu ulogu mjesta susreta i suživota hrvatske zajednice u Argentinu.

Ključne riječi: hrvatske migracije, kulturni identitet, hrvatska zajednica, hrvatska kuća, integracija

El 15 de marzo de 1952 se fundó El Hogar Croata S.A. gracias al Dr. Zvonimir Buljević, con el objetivo de asistir y acompañar a los emigrantes croatas recién llegados a Argentina. Su primera sede se estableció en Salta 1241, Buenos Aires, donde funcionaron diversas asociaciones culturales, sociales y políticas, promoviendo la conservación de las tradiciones croatas y el apoyo a la causa de libertad tras la Segunda Guerra Mundial. En 1977, la sede de la calle Salta fue expropiada para la construcción de la autopista 25 de Mayo y con esos fondos se adquirió una nueva sede en Boedo, que funcionó hasta 1991. Posteriormente se adquirió la propiedad en Gorostiaga 2104, donde hoy se encuentra la Embajada de la República de Croacia. La sede actual de El Hogar Croata fue comprada en 1998 y, tras 16 meses de remodelación, inaugurada el 16 de noviembre de 2002, con la presencia de monseñor Josip Bozanić, entonces arzobispo de Zagreb. Desde entonces, este espacio ha sido el epicentro de la vida cultural, social y recreativa de la comunidad croata, albergando conmemoraciones, conferencias, conciertos, reuniones empresariales, almuerzos y actividades de entretenimiento. El “Dom” también alberga diversas instituciones croatas, como la Asociación Croata Jadran, la Cámara Argentino-Croata de Industria y Comercio y los Jubilados Croatas, entre otras. En 2021, bajo nueva dirección, se realizaron importantes mejoras en la infraestructura y modernización de las instalaciones, incorporando actividades orientadas especialmente a los jóvenes. Además, el centro adoptó el nombre de Casa Croata, reflejando su renovado papel como lugar de encuentro y convivencia para la comunidad croata en Argentina.

Palabras clave: migración croata, identidad cultural, comunidad croata, casa croata, integración

CroActivas®: osnaživanje Hrvatica u Latinskoj Americi

CroActivas®: empoderando a las mujeres croatas en América Latina

Jelena L. Nadinić

CroActivas® Red de Mujeres Croatas de América Latina / Consejo de gobierno de la República de Croacia para los croatas en el exterior
croactivas@gmail.com; jnadinic@gmail.com

CroActivas®, Mreža Hrvatica Latinske Amerike, osnovana je u veljači 2023. godine kao inicijativa za okupljanje latinoameričkih žena, s posebnim naglaskom na potomkinje Hrvata u regiji. Osnovali su je predstavnici 13 zemalja (Argentina, Brazil, Bolivija, Čile, Kolumbija, Hrvatska, Ekvador, Meksiko, Paragvaj, Peru, Urugvaj, Venezuela i SAD), a mreža trenutno broji oko 800 članica. Osim toga, 2 % članica živi u zemljama poput Portugala, Španjolske, Belgije i Australije. Vizija CroActivas® jest biti mreža Hrvatica koje govore španjolski i portugalski jezik u Latinskoj Americi, inspirirajući sadašnje i buduće generacije da cijene i očuvaju kulturnu baštinu svojih predaka. Također, teži biti referentna točka u osobnom i kolektivnom razvoju svojih članica, ostavljajući značajan trag u društvu, kako u Latinskoj Americi tako i u vezi s Domovinom te šire. Središnji je cilj prepoznati, nadahnuti i motivirati žene koje su svojim radom u zajednici napravile razliku u mjestima gdje žive. Kako bi to postigla, CroActivas® organizira uglavnom online aktivnosti, poput konferencija na razne teme od zajedničkog interesa. U studenome 2023. održan je prvi fizički summit u Buenos Airesu, na kojem je 23 govornica istaknulo hrvatsku otpornost i njezin utjecaj na njihove živote. Mreža također nastoji poticati kreativnost i poduzetništvo u različitim područjima, od ekonomije do kulture. Među budućim projektima je razvoj radionica, uključujući jednu posvećenu dokumentiranju obiteljske povijesti sudionica, kako bi se očuvali njihovi korijeni za buduće generacije. Sljedeći summit CroActivas® održat će se u ožujku 2025. u São Paulu, u sklopu VIII. susreta hrvatske dijasporu Južne Amerike.

Ključne riječi: Hrvatice, Latinska Amerika, mreže, Hrvati na španjolskom, Hrvati na portugalskom

CroActivas®, la Red de Mujeres Croatas de América Latina, nació en febrero de 2023 como una iniciativa para reunir a mujeres latinoamericanas, destacando especialmente a las descendientes de croatas de la región. Fundada por representantes de 13 países —Argentina, Brasil, Bolivia, Chile, Colombia, Croacia, Ecuador, México, Paraguay, Perú, Uruguay, Venezuela y EE.UU.—, la red cuenta actualmente con alrededor de 800 asociadas. Además, un 2% de sus miembros reside en lugares como Portugal, España, Bélgica y Australia. La visión de CroActivas® es ser la red de mujeres croatas de habla hispana y portuguesa en Latinoamérica, inspirando a las generaciones actuales y futuras a valorar y preservar el legado cultural de sus ancestros. También aspira a ser un referente en el desarrollo personal y colectivo de sus integrantes, dejando una huella significativa en la sociedad, tanto en Latinoamérica como en la conexión con la Madre Patria, y más allá. El objetivo central es reconocer, inspirar y motivar a las mujeres que, con su trabajo en la comunidad, han marcado la diferencia en los lugares donde residen. Para lograr esto, CroActivas® organiza principalmente actividades online, como conferencias sobre temas variados de interés común. En noviembre de 2023, se llevó a cabo la primera cumbre presencial en Buenos Aires, donde 23 oradoras destacaron la resiliencia croata y su influencia en sus vidas. La red también busca fomentar la creatividad y el emprendimiento en diversos ámbitos, desde lo económico hasta lo cultural. Entre sus futuros proyectos, se encuentra el desarrollo de talleres, como uno dedicado a documentar la historia familiar de las participantes, con el fin de preservar sus raíces para las generaciones futuras. La próxima Cumbre de CroActivas® se celebrará en marzo de 2025 en San Pablo, coincidiendo con el VIII Encuentro de la diáspora croata en Sudamérica.

Palabras clave: mujeres croatas, Latinoamérica, redes, croatas en español, croatas en portugués

Osobno brendiranje i simbolički kapital. Strategije profesionalnog pozicioniranja na hrvatskom tržištu

Branding personal y capital simbólico. Estrategias de posicionamiento profesional en el mercado croata

Florencia Nieto

Universidad Nacional de la Patagonia “San Juan Bosco”
flor@flornietoblog.com

Ovo izlaganje fokusira se na analizu odnosa između osobnog brenda i simboličkog kapitala, s naglaskom na relevantnost i praktičnu primjenu u kontekstu migranata koji se žele integrirati i pozicionirati na hrvatskom tržištu rada iz empirijske perspektive implementirane osobne strategije na teritoriju. Koristeći teorijski pristup Pierrea Bourdieua, simbolički kapital – koji obuhvaća aspekte kao što su društveno priznanje, profesionalni legitimitet i ugled – predstavlja bitan resurs. To ne samo da olakšava razliku u profesionalnom području, već također podržava proces prilagodbe i integracije u društvo. Iz empirijskog pristupa, izgradnja osobnog brenda je ključna jer se percipirana vrijednost na tržištu ne temelji samo na profesionalnim vještinama i kompetencijama već i na individualnom narativu. Dakle, možemo navesti tri ključne akcije. Prvo, stvaranje stvarne i autentične osobne priče koja migrantima omogućuje emocionalno povezivanje s eventualnim budućim poslodavcima i kolegama, pri čemu se istodobno predstavlja vlastita jedinstvena priča i potencijalni doprinosi. Drugo, korištenje digitalnih platformi i društvenih mreža kao ključnog oruđa za samopromociju, olakšavanje vidljivosti nečijeg puta u karijeri i pristup mogućnostima zaposlenja koje bi inače mogle ostati skrivene u radnom okruženju koje često može biti takvo da isključuje tražitelje posla. I, konačno, aktivno sudjelovanje u lokalnim zajednicama i profesionalnim mrežama kao temeljna strategija za jačanje simboličkog kapitala, promicanje priznanja u profesionalnom polju i poticanje pozitivne percepcije identiteta u novom kulturnom kontekstu. Ovaj sveobuhvatni pristup sugerira da adekvatno upravljanje osobnim brendiranjem i simboličkim kapitalom ne samo da optimizira mogućnosti zapošljavanja i uspješnog poduzetništva u Hrvatskoj, već i značajno pridonosi izgradnji uključivijeg i raznolikijeg društva, obogaćujući društveno tkivo i kulturu zemlja.

Ključne riječi: profesionalni razvoj, marketing, brendiranje, kulturni kapital, migracija

La presente ponencia se centra en el análisis de la relación entre el branding personal y el capital simbólico, subrayando su relevancia y aplicación práctica en el contexto de los migrantes que buscan integrarse y posicionarse en el mercado laboral croata desde la perspectiva empírica de una estrategia personal implementada en territorio. Utilizando el enfoque teórico de Pierre Bourdieu, el capital simbólico —que abarca aspectos como el reconocimiento social, la legitimidad profesional y la reputación— constituye un recurso esencial. Esto no solo facilita la diferenciación en el ámbito profesional, sino que también apoya el proceso de adaptación e inserción en la sociedad. Desde un enfoque empírico, la construcción de una marca personal es fundamental, dado que el valor percibido en el mercado no solo se basa en las habilidades y competencias profesionales, sino también en la narrativa individual. Así, podemos nombrar tres acciones claves. En primer lugar, la elaboración de una narrativa personal real y auténtica, que permite a los migrantes conectar emocionalmente con potenciales empleadores y colegas, al tiempo que presentan su historia única y sus potenciales contribuciones. En segundo lugar, el uso de plataformas digitales y redes sociales como una herramienta clave para la autopromoción, facilitando la visibilidad de la trayectoria profesional y el acceso a oportunidades laborales que de otro modo podrían permanecer ocultas en un entorno laboral que a menudo puede ser excluyente. Y, finalmente, la participación activa en comunidades locales y redes profesionales como una estrategia fundamental para el fortalecimiento del

capital simbólico, promoviendo el reconocimiento en el ámbito profesional y fomentando una percepción positiva de la identidad en el nuevo contexto cultural. Este enfoque integral propone que una gestión adecuada del branding personal y del capital simbólico no solo optimiza las posibilidades de empleabilidad y emprendedurismo exitoso en Croacia, sino que también contribuye de manera significativa a la construcción de una sociedad más inclusiva y diversa, enriqueciendo el tejido social y cultural del país.

Palabras clave: desarrollo profesional, marketing, branding, capital cultural, migración

Hrvati u vicekraljevskom Peruu i u prvim desetljećima republike

Croatas en el Perú virreinal y primeras décadas de la república

Jorge Ortiz Sotelo

Universidad Nacional Mayor de San Marcos
thalassajos@gmail.com

Prvi Hrvati koji su stigli u Peru učinili su to 1530-ih i, iako im je teško ući u trag, neki od njih pronađeni su tijekom tog prvog stoljeća španjolske prisutnosti. U sljedeća dva stoljeća postoje dokazi o drugim Hrvatima, uglavnom vezanima uz pomorstvo i koji dolaze iz Dalmacije općenito ili posebno iz današnjeg Dubrovnika. Bilo je, sudeći po prezimenima, ljudi hrvatskog podrijetla, a nije nedostajalo ni misionara. Otvaranje peruanskog tržišta za međunarodnu trgovinu privuklo je u naše luke brodove raznih zastava, a nije nedostajalo ni hrvatskih članova posade i trgovaca koji su ostali u zemlji i isprva su se bavili pomorstvom i malom trgovinom. Njihov broj nije bio velik, ali dovoljan da je u kolovozu 1873. u Callau osnovano Slavensko dobrotvorno društvo. U referatu se razmatraju te dvije etape hrvatskog iseljenja u Peru, a rad čini dio ambicioznijeg projekta koji će uključivati njihove daljnje etape.

Ključne riječi: hrvatski iseljenici, povijest, Peru, vicekraljevstvo, republika

Los primeros croatas en llegar al Perú lo hicieron en la década de 1530 y, aunque es difícil rastrearlos, se han encontrado algunos de ellos durante ese primer siglo de presencia española. En los dos siglos siguientes hay evidencia de otros croatas, en su mayoría vinculados a actividades marítimas y provenientes de Dalmacia en general o de la actual Dubrovnik en particular. También hubo algunos cuyos apellidos hacen presumir que eran descendientes de croatas, y no faltaron los misioneros. La apertura del mercado peruano al comercio internacional atrajo naves de diversas banderas a nuestros puertos y en ellas no faltaron tripulantes o comerciantes croatas que se quedaron en el país dedicados inicialmente a la actividad marítima y al pequeño comercio. Su número no fue muy grande, pero llegó a ser el suficiente para que en agosto de 1873 se formara en el Callao la Sociedad Slava de Beneficencia. La ponencia revisa estas dos etapas de la migración croata al Perú, formando parte de un proyecto más ambicioso que incluirá las etapas posteriores de las mismas.

Palabras clave: inmigrantes croatas, historia, Perú, virreinato, república

Paragvaj i južnoslavenski narodi: duga i slabo proučavana povijest

Paraguay y los pueblos sudeslavos: una historia larga y poco estudiada

Slobodan S. Pajović

Fakultet društvenih nauka pri Univerzitetu privredna akademija, Novi Sad
pajovic@slobodan@gmail.com

Prema dostupnim podacima, poznato je da je dolazak i naseljavanje Južnih Slavena u Paragvaj započelo osamdesetih godina 19. stoljeća, kao dio velikih migracijskih tokova prema glavnim odredištima Argentini, Čileu, Brazilu, Urugvaju itd. Ujedno, važno je napomenuti da su se u ovom razdoblju dogodili i prvi službeni kontakti na najvišoj razini između srpskih kraljeva iz dinastije Obrenović i predsjednika Republike Paragvaja. Cilj je autora na temelju dokumentarne građe proučavane u Diplomatskom povijesnom arhivu „José Falcón” Ministarstva vanjskih poslova Paragvaja ukazati na kontinuitet u odnosima i komunikaciji između državnika dviju zemalja, što je proces koji je pokrenut od strane Kraljevine Srbije i nastavio se formiranjem Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, Kraljevine Jugoslavije, Titove Jugoslavije i nakon njezina raspada Savezne Republike Jugoslavije, Državne zajednice Srbija i Crna Gora, do danas. Ovaj odnos transformirao se u odnos Paragvaja i zemalja nastalih raspadom jugoslavenske federacije, uključujući i Srbiju. Dokumentarna građa pohranjena u navedenom arhivu iznimno je vrijedna, obilna i povijesno važna jer otkriva mnoštvo informacija o odnosima Paragvaja s južnoslavenskim prostorom, južnoslavenskim narodima te različitim državnim i političkim tvorbama koje su postojale na tom geopolitičkom prostoru tijekom gore navedenog razdoblja. Središnji dio izlaganja autor će posvetiti povijesnoj važnosti počasnog konzulata Kraljevine Jugoslavije u Asunciónu, koji je predstavljao jedino službeno jugoslavensko diplomatsko predstavništvo koje je od 1928. službeno priznato od paragvajskih vlasti, a prije toga je neslužbeno pružalo razne vrste pomoći, zaštite i druge usluge južnoslavenskim iseljenicima u Paragvaj. Nadalje, važno je napomenuti da je ovaj konzulat predstavljao jezgru susreta raznih kulturnih i volontersko-dobrotvornih aktivnosti južnoslavenskih useljenika u Paragvaj.

Ključne riječi: Paragvaj, Južni Slaveni, povijest, kontakti, službeni dijalozi

Según los datos disponibles es conocido que la llegada y asentamiento de los sudeslavos en Paraguay se inició en la década de los ochenta del siglo XIX, formando parte de los flujos migratorios mayores hacia los principales destinos de Argentina, Chile, Brasil, Uruguay, etc. Paralelamente, es importante señalar que en este periodo se dieron también los primeros contactos oficiales al nivel más alto entre los reyes serbios de la dinastía Obrenović y los presidentes de la República paraguayos. El objetivo del autor es señalar, a partir del material documental estudiado en el Archivo Histórico Diplomático “José Falcón” del Ministerio de Relaciones Exteriores del Paraguay, la continuidad en las relaciones y comunicación entre los estadistas de los dos países, fenómeno iniciado por el Reino de Serbia y continuado con la formación de el Reino de los Serbios, Croatas y Eslovenos, el Reino de Yugoslavia, la Yugoslavia de Tito y tras su disolución la República Federal de Yugoslavia, la Unión Estatal de Serbia y Montenegro, hasta que hoy en día esa relación se transforma en la relación del Paraguay con los países creados por la desintegración de la federación yugoslava, incluida Serbia. El material documental almacenado en dicho Archivo es extremadamente valioso, abundante e históricamente importante porque revela mucha información sobre las relaciones de Paraguay con el espacio sudeslavo, los pueblos sudeslavos y las diferentes formas estatales y de gobierno que existieron en este espacio geopolítico durante el período mencionado. El autor dedicará la parte central de su ponencia a la importancia histórica del Consulado Honorario del Reino de Yugoslavia en Asunción, que representó la única misión diplomática oficial yugoslava que, desde 1928, oficialmente reconocido por las autoridades paraguayas y antes extraoficialmente brindó diversas

formas de asistencia. protección o servicio a los emigrantes sudeslavos en Paraguay. Además, es importante señalar que este Consulado representó el núcleo de reuniones, diversas actividades culturales y voluntarias-benefactoras de los inmigrantes sudeslavos en Paraguay.

Palabras clave: Paraguay, sudeslavos, historia, contactos, diálogos oficiales

Hrvati i hrvatski potomci u Južnoj Americi: percepcija Hrvatske u zemlji useljenja/rođenja i interes za povratkom/useljenjem

Los croatas y los descendientes de croatas en Suramérica: percepción de Croacia en el país de acogida/nacimiento e interés por el regreso/migración

Marina Perić Kaselj

Institut za istraživanje migracija
marina.peric@imin.hr

U posljednje vrijeme u Hrvatskoj se u političkom diskursu po pitanjima useljavanja i sve veće potrebe za „uvozom” stranih radnika sve češće govori o ciljanom tržištu i orijentaciji na radnike iz Južne Amerike. Smatra se kako je veliki radni i demografski potencijal upravo u Hrvatima i potomcima Hrvata diljem južnoameričkog kontinenta. U radu ćemo razmatrati je li ova pretpostavka utemeljena i postoji li interes za povratkom/useljavanjem. Kao podlogu koristit ćemo analizu podataka nekoliko empirijskih istraživanja provedenih unutar Instituta za istraživanje migracija. Poseban naglasak stavit ćemo na kvalitativno istraživanje provedeno putem fokus-grupe s osam sudionika različitih zemalja Južne Amerike koji se odnose na osobne percepcije prema Hrvatskoj, ali i percepcije Hrvatske među stanovništvom njihovih država. Pri tome ćemo govoriti o važnosti nacionalnog/etničkog identiteta iseljenika/potomaka kao ključnog čimbenika u procesu povratka/useljenja u Hrvatsku.

Ključne riječi: Hrvati, hrvatski potomci, Južna Amerika, zemlja useljenja/rođenja, povratak/useljenje

Recientemente, en Croacia, en el discurso político sobre los temas de inmigración y la creciente necesidad de la “importación” de trabajadores extranjeros, se ha hablado cada vez más de un mercado objetivo y de una orientación hacia los trabajadores de Suramérica. Se cree que el gran potencial laboral y demográfico está en los croatas y descendientes de croatas en todo el continente sudamericano. En este artículo, consideraremos si esta suposición está justificada y si existe un interés en regresar/emigrar. Como base, utilizaremos el análisis de datos de varios estudios empíricos realizados dentro del Instituto de Investigación para el estudio de la Migración. Se hará especial hincapié en la investigación cualitativa, realizada a través de un grupo de discusión con ocho participantes de diferentes países de Suramérica, en relación con sus percepciones personales sobre Croacia, pero también con las percepciones de Croacia entre la población de sus países. Al hacerlo, hablaremos de la importancia de la identidad nacional/étnica de los emigrantes/descendientes como factor clave en el proceso de retorno/inmigración a Croacia.

Palabras clave: croatas, descendientes croatas, Suramérica, país de acogida/nacimiento, retorno/inmigración

Mogućnosti budućeg znanstvenog surađivanja između Brazila i Hrvatske na polju iseljeničke tematike

Possibilidades de futura cooperação científica entre Brasil e Croácia através da temática das migrações

Milan Puh

Universidade Federal da Bahia / Universidade de São Paulo
milan.puh1@gmail.com

Ovim izlaganjem želi se predstaviti i raspraviti potencijal (buduće) znanstvene suradnje između Brazila i Hrvatske, s naglaskom na istraživanje iseljeničke tematike i hrvatske zajednice u Brazilu i njezinih veza s domovinom ili s domicilnim stanovništvom u novoj postojbini. Kroz interdisciplinarni pristup, istaknut će se ključni smjerovi za suradnju, uključujući dodatna istraživanja migracijskih valova van same povijesne perspektive, etnološke studije vezane uz kulturnu baštinu, sociološke analize integracije i identitetskih izazova s kojima se suočava hrvatska zajednica u Brazilu i one koji se tiču nehumanističkih znanstvenih grana. Sljedeća je točka razvoj zajedničkih digitalnih arhiva i baza podataka i ona predstavlja značajnu priliku za razmjenu znanstvenih izvora i dostupnost arhivske građe, čime bi se olakšao pristup materijalima za istraživače iz obiju zemalja. Daljnje smjernice koje će se izložiti uključuju komentare posvećene znanstvenim aktivnostima: konferencijama i radionicama usmjerenima na razmjenu metodoloških pristupa i znanja. Također, istraživanja o međukulturnim vezama i utjecajima hrvatske kulture na brazilsku društvenu strukturu jedan su važan aspekt samog predstavljanja, jer se njima može obogatiti literaturu o transnacionalnim identitetima. Smatra se da je važno redovito raditi na isticanju i osnaživanju suradnje na ovim poljima kako bi se promovirala istraživanja i sama tematika, kao i omogućio dubinski uvid u dinamiku hrvatske iseljeničke zajednice, istovremeno jačajući akademske i kulturne veze između Brazila i Hrvatske te pružajući temelj za razvoj novih istraživačkih projekata koji bi valorizirali doprinos hrvatske zajednice u Brazilu i očuvali njezinu kulturnu baštinu.

Ključne riječi: odnosi Brazil-Hrvatska, nove perspektive, istraživački rad, surađivanje

Esta apresentação tem como objetivo apresentar e discutir o potencial da (futura) cooperação científica entre Brasil e Croácia, com ênfase na pesquisa de temas migratórios referentes à comunidade croata no Brasil e seus laços com a pátria ou com a população local no país de recepção. Através de uma abordagem interdisciplinar, serão destacadas as principais direções para a cooperação, incluindo pesquisas adicionais sobre ondas migratórias para além da perspectiva histórica, estudos etnológicos relacionados ao patrimônio cultural, análises sociológicas dos desafios de integração e identidade enfrentados pela comunidade croata no Brasil e aqueles relativos estudos que não das ciências humanas. Outro ponto é desenvolvimento de arquivos e bases de dados digitais conjuntos representa uma oportunidade significativa para o intercâmbio de fontes científicas e a disponibilidade de materiais de arquivo, o que facilitaria o acesso a materiais para investigadores de ambos os países. Outras diretrizes que serão apresentadas incluem comentários dedicados a atividades científicas: conferências e oficinas que visam a troca de abordagens metodológicas e conhecimentos. Além disso, pesquisas sobre conexões interculturais e a influência da cultura croata na estrutura social brasileira são um aspecto importante da apresentação em si, uma vez que podem enriquecer a literatura sobre identidades transnacionais. Considera-se importante trabalhar regularmente para destacar e reforçar a cooperação nestes domínios, a fim de promover a pesquisa e a própria temática, bem como proporcionar uma visão aprofundada da dinâmica da comunidade emigrante croata, reforçando simultaneamente os laços acadêmicos e culturais entre o Brasil e a Croácia e fornecer uma base para o desenvolvimento de novos projetos de pesquisa que valorizem a contribuição da comunidade croata no Brasil e ajudem na preservação do seu patrimônio cultural.

Palavras-chave: Relações Brasil-Croácia, novas perspectivas, pesquisa, cooperação

Bilješke u perspektivi o državnim kapacitetima u upravljanju granicama u višerazinskim institucionalnim nacrtima. Teorijsko-prospektivna promišljanja o slučaju hrvatskog pristupanja EU-u

Notas en perspectiva sobre capacidades estatales en gobernanza de fronteras en diseños institucionales multi-nivel. Reflexiones teórico-prospectivas sobre el caso del acceso croata a la UE

Danimiro Pulfer

Universidad Nacional de San Martín
danimirop@gmail.com

Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju 2012. godine i ulaskom u Šengensku zonu 2024. godine došlo je do niza reformi u upravljanju granicama, koje su uključivale udvostručenje građanskog statusa i djelomični prijenos suverenih prava po pitanjima useljavanja. Kao posljedica toga, nakon uspostave ovog novog institucionalnog dizajna, interesi su se preklapali, stvarajući napetosti u javnom programu. Kako se ti novi mehanizmi očituju u mišljenjima i stavovima političkih stranaka i skupina? Jesu li to centrifugalne tendencije kao što velik dio javnog mnijenja sugerira ili postoji centripetalna tendencija usmjerena na potragu za širokim konsenzusom? Je li ovaj politički sustav sposoban odgovoriti na hrvatske i europske prekogranične izazove? Ne gubeći fokus ovih pitanja ili putanju društvenih i institucionalnih aktera, predložiti ću idealnu perspektivnu situaciju za slučaj južnoameričkih migracijskih tokova, u sadašnjoj situaciji slijepe ulice u EU-u nakon raznih promjena vlasti tijekom 2023. i 2024., neviđenu mogućnost integracijske, multikulturalne i sveobuhvatne politike useljavanja koja se temelji na obrani turizma i kulturne diplomacije kao temelja održivih multilateralnih odnosa shvaćenih kao nacrt upravljanja.

Ključne riječi: država, transnacionalno upravljanje, višerazinski institucionalni dizajn, instrumentalizacija, sveobuhvatno upravljanje

El ingreso de la República de Croacia a la Unión Europea en el 2012 y el ingreso a la zona Schengen en 2024, trajeron aparejadas una serie de reformas en la gobernanza fronteriza que implicaron la duplicación de la condición de ciudadano y una cesión parcial de derechos soberanos sobre cuestiones migratorias. Como consecuencia, tras la instauración de este nuevo diseño institucional, intereses se han superpuesto produciendo tensiones en la agenda pública. ¿Cómo se manifiestan estos nuevos mecanismos en las opiniones y actitudes de los partidos y grupos políticos? ¿Son tendencias centrífugas como sugiere buena parte de la opinión pública o existe una tendencia centripeta orientada a la búsqueda de consensos extensos? ¿Es capaz este sistema político de afrontar los desafíos transfronterizos croatas y europeos? Sin perder el eje de estas preguntas ni la trayectoria de los actores sociales e institucionales, propondré una situación ideal prospectiva para el caso de las corrientes migratorias sudamericanas, actualmente en un impasse con la UE tras los diversos cambios de gobierno durante el bienio 2023-2024, el inédito posible de una política migratoria integracionista, multicultural y comprensiva basada en una defensa del turismo y la diplomacia cultural como basamento de relaciones multilaterales sostenibles entendido como diseño de gobernanza.

Palabras clave: Estado, gobernanza transnacional, diseño institucional multinivel, instrumentalización, gestión comprensiva

Migracijski procesi i konflikti. Pogled s globalnog juga

Procesos migratorios y conflictividad. Una perspectiva desde el sur global

Juan Carlos Radovich

Consejo Nacional de Investigaciones Científicas y Técnicas / Universidad de Buenos Aires
jcradovich@gmail.com

Migracijski procesi su konstanta u povijesti čovječanstva, od njegovih evolucijskih početaka u različitim vremenima i na raznim mjestima na planetu. U današnje vrijeme, obilježeno kontradiktornim globalizacijskim procesima, događa se raseljavanje stanovništva različitih vrsta, masovno kretanje ljudi raseljenih zbog različitih uzroka (ratovi, ekološke katastrofe uzrokovane klimatskim promjenama, etnički/politički progoni, siromaštvo, društvena nejednakost itd.); ono što se u nekim zemljama naziva „migracijska kriza”. Različite države i društva u različitim regijama planeta reaguju na različite načine, oscilirajući u napetosti između „ekskluzivističkih” i „inkluzivističkih” tendencija. Demonizacija drugoga i stvaranje unutarnjeg neprijatelja jedan je od mehanizama koje ekstremno desni sektori koriste kao jednu od osovina svoje politike isključivanja. U ovoj prezentaciji analizirat ćemo neke od ovih aspekata u europskom i argentinskom slučaju, uspoređujući situacije i politike koje se koriste u rješavanju imigracije, iz perspektive globalnog juga.

Ključne riječi: migracija, globalizacija, sukob, drugost, globalni jug

Los procesos migratorios han constituido una constante en la historia de la humanidad, desde sus comienzos evolutivos en diferentes épocas y lugares del planeta. En los tiempos actuales marcados por procesos de globalización contradictorios, se están produciendo desplazamientos poblacionales de distintos tipos, movimientos masivos de personas desplazadas por diversas causas (guerras, desastres ambientales producto del cambio climático, persecuciones étnico/políticas, pobreza, desigualdad social; etc); lo que en algunos países han dado en llamar la “crisis migratoria”. Los diversos Estados y las sociedades en las distintas regiones del planeta reaccionan de manera diversa oscilando en la tensión entre tendencias “exclusivistas” e “inclusivistas”. La demonización del otro y la creación de un enemigo interno es uno de los mecanismos que los sectores de ultraderecha utilizan como uno de los ejes de sus políticas de exclusión. En la presente ponencia analizaremos algunos de estos aspectos en el caso europeo y argentino, comparando las coyunturas y políticas empleadas para tratar con la inmigración, desde una perspectiva del Sur Global.

Palabras clave: migración, globalización, conflictividad, otredad, Sur Global

Mateo Barac, graditelj kojeg se ne zaboravlja. Sjeveroistočno od provincije Santa Cruz, Argentina, početkom 20. stoljeća

Mateo Barac un constructor que no será olvidado. Noreste de la provincia de Santa Cruz, Argentina, a comienzos del siglo XX

Patricia E. Sampaoli, Elio Reynoso, Ernesto Bonacci

Universidad Nacional de la Patagonia Austral - Unidad Académica Caleta Olivia
parsamp14@gmail.com; elioreynoso@gmail.com; ernesto_b93@live.com

Ovaj rad objelodanjuje priču o hrvatskom imigrantu, koju je otkrio istraživački tim s Nacionalnog sveučilišta Južne Patagonije, posvećen potrazi za regionalnom povijesnom i arhitektonskom baštinom. Zalazeći u povijest ruralnog svijeta sjeveroistoka pokrajine Santa Cruz, pojavljuje se Mateo Barac, klesar hrvatskog podrijetla, graditelj izgubljen u prošlosti, ali živ u sjećanju onih koji su s njim živjeli i dijelili rezultate njegova rada. Stigao je iz Punta Arenasa u vrijeme sastavljanja i polaganja željeznice Puerto Deseado; njegovo se ime počinje isticati, izvan heurističke zadaće, u intervjuima vođenima s potomcima prvih doseljenika koji su se bavili stočarstvom i u posjetima središtima farmi, gdje je upamćen kao graditelj kuća, šupa za šišanje i kada za kupanje. Rad analizira građevinska djela koja mu se pripisuju, ističući njegov doprinos arhitekturi mjesta u prvoj polovici 20. stoljeća. Poznavanje njegova života omogućilo nam je da uključimo svijet međuodnosa, u kojem se on kretao kako bi obavljao svoj posao (poslodavci, dobavljači, pomoćnici, kontakti za dobivanje radova), što je pružilo društveni i profesionalni okvir koji kontekstualizira aktivnost ovog pojedinca, čime svim on nadilazi okvire lokalnog interesa. Ovo otkriće njegove priče omogućuje i detaljan pregled izvedenih radova i analizu svijeta rada u to vrijeme – tako malo poznatog u svojim konkretnim oblicima – i daje prikaz veza ovog sektora s intenzivnim hrvatskim useljavanjem u Magallanes na početku 20. stoljeća, gdje je oko 1914. oko 30 posto stranaca bilo tog podrijetla.

Ključne riječi: baština, ruralni svijet, imigracija, arhitektura, provincija Santa Cruz

Este trabajo rescata la historia de un inmigrante croata, realizada por un equipo de investigación de la Universidad Nacional de la Patagonia Austral, dedicado a la búsqueda del patrimonio histórico y arquitectónico regional. Al incursionar en la historia del mundo rural del noreste de la provincia de Santa Cruz, aparece Mateo Barac, picapedrero de origen croata, un constructor perdido en el pasado, pero vivo en la memoria de aquellos que compartieron su existencia y los resultados de su labor. Arribado desde Punta Arenas en tiempos del montaje y tendido del ferrocarril de Puerto Deseado; comienza a destacarse su nombre, más allá de la tarea heurística, en las entrevistas realizadas a los descendientes de los primeros pobladores dedicados a las tareas ganaderas y en las visitas a los cascos de las estancias, donde es reconocido como constructor de viviendas, galpones de esquila y bañaderos. La propuesta analiza las obras de construcción adjudicadas a él destacando su aporte a la arquitectura del lugar en la primera mitad del Siglo XX. Conocer su vida permitió incorporar el mundo relacional en que se movió para desempeñar su oficio (empleadores, proveedores, ayudantes, contactos para conseguir las obras), lo que ha brindado un marco social y ocupacional que contextualiza la actividad de este individuo haciéndolo trascender el ámbito de interés local. Este rescate permite tanto un relevamiento detallado de las obras que llevó a cabo como un análisis del mundo laboral de la época -tan poco conocido en sus formas concretas-y da cuenta de las vinculaciones del sector con la intensa inmigración croata a Magallanes a comienzos de siglo XX, donde hacia 1914 alrededor de un 30 por ciento de los extranjeros pertenecían a ese origen.

Palabras clave: patrimonio, mundo rural, inmigración, arquitectura, provincia de Santa Cruz

Konstrukcija drugosti i različitosti u narativu bolivijskih političkih aktera o hrvatskim migrantima u suvremenom kontekstu

La construcción de la otredad y alteridad en la narrativa de los actores políticos bolivianos sobre los migrantes croatas en el contexto contemporáneo

Silvana Severich Barragán

Samostalna istraživačica - Investigadora independiente
cv.silvanita@yahoo.com

Mario Cuba Villarroel

Samostalni istraživač - Investigador independiente
mariocubavillarroel@gmail.com

Ova će se studija usredotočiti na to kako bolivijski politički akteri percipiraju drugost i različitost hrvatskog migranta iz suvremene političke perspektive. Usredotočit ćemo se na institucionalne aktere bolivijske nacionalne politike, kao i na one izvaninstitucionalne, poput sindikata, kulturnih udruga ili građanskih odbora, koji igraju relevantnu ulogu u konfiguraciji političke moći u Boliviji. Istraživanje će se baviti načinom na koji ti akteri konstruiraju različitost hrvatskog migranta, uzimajući u obzir ne samo političke razlike već i etničku i kulturnu diferencijaciju. Osim toga, analizirat će se kako predrasude i stereotipi, s političkog stajališta, pridonose narativu o „drugom”. Cilj je razumjeti narativnu konstrukciju drugosti i različitosti bolivijske nacionalne politike u odnosu prema prisutnosti hrvatskih migracija u aktualnom političkom kontekstu.

Ključne riječi: različitost, drugost, politika, narativ, migracija

Este estudio se centrará en cómo los actores políticos bolivianos perciben la otredad y la alteridad del migrante croata desde una perspectiva política contemporánea. Nos enfocaremos en actores institucionales de la política nacional boliviana, así como en aquellos no institucionales, como asociaciones sindicales, culturales o comités cívicos, que juegan un rol relevante en la configuración del poder político en Bolivia. La investigación abordará cómo estos actores construyen la alteridad del migrante croata, considerando no solo las diferencias políticas, sino también la diferenciación étnica y cultural. Además, se analizará cómo los prejuicios y estereotipos, desde el punto de vista político, contribuyen a la narrativa de “lo otro”. El objetivo es comprender la construcción narrativa de la otredad y la alteridad de la política nacional boliviana hacia la presencia de las migraciones croatas en el contexto político actual.

Palabras clave: alteridad, otredad, política, narrativa, migración

Identitetski procesi hrvatskih useljenika u ruralnim područjima vlažne pampe Argentine

Procesos identitarios de inmigrantes croatas en zonas rurales de la pampa húmeda Argentina

Cristina Solian

Universidad Nacional de Rosario, Centro de Estudios Antropológicos en Contextos Urbanos
soliancristina@hotmail.com

Ovaj je rad dio šireg istraživanja koje je u tijeku, a koje pokušava objasniti etničko-nacionalno pitanje nastalo u skupini hrvatskih migranata iz grada Rosarija, iz nekih obližnjih gradova i s projekcijom na ostatak provincije Santa Fe. U prezentaciji se ponovno pokreće ova tema, zadubljuje se u prisutnost i identitet hrvatskoga useljavanja u ruralnim područjima vlažnih pampa, fokusira se na jug Santa Fea, gdje su bili hrvatski seljaci koji su se mobilizirali i sudjelovali u agrarnoj borbi 1912.: „El Grito iz Alcorte”, za kojega je „biti seljak”, među ostalim, ono što je obilježilo identitet ovih prvih hrvatskih migranata. Problem koji je postavljen za ovu studiju odnosi se na pitanje kako su se odvijali procesi izgradnje identiteta među ovim hrvatskim migrantima koji su pripadali prvom migracijskom valu (1890. – 1934.), koji su se naselili u nekim gradovima u okolici Rosarija i okolnim ruralnim područjima, pri čemu se uzima kao hipoteza da su te konstrukcije identiteta prošle kroz agrarne borbe, svakodnevni život, a bile su obilježene i načinima „sklapanja brakova”, obiteljskim tradicijama i običajima, školskim životom, jezikom itd. Te su konstrukcije prolazile i kroz različite percepcije državnosti od strane migranata: Austrijsko carstvo do 1918. i Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca od 1918. do 1941. godine.

Ključne riječi: identitet, imigrant, vlažna pampa, migracijski lanac, svakodnevni život

El presente trabajo se enmarca en una investigación en curso más amplia que intenta dar cuenta de la cuestión étnico-nacional en un grupo de migrantes croatas de la ciudad de Rosario, de algunas localidades cercanas y con proyección al resto de la provincia de Santa Fe. Para esta ponencia se retoma esta temática profundizando en la presencia e identidad de la inmigración croata en zonas rurales de la pampa húmeda, focalizando en el sur santafesino, donde hubo chacareros croatas que se movilizaron y participaron en la lucha agraria de 1912: “El Grito de Alcorta”, para los cuales el “ser campesino”, entre otras cuestiones, fue lo que marcó la identidad de estos primeros migrantes croatas. El problema que se planteó para este estudio está referido a la cuestión de cómo fueron los procesos de construcción identitaria entre estos migrantes croatas pertenecientes a la primera oleada migratoria (1890-1934) que se instalaron en algunas localidades aledañas a Rosario y zonas rurales circundantes, planteándose como hipótesis el hecho de que dichas construcciones atravesaron las luchas agrarias, la cotidianeidad y también estuvieron marcados por formas de “hacer matrimonios”, tradiciones y costumbres familiares, vida escolar, idioma, etc. Estas construcciones también atravesaron distintas percepciones de estatalidad de parte de los migrantes: Imperio Austrohúngaro hasta 1918 y Reino de los Serbios, Croatas y Eslovenos de 1918 hasta 1941.

Palabras clave: identidad, inmigrante, pampa húmeda, cadena migratoria, vida cotidiana

Demografska transfuzija iz Južne Amerike u Hrvatsku. Kontekstualizacija, obuka i osnaživanje ljudi u okviru simbiotskog odnosa: slučaj Argentine

Transfusión demográfica de Sudamérica a Croacia. Contextualización, capacitación y potenciamiento humano en el marco de una relación simbiótica: el caso Argentino

Cristian Sprljan

Hogar Croata de Córdoba / Consejo de gobierno de la República de Croacia para los croatas en el exterior
csprljan@yahoo.com

Tijekom 150 godina Hrvati su se iseljavali u razne krajeve svijeta bježeći od ratova i gladi. Južna Amerika, a posebno Argentina, primila ih je u tri velika migracijska vala. Ali od dolaska ovog posljednjeg vala nakon Drugoga svjetskog rata, oni su dolazili samo na mahove. Danas, u 21. stoljeću, imamo promjenu paradigme. Slobodna Hrvatska koja pripada Europskoj uniji i dalje gubi stanovnike koji iseljavaju u druge europske zemlje. U Južnoj Americi mladi unuci i praunuci Hrvata koji su potomci ovih doseljenika s kraja 19. i sredine 20. stoljeća traže prostor u kojem mogu pronaći nove horizonte. Koje su karakteristike mladoga argentinskog Hrvata? Što je vaša stvarnost i što tražite u svom životu? Kako to može biti prilika da se riješi dio hrvatskog demografskog deficita? U ovom ću radu istražiti profil onih mladih Argentinaca hrvatskog podrijetla koji trenutno razmišljaju o budućem životu u Hrvatskoj kao i mogućnosti koje to predstavlja za zemlju. Kao član Savjeta za Hrvate izvan Republike Hrvatske, koordinator Prvoga digitalnog popisa Hrvata u Republici Argentini i njihovih potomaka, član Upravnog odbora Jadran Hrvatske udruge Buenos Aires i Hrvatskog doma iz Córdobe, kao i počasní konzul Republike Hrvatske u Córdobi, imam pristup i znanje kroz statističke podatke i vlastitu interakciju s ovom ciljanom publikom, što će mi dati smjernice za izradu ovog ažuriranog profila.

Ključne riječi: demografija, paradigma, jezik, institucije, dokumentacija

Durante 150 años los croatas emigraron a diversos puntos del mundo huyendo de guerras y hambrunas. Sudamérica, y en especial la Argentina, los recibió en tres grandes oleadas migratorias. Pero desde la llegada de esta última ola post Segunda Guerra Mundial sólo arribaron en cuentagotas. Hoy, en el siglo XXI, tenemos un cambio de paradigma. Una Croacia libre y perteneciente a la Unión Europea sigue perdiendo habitantes que emigran a otros países de Europa. En Sudamérica, jóvenes nietos y bisnietos de croatas que son los descendientes de estos inmigrantes de fines del siglo XIX y mediados del XX buscan un espacio donde encontrar nuevos horizontes. ¿Cuáles son las características del joven argentino-croata? ¿Cuál es su realidad y qué busca para su vida? ¿Por qué es una oportunidad para solucionar parte del déficit demográfico croata? En este trabajo indagaré el perfil de esos jóvenes argentinos descendientes de croatas que actualmente se plantean un futuro de vida en Croacia y las oportunidades que esto representa para el país. Como miembro del Consejo para los Croatas fuera de la República de Croacia, Coordinador del Primer Censo Digital de los Croatas de la República de Argentina y sus descendientes, miembro de la Comisión Directiva de la Asociación Croata Jadran de Buenos Aires y del Hogar Croata de Córdoba, como así también del Consulado Honorario de la República de Croacia en Córdoba, tengo el acceso y el conocimiento mediante información estadística y la propia interacción con este público objetivo, lo que me dará las pautas para trazar este perfil actualizado.

Palabras clave: demografía, paradigma, idioma, instituciones, documentación

Iseljenici iz Boke Kotorske i Budve na američkom zapadu u periodu od sredine XIX. stoljeća do kraja Prvoga svjetskog rata

Emigrantes de Boka Kotorska y Budva en el oeste americano desde mediados del siglo XIX hasta el final de la Primera Guerra Mundial

Gordan Stojović, Ivan Ivanović

Centar za američke studije

gordans@gmail.com, ivanovic.ivan@hotmail.com

Već sredinom XIX. stoljeća na američkom zapadu počeo je pristizati velik broj iseljenika s područja šireg regiona Boke Kotorske i Budve. Već tijekom prve polovine pedesetih godina, tek nešto malo nakon pripajanja Kalifornije SAD-u rođena su prva djeca u emigrantskim porodicama tragača za zlatom (engl. gold rushers) koji su tamo pristigli 1846-1847 uglavnom kao reemigranti iz Louisiane i Teksasa, jer su prva dva centra gdje su dolazili najraniji emigranti s ovog i drugih područja priobalnog i središnjeg dijela današnje Crne Gore uglavnom prvo pristizali u Galveston i New Orleans gdje su postojale značajne zajednice još u prvoj polovini XIX. stoljeća. Rad prati ekonomski razvoj, zanimanja, migracijska kretanja unutar američkog zapada kroz američke savezne države Kaliforniju, Arizonu, Nevadu i Colorado kao i manjim dijelom Oregon, Washington i Aljasku, ali i prema susjednom Meksiku, kao i uspon na društvenoj ljestvici ove u to vrijeme dosta brojne emigrantske skupine te obrađuje i toponime, udruženja, institucije te značajne ličnosti i događaje koji su obilježili dolazak, rad i život ovih ljudi u novom svijetu upravo u periodu od dolaska prvih tragača za zlatom pa sve do kraja Prvog svjetskog rata i sudjelovanja brojnih iseljenika-dobrovoljaca kao i potomaka u istom na strani američkih savezničkih snaga. Posebno je obrađen značaj ličnosti, kao i ljudi, i događaja vezanih za njih koje su ostavile važan trag u povijesti tog dijela Sjedinjenih Američkih Država tog vremena kao što je Senator države Nevade John Gregović koji je pripadao tadašnjoj Silver Party, potom Vaso L. Čuković iz Risna, jedan od prvih poslovnih ljudi Denvera, čovjeka koji je stekao nevjerojatno bogatstvo, a najveći dio ostavio upravo kraju odakle je potekao, zatim porodice Medin, Zenović, Dabović i mnoge druge. Obradene su i sve u to vrijeme važnije kolonije iseljenika, uglavnom u rudarskim dijelovima Nevade, kao što je Tonopah koji je važio za jedna od najbitnijih centara, Bisbee u Arizoni i Jackson u Kaliforniji, Roslyn u Washingtonu, ali i značaj San Francisca tog vremena kao najvažnijeg centra za kulturni, društveni i ekonomski razvoj ove iseljeničke skupine.

Ključne riječi: povijest, kolonije, iseljenici, Boka kotorska, Amerika

Ya a mediados del siglo XIX, un gran número de emigrantes de la amplia región de Boka Kotorska y Budva comenzaron a llegar al oeste americano. Durante la primera mitad de los años cincuenta, justo un poco después de la unificación de California a los Estados Unidos, nacieron los primeros hijos de los buscadores de oro (*gold rushers*) que llegaron allí en 1846-1847 principalmente como reemigrantes de Luisiana y Texas, ya que los dos centros donde principalmente llegaron los primeros emigrantes de esta y otras áreas de la parte costera y central del actual territorio de Montenegro fueron Galveston y Nueva Orleans, donde había comunidades significativas ya en la primera mitad del siglo XIX. El trabajo sigue el desarrollo económico, las ocupaciones y los movimientos migratorios dentro del oeste americano a través de los estados de California, Arizona, Nevada y Colorado, y una parte más pequeña de Oregon, Washington y Alaska, pero también hacia el vecino México, así como el ascenso en la escala social de este grupo de emigrantes entonces bastante numeroso. Se ocupa también de topónimos, asociaciones, instituciones, personalidades significativas y eventos que marcaron la llegada, el trabajo y la vida de estas personas en el nuevo mundo precisamente desde la llegada de los primeros buscadores de oro hasta el final de la Primera Guerra Mundial, así como la participación en la misma del lado de las

fuerzas aliadas de los Estados Unidos de numerosos voluntarios emigrados y de descendientes. En especial se trabaja la importancia de ciertas personalidades, y los acontecimientos relacionados con ellas, que dejaron una huella importante en la historia de esa parte de los Estados Unidos de América, como el senador del Estado de Nevada John Gregović, que pertenecía al entonces Partido de la Plata, luego Vaso L. Čuković, de Risan, uno de los primeros hombres de negocios de Denver, quien adquirió una riqueza increíble y dejó la mayor parte al lugar del cual había partido, luego las familias de Medin, Zenović, Dabović y muchas otras. Se analizan, asimismo, todas las colonias importantes de emigrantes, principalmente en las zonas mineras de Nevada, como Tonopah, que fue considerado uno de los centros más importantes, Bisbee en Arizona y Jackson en California, Roslyn en Washington, pero también la importancia de San Francisco en ese momento como el mayor centro para el desarrollo cultural, social y económico de este grupo de emigrantes.

Palabras clave: historia, colonias, migrantes, Bahía de Kotor, América

Istraživanja hrvatskoga jezika pripadnika 2. generacije Hrvata u Južnoj Americi

Investigaciones sobre la lengua croata de miembros de la segunda generación de croatas en América del Sur

Diana Stolac

Sveučilište u Rijeci, Filozofski fakultet, Odsjek za kroatistiku
diana.stolac@ffri.uniri.hr

Mateja Fumić Bistre, mag. educ. philol. croat.

Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet / Croaticum – Centar za hrvatski kao drugi i strani jezik
mfumicbi@ffzg.hr

U izlaganju se predstavlja znanstveni projekt Sveučilišta u Rijeci *Sociolingvistička istraživanja hrvatskoga kao nasljednoga jezika*, a posebno projektna cjelina Preliminarni opis interferencija hrvatskoga i španjolskoga jezika u govoru druge i treće generacije iseljenika u Južnoj Americi. Daje se pregled relevantne literature. U ljetnom je semestru 2023./2024. godine provedeno ispitivanje s polaznicima tečaja hrvatskoga jezika u Croaticumu – Centru za hrvatski kao drugi i strani jezik. Sudjelovalo je 18 ispitanika iz Perua i Čilea. Upitnik ima 91 česticu, a u izlaganju se predstavlja izbor čestica vezanih uz domene uporabe hrvatskoga jezika te odnos prema hrvatskome jeziku kao dijelu hrvatske kulture te značajnome dijelu njihova identiteta. Izlaganje je rezultat istraživanja na znanstvenoj potpori Sveučilišta u Rijeci (uniri-iskusni-human-23-199).

Ključne riječi: hrvatski jezik, nasljedni jezik, Južna Amerika, sociolingvistika, druga generacija

En esta ponencia se presenta el proyecto científico de la Universidad de Rijeka titulado *Investigación sociolingüística sobre el croata como lengua de herencia* y, en particular, la unidad del proyecto que lleva por nombre Descripción preliminar de la interferencia del croata y el español en el habla de inmigrantes de segunda y tercera generación en América del Sur. Además de proporcionar un análisis del estado del arte, se comparten los resultados de una encuesta realizada en el semestre de verano 2023/2024 entre los asistentes al curso de idioma croata en el Croaticum-Centro de croata como segunda lengua y lengua extranjera, de la cual participaron dieciocho (18) encuestados de Perú y Chile. El cuestionario tiene 91 ítems y en la exposición se presenta una selección de ítems relacionados con los ámbitos de uso de la lengua croata y la relación con la lengua como parte de la cultura croata y una parte importante de su identidad. El trabajo presentado es resultado de una investigación realizada con el apoyo científico de la Universidad de Rijeka (uniri-iskusni-human-23-199).

Palabras clave: idioma croata, lengua de herencia, América del Sur, sociolingüística, segunda generación

CACIC: promicanje gospodarske i kulturne suradnje između Argentine i Hrvatske

CACIC: impulsando la Cooperación Económica y Cultural entre Argentina y Croacia

Edi Šeparović

Cámara Argentino-Croata de Comercio e Industria
camaracroata@gmail.com; ediseparovic@hotmail.com

Argentinsko-hrvatska industrijska i trgovinska komora (CACIC), osnovana 1991. godine kao prva binacionalna komora u Hrvatskoj, neprofitna je civilna udruga koja promiče trgovačku razmjenu za bilateralni gospodarski razvoj, a istovremeno podržava kulturne i sportske aktivnosti koje promiču hrvatski identitet. Njezina je misija jačanje veza između Argentine i Hrvatske kroz suradnju između tvrtki, institucija i hrvatske dijasporu u Argentini, nastojeći se učvrstiti kao ključna referenca u razvoju industrijskih i trgovačkih odnosa između dviju zemalja. Komora olakšava ulazak hrvatskih tvrtki na argentinsko tržište i obrnuto, stvarajući poslovne mreže koje donose korist za oba gospodarstva. Ove akcije ne samo da promiču gospodarsku suradnju, već i jačaju povijesne i kulturne veze između dviju zemalja, a zauzvrat imaju temeljnu ulogu u očuvanju hrvatskoga kulturnog identiteta u Argentini. Među glavnim projektima sponzorira Prvi popis stanovništva za Hrvate u Argentini, CroActivas®, Mrežu hrvatskih žena u Latinskoj Americi, nogometni tim CACIC i druge događaje koji jačaju hrvatski brend u regiji. Komora ponovno potvrđuje svoju opredijeljenost za nastavak podupiranja razvoja gospodarskih i kulturnih odnosa između dviju zemalja.

Ključne riječi: gospodarstvo, industrija, trgovina, tržište, suradnja

La Cámara Argentino-Croata de Industria y Comercio (CACIC), fundada en 1991 como la primera cámara binacional de Croacia, es una asociación civil sin fines de lucro que promueve el intercambio comercial para el desarrollo económico bilateral, mientras que apoya actividades culturales y deportivas que fomentan la identidad croata. Su misión es fortalecer los lazos entre Argentina y Croacia mediante la colaboración entre empresas, instituciones y la diáspora croata en Argentina, buscando consolidarse como un referente clave en el desarrollo de relaciones industriales y comerciales entre ambos países. La Cámara facilita la inserción de empresas croatas en el mercado argentino y viceversa, creando redes empresariales que benefician a ambas economías. Estas acciones no solo promueven la cooperación económica, sino que también refuerzan los lazos históricos y culturales entre ambos países. La CACIC a su vez, desempeña un rol fundamental en la preservación de la identidad cultural croata en Argentina. Entre sus principales proyectos, auspicia el Primer censo para los croatas de la Argentina, la Red de Mujeres Croatas de Latinoamérica CroActivas®, el equipo de fútbol CACIC y otros eventos que refuerzan la marca Croacia en la región. La Cámara reafirma su compromiso de continuar apoyando el desarrollo de las relaciones económicas y culturales entre ambos países.

Palabras clave: economía, industria, comercio, mercado, cooperación

Pionirke Jadrana. Ostavština hrvatskih žena u društvu Punta Arenasa

Pioneras del Adriático. El legado de las mujeres croatas en la sociedad de Punta Arenas

Safira Carolina Tobar Ivelich

Universidad Gabriela Mistral

safira.tobar@ugm.cl

Ovo istraživanje bavi se ključnom ulogom koju su imale pionirske hrvatske žene u formiranju i razvoju hrvatske zajednice, kao i društva Punta Arenasa. Od svog dolaska krajem 19. stoljeća ne samo da su promicale koheziju unutar svoje zajednice, već su bile i čuvarice kulturnoga identiteta i vrijednosti koje su ih definirale, a nona je bila ključna figura u prijenosu tih tradicija novim generacijama. Njihovi ženski potomci, danas Hrvatice iz Čilea, godinama su održavale ovo naslijeđe, ističući se kao profesionalke, poslovne žene, umjetnice, pjesnikinje, akademkinje, prosvjetne radnice, političarke itd. Zahvaljujući njihovim doprinosima obogaćeni su i ojačani hrvatska zajednica i društvo Punta Arenasa. Iako je hrvatsko useljavanje u Čile opširno dokumentirano, specifična uloga žena u tom procesu uglavnom je zanemarena. Ovo istraživanje fokusirano je upravo na njihova iskustva i doprinose, nudeći novu perspektivu koja naglašava njihovu ulogu ne samo u izgradnji hrvatskog identiteta već i u društvenom i kulturnom utjecaju koji su imale na Čile. Na temelju intervjua, povijesnih izvora i usmenih priča, ova nam studija omogućuje da cijenimo neizbrisiv trag u društvu Punta Arenasa, koji su te pionirke i njihovi potomci ostavili, pridonoseći jačanju svoje zajednice i očuvanju naslijeđa koje traje do danas. Stoga je glavni cilj ovog istraživanja dati vidljivost kulturnom i društvenom utjecaju koji su te žene imale u povijesti Punta Arenasa, nudeći novu viziju hrvatskog useljavanja.

Ključne riječi: hrvatska imigracija u Čileu, rodna povijest, Hrvatice, Čileanac-Hrvat, očuvanje kulture

Esta investigación aborda el rol crucial que desempeñaron las mujeres croatas pioneras en la formación y el desarrollo de la colectividad croata, así como en la sociedad de Punta Arenas. Desde su llegada a finales del siglo XIX, no sólo promovieron la cohesión dentro de su colectividad, sino que también fueron las guardianas de la identidad cultural y los valores que las definían, siendo la nona una figura clave en la transmisión de estas tradiciones a las nuevas generaciones. Con el paso de los años, sus descendientes femeninas, ahora chilenas-croatas, han mantenido vivo este legado, destacándose como profesionales, empresarias, artistas, poetizas, académicas, educadoras, políticas, etc. Gracias a sus aportes, tanto la colectividad croata como la sociedad de Punta Arenas se han visto enriquecidas y fortalecidas. Aunque se ha documentado ampliamente la inmigración croata a Chile, el papel específico de las mujeres en este proceso ha sido, en gran medida, ignorado. Esta investigación se enfoca precisamente en sus experiencias y contribuciones, ofreciendo una nueva perspectiva que destaca su papel no solo en la construcción de la identidad croata, sino también en su impacto social y cultural en Chile. Basado en entrevistas, fuentes históricas y relatos orales, este estudio permite apreciar cómo estas pioneras y sus descendientes han dejado una huella indeleble en la sociedad de Punta Arenas, contribuyendo al fortalecimiento de su comunidad y preservando un legado que perdura hasta el día de hoy. Es así como el objetivo principal de esta investigación es dar visibilidad al impacto cultural y social que estas mujeres han tenido en la historia de Punta Arenas, ofreciendo una nueva visión sobre la inmigración croata.

Palabras clave: inmigración croata en Chile, historia de género, mujer croata, chileno-croata, preservación cultural

Prijelazi u izgradnji/usvajanju jezika

Los atravesamientos en la construcción/adquisición del idioma

Paula Tresols

Fundación Caleidoscopio / Universidad de Buenos Aires
pautresols@hotmail.com

U ovom izlaganju želim objasniti složenost izgradnje i usvajanja hrvatskoga jezika. Premda je poznato da je riječ o teškom jeziku, pozivam vas i na promišljanje prijelaza subjektivnog u procesu konstrukcije jezika, a pritom i na utjecaj migracijskog učinka, s obzirom na to da postoji srž traume, koja ostaje ukorijenjena u ovom kompleksu. U ovom slučaju radi se o radu nastalom na temelju vlastitog životnog iskustva koje želim prenijeti, a riječ je o tome da sam učila španjolski paralelno s jezikom svog podrijetla. Došlo je do prekida u dobi od 7 godina, zbog čega sam prestala govoriti hrvatski, a kad sam se u dobi od 50 ponovno susrela s ljudima koji su ga govorili, na svoje veliko iznenađenje, razumjela sam ga tečno kao netko tko je oduvijek bio uronjen u njega. Zatim je došlo vrijeme za odlazak u Hrvatsku, gdje je interes za korištenje jezika bio neposredan, želja za komunikacijom također, ali, s druge strane, povratak je prvo donio zbunjenost i to me navelo da krenem u obilazak prošlosti, da bih mogla razumjeti što se tamo događalo. Želim vas pozvati da mi se pridružite na ovom putovanju.

Ključne riječi: idiom, jezik, subjektivnost, trauma, psiha

En esta ponencia quiero dar cuenta de lo complejo de la construcción y adquisición del idioma croata. Si bien se sabe que es una lengua difícil, también invito a contemplar el cruce de lo subjetivo en el proceso de construcción de la lengua y, en esto, el impacto del efecto migratorio, considerando que hay un núcleo traumático que queda enquistado en este armado. En este caso es un trabajo de mi propia experiencia de vida que quiero transmitir, donde aprendí el idioma en paralelo a mi lengua de origen. Hubo un quiebre a los 7 años por lo cual dejé de hablarlo y al reencontrarme a los 50 años con personas que hablaban el idioma, la gran sorpresa de entenderlo con la fluidez de alguien que siempre hubiera estado inmerso en él. Luego llegó el momento de ir a Croacia, donde el interés por usar el idioma fue inmediato, las ganas de comunicarme por medio de él también, pero del otro lado, la devolución denotaba primero asombro y esto me llevó a hacer un recorrido, para poder comprender qué sucedía ahí. Quiero invitarlos a acompañarme en este viaje.

Palabras clave: idioma, lengua, subjetividad, trauma, psiquis

Hrvatski identitet u Córdoba: sociološka studija o identifikaciji i pripadnosti potomaka iseljenika u sadašnjem vremenu

La identidad croata en Córdoba: un estudio sociológico sobre la identificación y pertenencia de los descendientes en la actualidad

Catalina Vegas Pejkovic

Universidad Nacional de Córdoba
catalinavegaspejkovic@gmail.com

Ovaj rad propituje identitetsku, kulturnu i društvenu izgradnju i reprodukciju Kordobanaca hrvatskoga podrijetla u Hrvatskom domu Córdoba. Analiza će biti podijeljena u tri momenta: prvo, koncepti Stuarta Halla koristit će se za razumijevanje „identifikacije” ljudi u Cordobi s hrvatskim identitetom, u pokušaju da se odbaci ideja „identiteta” kao sveobuhvatne ili objedinjujuće kategorije, a predlaže se analiza njezine relevantnosti kao analitičkog koncepta. Drugo, cilj je analizirati fenomen useljavanja u povijesnom ključu, shvaćajući da je oblikovanje hrvatskog identiteta zapravo spor oko oblikovanja smisla. Migracija triju struja sa sobom je donijela priče, tradicije i sjećanja koja su, kako smo skloni misliti u ovom radu, svjesno ili nesvjesno odabrana na način da favoriziraju jedne na štetu drugih. Središnje je, dakle, pitanje državnosti i toga kako različite države, federacije i carstva u kojima je Hrvatska bila politički povezana utječu na oblikovanje identiteta njezinih potomaka u Córdoba. Naposljetku, interes ovog rada bit će istraživanje migracija mladih i odraslih osoba hrvatskoga podrijetla u Republiku Hrvatsku posljednjih godina, sociokulturnog identificiranja migrantske skupine, njihove motivacije te obiteljskih i osobnih priča.

Ključne riječi: useljavanje, identifikacija, povratna migracija, hrvatska kultura

Este trabajo se pregunta por la construcción y reproducción identitaria, cultural y social de los cordobeses con ascendencia croata en el Hogar Croata de Córdoba. El análisis se separará en tres momentos: en primer lugar, se utilizarán los aportes de Stuart Hall para comprender la “identificación” de los cordobeses con la identidad croata, en un intento por rechazar la idea de “identidad” como categoría englobante o unificadora proponiendo un análisis de su pertinencia como concepto analítico. En segundo lugar, se pretende analizar el fenómeno de la inmigración en clave histórica, entendiéndolo que la conformación de la identidad croata es, en efecto, una disputa por la conformación del sentido. La migración de las tres corrientes trajo consigo historias, tradiciones y memorias que, se inclina a pensar este trabajo, han sido elegidas consciente o inconscientemente de manera que se favorecieron algunas en detrimento de otras. Es central, entonces, la pregunta por la estatidad y cómo los diferentes Estados, federaciones e imperios en los que se ha encontrado políticamente vinculada Croacia afectan a la conformación de la identidad de sus descendientes en Córdoba. Por último, un interés de este trabajo será investigar la migración de los jóvenes y adultos descendientes de croatas hacia la República de Croacia en los últimos años, identificar el grupo migrante socioculturalmente, sus motivaciones e historias tanto familiares como personales.

Palabras clave: inmigración, identificación, migración de retorno, cultura croata

Jugoslavenski radnici u luci Comodoro Rivadaviji (Chubut), 1923. – 1930. Početna razmatranja

Trabajadores yugoeslavos en el puerto de Comodoro Rivadavia (Chubut), 1923-1930. Una aproximación inicial

Guillermo Williams

Universidad Nacional de la Patagonia “San Juan Bosco”
jgwilliams85@gmail.com

Ovaj rad predstavlja početni pristup analizi prisutnosti jugoslavenskih radnika na početku izgradnje i rada luke Comodoro Rivadavia (nacionalni teritorij Chubut) između 1923. i 1930. Lučki radovi, planirani od 1919., a započeti 1932., proizlazili su iz potrebe uspostave lučke infrastrukture u gradu koji je u početku rođen kao prostor namijenjen zato da preko njega poljoprivredna i stočarska proizvodnja u ruralnim područjima južne regije Chubut i sjeverne regije Santa Cruz, pripojene nacionalnoj državi od 1880-ih, imaju pristup moru, sa svrhom širenja proizvodne granice i agro-izvoznog modela koji je razvila argentinska država. Otkriće nafte 1907. značajno je izmijenilo proizvodnu matricu grada i regije, ali je potreba za lukom ostala, pa čak i porasla, s razvojem naftne industrije. Isto tako, grad je od svojih početaka imao značajan postotak doseljenika, uglavnom Europljana. Mogućnosti zapošljavanja koje je stvorila eksploatacija nafte povećale su dolazak migranata. U tom kontekstu započeli su lučki radovi, koji su zahtijevali i značajan priljev radnika. Svrha ovog rada je, dakle, analizirati ulogu jugoslavenskih migranata u izgradnji luke Comodoro Rivadavije. Da bismo to učinili, bazirat ćemo se, kao primarni izvor, na lučke personalne knjige, kao i drugu dokumentaciju koju je izradila Glavna uprava za plovidbu i luke, kako bismo definirali, u početku kvantitativno, učestalost radnika ove nacionalnosti u tim radovima. Usredotočit ćemo se na utvrđivanje udjela Jugoslavena u ukupnom broju radnika, kao i na godine ulaska u lučke radove, na mjesta podrijetla, a većina je došla iz Hrvatske, zatim na vrijeme provedeno na navedenom radnom mjestu i dokaze o postojanju mogućih migracijskih mreža. Ovim početnim radom nastojimo razumjeti ulogu i značaj jugoslavenskih migranata u lokalnom radnom okruženju početkom 20. stoljeća.

Ključne riječi: rad, useljavanje, Comodoro Rivadavia, Jugoslavija, etnička pripadnost

Este trabajo representa una aproximación inicial al análisis de la presencia de trabajadores yugoslavos en los inicios de la construcción y operación del puerto de Comodoro Rivadavia (territorio nacional del Chubut) entre 1923 y 1930. Las obras portuarias, planificadas a partir de 1919, e iniciadas en 1932, respondían a la necesidad de establecer una infraestructura portuaria en una ciudad que nació inicialmente como un espacio destinado a la salida al mar de la producción agro ganadera del ámbito rural de la región sur de Chubut y región norte de Santa Cruz, anexada al estado nacional a partir de la década de 1880, con el propósito de expandir la frontera productiva y el modelo agroexportador desarrollado por el estado argentino. El descubrimiento del petróleo en 1907 alteró significativamente la matriz productiva de la ciudad y la región, pero la necesidad de un puerto se mantuvo, e incluso se incrementó, a partir del desarrollo de la industria petrolera. Asimismo, la ciudad contó, desde sus inicios, con un importante porcentaje de inmigrantes, en su mayoría europeos. Las posibilidades de trabajo generadas por la explotación petrolera aumentaron el arribo de migrantes. Es en este contexto que se iniciaron las obras portuarias, obras que, asimismo, demandaban un significativo afluente de trabajadores. El propósito de este trabajo, entonces, consiste en analizar el rol de los migrantes yugoslavos en la construcción del puerto de Comodoro Rivadavia. Para ello nos basaremos, como fuente primaria, en las libretas de personal portuario, así como en otras documentaciones generadas por la Dirección General de Navegación y Puertos, para definir, en un principio de manera cuantitativa, la incidencia de trabajadores de esta nacionalidad en estas obras. Nos enfocaremos en determinar el porcentaje de yugoslavos dentro de la totalidad de los trabajadores, así como los años de ingreso a las obras del puerto, los lugares de procedencia, en tanto la mayoría provenía de Croacia, el tiempo de permanencia en

dicho lugar de trabajo, y la evidencia de posibles redes migratorias. Con este trabajo inicial, buscamos comprender el papel y la relevancia jugada por los migrantes yugoslavos dentro del ámbito laboral local, a principios del siglo XX.

Palabras clave: trabajo, inmigración, Comodoro Rivadavi, Yugoslavia, etnicidad

Zbog tebe se vraćam kući: priprema za povratak hrvatske dijaspore i povratnici sa španjolskog govornog područja

Por ti vuelvo a casa: preparación para el retorno de la diáspora croata y retornados de habla hispana

Vania Yutronic Iratchet

Samostalna istraživačica - Investigadora independiente
vania.yutronic@gmail.com

Projekt „Croacia Nuestra Casa” nastaje s ciljem ublažavanja psihosocijalnih posljedica dobrovoljnih migracija kod pripadnika hrvatskog naroda koji žive u inozemstvu i kod povratnika hrvatskog iseljeničtva iz španjolskog govornog područja, promicanjem njihove integracije u društveni život Republike Hrvatske. Ovaj projekt kroz edukativne razgovore i otvorene razgovore nastoji ponuditi prostor za sudjelovanje, socijalnu podršku i strategije suočavanja s izazovima kulturnog šoka i prilagodbe novom društvu. Istodobno se promiče razvoj osobnih resursa i otpornosti kako bi se olakšao proces integracije. Iz sistemske transgeneracijske perspektive, povratku se pristupa kao načinu da se dovrši migracijsko kretanje koje mnogi hrvatski preci nisu uspjeli dovršiti. Ovo sustavno gledište ističe obiteljsku odanost i povratak kao čin povijesne reparacije, dajući potomku priliku da zaključi migracijski ciklus koji su prekinuli njihovi prethodnici. Projekt isto tako razmatra emocionalni teret koji ovaj povratak podrazumijeva, uključujući migracijsku tugu, diskriminaciju i jezične barijere, aspekte koji, ako se njima ne upravlja na odgovarajući način, mogu ugroziti uspjeh imigracijskog projekta. Iskustvo povratka, iako motivirajuće, uključuje akulturacijski stres koji, ako postane kroničan, može generirati neprilagođenost i neuspjeh. Kako bi se suprotstavili tim rizicima, projekt „Hrvatska, naša kuća” nastoji stvoriti mrežu podrške koja pruža emocionalnu potporu, kao i alate za jačanje sposobnosti prilagodbe migranata. Ovaj je pristup također inspiriran međunarodnim programima koji ističu važnost socijalnog kapitala i psihosocijalne pripreme za osiguranje uspješnog povratka. Glavne teme ciklusa razgovora su migracijska tuga, psihosocijalni izazovi učenja hrvatskog jezika, iseljavanje s djecom i partnerom te sustavna lojalnost povratka.

Ključne riječi: migracija, povratak, hrvatska dijaspora, akulturacijski stres, transgeneracijski

El proyecto Croacia Nuestra Casa surge con el objetivo de mitigar las consecuencias psicosociales de la migración voluntaria en miembros del pueblo croata que viven en el exterior y en retornados de la diáspora croata de habla hispana, promoviendo su integración en la vida social de la República de Croacia. Este proyecto, mediante charlas educativas y conversatorios abiertos, busca ofrecer un espacio de participación, apoyo social y estrategias de afrontamiento ante los desafíos del choque cultural y la adaptación a una nueva sociedad. A su vez, se promueve el desarrollo de recursos personales y resiliencia para facilitar el proceso de integración. Desde una perspectiva transgeneracional sistémica, se aborda el retorno como una forma de completar el movimiento migratorio que muchos de los ancestros croatas no lograron finalizar. Esta mirada sistémica resalta la lealtad familiar y el retorno como un acto de reparación histórica, brindando al descendiente la oportunidad de concluir el ciclo migratorio interrumpido por sus predecesores. El proyecto también considera la carga emocional que implica este retorno, incluyendo el duelo migratorio, la discriminación y las barreras lingüísticas, aspectos que, si no se gestionan adecuadamente, pueden comprometer el éxito del proyecto migratorio. La experiencia de retorno, aunque motivadora, conlleva un estrés de aculturación que, en caso de cronificarse, puede generar desadaptación y fracaso. Para contrarrestar estos riesgos, Croacia Nuestra Casa busca crear una red de apoyo que brinde acompañamiento emocional, así como herramientas para fortalecer la capacidad de adaptación de los migrantes. Este enfoque también se inspira en programas internacionales que destacan la importancia del capital

social y la preparación psicosocial para garantizar un retorno exitoso. Las principales temáticas abordadas en el ciclo de conversatorios incluyen el duelo migratorio, los desafíos psicosociales de aprender el idioma croata, emigrar con hijos y pareja, y la lealtad sistémica del retorno.

Palabras clave: migración, retorno, diáspora croata, estrés de aculturación, transgeneracional

Šutnja koja govori među hrvatskim iseljenicima u Južnu Ameriku

Silencios que hablan en la migración croata a sudamérica

Oliver Zambrano Alemán

Universidad Central de Venezuela / Universo Croata

universocroata@gmail.com

Migracijski procesi u Južnu Ameriku dugotrajni su, a u slučaju hrvatskog naroda masovno i organizirano kretanje prema ovom dijelu svijeta datira još od 19. stoljeća. U tom smislu ne negiramo hrvatsku prisutnost prije ovoga, ali kao masovni proces tu počinje. Unatoč povijesnoj bliskosti, s obzirom na to da je riječ o suvremenom procesu, često se susrećemo s nedostatkom podataka u mnogim obiteljskim povijestima. U nekim prilikama to se pripisuje komplikacijama vezanima za pripadnost naciji koja nije državna, u drugima lošem pisanju imena i/ili prezimena prilikom izrade useljeničke evidencije, ali osim toga, traume, strahovi, strasti i neukorijenjenost također su dio individualnih i kolektivnih praznina Hrvata u Južnoj Americi. Kako bi se popunile te postojeće praznine, ovo istraživanje, koje je tek započelo, ima za cilj staviti težište na tragove onih koji više nisu ovdje i na šutnju o njima, pristupajući preko članova obitelji elementima njihove svakodnevice koji su ih povezivali s Hrvatskom ili Europom općenito, poput pisama ili poruka koje su ostavili svojim potomcima, istražujući razloge zbog kojih su odlučili prešutjeti ono što su toliko voljeli, što su oduvijek željeli nastaviti, ali nikada nisu, jer, premda su se mnogi Hrvati uvijek javno izjašnjavali o svojem podrijetlu, drugi, iz raznih razloga, nisu željeli govoriti o tome niti su htjeli da ih drugi identificiraju kao takve, a upravo na njih ukazuje ovo istraživanje, na one koji su uvijek šutjeli, na te šutljive Hrvate, čijih priča se sve više otkriva s prolazom vremena.

Ključne riječi: Hrvatska, migracija, tragovi, šutnja, Južna Amerika

Los procesos migratorios a Sudamérica son de larga data, y en el caso de la nación croata, la movilización masiva y organizada hacia esta parte del mundo se remonta al siglo XIX. En este sentido, no negamos la presencia croata previo a ello, pero como proceso de masas, es aquí donde comienza. A pesar de la cercanía histórica, pues hablamos de un proceso de la contemporaneidad, es común la falta de datos en muchas historias familiares. En algunas oportunidades, esto se le atribuye a las complicaciones propias de pertenecer a una nación distinta a la del Estado, en otras, a la mala escritura de nombres y/o apellidos cuando se hicieron los registros migratorios, pero aunado a ello, traumas, miedos, pasiones y desarraigo, también forman parte de los vacíos individuales y colectivos de los croatas en Sudamérica. En aras de llenar esas lagunas existentes, esta investigación que recién empieza, pretende hacer énfasis en los vestigios y silencios de quienes ya no están, accediendo a través de los familiares a los elementos de su cotidianidad que los asociaban con Croacia o Europa en general, como cartas o mensajes que dejaron a sus descendientes, indagando en las razones por las que decidieron callar aquello que tanto amaban, a lo que siempre quisieron dar continuidad, pero que nunca lo hicieron, pues aunque muchos croatas siempre dejaron clara su procedencia, otros, por diversas razones, no querían hablar ni que se les identificase fácilmente como tales, y es justamente hacia ellos, donde apunta esta investigación, hacia los que siempre callaron, hacia esos croatas silenciosos, cuyas historias son más frecuentes con el paso de los años.

Palabras clave: Croacia, migración, vestigios, silencio, sudamérica

O IZLAGAČIMA

SOBRE LOS EXPOSITORES

Juan José Ahlin

ivan_ahlin@hotmail.com

Profesor povijesti na Nacionalnome sveučilištu „San Juan Bosco” (Sveti Ivan Bosco) u Patagoniji (2008.), pomoćni docent na Katedri za suvremenu povijest Fakulteta humanističkih i društvenih znanosti iste ustanove (UNPSJB) i ravnatelj Odjela za istraživanje općinskoga povijesnoga arhiva mjesta Comodoro Rivadavia, Chubut, Republika Argentina.

Profesor en Historia de la Universidad Nacional de la Patagonia “San Juan Bosco” (2008), Jefe de Trabajos Prácticos de la Cátedra Historia Moderna de la Facultad de Humanidades y Ciencias Sociales de la misma institución (UNPSJB) y director del Área de Investigación del Centro de Documentación Histórica (ex Archivo Histórico Municipal) de Comodoro Rivadavia, Chubut, República Argentina.

Brígida Baeza

brigida_baeza@hotmail.com

Prof. i dipl. povijesti (UNP), magistra društvenih znanosti (FLACSO), doktorica antropologije sa Sveučilišta u Buenos Airesu (UBA), neovisna istraživačica Nacionalnoga vijeća za znanstvena i tehnička istraživanja (CONICET), izvanredna profesorica na katedri za suvremene društvene znanosti na diplomskome studiju povijesti na Fakultetu humanističkih i društvenih znanosti Nacionalnoga sveučilišta Patagonije „San Juan Bosco” (FHCS-UNPSJB). Radno mjesto joj je Multidisciplinarni institut za istraživanje i proizvodni i društveni razvoj bazena Golfo San Jorge (IIDEPyS GSJ-CONICET-UNPSJB), a članica je i Instituta za društvene i političke studije Patagonije (IESyPPat). Pripada grupi GEMAS, Mreži istraživača ljudskih prava (DDHH-CONICET, RIOSP) Osovine migracija i azila i mreži istraživača migracija IAMIC. Koordinatorica je Mreže argentinskih istraživača suvremenih međunarodnih migracija (IAMIC). Među njezinim glavnim istraživačkim interesima su proučavanja prekograničnih migracija u odnosu na analizu identiteta, sjećanja i društvenih granica iz rodne perspektive u okviru društvenih nejednakosti. Njezine najnovije publikacije u znanstvenim časopisima i knjigama povezane su s obrazovnim i zdravstvenim područjem iz interkulturalne perspektive, s naglaskom na skupine migranata iz Bolivije u bazenu zaljeva San Jorge.

Prof. y Lic. en Historia (UNP), Magíster en Ciencias Sociales (FLACSO), Doctora en Antropología de la Universidad de Buenos Aires (UBA), Investigadora Independiente del Consejo Nacional de Investigaciones Científicas y Técnicas (CONICET) y Profesora Asociada en la cátedra Ciencias Sociales Contemporáneas de la Licenciatura en Historia de la Facultad de Humanidades y Ciencias Sociales de la Universidad Nacional de la Patagonia “San Juan Bosco” (FHCS-UNPSJB). Su lugar de trabajo es el Instituto Multidisciplinario para la Investigación y el Desarrollo Productivo y Social de la Cuenca Golfo San Jorge (IIDEPyS GSJ-CONICET-UNPSJB). Es integrante del Instituto de Estudios Sociales y Políticos de la Patagonia (IESyPPat). Pertenecce al Grupo GEMAS, a la Red de investigadores en DDHH-CONICET (RIOSP) del Eje migración y asilo y a la Red IAMIC de investigadores sobre migraciones. Es coordinadora de la Red de Investigadore/as Argentinos/as sobre Migraciones Internacionales Contemporáneas (IAMIC). Entre sus principales intereses de investigación se encuentran los estudios migratorios limítrofes en relación al análisis de las identidades, memorias y fronteras sociales, desde una perspectiva de género en el marco de desigualdades sociales. Sus últimas publicaciones en revistas científicas y libros se encuentran vinculadas al campo educativo y de salud desde una perspectiva intercultural, con el acento en grupos migrantes provenientes de Bolivia en la Cuenca del Golfo San Jorge.

Ana Barbarić

abarbaric@ffzg.unizg.hr

Redovita je profesorica na Odsjeku za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Od 2010. obnaša dužnost predstojnice Katedre za bibliotekarstvo. Redovito izlaže na domaćim i međunarodnim skupovima te objavljuje radove u domaćim i stranim publikacijama. Kao suradnica sudjelovala je na više znanstvenih i stručnih projekata, trenutačno surađuje na projektu Hrvatski iseljenički tisak. Područja od posebnoga znanstvenog i stručnog interesa su joj bibliografska organizacija, inkluzivne knjižnične usluge te iseljenički tisak. Uredila je više knjiga uključujući spomenicu *80 godina Hrvatskoga knjižničarskog društva: 1940. – 2020.* (2020.). Od rujna 2002. do rujna 2004. bila je stručna tajnica Hrvatskoga knjižničarskog društva (HKD). U HKD-u je bila glavna urednica više nizova publikacija kao i biltena Društva, *HKD Novosti*. Dobitnica je HKD-ovih nagrada „Eva Verona” i „Kukuljevićeva povelja”. Od 2005. do 2013. bila je članica Stalnoga odbora IFLA ine (Međunarodni savez knjižničarskih društava i ustanova) Sekcije za katalogizaciju, a od 2009. do 2011. bila je stručna tajnica navedene sekcije. Od 2012. do 2016. bila je članica Upravnoga vijeća Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu u ime Ministarstva kulture RH. Od 2017. do 2023. bila je članica Hrvatskoga knjižničnog vijeća. Od 2013. godine predsjednica je Zakladnoga odbora Zaklade Dr. Ljerka Markić-Čučuković.

Es profesora titular en el Departamento de Ciencias de la Información y la Comunicación de la Facultad de Filosofía de la Universidad de Zagreb. Desde 2010 ocupa el cargo de jefa de la Dirección de Bibliotecología. Expone regularmente en encuentros nacionales e internacionales y edita sus trabajos en publicaciones nacionales y extranjeras. Participó como colaboradora en varios proyectos científicos y profesionales, y actualmente colabora en el proyecto Hrvatski iseljenički tisak. Las áreas de trabajo que le interesan especialmente son la organización bibliográfica, los servicios bibliotecarios inclusivos y la prensa emigrante. Ha coordinado la publicación de varios libros, entre ellos el memorial *80 godina Hrvatskoga knjižničarskog društva: 1940.-2020.* (2020). De septiembre de 2002 a septiembre de 2004 fue secretaria profesional de la Asociación Croata de Bibliotecología (HKD). En esta institución fue editora en jefe de varias series de publicaciones, así como del boletín informativo de la Asociación, *HKD Novosti*. Ha sido galardonada con los premios “Eva Verona” y “Kukuljevićeva povelja”. De 2005 a 2013 fue integrante del Comité Permanente de la Sección de Catalogación de la Federación Internacional de Asociaciones e Instituciones de Bibliotecarias (IFLA) y de 2009 a 2011 fue secretaria de dicha sección. De 2012 a 2016 fue miembro del Consejo de Administración de la Biblioteca Nacional y Universitaria de Zagreb en representación del Ministerio de Cultura de la República de Croacia. De 2017 a 2023 fue miembro del Consejo Croata de Bibliotecas. Desde 2013 preside el Patronato de la Fundación Dr. Ljerka Markić Čučuković.

Karen Bauk

karenbauk3@hotmail.com

Doktorica iz područja bioloških znanosti, biologica i profesorica biologije (Nacionalno sveučilište u Córdoba). Radi u srednjoj školi. Bila je dva puta stipendistica Programa učenja hrvatskoga jezika u Republici Hrvatskoj te Internetskoga učenja hrvatskoga jezika - HiT-1 (SDUHIRH-a). Pohađala satove plesa u FA Zagreb-Markovac, radionicu plesa s Ansamblom Lado i Ljetnoj školi hrvatskoga folkloru 2022. U raznim prilikama predstavlja hrvatsku zajednicu u provinciji gdje živi. Od 2014. surađuje s Malom školom Kolito u Cordobi te je od 2017. glavna i odgovorna osoba za Školu. Cilj ove školice jest da se djeca između 5 i 13 godina okupljaju i uče hrvatsku kulturu, jezik, ples, povijest i običaje kroz igru is ljubavlju.

Doctora en Ciencias Biológicas, bióloga y profesora de biología, egresada de la Universidad Nacional de Córdoba. Es docente en un colegio secundario. Fue becaria en el Programa para el estudio del idioma croata en la República de Croacia en dos oportunidades y a través de internet (Internetsko učenje hrvatskog jezika - HiT-1) (SDUHIRH). Tomó clases de baile en el grupo FA Zagreb-Markovac, asistió a un taller con Lado y a la Escuela de verano de folclore croata 2022 (HMI).

Representó a la comunidad croata de su provincia en varias oportunidades. En el año 2014 comenzó a colaborar en la Mala Škola de Córdoba, Kolito, y desde el 2017 es la responsable de la misma. El objetivo de la escuelita es que niños de 5 a 13 años se encuentren y aprendan la cultura croata: idioma, baile, historia y costumbre desde el juego y con amor.

Josip Bruno Bilić

josipbilic@yahoo.com

Doktor znanosti u području lingvistike na Sveučilištu u Buenos Airesu (UBA). Magistrirao 2006. u području slavenske lingvistike na Sveučilištu Stendhal-Grenoble 3 te 2008. godine u području komparativne politike na Fakultetu političkih znanosti u Zagrebu. Diplomirao francuski jezik i španjolski jezik na Filozofskome fakultetu u Zagrebu (UNIZG). Obnašao dužnost načelnika prevoditeljskoga odsjeka u MORH-u, sveučilišnoga lektora hrvatskoga jezika na sveučilištima u Lyonu i Grenobleu u Francuskoj, Rosariju i Buenos Airesu u Argentini te francuskoga jezika i analize diskursa na Sveučilištu Belgrano, Argentina. Član povjerenstva i ispitivač pri Europskome uredu za izbor osoblja (EPSO) u Bruxellesu, za hrvatsko-francusku jezičnu kombinaciju. Sudjeluje u istraživačkim timovima Instituta za lingvistiku te Instituta za socijalnu antropologiju Sveučilišta u Buenos Airesu. Znanstveni interesi obuhvaćaju polja opće, kontaktne, romanske i slavenske lingvistike, didaktike francuskoga jezika, sociolingvistike, psiholingvistike, manjinskih jezika, jezičnih politika, nasljednih jezika.

Doctor en Lingüística de la Universidad de Buenos Aires (UBA), Magíster en Lingüística eslava de la Universidad Stendhal - Grenoble III (2006) y en Política comparada de la Universidad de Zagreb (2008). Graduado en Lengua y literatura francesa y española en la Universidad de Zagreb (UNIZG). Se desempeñó como jefe del Departamento de traducción del Ministerio de Defensa, profesor de croata en las universidades de Lyon y Grenoble (Francia), Rosario y Buenos Aires y profesor titular de Francés Jurídico y Análisis del discurso en la Universidad de Belgrano (Argentina). Fue miembro de comité y examinador de la Oficina Europea de Selección de Personal (EPSO) en Bruselas, para la combinación lingüística croata-francés. Participa en equipos de investigación del Instituto de Lingüística y del Instituto de Antropología Social de la Universidad de Buenos Aires (UBA). Sus intereses científicos incluyen los campos de la lingüística general, de contacto, románica y eslava, la didáctica de la lengua francesa, la sociolingüística, la psicolingüística, las lenguas minoritarias, las políticas lingüísticas y las lenguas de herencia.

Silvina Mariel Biott

silvina@croatas.com; silvina@biott.com.ar

Profesorica specijalizirana za mentalne i socijalne teškoće sa studijem psihopedagogije (u mirovini). Pisac. Studentica hrvatskoga jezika na Filozofskom fakultetu u Splitu, stipendistkinja Vlade RH 2024. i 2025. godine. Ima bogato iskustvo u promicanju mira i dobrih vrijednosti kroz književnost i posvetila se u svojoj karijeri spisateljice tomu da širi i promišlja o kulturnom identitetu, migraciji i povratku korijenima. Njezini književni radovi istražuju te teme na poetičan i narativan način, ispreplićući priče i osobna iskustva. Kao članica Udruge Hrvata u Argentini i aktivna u projektima koji promiču kulturnu razmjenu, njezin je rad dio međunarodnih antologija i izdanja usmjerenih na mir, kulturni identitet i povratak korijenima.

Profesora especializada en Discapacidades Mentales y Sociales con estudios en Psicopedagogía (jubilada). Escritora. Estudiante del idioma croata en la Universidad de Filosofía de Split, becada por el Gobierno de Croacia en 2024 y 2025. Con una amplia trayectoria en la promoción de la paz y los buenos valores a través de la literatura, dedicándose en su trayectoria como escritora, a difundir y reflexionar sobre la identidad cultural, la migración y el retorno a las raíces. Sus obras literarias exploran estos temas de manera poética y narrativa, entrelazando relatos y vivencias personales. Como miembro de la Asociación de Croatas en Argentina, y activa en proyectos que fomentan el intercambio cultural, su trabajo ha sido parte de antologías internacionales y ediciones centradas en la paz, la identidad cultural y el regreso a las raíces.

Ernesto David Bonacci

ernesto_b93@live.com

Arhitekt (Fakultet arhitekture i urbanizma, Nacionalno sveučilište La Plata). Magistar dizajna i upravljanja sustavima baštine (MaSP, Fakultet arhitekture, urbanog planiranja i dizajna, Nacionalno sveučilište u Córdoba). Diplomski rad u izradi. Suosnivač Estudio T. eu. „Arhitektura, uređenje okoliša i interijera”, Caleta Olivia–La Plata. Suradnik u Mreži kulturne baštine Interdisciplinarni pogledi Nacionalnog sveučilišta Južne Patagonije. Vanjski član istraživačkog projekta Kulturna baština ruralnog područja sjeveroistočnog Santa Cruz: prijedlozi za spašavanje i održivo upravljanje iz interdisciplinarnog pristupa (PI-B/281) Instituta za kulturu, identitet i komunikaciju (ICIC) Nacionalnog sveučilišta Južne Patagonije, akademska jedinica Caleta Olivia. Asistent s polu-ekskluzivnom posvećenošću predmetnom završnom godišnjem projektu, Katedra Prieto-Ponce, Fakultet arhitekture i urbanizma, Nacionalno sveučilište La Plata. Docent na seminaru Izgrađeni prostor kao baština. Diploma iz kulturne baštine iz interdisciplinarnog pogleda, Nacionalno sveučilište Južne Patagonije. Suradnja u Deklaraciji kao kulturnom naslijeđu perimetralnog parka akademske jedinice Caleta Olivia Nacionalnog sveučilišta južne Patagonije i u njegovoj odgovarajućoj Uredbi o intervenciji i korištenju, Caleta Olivia, provincija Santa Cruz.

Arquitecto (Facultad de Arquitectura y Urbanismo, Universidad Nacional de La Plata). Maestrando en Diseño y Gestión de Sistemas Patrimoniales (MaSP, Facultad de Arquitectura, Urbanismo y Diseño, Universidad Nacional de Córdoba). Tesis en curso. Cofundador Estudio T eu. Arquitectura, paisajismo e interiorismo. Caleta Olivia–La Plata. Participante de la Red de Patrimonio Cultural Miradas Interdisciplinarias de la Universidad Nacional de la Patagonia Austral. Integrante Externo del Proyecto de Investigación El Patrimonio Cultural del ámbito rural del noreste santacruceño: propuestas de rescate y gestión sustentable desde un abordaje interdisciplinario (PI-B/281) del Instituto Cultura, Identidad y Comunicación (ICIC) de la Universidad Nacional de la Patagonia Austral, Unidad Académica Caleta Olivia. Ayudante de primera con dedicación semiexclusiva en la Materia Proyecto Final de Carrera, Cátedra Prieto-Ponce, Facultad de Arquitectura y Urbanismo, Universidad Nacional de La Plata. Docente del Seminario El espacio construido como patrimonio, Diplomatura en Patrimonio Cultural desde una Mirada Interdisciplinaria, Universidad Nacional de la Patagonia Austral. Colaboración en Declaratoria como Bien del Patrimonio Cultural del Parque Perimetral de la Unidad Académica Caleta Olivia de la Universidad Nacional de la Patagonia Austral y en su respectivo Reglamento de intervención y uso, Caleta Olivia, Provincia de Santa Cruz.

Carol Mónica Calasich Garate

mcalasich68@gmail.com

Politologinja je s magisterijem međunarodnih odnosa, diplomacije, sigurnosti i obrane. Tijekom svoje karijere bila je aktivna braniteljica ljudskih prava, promičući inicijative koje jačaju društvenu pravdu i jednakost. Njezin rad posebno je relevantan u suradnji s civilnim društvom, gdje je pridonijela razvoju ključnih programa u različitim međunarodnim

organizacijama. Među ostalima, surađivala je sa Sveučilištem New York, Partners of the Americas i Participation and Justice Network. Ta su joj iskustva omogućila da predvodi napore za poboljšanje upravljanja, jačanje sudjelovanja građana i promicanje pristupa pravdi u Latinskoj Americi. Njezin multidisciplinarni pristup dao joj je široku perspektivu o izazovima s kojima se suočavaju suvremene demokracije i o važnosti saveza između akademskih institucija i civilnih organizacija za promicanje ljudskih prava.

Carol Mónica Calasich es politóloga con una maestría en Relaciones Internacionales, Diplomacia, Seguridad y Defensa. A lo largo de su carrera, ha sido una activa defensora de los derechos humanos, promoviendo iniciativas que fortalecen la justicia social y la equidad. Su trabajo ha sido especialmente relevante en la colaboración con la sociedad civil, donde ha contribuido al desarrollo de programas clave en diferentes organizaciones internacionales. Ha trabajado con la Universidad de Nueva York, Partners of the Americas, y la Red de Participación y Justicia, entre otros. Estas experiencias le han permitido liderar esfuerzos para mejorar la gobernanza, fortalecer la participación ciudadana y promover el acceso a la justicia en América Latina. Su enfoque multidisciplinario le ha dado una amplia perspectiva sobre los desafíos que enfrentan las democracias contemporáneas y la importancia de las alianzas entre instituciones académicas y organizaciones civiles para la promoción de los derechos humanos.

Gabriel Carrizo

gabo.carrizo@gmail.com

Profesor povijesti, Nacionalno sveučilište Patagonije “San Juan Bosco”. Magistar iz područja proučavanja političkih stranaka, Centar za napredne studije Nacionalnog sveučilišta u Córdoba. Doktor društvenih znanosti Latinske Amerike (Centar za napredne studije Nacionalnog sveučilišta u Córdoba, 2010.). Profesor Odsjeka za povijest na Nacionalnom sveučilištu Patagonije “San Juan Bosco”, sjedište Comodoro Rivadavia. Profesor u Školi za obrazovanje pri Nacionalnom sveučilištu Južne Patagonije, akademska jedinica Caleta Olivia. Nezavisni istraživač CONICET-a s radnim mjestom u IIDEPYS – CONICET / UNPSJB. Autor je članaka i poglavlja u knjigama te urednik radova s temama povezanim s naftnim sindikalizmom i ranim peronizmom.

Profesor en Historia, Universidad Nacional de la Patagonia “San Juan Bosco”. Magíster en Partidos Políticos, Centro de Estudios Avanzados de la Universidad Nacional de Córdoba. Doctor en Estudios Sociales de América Latina (Centro de Estudios Avanzados de la Universidad Nacional de Córdoba, 2010). Profesor del Departamento de Historia en la Universidad Nacional de la Patagonia “San Juan Bosco”, sede Comodoro Rivadavia. Profesor de la Escuela de Educación en la Universidad Nacional de la Patagonia Austral, Unidad Académica Caleta Olivia. Investigador Independiente del CONICET con lugar de trabajo en el IIDEPYS - CONICET / UNPSJB. Es autor de artículos y capítulos de libros y editor de obras con temáticas vinculadas al sindicalismo petrolero y al primer peronismo.

Mario Cuba Villarroel

mariocubavillarroel@gmail.com

Studirao je društvene komunikacije i povijest. Magistrirao je strateško komuniciranje te dvije specijalizacije iz „Kreativnog planiranja” i „Kreacije transmedijskih audiovizualnih sadržaja”. Dobitnik je nagrade za istraživanje od općinske vlade La Paza 2010. godine u povodu dvjestote obljetnice La Paza, a rad je objavljen u časopisu te institucije. Iste godine izabran je na nacionalnom natječaju za kratku priču. Godine 2022. napisao je koautorsku knjigu pod naslovom „Viralno posredovanje, politička komunikacija, lažne vijesti i informacije na izborima 2020.” koju su objavili Bolivijско katoličko sveučilište i Plural Editores. K tomu još ima različite članke u nacionalnim novinama i YouTube kanal povijesnih dokumentaraca s više od 800 tisuća pregleda.

Tiene estudios en Comunicación Social e Historia. Tiene una maestría en Comunicación Estratégica y dos especialidades en 'Planificación creativa' y en 'Creación de contenidos audiovisuales transmedia'. Posee un premio de investigación del Gobierno Municipal de La Paz en 2010 sobre el bicentenario de La Paz, cuya obra fue publicada en una revista de esta institución. Ese mismo año, fue seleccionado en un concurso nacional de cuentos. En 2022 escribió un libro en coautoría con el título de 'Mediación Viral, comunicación política, fake news e información en las elecciones de 2020' publicado por la Universidad Católica Boliviana y Plural Editores. Finalmente, tiene distintos artículos en periódicos de tiraje nacional y un canal de YouTube de documentales históricos con más de 800 mil visualizaciones.

Liliana Margarita Dabo

imdabo@gmail.com

Diplomirala je sociologiju (UBA, 1983.) i profesorica je srednjeg i specijalnog obrazovanja u sociologiji (UBA, 1983.), Argentina. Diplomirala je portugalski jezik na Sveučilištu Santa Catarina (Savezna Republika Brazil). Služila je u Argentinskoj federalnoj zatvorskoj službi na Institutu za kriminologiju, obnašajući dužnost voditeljice kriminološke službe u raznim zatvorskim jedinicama. Bila je članica Povjerenstva za izradu Općeg pravilnika o kaznenom gonjenim osobama i Pravilnika o osnovnim načinima izvršenja kazne (Uredbe 303/96, 396/99). Obavljala je nastavna mjesta kao pomoćna suradnica na Nacionalnom sveučilištu Lomas de Zamora, na Inter-American Open University i na Visokoj akademiji za zatvorske studije u područjima kriminologije i upravljanja zatvorskim prostorima.

Licenciada en Sociología (UBA, 1983) y Profesora de Enseñanza Secundaria, Media y Especial en Sociología (UBA, 1983), Argentina. Graduada en lengua portuguesa por la Universidad de Santa Catarina (Rep. Federativa de Brasil). Se desempeñó en el Servicio Penitenciario Federal Argentino en el Instituto de Criminología, actuando como Jefa de Servicios Criminológicos en diversas unidades penitenciarias. Fue miembro de la Comisión Redactora del Reglamento General de Procesados y del Reglamento de Modalidades Básicas de la Ejecución de la Pena (Dctos.303/96, 396/99). Desempeñó cargos docentes como Adjunta en la Universidad Nacional de Lomas de Zamora, en la Universidad Abierta Interamericana y en la Academia Superior de Estudios Penitenciarios en las áreas de Criminología y de Gestión de Espacios Penitenciarios.

Silvia Mariana Detelic

asociacioncroatajadran@gmail.com; silviadetelic@hotmail.com

Kći Jasenke Filipčić, rođene u Femu, Italija, i Joséa Detelića, rođenog u Velikoj Gorici, Hrvatska. Učiteljica specijalizirana za osobe oštećena vida. Direktorica i dioničarka Wecan Agro S.A. (Argentina) i Lute Agri d.o.o. (Hrvatska) gdje provodi menadžment i usmjeravanje u sektoru agrobiznisa i poslovne administracije s fokusom na poljoprivrednu proizvodnju i izvoz. Od malih nogu sudjelovala je u hrvatskoj zajednici u Buenos Airesu, kao profesorica hrvatske glazbe i plesa u Maloj hrvatskoj školi za djecu, bila je članica Grupe hrvatskih katoličkih studenata (DHKSS) i Upravnog odbora crkve Svetog Nikole Tavelića na 4 godine. Članica je klape Valovi više od 16 godina. Članica je zbora Jadran u kojem je obavljala i arhivsku dužnost. Članica je Hrvatske građanske udruge Jadran u kojoj je obnašala dužnosti članice, revizorice, blagajnice i trenutačno predsjednice za razdoblje 2024. – 2026.

Hija de Jasenka Filipic, nacida en Fermo, Italia, y de José Detelic, nacido en Velika Gorica, Croacia. Profesora especializada en discapacitados visuales. Directora y Accionista de Wecan Agro S.A. (Argentina) y Lute Agri d.o.o. (Croacia) donde realiza gestión y dirección en el sector de agronegocios y la administración de empresas con enfoque en la producción y exportación agrícola. Ha participado en la colectividad croata en Buenos Aires desde temprana edad, como Maestra de Música y Danza Croata en la Escuela Croata para niños (Mala Škola), fue miembro del Grupo de Estudiantes Católicos Croatas (DHKSS) y de la Junta de la Iglesia Sveti Nikola Tavelić durante 4 años. Es miembro de la Klapa

Valovi desde hace más de 16 años. Es miembro del Coro Jadran donde también realizó tareas de archivista. Miembro de la Asociación Civil Croata Jadran, donde ha ocupado cargos como vocal, revisora de cuentas, tesorera y actualmente presidenta por el período 2024-2026.

Dobriša de Neri

dobriladaria@gmail.com

Redovita profesora na Sveučilištu Zulia, Venezuela. Međunarodni poslijediplomski studij književnosti i semiotike, članica Latinoameričke federacije semiotike.

Profesora Titular de La Universidad del Zulia, Venezuela. Post-grados internacionales en Literatura y en Semiótica, Miembro de la Federación Latinoamericana de Semiótica.

Davorín Djukić

davo21@gmail.com

Inženjer elektronike, diplomirao je na Sveučilištu Simón Bolívar. Međunarodni trener. Aktivni član Hrvatske kuće (La Casa Croata) i dizajner njezine internetske stranice.

Ingeniero Electrónico egresado de la Universidad Simón Bolívar. International Coach. Miembro activo de La Casa Croata y Diseñador de la página web de la misma.

Camila Docampo

camiladocampo@hotmail.com; ateneocroata@gmail.com

Predsjednica je Udruge Ateneo Croata i direktorica u Estudio Jerkovich, gdje se bavi kulturnim povezivanjem Argentine i Hrvatske. Završila je dramske umjetnosti te se otad posvetila cjeloživotnom učenju. Govori španjolski, engleski, talijanski i hrvatski, jezike koje je usavršila boraveći u Južnoj Africi, Italiji i Hrvatskoj. Prije sedam godina počela se specijalizirati za hrvatski jezik, povijest i kulturu, aktivno sudjelujući na raznim međunarodnim događanjima i organizirajući relevantne aktivnosti hrvatskog iseljeničtva poput 7. Susreta hrvatske dijasporu Južne Amerike u Montevideu u suradnji s Hrvatskim domom. Koautorica je dvojezične slikovnice „Mili i Titi upoznaju Hrvatsku“ namijenjene poticanju interesa za hrvatsku kulturu među djecom. Njezina predanost jačanju kulturnog identiteta Hrvata u Argentini i njezino vodstvo u radu udruge Ateneo Croata ističu se integrativnim pristupom i sposobnošću razvoja inicijativa s visokim utjecajem u društvu.

Es presidenta de la Asociación Civil Ateneo Croata y directora en Estudio Jerkovich, donde se desempeña en la vinculación cultural entre Argentina y Croacia. Egresada de Artes Dramáticas, ha orientado su vida hacia el aprendizaje continuo. Habla español, inglés, italiano y croata, lenguas que perfeccionó residiendo en sus países de origen: Sudáfrica, Italia y Croacia. Hace siete años comenzó a especializarse en el idioma, historia y cultura croatas, participando activamente en diversos eventos internacionales y organizando actividades relevantes de la diáspora, como el Séptimo Encuentro de la Diáspora Croata Sudamericana en Montevideo, en colaboración con el Hogar Croata. En su labor literaria, es coautora del libro infantil bilingüe Mili y Titi conocen Croacia, orientado a fomentar el interés de los niños en la cultura croata. Su compromiso con el fortalecimiento de la identidad cultural croata en Argentina y su liderazgo en el Ateneo destacan por su enfoque integrador y su capacidad para desarrollar iniciativas con un alto impacto en la comunidad.

Andrea Carolina Dorta Baptista

drea.dorta@gmail.com

Rođena je 10. lipnja 1999. u Caracasu u Venezueli, gdje je završila osnovnu i srednju školu. Do 2019. godine ondje je živjela i studirala Moderne jezike na Metropolitan University, a iste godine preselila se u Zagreb, gdje je radila kao lektorica španjolskog jezika, a kasnije (od 2021.) kao specijalistica za španjolski i francuski jezik u tvrtki TaskUs Adria d.o.o do danas. Studentica je češkog i latinoameričkog jezika i književnosti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Zahvaljujući stipendiji Državnog središnjeg ureda za Hrvate izvan Hrvatske, unaprijedila je znanje hrvatskog jezika na B2, što joj je omogućilo povremeno prevođenje između hrvatskog, španjolskog i engleskog jezika za male događaje te održavanje besplatne nastave za potomke Hrvata u Venezueli.

Nació el 10 de junio de 1999 en Caracas, Venezuela, donde terminó sus estudios primarios y secundarios. Hasta 2019 residió allí y estudió la carrera de Idiomas Modernos en la Universidad Metropolitana, y el mismo año se mudó a Zagreb, Croacia, donde ha trabajado como docente de español y posteriormente (desde 2021) como especialista para español y francés en la empresa TaskUs Adria d.o.o hasta la actualidad. Es estudiante de lengua y literatura checa e hispánica en la Facultad de Humanidades y Ciencias Sociales de la Universidad de Zagreb. Gracias a la beca de la Oficina Central Estatal para los Croatas en el Exterior, mejoró hasta B2 sus conocimientos de croata, lo cual le ha permitido traducir ocasionalmente entre croata, español e inglés para eventos pequeños y dar clases gratuitas para descendientes de croatas en Venezuela.

Silvana Beatriz dos Santos

silvanasantos2000@yahoo.com.ar; silvanadossantos@fhcs.unp.edu.ar

Doktorica društvenih znanosti (UNSJ); magistra suvremene praktične filozofije (UNMdP); specijalistica društvenih znanosti (FLACSO). Specijalistica za metode i tehnike društvenih istraživanja (CLACSO-Brazil); profesorica i apsolventica povijesti (UNPSJB). Redovita nastavnica i znanstvena suradnica IV. Radna mjesta u UNPSJB: Povijest starog istoka (JTP. Redovni), i u diplomskom studiju povijesti (izvanredna). Radna mjesta na UNPA u uvodu u znanstvene spoznaje (redovna). Istraživanje: voditeljica istraživačkog programa; kulturna baština; spašavanje, očuvanje, zaštita i diseminacija tiskovnih arhiva lokalne povijesti kao povijesnih dokumenata (SCYT-UNPSJB). Članica istraživačke grupe Sociokulturne medijacije u učenju 2020. (G.I.M.S.A) i direktorica istraživačke grupe za baštinu i tisak od 2021. (G.I.P.P). Članica istraživačkih projekata od 2002., voditeljica i suvoditeljica znanstvenog projekta SCYT od 2009. Koordinatorica stolova na raznim nacionalnim i međunarodnim skupovima i konferencijama. Pisac članaka s recenziranim knjigama. Članica i direktor projekata proširenja i diseminacije. Kategorija proširenja d, UNPA-UACO.

Doctora en Ciencias Sociales (UNSJ); Magister en Filosofía Prácticas Contemporánea (UNMdP); Especialista en Ciencias Sociales (FLACSO). Especialista en Métodos y técnicas de investigación social (CLACSO-Brasil); Profesora y Licencianda en Historia (UNPSJB). Docente regular e investigadora categoría IV. Cargos en UNPSJB: Historia del Antiguo Oriente (JTP. Ordinaria), y en Tesis de Historia - Grado (Adjunta- Interina). Cargos en UNPA en Introducción al Conocimiento Científico (Ordinaria). Investigación: Directora del Programa de Investigación: Patrimonio cultural: Preservación, Conservación, protección, y difusión de los archivos de prensa de la historia local como documentos históricos (SCYT - UNPSJB). Integrante del Grupo de Investigación Mediaciones socioculturales en Aprendizaje 2020 (G.I.M.S.A) y, directora del Grupo de Investigación sobre Patrimonio y Prensa desde 2021 (G.I.P.P). Integrante de proyectos de investigación desde 2002, directora y codirectora de Proyecto de investigación SCYT desde 2009. Coordinadora de mesas en diversas jornadas y congresos nacionales e internacionales. Escritora de artículos con libros con referato. Integrantes y directora de proyectos de extensión y divulgación. Extensión categoría d, UNPA-UACO.

Aliger dos Santos Pereira (UNEB/DCH-IFBA-Camaçari)

p.gaba@uol.com.br

Diplomirala poslovnu administraciju na Universidade Salvador (UNIFACS), diplomirala matematiku i magistrirala prostorno planiranje i društveni razvoj na Universidade Católica do Salvador (UCSAL) i doktorirala regionalni i urbani razvoj na Universidade Salvador (UNIFACS). Suradnica je u višeinstitucijskome poslijediplomskom programu u području širenja znanja (PPGDC) i diplomskome studiju u području intelektualnoga vlasništva i prijenosa tehnologije za inovacije (PROFNIT) na Federalnome institutu za obrazovanje, znanost i tehnologiju Bahie – IFBA Focal Point. Također je profesorica na Universidade do Estado da Bahia (UNEB-DCH-I) i EBTT na Federalnome institutu Bahia (IFBA-Camaçari). Voditeljica je istraživačke skupine Organizacijski modeli i strukture na teritorijalnoj razini za održive akcije (GOALS). Koordinirala je tečaj administracije na UNICEUSA, tečaj turizma i ugostiteljstva (UNEB) i podučavanje specijaliziranoga tečaja za javno upravljanje (UNEB / Universidade Aberta do Brasil – Universidade Aberta do Brasil (UAB) / CAPES).

Graduada en Administración de Empresas de la Universidade (UNIFACS), Licenciada en Matemáticas y Magíster en Planificación Territorial y Desarrollo Social de la Universidade Católica do Salvador (UCSAL) y Doctora en Desarrollo Regional y Urbano de la Universidade Salvador (UNIFACS). Participa como colaboradora en el Programa Multiinstitucional de Posgrado en Difusión del Conocimiento (PPGDC) y la Maestría en Propiedad Intelectual y Transferencia de Tecnología para la Innovación (PROFNIT) en el Instituto Federal de Educação, Ciência e Tecnologia da Bahia – IFBA Focal Point. También es profesora de la Universidade do Estado da Bahia (UNEB-DCH-I) y de EBTT en el Instituto Federal de Bahía (IFBA- Camaçari). Líder del Grupo de Investigación Modelos y Estructuras Organizativas a Nivel Territorial para Acciones Sostenibles (METAS). Coordinó el curso de administración en UNICEUSA, el Curso de Turismo y Hotelería (UNEB) y la Tutoría del curso de Especialización en Gestión Pública (UNEB/Universidade Aberta do Brasil-Universidade Aberta do Brasil (UAB)/CAPES).

Jimena Durán Prieto

jimenaduranprieto@gmail.com

Grafička dizajnerica sa Sveučilišta u Buenos Airesu i redovna dopunska profesorica predmeta Radionica dizajna I-IV na Fakultetu arhitekture, dizajna i urbanizma istog sveučilišta. Svoju nastavnu aktivnost započela je na tom sveučilištu u Uredu za heuristiku dizajna koji je vodio arhitekt Gastón Breyer, održavala je nastavu za predmete Komunikacija 2 i Povijest 2. Na Nacionalnom sveučilištu u Rosariju bila je poslijediplomska profesorica s predmetom Teorije dizajna (FAPyD-UNR, 2020. – 2021.) te je bila zadužena za predmete Radionica dizajna I i II (FAPyD UNR, 2006. – 2014.). Bila je i predavačica na poslijediplomskom studiju Strateški menadžment dizajna (2008. – 2010.). Pohađala je brojne specijalizacije i poslijediplomske studije, sudjelovala u nekoliko istraživačkih projekata vezanih za heuristiku dizajna, alternativni dizajn, didaktiku dizajna i analizu dizajna kolaborativnih sučelja iz paradigmi dizajna. Bila je voditeljica dvaju projekata za mlade istraživače usmjerenih na Didaktiku dizajna (2010. – 2014.). Mentorirala je znanstvene pripravnike i objavila velik broj članaka u knjigama, na portalima, na kongresima i znanstvenim skupovima. Bila je voditeljica kolegija grafičkog dizajna na Sveučilištu Flores (2014. – 2021.) te osnivačica i suorganizatorica diplomskog programa za UX, CID-UFLO i UDGBA-u (2020. – 2022.). Trenutačno razvija svoju profesionalnu aktivnost i u privatnom sektoru, točnije, zadužena je za područje dizajna, inovacija i komunikacije u tvrtki ENERXIA SRL (<https://enerxia.ar>).

Diseñadora Gráfica de la Universidad de Buenos Aires y Profesora Adjunta Regular de la materia Taller de Diseño I-IV, en la Facultad de Arquitectura, Diseño y Urbanismo de la misma universidad. Comenzó su actividad docente en esa casa de estudios, en el Gabinete de Heurística del Diseño liderado por el arquitecto Gastón Breyer, impartió clases en Comunicación 2 y en Historia 2. En la Universidad Nacional de Rosario fue profesora de Teoría del Diseño en Postítulo de la Licenciatura en Diseño de Comunicación Visual (FAPyD-UNR, 2020-2021) y estuvo a cargo del Taller de Diseño

I y II (FAPyD UNR, 2006-2014). También fue docente de Posgrado en la Carrera de Especialización en Gestión Estratégica de Diseño (2008-2010). Realizó numerosos cursos de especialización y posgrado, participó en varios proyectos de investigación vinculados a la heurística del diseño, al diseño alternativo, a la didáctica del diseño y al análisis del diseño de interfaces colaborativas desde los paradigmas del diseño. Fue directora de dos proyectos de jóvenes investigadores centrados en Didáctica del Diseño (2010-2014). Formó pasantes de investigación y ha publicado gran número de artículos en libros, portales, congresos y jornadas académicas. Fue Directora de la Carrera de Diseño Gráfico en la Universidad de Flores (2014-2021) y fundadora y co-organizadora de la Diplomatura en UX, CID-UFLO & UDGBA, (2020 -2022). Actualmente desarrolla su actividad profesional también en el sector privado, estando a cargo del Área de Diseño, Innovación y Comunicación en ENERXIA SRL (<https://enerxia.ar>).

Guillermo Fernández

fguillermo83@gmail.com

Diplomirao je povijest na Nacionalnome sveučilištu Patagonije „San Juan Bosco”, sa sjedištem u Comodoro Rivadaviji, i doktorand je povijesti na Interdisciplinarnoj školi za više društvene studije Nacionalnoga sveučilišta San Martín (IDAES-UNSAM). Dobitnik je doktorske stipendije (2014. – 2019.) Nacionalnoga vijeća za znanstvena i tehnička istraživanja (CONICET) sa sjedištem na Institutu za društvene i političke studije Patagonije (IESyPPat- UNPSJB). Radi kao nastavnik u srednjoj školi i kao profesor visokoga obrazovanja na Visokim školama za umjetničko obrazovanje „Manuel Belgrano” i „Lola Mora” autonomnoga grada Buenos Airesa.

Licenciado en Historia de la Universidad Nacional de la Patagonia “San Juan Bosco”, sede Comodoro Rivadavia, y doctorando en Historia en la Escuela Interdisciplinaria de Altos Estudios Sociales de la Universidad Nacional de San Martín (IDAES-UNSAM). Ha obtenido la beca doctoral (2014-2019) del Consejo Nacional de Investigaciones Científicas y Técnicas (CONICET) radicada en el Instituto de Estudios Sociales y Políticos de la Patagonia (IESyPPat-UNPSJB). Se desempeña como docente en educación media y como profesor de educación superior en las Escuelas Superiores de Enseñanza Artística “Manuel Belgrano” y “Lola Mora” de la Ciudad Autónoma de Buenos Aires.

María Cecilia Fernández Šarić

asociacioncroatajadran@gmail.com; ceciliafsaric@gmail.com

Diplomirala politologiju sa specijalizacijom iz međunarodnih odnosa na Argentinskom katoličkom sveučilištu i direktorica tvrtke Stina SA. Hrvatica je podrijetlom po majci Ani Šarić, rođenoj u izbjegličkom kampu Fermo u Italiji. Djed i baka bili su iz Bosne i Hercegovine. Odmalena je bila aktivna članica hrvatske zajednice u Buenos Airesu. Pripadala je Maloj školi Hrvatskog centra Sveti Nikola Tavelić te je u toj ustanovi bila profesorica hrvatske kateheze, glazbe i plesa. Pripadala je Hrvatskoj katoličkoj studentskoj grupi DHKSS i Hrvatskoj folklornoj skupini Proljeće, gdje je upoznala svog supruga Mariana Borhija. Imaju troje djece, svi aktivni sudionici aktivnosti hrvatske zajednice u Buenos Airesu. Trenutačno je članica zbora koji animira mise u Hrvatskom katoličkom domu Sveti Nikola Tavelić. Već 16 godina pjeva u klapi Valovi, a osam godina u grupi Legenda AR Tribute. Članica Jadranskog zbora, obnašala je razne dužnosti u upravnom odboru, nedavno je predsjedala Hrvatskom udrugom Jadran, a trenutačno je blagajnica ustanove.

Licenciada en Ciencias Políticas con especialización en Relaciones Internacionales de la Universidad Católica Argentina y directora de la empresa Stina SA. Es descendiente de croatas por parte de su madre Ana Šarić, nacida en el campo de refugiados de Fermo- Italia. Sus abuelos eran de Bosnia y Hercegovina. Desde temprana edad es miembro activo de la colectividad croata en Buenos Aires. Perteneció a la Mala Škola del Centro Croata Sveti Nikola Tavelić y fue maestra de catequesis, música y danza croata en dicha institución. Perteneció al Grupo de Estudiantes Católicos Croatas DHKSS y de danzas folklóricas croatas Proljeće, en donde conoció a su esposo Mariano Borhi. Tienen 3 hijos, todos activos par-

participantes de las actividades de la comunidad croata de Buenos Aires. En la actualidad, es miembro del coro que anima las misas en el Centro Católico Croata Sveti Nikola Tavelić. Es cantante de la Klapa Valovi desde hace 16 años y del conjunto Legenda AR Tribute desde hace 8 años. Miembro del coro Jadran, desempeñó diferentes cargos en la comisión directiva, recientemente presidió la Asociación croata Jadran y actualmente es la tesorera de la institución.

Marcos Flores Rupper

marcosrupper1986@gmail.com

Profesor povijesti s diplomom sveučilišne nastave na Eksperimentalnom pedagoškom sveučilištu Libertador. Koordinator popisa Hrvata i njihovih potomaka u Venezueli. Polaznik tečaja učenja hrvatskog jezika u Republici Hrvatskoj u gradu Zagrebu. Predavač na teme hrvatske povijesti na raznim tribinama i radionicama održanima u Venezueli i Hrvatskoj te aktivni sudionik događanja u organizaciji Hrvatskog doma Venezuela u gradu Caracasu.

Profesor de Historia con diplomado en Docencia Universitaria de la Universidad Pedagógica Experimental Libertador. Coordinador del Censo de los Croatas y sus descendientes en Venezuela. Participante del curso de Aprendizaje del Idioma Croata en la República de Croacia en la ciudad de Zagreb. Conferencista sobre temas de Historia Croata en diversos foros y talleres realizados en Venezuela y Croacia y participante activo de los eventos organizados por el Hogar Croata de Venezuela en la ciudad de Caracas.

Ivana Franić

ifranic1@ffzg.unizg.hr

Doktorica znanosti u polju filologije, postigla doktorat 2005. godine obranom teme iz povijesne leksikografije na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Magistrica znanosti u polju filologije, obranila temu iz sintakse francuskoga jezika 2002. godine. Profesorica francuskoga i ruskoga jezika i književnosti, od 2009. godine djeluje na Katedri za francuski jezik Odsjeka za romanistiku Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, najprije u zvanju docenta, od 2015. izvanrednoga profesora te 2021. redovitoga profesora. Znanstveni interesi obuhvaćaju francusku sintaksu, glotodidaktiku, leksikografiju i međujezične dodire. Autorica je i koautorica šest knjiga (dvije autorske znanstvene) te tridesetak znanstvenih i stručnih radova. Recenzentica je znanstvenih projekata i radova za znanstvene časopise te članica uredništava znanstvenih časopisa *Vestnik za tuje jezike* (Filozofski fakultet Sveučilišta u Ljubljani) i *Suvremena lingvistika*. Izlagala je na više međunarodnih znanstvenih skupova te bila članicom organizacijskoga odbora nekoliko skupova. Izvodi nastavu i mentorica je na poslijediplomskom doktorskom studiju Glotodidaktike. Sudjelovala je u provedbi više znanstveno-istraživačkih projekata, a voditeljica je istraživačkoga projekta o izgradnji kontrastivne francusko-hrvatske baze glagolskih valencija (2022. – 2024). Obnašala je dužnosti prodekanice Filozofskoga fakulteta (2012. – 2017.) te pomoćnice ministra i državne tajnice u Ministarstvu znanosti i obrazovanja (2017. – 2021). Od 2012. godine nositeljica je visokoga francuskoga odličja Viteza reda akademskih palmi – Chevalier dans l'Ordre des palmes académiques.

Doctora y Magíster en Filología de la Universidad de Zagreb (UNIZG). Obtuvo su título de Doctora en el año 2005 con una tesis sobre lexicografía histórica y el de Magíster en el año 2002 con un trabajo sobre la sintaxis del idioma francés. Profesora de Idioma y Literatura Francesa y Rusa, desde 2009 se desempeña en la Cátedra de Lengua Francesa del Departamento de Estudios Románicos de la Facultad de Humanidades y Ciencias Sociales de esa misma universidad, primero como docente, desde 2015 como Profesora Asociada y desde 2021 como Profesora Titular. Sus intereses científicos incluyen los campos de la sintaxis francesa, la glotodidáctica y la lexicografía y los contactos interlingüísticos. Es autora de dos libros científicos y coautora de otros cuatro, así como de numerosos capítulos de libros y una treintena de artículos científicos publicados en revistas científicas nacionales e internacionales. Evaluadora de trabajos y proyectos científicos y miembro del consejo editorial de las revistas *Vestnik za tuje jezike* de la Facultad de Filosofía de la Uni-

versidad de Liubliana y *Suvremena lingvistika*. Ha expuesto en numerosos encuentros científicos internacionales y ha sido miembro del comité organizador de tantos otros. Imparte clases y dirige tesis en el Doctorado en Glotodidáctica. Ha participado en la implementación de varios proyectos de investigación científica y actualmente dirige uno sobre la construcción de una base contrastiva franco-croata de valencias verbales (2022-2024). Ocupó los cargos de vicedecana de la Facultad de Humanidades y Ciencias Sociales de la Universidad de Zagreb (2012-2017) y de asistente de ministro y secretaria de Estado en el Ministerio de Ciencia y Educación de la República de Croacia (2017-2021). En el año 2012 recibió la importante condecoración francesa de Caballero de la Orden de las Palmas Académicas.

Mateja Fumić Bistre

Rođena 7. travnja 1992. u Rijeci. Diplomirala je Hrvatski jezik i književnost pri Filozofskom fakultetu u Rijeci. Trenutno je doktorandica Poslijediplomskoga sveučilišnoga doktorskog studija *Povijest i dijalektologija hrvatskog jezika* pri Filozofskom fakultetu u Rijeci. Zaposlena je kao lektorica u Croaticumu – Centru za hrvatski kao drugi i strani jezik Filozofskoga fakulteta u Zagrebu. Područja znanstvenoga interesa su: povijest hrvatskoga književnog jezika, sociolingvistika, hrvatski kao drugi i strani jezik. Autorica je 10 znanstvenih radova i stručnih prikaza, a u suautorstvu ili samostalno sudjelovala je na 15 znanstvenih i stručnih konferencija. Sudjelovala je u organizaciji dvaju stručnih savjetovanja za lektore (SIH, Zagreb, 2023., 2024.) te je bila tajnicom Međunarodnoga znanstvenog skupa „Liburnija kroz stoljeća – ljudi, prostor, jezik” (Lovran, 2023.).

Nacida el 7 de abril de 1992 en Rijeka. Estudió la carrera Lengua y Literatura Croatas en la Facultad de Humanidades y Ciencias Sociales de la Universidad de Rijeka. Actualmente es doctoranda en el programa de doctorado Historia y Dialectología de la Lengua Croata en la misma institución. Trabaja como lectora en Croaticum-Centro de croata como segunda lengua y lengua extranjera de la Facultad de Humanidades y Ciencias Sociales de la Universidad de Zagreb. Sus campos de interés científico son la historia de la lengua literaria croata, la sociolingüística y el croata como segunda lengua y lengua extranjera. Es autora de 10 trabajos científicos y profesionales y ha participado en 15 conferencias de carácter científico y profesional. Participó también en la organización de dos consultas de expertos para lectores (SIH, Zagreb, 2023, 2024) y fue secretaria del Encuentro Científico Internacional “Liburnia a través de los siglos: gente, espacio, lenguaje” (Lovran, 2023).

Paula Gadze

paulagadze@gmail.com

Rođena u Buenos Airesu u Argentini. Studirala je socijalnu antropologiju na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Buenos Airesu; njezin diplomski rad bavi se antropologijom hrane. Učila je hrvatski jezik na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 2006. i 2010. Trenutačno živi u Hrvatskoj. Pohađa doktorske studije na temu etničkog povratka hrvatskih potomaka rođenih u Argentini u Hrvatsku na Sveučilištima u Buenos Airesu i u Zagrebu.

Nació en Buenos Aires, Argentina. Estudió antropología social en la Facultad de Filosofía de la Universidad de Buenos Aires; su tesis de licenciatura se enmarcó en la antropología de la alimentación. Estudió lengua croata en la Facultad de Filosofía de la Universidad de Zagreb en 2006 y 2010. Actualmente vive en Croacia. Es estudiante avanzada de doctorado en la Universidad de Buenos Aires y en la Universidad de Zagreb, investigando el retorno étnico de descendientes de croatas de Argentina a Croacia.

Katia Gavranich Camargo

katiagavra@gmail.com

Kulturna producentica, magistrica primijenjene inteligencije, autorica knjige *Croácia: Cozinha e Memória Dalmata* i predsjednica Savjetodavnoga vijeća Društva prijatelja Dalmacije, Brazil. Kreatorica i voditeljica podcasta *A Europa de Lá* u produkciji javnog servisa Radio Cultura FM iz São Paula.

Productora cultural, maestría en Inteligência Aplicada, autora del libro *Croácia: Cozinha e Memória Dalmata* y presidenta del Consejo Deliberativo de la Sociedad de Amigos de Dalmacia, Brasil, creadora e presentadora del podcast *A Europa de Lá*, producido pela emisora pública Radio Cultura FM de Sao Paulo.

Mariana Glavinich Luraschi

nanaglavinich@gmail.com

Arhitektica s Nacionalnog sveučilišta Asunción (UNA), Paragvaj. Član Paragvajsko-hrvatske gospodarske komore. Stipendistica Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske od 2018. do 2020. godine za program učenja hrvatskog jezika u Republici Hrvatskoj. Od 2020. godine službeno živi u Hrvatskoj, gdje radi u studiju za arhitekturu i dizajn „Super Ured”. Osobito zainteresirana za genealoška istraživanja te za priče o migracijama. Suradivala je sa zagrebačkim Etnografskim muzejom u kategorizaciji podataka o braći Stjepan i Mirko Seljan. Također je suradivala na novom izdanju knjige „Saltos del Guairá” koju su napisala braća Seljan, a objavljena je 1905. godine. Aktivno sudjeluje u raznim grupama Hrvata i njihovih potomaka u različitim zemljama Južne Amerike.

Arquitecta por la Universidad Nacional de Asunción (UNA), Paraguay. Socia de la Cámara de Comercio Paraguayo – croata. Becada entre los años 2018 – 2020 por la Oficina Estatal para croatas fuera de la República de Croacia para el programa de aprendizaje del idioma croata en la República de Croacia. Desde el 2020 oficialmente vive en Croacia, donde trabaja en el estudio de Arquitectura y Diseño Super Ured. Interesada particularmente en la investigación genealógica, y en las historias de los migrantes. Colaboró con el Museo Etnográfico de Zagreb en la categorización de información sobre los Hermanos Stjepan i Mirko Seljan. Colaboró también para la nueva publicación del libro “Saltos del Guairá” escrito por los hermanos Seljan y publicado en 1905. Participa activamente en diversos grupos de croatas y sus descendientes en distintos países de Sudamérica.

Ivan Grbac

ivangrbac@yahoo.com.ar

Ja sam Ivan Grbac, rođen sam u Rosariju i imam 48 godina. Prije 24 godine stekao sam zvanje vodiča i turističkog tehničara. Radim kao koordinator putovanja, a već 19 godina sam službeni vodič Tajništva za turizam općine Rosario. Član sam Arguitura (Udruga turističkih vodiča Rosarija). U Hrvatskom kulturnom centru počeo sam surađivati 2000. godine. Bio sam član njegovog upravnog odbora dva puta. U plesnoj skupini Velebit bio sam 8 godina, a zatim četiri godine kao glazbenik. Studirao sam jezik 11 godina zaredom kod profesora kroatistike na Sveučilištu u Zagrebu, a također i na Školi za jezike Nacionalnog sveučilišta u Rosariju. Bio sam član APECA-e (Udruge hrvatsko-argentinskih stručnjaka i poduzetnika), gdje sam imao priliku sudjelovati na panel-predavanjima ili konferencijama o Hrvatskoj, koje održava institucija, budući da već dugo istražujem mnoge teme vezane za tu zemlju. Zatim sam sâm priređivao razgovore i konferencije. Osim toga, kreirali smo i radijski program (Hoy Podcast), Bar Croata. Ovo je sezona broj 19. 2017. sam putovao u Hrvatsku i imao priliku biti koordinator Argentinske delegacije za Hrvatske svjetske igre. Ove sam godine opet plesao za Velebit.

Soy Ivan Grbac, nací en Rosario-Argentina y tengo 48 años. Me recibí de Guía y Técnico en Turismo hace 24 años. Trabajo como Coordinador de Viajes, y llevo 19 años como Guía Oficial de la Secretaría de Turismo de la Municipalidad de Rosario. Soy parte de *Arguitur* (Asociación Rosarina de Guías de Turismo). Comencé a formar parte del *Centro Cultural Croata* en el año 2000. Integré su Comisión Directiva durante dos periodos. Fui parte del *Grupo de Danzas Velebit* por 8 años, y luego cuatro años como músico. Estudié idioma 11 años seguidos con profesores croatas de la Universidad de Zagreb, y además en la Escuela de Idiomas de la Universidad Nacional de Rosario. Formé parte de *APECA* (Asociación de Profesionales y Empresarios Croata-Argentinos). Donde tuve la posibilidad de integrar paneles de charlas o conferencias sobre Croacia que realizaba la institución, ya que hace tiempo vengo investigando sobre muchos temas del país. Luego las charlas y conferencias ya las realizaba solo. Además, creamos el programa radial (Hoy Podcast), *Bar Croata*. Esta es la temporada número 19. En el 2017 viajé a Croacia y tuve la posibilidad de ser el Coordinador de la Delegación Argentina para los *Juegos Mundiales Croatas*. Este año volví a bailar al Velebit.

Sonia Paula Grotz

sonia.grotz@par.hr

Doktorirala je visoko obrazovanje na Sveučilištu u Palermu. Obranjen i odobren diplomski rad „Izazovi bivanja istraživačem u 21. stoljeću, istraživanje digitalnog identiteta u akademskim društvenim mrežama”. Međunarodna diploma iz obrazovnih inovacija Sveučilišta u Belgranu i diploma iz virtualnih okruženja za učenje Sveučilišta u Belgranu. Magistra kognitivne psihologije i učenja (diplomski rad u tijeku) s dvostrukom diplomom s FLACSO-a i Autonomnog sveučilišta u Madridu. Diplomirani marketing, diplomirala na UADE. Učiteljica predškolskog odgoja. Trenutačno obavlja poslove kao profesorica na dodiplomskom i poslijediplomskom studiju iz područja Marketinga i poduzetništva na Sveučilištu PAR u Rijeci, Hrvatska. Autorica knjige *Osviještena profesija, duhovnost i biznis* te knjige *Osobni brend, kako učiniti svoje talente i prirodne sposobnosti vidljivima*, treće izdanje objavljeno u Argentini i Meksiku preko Penguin Random Housea. Objavljivanje znanstvenih članaka (predstavljenih i u postupku objave).

Doctora en Educación Superior egresada de la Universidad de Palermo. Tesis defendida y aprobada “Desafíos de ser investigador en el siglo XXI, exploración de la Identidad Digital en redes sociales académicas”. Diplomatura internacional en innovación educativa Universidad de Belgrano y diplomatura en entornos virtuales de aprendizaje Universidad de Belgrano. Maestría en Psicología Cognitiva y Aprendizaje (tesis en proceso) con doble titulación en FLACSO y la Universidad Autónoma de Madrid. Licenciada en Comercialización, egresada de UADE. Profesora de Educación Preescolar. Actualmente desarrollando tareas como profesora en grado y posgrado en el área de Marketing y Emprendimiento en la Universidad PAR, en Rijeka Croacia. Autora del libro *Profesión Consciente, espiritualidad y negocios*, y del libro *Marca Personal, cómo hacer visibles tus talentos y habilidades naturales*, tercera edición publicada en Argentina y México a través de Penguin Random House. Publicación de artículos académicos (presentados y en proceso de publicación).

Ivana Hebrang Grgić

ihgrgic@ffzg.hr

Izvanredna je profesorica i znanstvena savjetnica na Odsjeku za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu gdje je i predstojnica Katedre za knjigu i nakladništvo. Sudjeluje u izvođenju kolegija svih razina studija. Urednica je i autorica više znanstvenih knjiga te brojnih radova u domaćim i stranim znanstvenim časopisima i zbornicima radova. Najnovija knjiga naslova *Their Faraway Home* objavljena je u suautorstvu s Anom Barbarić i bavi se publikacijama hrvatskih iseljenika u Novome Zelandu. Članica je uredništava časopisa te programskih i organizacijskih odbora znanstvenih i stručnih skupova. U Hrvatskom knjižničarskom društvu uređivala naklad-

ničke nizove Hrvatsko knjižničarstvo i Izdanja HKD-a. Područja interesa su joj znanstvena komunikacija, nakladništvo, povijest knjige i knjižnične zbirke. Autorica je nekoliko priručnika i online tečajeva te jedne izložbe. Godine 2018. pokrenula je na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu institucijski projekt Hrvatski iseljenički tisak čiji je cilj okupiti nakladničku produkciju Hrvata izvan Hrvatske i digitalizirati odabrane publikacije. U svibnju 2022. godine u okviru projekta pokrenula je tematski otvoreno dostupan repozitorij Hrvatski iseljenički tisak s ciljem pohrane digitalizirane građe čime povezuje svoja dva primarna znanstvena interesa – istraživanje publikacija hrvatskih iseljenika i otvorenost u znanosti, kulturi i obrazovanju. Dobitnica je međunarodnih i domaćih nagrada i priznanja.

Es Profesora Asociada y asistente de investigación en el Departamento de Ciencias de la Información y la Comunicación de la Facultad de Ciencias Sociales y Humanidades de la Universidad de Zagreb, donde se desempeña también como jefa de la Dirección de Libros y Publicaciones. Realiza actividades docentes en todos los niveles educativos. Es coordinadora y autora de varios libros y artículos científicos editados en revistas y otras publicaciones, tanto nacionales como internacionales. Su libro más reciente, titulado *Their Faraway Home*, fue realizado en coautoría con Ana Barbarić y trata sobre las publicaciones de los emigrantes croatas en Nueva Zelanda. Es también miembro de comités editoriales de revistas y de consejos organizativos y programáticos de reuniones científicas y profesionales. En la Sociedad Croata de Bibliotecología (HKD) coordinó las series editoriales Bibliotecología Croata y Publicaciones de la HKD. Sus áreas de interés son la comunicación científica, la actividad editorial, la historia del libro y las colecciones bibliotecarias. Es autora, asimismo, de varios manuales, clases en línea y una exposición. En el año 2018 inició el proyecto institucional Hrvatski iseljenički tisak cuyo objetivo es recopilar la producción editorial de los croatas que se encuentran en el exterior y digitalizar obras seleccionadas. En el marco de este proyecto, en mayo de 2022 creó el repositorio de acceso abierto del mismo nombre, que tiene como finalidad el almacenamiento de los materiales digitalizados, conectando así sus dos principales intereses científicos, que son la investigación de las publicaciones de los emigrantes croatas y el acceso abierto en la ciencia, la cultura y la educación. Ha sido galardonada con premios y reconocimientos nacionales e internacionales.

Darija Hofgräff Marić

dhofgraeff@arhiv.hr

Rođena je u Zenici (BiH) 1970. godine gdje je završila osnovnu školu i gimnaziju. Jednopedmetni studij povijesti započela je 1989./1990. godine na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Sarajevu. Zbog ratnih zbivanja u BiH prekida studij 1993. te ga dovršava na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 2006. godine. U međuvremenu je živjela i radila u Njemačkoj. Od 2007. godine zaposlena je u Hrvatskom državnom arhivu u Zagrebu, gdje radi i danas, u zvanju arhivske savjetnice. Godine 2018. doktorirala je povijest na Sveučilištu u Zadru. Od 2022. predaje izborni predmet o hrvatskim iseljenicima i povratnicima na Hrvatskom katoličkom sveučilištu u Zagrebu. Autorica je dvije knjige, petnaestak znanstveno- stručnih radova iz područja humanističkih i društvenih znanosti te je do sada izlagala na dvadesetak međunarodnih i domaćih znanstveno-stručnih skupova (samostalno ili u koautorstvu). Područje interesa usmjereno je na društvene i socijalne teme 19. i 20. stoljeća.

Nació en 1970 en Zenica (Bosnia y Herzegovina). Allí finalizó sus estudios primarios y secundarios. En 1989 comenzó sus estudios de Historia en la Facultad de Filosofía de la Universidad de Sarajevo. Debido a los acontecimientos bélicos ocurridos en su país natal, en el año 1993 se vio obligada a interrumpir sus estudios, los cuales finalizó posteriormente, en el año 2006 en la Facultad de Filosofía de la Universidad de Zagreb. Hasta retomar sus estudios, vivió y trabajó en Alemania. Desde el año 2007 trabaja en el Archivo Estatal Croata, actualmente como Asesora archivística. En el año 2018 finalizó sus estudios doctorales en Historia en la Universidad de Zadar. Desde 2022, imparte una materia optativa sobre los emigrantes y retornados croatas en la Universidad Católica Croata, con sede en Zagreb. Es autora de dos libros

y unos quince trabajos científicos y profesionales en el campo de las Ciencias Sociales y las Humanidades, habiendo realizado exposiciones como autora y coautora en una veintena de conferencias nacionales e internacionales. Su campo de interés está centrado en los temas sociales de los siglos XIX y XX.

Marcelo Huernos

marcelohuernos@yahoo.com.ar

Marcelo Carlos Huernos je profesor povijesti. Predavao je u srednjim školama, a trenutačno je profesor na Nacionalnom sveučilištu Tres de Febrero (UNTREF) i Sveučilištu u Buenos Airesu (UBA). Kustos je, istraživač i producent sadržaja u Muzeju imigracije Muntref, gdje je radio na dizajnu sadržaja stalnog postava i izradio izložbe „Talijani i Španjolci u Argentini (1870. – 1950.)” i „Iz istočnog Sredozemlja do srebra. Kršćani, židovi i muslimani”. Izlagao je radove na seminarima, konferencijama i kongresima o imigraciji u Argentini, talijanskom antifašizmu u Argentini i muzeologiji. Držao je predavanja na Sveučilištu u Bologni (Italija) i MEI (Museo dell’emigrazione Italiana. Genova). Bio je dio istraživačke grupe Povijesnog instituta grada Buenos Airesa i jedan je od osnivača Grupe za ratne studije sa sjedištem na Institutu Ravignani, UBA. Vodio je projekt „Povijesni arhiv argentinskog zadrugarstva” (UNTREF). Napisao je poglavlje koje se odnosi na talijansku zajednicu u zajedničkoj knjizi *Transatlantske bitke. Europske imigrantske zajednice u Južnoj Americi i svjetskim ratovima*, stvarao je sadržaj za televizijski obrazovni program i priručnike za podučavanje povijesti.

Marcelo Carlos Huernos es Profesor de Historia. Ha dictado clase en escuelas secundarias y actualmente es profesor de la Universidad Nacional de Tres de Febrero (UNTREF) y de la Universidad de Buenos Aires (UBA). Es curador, investigador y productor de contenidos del Muntref Museo de la Inmigración, donde ha trabajado en el diseño de los contenidos de la muestra permanente y ha realizado las muestras “Italianos y españoles en Argentina (1870-1950)” y “Del Mediterráneo Oriental al Plata. Cristianos, judíos y musulmanes”. Ha presentado trabajos en seminarios, jornadas y congresos sobre inmigración en Argentina, antifascismo italiano en Argentina y museología. Ha dado conferencias en la Universidad de Bologna (Italia) y el MEI (Museo dell’emigrazione italiana. Genova). Ha formado parte del grupo de investigación del Instituto Histórico de la Ciudad de Buenos Aires y es miembro fundador del Grupo de Estudios sobre la Guerra radicado en el Instituto Ravignani, de la UBA. Ha dirigido el proyecto “Archivo histórico del cooperativismo argentino” (UNTREF). Escribió el capítulo correspondiente a la colectividad italiana en el libro colectivo *Transatlantic Battles. European immigrant communities in South America and the World Wars* realizado contenidos para TV educativa y manuales de enseñanza de historia.

Carolina Montserrat Insúa

carolina.insua540@gmail.com

Profesorica u srednjem obrazovanju. Diplomirala povijest na Nacionalnom sveučilištu Patagonije “San Juan Bosco”. Studentska asistentica na katedri Povijest starog istoka i sudjeluje u programu besplatnog obrazovanja i usavršavanja za diplomante Filozofskog fakulteta. Prethodno je bila pripravnica u Gradskom povijesnom arhivu Comodoro Rivadavije u Programu stipendiranja i stažiranja Ministarstva kulture Chubuta. Sudjelovala je kao predavač na II. međunarodnom znanstveno-stručnom skupu Migracijski procesi između Hrvatske i Južne Amerike „Prema transnacionalnom i multidisciplinarnom polju istraživanja” s radom „Hrvatski migracijski procesi u Comodoro Rivadaviji temeljeni na konzultaciji lokalnih arhiva” zajedno s prof. Juanom Ahlinom kao i u Sedmim nacionalnim danima istraživanja u području društvenih i humanističkih znanosti „Teritorij i nejednakost” s izlaganjem „Stari Most: namjene i prikazi u njegovoj izgradnji i danas” (UNPSJB). Razina B2 hrvatskog jezika na Windlands Institute u Comodoro Rivadaviji.

Docente en Educación de Nivel Secundario. Graduada en Licenciatura en Historia en la Universidad Nacional de la Patagonia “San Juan Bosco”. Auxiliar alumna de la cátedra Historia del Antiguo Oriente y parte del Programa de formación y actualización gratuita de egresados graduadas/os de la Facultad de Humanidades y Ciencias Sociales. Anteriormente pasante en el Archivo Histórico Municipal de Comodoro Rivadavia en el Programa de Becas y Pasantías de la Secretaría de Cultura de Chubut. Ha participado como expositora en el II Encuentro Internacional Científico Profesional Procesos migratorios entre Croacia y América del Sur. “Hacia un campo de estudios transnacional y transdisciplinar” con el trabajo “Los procesos migratorios croatas en Comodoro Rivadavia a partir de la consulta de los archivos locales” junto al Prof. Juan Ahlin y en las VII Jornadas Nacionales de Investigación en Ciencias Sociales y Humanidades “Educación, Territorio y Desigualdad” con la ponencia “Stari Most: usos y representaciones en su construcción y la actualidad” (UNPSJB). Nivel B2 del idioma croata en Instituto Windlands de Comodoro Rivadavia.

Ivan Ivanović

ivanovic.ivan@hotmail.com

Rođen je 1982. godine u Beogradu. Osnovnu školu i gimnaziju završio je u Budvi. Diplomirao je na Geoekonomskom fakultetu u Beogradu 2006. godine. Magistrirao je 2010. godine na Fakultetu političkih nauka u Beogradu na odsjeku za međunarodne studije, obranivši temu „Diplomatsko djelovanje Brazila na početku XXI. vijeka”. Tijekom magistarskih studija boravio je na Sveučilištu u Valladolidu, Španjolskoj gdje je radio specijalizaciju iz povijesti i kulture Iberoamerike (1878. – 1918.). Doktorske studije završio je na Sveučilištu u Oviedu. Objavio je značajan broj radova u zemlji i inozemstvu, dok je određen broj poslan na objavljivanje. Imao je više istraživačkih putovanja u latinoameričke zemlje kao i posjete njihovim sveučilištima, institutima i ministarstvima. Govori engleski i španjolski jezik.

Nació en 1982 en Belgrado. Terminó la escuela primaria y secundaria en Budva. Se graduó en la Facultad de Geoeconomía de Belgrado en el año 2006. En 2010 completó su Maestría en la Facultad de Ciencias Políticas de Belgrado, en el Departamento de Estudios Internacionales, defendiendo la tesis “Acción diplomática de Brasil a principios del siglo XXI”. Durante sus estudios de maestría realizó una estancia de investigación en la Universidad de Valladolid, España, donde se especializó en Historia y cultura de Iberoamérica (1878-1918). Culminó sus estudios de doctorado en la Universidad de Oviedo. Publicó un número significativo de artículos en el país y en el extranjero y otros tantos se encuentran en proceso de publicación. Realizó varios viajes de investigación a países latinoamericanos, así como visitas a sus universidades, institutos y ministerios. Habla inglés y español.

Leonardo Javier Jakus

ya.consultora.ambiental@gmail.com

Konzultant za okoliš. Magistrirao iz okoliša i održivog razvoja na Nacionalnom sveučilištu Quilmes. U području javnih politika radi kao direktor javnog korištenja pokrajinskog sustava zaštićenih prirodnih područja Neuquén. Bio je generalni direktor zaštićenih prirodnih područja Neuquén (2018. – 2020.) i savjetnik viceguvernera Neuquén (2020. – 2023.). Na znanstvenom polju objavio je znanstveno-popularne radove u knjigama vlastitog autorstva, kao i poglavlja u knjigama s drugim autorima te brojne članke na skupovima. Član II. međunarodne škole za društvo i okoliš (CLACSO-Institut za napredne studije Sveučilišta u São Paulu, Brazil) i profesor na Katedri za upravu i javne politike na studiju zaštite i ekoregionalnog razvoja (FCF-UNAM). U privatnoj sferi glavni je administrator Ya! Consultora Ambiental SAS, tvrtke iz Neuquén posvećene savjetovanju o pitanjima zaštite okoliša i održivog razvoja.

Consultor Ambiental. Magister en Ambiente y Desarrollo Sustentable de la Universidad Nacional de Quilmes. En el ámbito de las políticas públicas se desempeña como Director de Uso Público del Sistema Provincial de Áreas Naturales

Protegidas del Neuquén. Fue Director General de Áreas Naturales Protegidas del Neuquén (2018-2020) y Asesor del Vicegobernador del Neuquén (2020-2023). En el ámbito académico, publicó trabajos de divulgación científica en libros de su autoría, como así también capítulos junto a otros autores y numerosos artículos en congresos. Miembro de la II Escuela Internacional sobre Sociedad y Ambiente (CLACSO-Instituto de Estudios Avanzados de la Universidad de San Pablo, Brasil) y docente en la Cátedra de Administración y Políticas Públicas de la Licenciatura en Conservación y Desarrollo Ecorregional (FCF-UNAM). En el ámbito privado es Administrador Titular de Ya! Consultora Ambiental SAS, empresa neuquina dedicada a la consultoría sobre temas ambientales y desarrollo sustentable.

Verónica Soledad Jakus

veronicajakus@gmail.com

Diplomirala kulturnu politiku i administraciju na Nacionalnom sveučilištu Tres de Febrero. Kulturna menadžerica i profesorica. Radi u području kulturnog menadžmenta s obukom u dizajnu javnih politika i kulturnoj administraciji. Stručno djelovanje usmjereno je na izobrazbu kulturnih menadžera i umjetnika, upravljanje kulturnom baštinom te pripremu i analizu kulturnih podataka u javnoj i privatnoj sferi. Završila je specijalizacije iz upravljanja materijalnom i nematerijalnom kulturnom baštinom (UNTREF-UNESCO) i vanjskog financiranja razvoja kulturnih projekata (UNTREF) te poslijediplomski studij „Kultura i gradovi: kulturne politike za urbanu transformaciju” (FLACSO). Njezini doprinosi nastoje konsolidirati ideju kulture kao razvojnog resursa za promicanje sve pravednijih i inkluzivnijih društava.

Licenciada en Políticas y Administración de la Cultura de la Universidad Nacional de Tres de Febrero. Gestora cultural y docente. Se desempeña en el área de la gestión cultural con formación en el diseño de políticas públicas y administración de la cultura. Su acción profesional se orienta a la formación de gestores culturales y artistas, la gestión del patrimonio cultural y la elaboración y análisis de datos culturales en el ámbito público y privado. Ha realizado especializaciones en Gestión del Patrimonio Cultural material e inmaterial (UNTREF-UNESCO) y Financiamiento externo para el desarrollo de proyectos culturales (UNTREF) y el posgrado Cultura y Ciudades: políticas culturales para la transformación urbana (FLACSO). Sus aportes buscan consolidar la idea de la cultura como recurso de desarrollo para fomentar sociedades cada vez más equitativas e inclusivas.

Vjekoslava Jurdana

vjurdana@unipu.hr

Rođena je 1967. u Rijeci gdje je završila studij južnoslavenskih jezika i književnosti. Ondje je i doktorirala s tezom o ulozi povijesti i prostora u opusu Drage Gervaisa. Sveučilišna je profesorica na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli. Permanentno objavljuje znanstvene i stručne tekstove iz područja teorije i povijesti književnosti te eseje i prikaze raznolike tematike. Posebno se bavi tematikom egzila, emigracije i nostalgije u književnosti. O tome je izlagala i objavila znanstvene radove u zemlji i inozemstvu (Washington, Chicago, Sidney, Buenos Aires, Plovdiv, Subotica, Sarajevo). Cjelokupan popis radova dostupan je u bazi podataka Hrvatska znanstvena bibliografija – CROSBİ. Objavila je tri znanstvene knjige i preko sto znanstvenih i stručnih radova. Pjesnikinja je i prozaistica, objavila je dvije samostalne zbirke pjesama, jednu slikovnicu te priče. I za svoj znanstveni, i za stručni, kao i za i književno-umjetnički rad višestruko je nagrađivana.

Nació en 1967 en Rijeka, donde finalizó la carrera de Lengua y Literatura yugoslava. También finalizó allí sus estudios doctorales presentando una tesis sobre el rol de la historia y el espacio en la obra de Drago Gervais. Es profesora universitaria en la Facultad de Ciencias de la Educación de la Universidad Juraj Dobrila en Pula. Permanentemente publica textos de carácter científico y profesional dentro del campo de la teoría e historia de la literatura, así como ensayos y

exposiciones de temática diversa. Se dedica especialmente a temas vinculados al exilio, la emigración y la nostalgia en la literatura, sobre los cuales ha publicado trabajos científicos tanto en el país como en el exterior (Washington, Chicago, Sídney, Buenos Aires, Plovdiv, Subotica, Sarajevo). La lista completa de trabajos se encuentra disponible en la base de datos Bibliografía Científica Croata – CROSBİ. Ha publicado tres libros científicos y más de cien trabajos tanto profesionales como científicos. Es poeta y prosista, habiendo publicado dos colecciones independientes de poemas, un libro ilustrado e historias. Ha sido varias veces galardonada por sus trabajos científicos, profesionales y artístico-literarios.

Frane Kirigin

kiriginfrane@gmail.com

Student Menadžmenta trgovine i turizma, smjer trgovina i poduzetništvo, na Sveučilištu za stručne studije u Split. Kao studenta ekonomije, posebno ga zanima područje ljudskog kapitala te kako migracije utječu na ekonomiju.

Estudiante de Gestión Comercial y Turística, con orientación en Comercio y Emprendimiento, en la Universidad de Estudios Profesionales de Split, Croacia. Como estudiante del área de economía está interesado especialmente en el área de Capital humano, y cómo las migraciones influyen en la economía.

Damir Kopljar

damirhuawei14@gmail.com

Rođen 15. 12. 1992. godine u Zagrebu, diplomirani je povjesničar. Diplomski studij završio je na Hrvatskom katoličkom sveučilištu na temu Proces osamostaljenja i međunarodnog priznanja Republike Hrvatske. Sudjelovao je na brojnim tribinama koje su govorile o migraciji i identitetu. Vodio je tribine pod nazivima „Migracijski egzodus iz Hrvatske u 21. st. – uzroci i posljedice?” (<https://www.youtube.com/watch?v=VLzLWgn3mw>), „Život i rad u inozemstvu – iskustva povratnika” te „Migracije – opasnost ili potencijal?” na kojoj je govorio demograf Anđelko Akrap (<https://www.youtube.com/watch?v=fNbp50osSSs&t=243s>). Proveo intervju s demografom Tatom Jurićem na temu „Odlazak mladih u Njemačku” (<https://www.youtube.com/watch?v=Tygwg4gbEyg>) te s demografom Stjepanom Štercom na temu „Konkretna rješenja za slamanje demografskog sloma” (https://www.youtube.com/watch?v=r6hJZf_uG2E&t=962s). Također pisao članke o hrvatskom identitetu te o povratnicima iz Južne Amerike, kao što su „Biti Hrvatom – definicije i dvojbe oko nacionalnog identiteta?” (<https://www.obnova.com.hr/blog/index.php/11-2021/182-biti-hrvatom-definicije-i-dvojbe-okonacionalnog-2>) te „Pogled iz Južne Amerike”, serija od deset članaka koji su objavljeni na portalu Mimladi.hr, a koji govore o razlozima iseljavanja, povratku te integraciji povratnika iz Južne Amerike (<https://mimladi.hr/category/pogled-iz-juzne-amerike/>).

Nació el 15-12-1992 en Zagreb. Se graduó como historiador en la Universidad Católica Croata con un trabajo titulado El proceso de independencia y el reconocimiento internacional de la República de Croacia. Ha participado en numerosos foros en los que se habló sobre la migración y la identidad. Dirigió los debates “Éxodo migratorio de Croacia en el siglo XXI. ¿Causas y consecuencias?” <https://www.youtube.com/watch?v=VLzLWgn3mw> “Vida y trabajo en el extranjero: experiencias de los retornados” y “Migración: ¿peligro o potencial?”, donde habló el demógrafo Anđelko Akrap. <https://www.youtube.com/watch?v=fNbp50osSSs&t=243s>. Realizó entrevistas al demógrafo Tad Jurić sobre el tema “La partida de jóvenes a Alemania” <https://www.youtube.com/watch?v=Tygwg4gbEyg> y con el demógrafo Stjepan Šterac sobre el tema “Soluciones concretas para romper el quiebre demográfico”. https://www.youtube.com/watch?v=r6hJZf_uG2E&t=962s También escribió artículos sobre la identidad croata y sobre los retornados de América del Sur, como los siguientes: “Ser croata: ¿definiciones y dilemas en torno a la identidad nacional?” <https://www.obnova.com.hr/blog/index.php/11-2021/182-biti-hrvatom-definicije-i-dvojbe-okonacionalnog-2> y “Mirada desde América del Sur”, una serie

de diez artículos publicados en el portal Mimpladi.hr, que hablan sobre los motivos de emigración, retorno e integración de los retornados de América del Sur: <https://mimpladi.hr/category/pogled-iz-juzne-amerike/>

Vlaho Kovačević

vkovacevic@ffst.hr

Trenutačno je zaposlen u znanstveno-nastavnom zvanju izvanrednog profesora, polje sociologija, grana posebne sociologije na Odsjeku za sociologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu. Pored toga, od 2022. vanjski je suradnik na preddiplomskom samostalnom studiju Komunikacija i mediji Sveučilišta u Splitu. Bio je od 2020. godine vanjski suradnik na preddiplomskom studiju Mediji i kultura društva i diplomskom studiju Mediji i Odnosi s javnostima Sveučilišta u Dubrovniku. Područje stručnog i znanstvenog interesa su mu suvremene sociološke teorije, sociologija kulture, sociologija odgoja i obrazovanja, sociologija medija i sociologija religije. Sudjelovao je u projektu „The European University of the Seas (SEA-EU)” u razvoju Opservatorija za migracije i ljudska prava unutar projekta europskih sveučilišta. Član je Hrvatskog sociološkog društva, Kršćanskog akademskog kruga, kao i ekspertnog tima u SEA-EU projektu. Ujedno je bio član Znanstvenog vijeća časopisa Crkva u svijetu od 2015. do 2020., član Upravnog odbora Ogranka Matice hrvatske Split. Član je uprave Instituta za europske i globalizacijske studije (ECMS). Objavio je niz znanstvenih radova i u domaćim i inozemnim znanstvenim časopisima (od empirijskog pristupa do hermeneutičkog i fenomenologijskog tumačenja). Održao je mnoga samostalna izlaganja na međunarodnim znanstvenim skupovima, kao i na domaćim znanstvenim skupovima.

Actualmente trabaja como Profesor Asociado en el campo de la sociología, en la rama sociología especial en el Departamento de Sociología de la Facultad de Humanidades y Ciencias Sociales de la Universidad de Split. Además, desde 2022 se desempeña como colaborador externo en la carrera de pregrado Comunicación y Medios de la misma universidad. Ha sido también desde el año 2020 colaborador externo en la carrera de pregrado Medios y Cultura de la Sociedad y en la carrera de grado Medios y Relaciones Públicas de la Universidad de Dubrovnik. Sus áreas de interés profesional y científico son las teorías sociológicas contemporáneas, la sociología de la cultura, la sociología de la educación, la sociología de los medios de comunicación y la sociología de la religión. Participó en el proyecto “The European University of the Seas (SEA-EU)” en el desarrollo del Observatorio de Migraciones y Derechos Humanos dentro del proyecto de las universidades europeas. Es miembro de la Asociación Sociológica Croata y del Círculo Académico Cristiano, así como del equipo de expertos en el proyecto SEA-EU. También fue miembro del Consejo Científico de la revista Crkva u svijetu de 2015 a 2020 y de la Junta Directiva de la Sucursal de Split de Matica Hrvatska. Integra, asimismo, el Consejo de Administración del Instituto de Estudios Europeos y Globalización (ECMS). Ha publicado una serie de artículos científicos en revistas nacionales y extranjeras (desde el enfoque empírico hasta la interpretación hermenéutica y fenomenológica). Ha realizado numerosas presentaciones en congresos científicos de carácter internacional y nacional.

Wolffy Krašić

wkkrasic@fhs.hr

Rođen je 1988. godine u Rijeci. Nakon završetka gimnazije, godine 2007. upisao je preddiplomski studij arheologije i povijesti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, a potom 2010. diplomski studij moderne i suvremene povijesti, na kojem je diplomirao s temom „Djelovanje dr. Ante Cilige u Kraljevini Jugoslaviji i Nezavisnoj Državi Hrvatskoj od 1936. do 1944. godine”. Poslijediplomski doktorski studij Moderne i suvremene hrvatske povijesti u europskom i svjetskom kontekstu započeo je 2012. godine na istome fakultetu, završivši ga u srpnju 2016. godine obranom doktorske disertacije naslova „Hrvatsko proljeće i hrvatska politička emigracija”. U oba navrata mentor mu je bio prof. dr. sc. Ivo Banac. Od listopada 2019. godine zaposlen je kao docent na Odsjeku za demografiju i hrvatsko iseljeničtvo Fakulteta

hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu. Od listopada 2021. vršio je dužnost prodekana za međunarodnu suradnju. Pored niza publicističkih i znanstvenih radova, objavio je i tri znanstvene monografije: *Hrvatsko proljeće i hrvatska politička emigracija*. Zagreb: Školska knjiga, 2018., *Hrvatski pokret otpora. Hrvatske državotvorne organizacije i skupine 1945. – 1966.*, Zagreb: AGM, 2018. i *On the Road to Freedom. Croatian National Resistance to the Yugoslav Communist Regime (1945—1966)*, Chicago: CroLibertas, 2023.

Nació en 1988 en Rijeka. En el año 2007 comenzó sus estudios superiores (pregrado) en Arqueología e Historia en la Facultad de Humanidades y Ciencias Sociales de la Universidad de Zagreb y en el año 2010 sus estudios de grado en Historia Moderna y Contemporánea, los cuales finalizó con la tesina “El accionar del Dr. Ante Ciliga en el Reino de Yugoslavia y la República Independiente de Croacia desde 1936 hasta 1944”. En 2012 comenzó sus estudios de posgrado en Historia Moderna y Contemporánea en la misma facultad, finalizándolos en 2016 con la defensa de su tesis doctoral “La primavera croata y la emigración política croata”. En ambas ocasiones su director de tesis fue el Dr. Ivo Banac. Desde 2019 trabaja como docente en el Departamento de Demografía y Emigración Croata de la Facultad de Estudios Croatas de la Universidad de Zagreb. Desde 2021 se desempeña como pro decano de Cooperación Internacional. Junto con un gran número de artículos de opinión y trabajos científicos, publicó tres monografías científicas: *La primavera croata y la emigración política croata* (Školska knjiga, 2018) y *El movimiento croata de resistencia. Organizaciones y grupos croatas de construcción del Estado, 1945-1966* (AGM, 2018) y *On the Road to Freedom. Croatian National Resistance to the Yugoslav Communist Regime, 1945-1966* (CroLibertas, 2023).

Sergio Laušić Glasinović

dalmato.americano@gmail.com

Rođen je u Punta Arenasu u Čileu, a u tom je gradu završio i osnovnu i srednju školu na Liceo Salesiano San José. Stekao je diplomu prvostupnika umjetnosti i državnog profesora u specijalizaciji za povijest, geografiju i građansko obrazovanje na Sveučilištu u Čileu. Zvanje magistra pomoćnih povijesnih znanosti stekao je na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zadru (UNIZD) muzeografskim prikazom o hrvatskom useljavanju u Čile, pod vodstvom prof. dr. Ivana Čizmića. Doktorirao je na području geografije i povijesti na Sveučilištu Huelva (UHU). Bio je profesor na Državnom tehničkom sveučilištu (UTE), na Sveučilištu Magallanes (UMAG), na Liceo Comunal de Ñuñoa u Santiagu i na Visokom institutu za trgovinu (INSUCO) u Punta Arenasu. Njegovi istraživački radovi obuhvaćaju područja društvene, političke i kulturne povijesti čileanske Patagonije i antarktičke povijesti, posebno se posvećujući etno-povijesnim temama domorodačkih patagonskih naroda, kao i hrvatskom doseljavanju u Čile i Južnu Ameriku. Bio je autor i urednik časopisa „Ciencia en el Austro” sa Sveučilišta Magallanes te govornik na nekoliko nacionalnih i regionalnih konferencija o povijesti. Napisao je brojne knjige, članke i eseje te je bio voditelj, autor i urednik radijskih emisija „Historia Nuestra” i „Dalmacia en el Corazón” (Radio Polar) te radijske i televizijske emisije „La Voz Croata en Magallanes”. Bio je i kolumnist te je sudjelovao u snimanju nekoliko dokumentarnih filmova. Među najrelevantnijim funkcijama koje je obnašao ističe se njegov rad kao ravnatelja Instituta Centra za regionalne studije, Antarktičkog centra, Centra proširenja i komunikacija, Uredničkog odbora i Časnog upravnog odbora Sveučilišta Magallanes te Salezijanskog regionalnog muzeja Maggiorino Borgatello Punta Arenas. Član je Hrvatskog kluba i Hrvatskog sokolskog športskog društva, oba u Punta Arenasu, te Dalmatinsko-američkog dokumentarističko-povijesnog studijskog kružoka „Chedomil Lausic” (u osnivanju). Predsjeda Krugom stručnjaka i poduzetnika hrvatskog podrijetla u Magallanesu.

Nació en Punta Arenas, Chile, realizó sus estudios primarios y secundarios en el Liceo Salesiano San José de esa ciudad. Alcanzó el grado de Bachiller en Letras y el de Profesor de Estado en la especialidad de Historia, Geografía y Educación Cívica de la Universidad de Chile. Obtuvo el título de Magíster en Ciencias Auxiliares de la Historia de la Facultad de Filosofía de la Universidad de Zadar (UNIZD) con una presentación museográfica relativa a la inmigración croata en Chile, bajo la dirección del Dr. Ivan Cizmic. Se doctoró en el Área de Geografía e Historia de la Universi-

dad de Huelva (UHU). Fue profesor en la Universidad Técnica del Estado (UTE), en la Universidad de Magallanes (UMAG), en el Liceo Comunal de Ñuñoa, en Santiago y en el Instituto Superior de Comercio, (INSUCO) de Punta Arenas. Sus trabajos de investigación comprenden las áreas de Historia social, política y cultural en la Patagonia Chilena e Historia Antártica, dedicándose especialmente a temáticas etno-históricas de los pueblos nativos patagónicos, así como a la inmigración croata en Chile y América del Sur. Ha sido autor y editor de la revista Ciencia en el Austro, de la Universidad de Magallanes, y expositor en varios congresos de historia nacional y regional. Ha escrito numerosos libros, artículos y ensayos y ha sido locutor, autor y editor de los programas radiales “Historia Nuestra” y “Dalmacia en el Corazón” (Radio Polar) y del programa radial y televisivo “La Voz Croata en Magallanes”. También ha sido columnista y ha participado en la realización de varias películas documentales. Dentro de las funciones más relevantes que ha desempeñado se destaca su labor como director del Instituto del Centro de Estudios Regionales, del Centro Antártico, de Extensión y Comunicaciones, del Comité Editorial y de la Honorable Junta Directiva de la Universidad de Magallanes, y del Museo Regional Salesiano Maggiorino Borgatello de Punta Arenas. Forma parte del Club Croata y el Club Deportivo Sokol Croata, ambos de Punta Arenas y del Círculo de Estudio Histórico Documental Dálmato-Americano “Chedomil Lausic” (en formación). Preside el Círculo de Profesionales y Empresarios de Ascendencia Croata en Magallanes.

Vlatka Lemić

vlemic@unizg.hr / info.icarushr@gmail.com

Voditeljica Središnjeg ureda za arhivsku građu Sveučilišta u Zagrebu. Arhivska je savjetnica, predavač na studiju arhivistike u Zagrebu i aktivni sudionik različitih stručnih i međunarodnih projekata na području kulture, arhivske djelatnosti i digitalizacije baštine (Kreativna Europa, Erasmus+, TMO, DARIAH, AERI i dr.). Autorica je stotinjak stručnih i znanstvenih radova i urednica časopisa @rhivi. Potpredsjednica je ICARUS-a i predsjednica ICARUS Hrvatska, članica Izvršnog vijeća EURBICA-e i EGSAH-a, stručnih tijela ICA-e, Time Machine ambasadorica i članica Savjetodavnog odbora Europeane.

Es Directora de la Oficina Central de Archivos de la Universidad de Zagreb, asesora archivística, profesora en la carrera de Archivística en Zagreb y participante activa en diversos proyectos profesionales e internacionales en el ámbito de la cultura, la actividad archivística y la digitalización del patrimonio (Europa Creativa, Erasmus+, TMO, DARIAH, Aeri, etc.). Es autora de un centenar de artículos profesionales y científicos y editora de la revista @rhivi. Es Vicepresidenta de ICARUS y Presidenta de ICARUS Croacia, miembro del Consejo Ejecutivo de EURBICA y EGSAH, órganos expertos de Ica, embajadora de Time Machine y miembro del Consejo Asesor de Europeana.

María Florencia Luchetti

maria.luchetti@imin.hr

Doktorica je društvenih znanosti, magistrica komunikologije i kulture te diplomirana sociologinja i profesorica sociologije sa Sveučilišta u Buenos Airesu (UBA). Bila je asistentica na predmetu Argentinske društvene povijesti na Fakultetu društvenih znanosti istog sveučilišta (2006. – 2014.) te znanstvena suradnica i koordinatorica Audiovizualnog arhiva na Istraživačkom institutu Gino Germani (2011. – 2014. IIGG-FSOC-UBA). Bila je i viša stručna savjetnica u Znanstvenom zavodu Fakulteta hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu i suradnica na predmetima Sociologija kulture i umjetnosti te Metode istraživanja hrvatskoga iseljništva u istoj ustanovi (2018. – 2021. FHS-UNIZG). Sudjelovala je u raznim projektima u kojima je, među ostalim, istraživala audiovizualnu produkciju druge polovice 20. stoljeća i kulturne prakse povezane s politikama integracije i simboličkom uključivanjem i isključivanjem u Argentini. Od 2015. godine razvija nove pravce istraživanja vezane uz društvene, kulturne i političke aspekte hrvatskih migracija u Južnoj Americi, u kojima nastoji artikulirati svoje istraživačke interese koji uključuju migracije, noviju povijest, sociologiju kulture i kulturo-

loške studije, kolektivno pamćenje, pitanja identiteta i arhivski problemi, izvori i metodologija istraživanja. Od 2021. radila je kao viša stručna savjetnica, a od ožujka 2022. kao znanstvena suradnica u Institutu za istraživanje migracija.

Doctora en Ciencias Sociales, Magíster en Comunicación y Cultura, Licenciada en Sociología y Profesora de Sociología de la Universidad de Buenos Aires (UBA). Se desempeñó como auxiliar docente en la materia Historia Social Argentina (2006-2014) y como asistente de investigación en el Instituto de Investigaciones Gino Germani, donde también fue coordinadora del Archivo Audiovisual (2011-2014, IIGG-FSOC-UBA). Realizó tareas de investigación en el Instituto de Investigación de la Facultad de Estudios Croatas de la Universidad de Zagreb y de docencia en las materias Sociología de la Cultura y el Arte y Métodos de Investigación de la Emigración Croata de la misma institución (2018-2021, FHS-UNIZG). Participó en diversos proyectos en los que investigó, entre otros temas, la producción audiovisual de la segunda mitad del siglo XX y las prácticas culturales relacionadas con las políticas de integración, inclusión y exclusión simbólica en Argentina. Desde 2015 desarrolla nuevas líneas de investigación relacionadas con los aspectos sociales, culturales y políticos de la migración croata en América del Sur, en las que intenta articular sus intereses de investigación, que comprenden la migración, la historia reciente, la sociología de la cultura y los estudios culturales, la memoria colectiva, cuestiones de identidad y problemáticas de archivo, fuentes y metodología de la investigación. Desde el año 2021 trabaja en el Instituto de Investigación de la Migraciones (IMIN) de Zagreb.

Krunoslav Malenica

kmalenica@ffst.hr

Trenutačno je zaposlen kao asistent u naslovnom zvanju na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Splitu gdje predaje na Odsjeku za sociologiju, Odsjeku za rani i predškolski odgoj i obrazovanje te Učiteljskom studiju. Od 2023. godine vanjski je suradnik na preddiplomskom samostalnom studiju Komunikologija i mediji Sveučilišta u Splitu. Područje stručnog i znanstvenog interesa su mu suvremene sociološke teorije, sociologija kulture, sociologija odgoja i obrazovanja, sociologija religije i sociologija lokalnog razvoja, pri čemu analizira fenomene kao što su religija i religioznost, religijski fundamentalizam, društvena distanca, stereotipi i predrasude, civilno društvo, supkulture, nezavisna kultura, virtualnost i virtualne zajednice, globalizacija, migracije, društvo rizika, održive zajednice, simbolička interakcija, (među)grupni odnosi, organizacijska klima, društveno poduzetništvo itd. Bio je voditelj projekta istraživanja virtualnih obrazaca komunikacije i djelovanja mladih u gradu Splitu, čiji su rezultati, u koautorstvu s prof. dr.sc. Anči Leburić i suradnicima objavljeni u formi znanstvene monografije #Selfie-generacija: sociološki pogled kroz prednju kameru. Objavio je niz znanstvenih radova u domaćim i stranim znanstvenim časopisima te sudjelovao u brojnim izlaganjima na međunarodnim i domaćim znanstvenim skupovima. Dugi niz godina aktivan je i u civilnom sektoru kroz koji je bio voditelj niza europskih projekata vezanih uz kulturu, umjetnost i socijalno poduzetništvo.

Actualmente trabaja como asistente en la Facultad de Humanidades y Ciencias Sociales de la Universidad de Split, en los departamentos de Sociología, de Educación Infantil y Preescolar y de Formación Docente. Desde 2023 es colaborador externo en la carrera de pregrado Comunicación y Medios de la misma universidad. Sus áreas de interés profesional y científico son las teorías sociológicas contemporáneas, la sociología de la cultura, la sociología de la educación, la sociología de la religión y la sociología del desarrollo local, dentro de las cuales analiza fenómenos como la religión y la religiosidad, el fundamentalismo religioso, la distancia social, los estereotipos y prejuicios, la sociedad civil, las subculturas, la cultura independiente, la virtualidad y las comunidades virtuales, la globalización, la migración, la sociedad de riesgo, las comunidades sostenibles, la interacción simbólica, las relaciones (inter)grupales, el clima organizacional, el emprendimiento social, etc. Fue director de un proyecto de investigación sobre los patrones virtuales de comunicación y la acción de los jóvenes en la ciudad de Split, cuyos resultados, en coautoría con el doctor y profesor Anči Lebu-

rić y colaboradores, fueron publicados en forma de monografía científica titulada *#Selfiegeneracija: sociološki pogled kroz prednju kameru* (*#Generaciónselfie: mirada sociológica a través de la cámara frontal*). Ha publicado una serie de artículos científicos en revistas científicas nacionales y extranjeras y ha participado en numerosas presentaciones en reuniones científicas de carácter internacional y nacional. Durante muchos años también ha estado activo en el sector civil, dirigiendo varios proyectos europeos relacionados con la cultura, el arte y el emprendimiento social.

Cristina Regina Mišić

lic.cristinareginamistic@gmail.com

Diplomirala je psihologiju i profesorica je psihologije, a njezin terapeutski rad usmjeren je na skrb o pacijentima s organskim patologijama. Ima iskustvo u podučavanju koje pokriva različite obrazovne razine te radionice i grupne prostore. Njezina profesionalna i istraživačka praksa usmjerena je na važnost jezika u psihoterapiji i drugim područjima životnog razvoja. Radila je u javnim i privatnim institucijama i područjima u zajednici, razvijajući svoj rad sa sveobuhvatnom i prilagodljivom vizijom. Kao drugu generaciju potomaka hrvatskih migranata, pokreće je i nadahnjuje tema migracijskih procesa. Trenutačno istražuje emocionalni učinak migracije, nastojeći pridonijeti unapređenju znanja i suradnji u izgradnji strategija za zdrav migracijski proces.

Licenciada y Profesora en Psicología, su trabajo terapéutico se centra en la atención de pacientes con patologías orgánicas y su experiencia docente abarca distintos niveles educativos y espacios de talleres y grupos. Su práctica profesional e investigativa se enfocan en la importancia del lenguaje en Psicoterapia y en otras áreas del desarrollo de la vida. Se ha desempeñado en instituciones públicas, privadas y ámbitos de abordaje comunitario desarrollando su tarea con una visión integral y adaptativa. Como descendiente de segunda generación de migrantes croatas, la temática de los procesos migratorios la conmueve y convoca. Actualmente se encuentra explorando el impacto emocional de la migración, buscando contribuir al avance del conocimiento y colaboración en la construcción de estrategias para un proceso migratorio sano.

Kathya Milena Morón Tadić

katsmoron@gmail.com

Grafička dizajnerica sa Sveučilišta u Čileu (Universidad de Chile), magistra latinoameričke umjetnosti, misli i kulture s Instituta za napredne studije (IDEA) Sveučilišta Santiago de Chile. Sudionik je Skupine za istraživanje vizualnosti i Mreže za istraživanja tijela i pokretljivosti (RICMO).

Diseñadora Gráfica de la Universidad de Chile, Magíster en Arte, Pensamiento y Cultura Latinoamericanos del Instituto de Estudios Avanzados (IDEA) de la Universidad de Santiago de Chile. Es participante del Núcleo de Investigaciones en Visualidades y de la Red de investigaciones en Cuerpo y Movilidad (RICMO).

Branimir Mario Nadinić

bnadinic@hotmail.com; elhogarcroatasa.ar@gmail.com

Liječnik, diplomirao je na Sveučilištu u Buenos Airesu 1990. Specijalist kardiologije, zvanje dodijeljeno od strane Sveučilišta u Buenos Airesu i Argentinskog kardiološkog društva 1995. Specijalist za ehokardiografiju i srčani i vaskularni doppler, zvanje dodijeljeno od Argentinskog društva kardiologije i Sveučilišta u Buenos Airesu. Diploma iz zatajenja srca i plućne hipertenzije, naslov koji dodjeljuje Nacionalno sveučilište u Tucumanu. Aktivan član Hrvatske zajednice

Buenos Aires. Član Hrvatskog zbora Jadran od 1984. i Klape BA od 1998. do 2018. Član je uprave Hogar Croata SA od 2021. i aktualni predsjednik Casa Croata de Buenos Aires od 2023.

Es médico egresado de la Universidad de Buenos Aires en 1990. Especialista en Cardiología, título otorgado por la Universidad de Buenos Aires y la Sociedad Argentina de Cardiología en 1995. Especialista en Ecocardiografía y doppler cardíaco y vascular, título otorgado por la Sociedad Argentina de Cardiología y la Universidad de Buenos Aires. Diplomatura en Insuficiencia Cardíaca e Hipertensión Pulmonar, título otorgado por la Universidad Nacional de Tucumán. Miembro activo de la colectividad croata de Buenos Aires. Integrante del Coro Croata Jadran desde 1984 y de la Klapa BA desde 1998 hasta 2018. Es parte del directorio del Hogar Croata SA desde 2021 y actual presidente de Casa Croata de Buenos Aires desde 2023.

Jelena L. Nadinic

jnadinic@gmail.com

Doktorica Sveučilišta u Buenos Airesu (UBA), smjer farmakognozija i farmakobotanika. Magistra farmacije. Diplomirala je Biokemijsko-farmaceutske industrije sa specijalizacijom u kozmetičkoj proizvodnji. Znanstvena novinarka na Leloir Foundation. Od 1982. radila je u farmaceutskoj i kozmetičkoj industriji kao direktorica nekoliko laboratorija. Zamjenica je ravnateljica Poslijediplomskog studija Proizvodnje kozmetike na Farmaceutsko-biokemijskom fakultetu UBA (2014. – danas). Voditeljica je i predavačica na poslijediplomskim tečajevima Fitokozmetike na UBA od 2005. Kourednica je i koautorica knjige „Fitokozmetika: fito-sastojci i drugi prirodni proizvodi” (Eudeba, 2012.). Objavila je brojna istraživačka djela u znanstvenim časopisima i poglavlja knjiga o autohtonim biljkama s farmaceutskom i kozmetičkom primjenom te više od 60 popularnih članaka. Autorica je knjige „Mi recetario básico de cocina croata” (2015.). Dobitnica je nekoliko nacionalnih nagrada za akademska postignuća i inovativno upravljanje (InnovAr 2003.) te je nagrađena priznanjem „Croatian Woman of Influence 2023”. Osnivačica je CroActivas®-a. Trenutno je potpredsjednica Hrvatske udruge Jadran u Buenos Airesu i Hrvatsko-argentinske gospodarske komore te je članica Savjeta Vlade za Hrvate izvan Republike Hrvatske (2018. – 2025.).

Doctora de la Universidad de Buenos Aires (UBA), Orientación Farmacognosia y Farmacobotánica. Farmacéutica. Licenciada en Industrias Bioquímico-Farmacéuticas, especialización en Producción Cosmética. Periodista científica de la Fundación Leloir. Desde 1982 se desempeñó en la industria farmacéutica y cosmética como directora técnica de varios laboratorios. Es vicedirectora de la Carrera de Posgrado de Producción Cosmética de la Facultad de Farmacia y Bioquímica de la UBA (2014-). Dirige y dicta cursos de posgrado de Fitocosmética en la UBA desde 2005. Es co-editora y co-autora del libro “Fitocosmética: fitoingredientes y otros productos naturales” (Eudeba, 2012). Ha publicado numerosos trabajos de investigación en revistas científicas y capítulos de libros sobre plantas autóctonas con aplicación farmacéutica y cosmética y más de 60 artículos de divulgación. Es autora del libro “Mi recetario básico de cocina croata (2015). Ha obtenido varios premios nacionales por desempeño académico y a la gestión innovadora (InnovAr 2003) y reconocida con el premio “Croatian woman of influence 2023”. Fundadora de CroActivas®. Actualmente es vicepresidente de la Asociación Croata Jadran de Buenos Aires y de la Cámara Argentino Croata de Industria y Comercio y es miembro del Consejo del Gobierno para los croatas fuera de Croacia (2018-2025).

Florencia Nieto

flor@flornietoblog.com

Diplomirala je društvene komunikacije (UNPSJB), završila specijalizaciju iz kulturnog novinarstva (UNLP) i magistrirala digitalni marketing (IIEMD). Kao novinarka surađivala je s medijima u Argentini i Latinskoj Americi. Autorica „Nestrpljivih spisa za ljude bez vremena” i „Made in Patagonia: bendovi i solisti s kraja svijeta”. Bila je diseminator UNLP-a u Nacionalnoj mreži komunikacijskih istraživača i govornica na raznim konferencijama i konferencijama u Argentini usmjerenima na komunikaciju. U digitalnoj komunikaciji radi od 2010. Bila je govornica na TEDx-u, profesoricca marketinga, radila je i kao suradnica u Billboardu Argentina, novinarka u Lollapalooza Argentina, a također je radila kao voditeljica komunikacija u Comodoro Turismo, vodeći ujedno i gradski časopis. Hrvatica iz Argentine, u Hrvatsku se doselila 2023. sa suprugom i jednoipolgodišnjim djetetom. Trenutačno živi u Splitu, gdje radi kao direktorica u svojoj marketinškoj agenciji The Inmediato te u ulozi marketinga i prodaje za Ice Rebus, vodeću tvrtku na europskom tržištu. Ove je godine održala dva predavanja o osobnom brendiranju na Split Marketing Meetups i Monthly Meetings u Udruzi stranih poduzetnika Split-Dalmacija te je sudjelovala na FBOA panelu u Split Tech Cityju, kao jedina latina na glavnoj pozornici.

Licenciada en Comunicación Social (UNPSJB), cursó la Especialización en Periodismo Cultural (UNLP) y la Maestría en Marketing Digital (IIEMD). Como periodista, colaboró para medios de Argentina y América Latina. Autora de “Escritos impacientes para gente sin tiempo” y “Made in Patagonia: bandas y solistas del fin del mundo”. Fue difusora de la UNLP en la Red Nacional de Investigadores en Comunicación y expositora en diversas jornadas y congresos en Argentina enfocados en comunicación. Trabaja en Comunicación digital desde el 2010. Fue oradora TEDx, profesora de Marketing, también se desempeñó como colaboradora en Billboard Argentina, periodista en Lollapalooza Argentina, y además se desempeñó como encargada de comunicación en Comodoro Turismo, dirigiendo así también la revista de la ciudad. Argentina-Croata, se mudó a Croacia en 2023 junto a su esposo y su bebé de un año y medio. En la actualidad, vive en Split, donde se desarrolla como directora en The Inmediato, su Agencia de Marketing, y en el rol de Marketing & Ventas para Ice Rebus, empresa líder en el mercado europeo. Este año brindó dos charlas sobre branding personal en Split Marketing Meetups y Montly Meetings en Foreign Business Association Owners Split-Dalmatia y participó en el panel de FBOA en Split Tech City, siendo la única latina en el escenario principal.

Jorge Ortiz Sotelo

thalassajos@gmail.com

Diplomirao je povijest na Papinskom katoličkom sveučilištu u Peruu i morsko-pomorske znanosti na Peruanskoj pomorskoj školi, završio je specijalizaciju iz britanske pomorske i imperijalne povijesti na Queen Mary Collegeu, Sveučilište u Londonu, magistrirao pomorsku strategiju na Višoj školi za pomorski rat, Peru, i doktorirao povijest pomorstva na sveučilištu Saint Andrews, Škotska. Direktor Akademskog odjela za pravne i političke znanosti na Universidad Nacional Mayor de San Marcos i profesor na Mornaričkom ratnom fakultetu. Bio je profesor na uglednoj katedri vojne i pomorske povijesti „Leo A. Shifrin” na Pomorskoj akademiji Sjedinjenih Država. Bio je institucionalni voditelj Općega arhiva za narod. Među njegovim knjigama možemo spomenuti Los Kisis de Cibaca en Peru, Lima 1998. („Kisići iz Cibake u Peruu”).

Bachiller en Historia por la Pontificia Universidad Católica del Perú y en Ciencias Marítimo-Navales por la Escuela Naval del Perú, cursó estudios de especialización en historia marítima e imperial británica en el Queen Mary College, Universidad de Londres, maestro en Estrategia Marítima por la Escuela Superior de Guerra Naval, Perú, y doctor en Historia Marítima por la Universidad de Saint Andrews, Escocia. Director del Departamento Académico de Ciencias Jurídicas y Políticas de la Universidad Nacional Mayor de San Marcos y docente de la Escuela Superior de Guerra Naval.

Ocupó la cátedra distinguida Dr. Leo A. Shifrin en historia militar y naval, en la Academia Naval de los Estados Unidos. Fue jefe institucional del Archivo General de la Nación. Entre sus libros se puede mencionar Los Kisic de Cibaca en el Perú (Lima 1998).

Slobodan S. Pajović

pajovicslobodan@gmail.com

Doktorirao je povijesne i geografske znanosti (područje: suvremena Latinska Amerika) na Sveučilišnom institutu Ortega y Gasset (Madrid, Španjolska). Radio je na beogradskom Institutu za međunarodnu politiku i gospodarstvo (istraživački suradnik), a bio je osnivač i koordinator Centra za proučavanje Španjolske i Iberoamerike (CEII). Od 2003. godine profesor je na Geoekonomskom fakultetu Megatrend sveučilišta (Beograd), a obnašao je i dužnosti koordinatora Sektora za Latinsku Ameriku i Karibe, dekana, prorektora za međunarodnu suradnju te bio rektor Sveučilišta (2014./2016.) Bio je gost profesor u Španjolskoj, Bugarskoj, Sloveniji, Grčkoj, Italiji, Mađarskoj, Argentini, Kolumbiji, Čileu, Meksiku, Paragvaju i Venezueli. On je Honoris Causa doktor Nacionalnog sveučilišta Kapodistrija (Atena) i dopisni član Paragvajске akademije povijesti (Asunción). Autor je i koautor brojnih znanstvenih radova, eseja i članaka objavljenih u domaćim i stranim časopisima. Iz područja znanstvenog interesa objavio je 13 knjiga (monografija i zbornika) te je dobitnik više domaćih i inozemnih nagrada, priznanja i odlikovanja. Trenutačno je profesor na Fakultetu društvenih nauka u Beogradu.

Es Doctor en Ciencias Históricas y Geográficas (área: América Latina Contemporánea) por el Instituto Universitario Ortega y Gasset (Madrid, España). Trabajó en el Instituto de Política y Economía Internacional de Belgrado (investigador asociado), fue fundador y coordinador del Centro de Estudios de España e Iberoamérica (CEII). Desde 2003, es docente de la Facultad de la Geoeconomía de la Universidad Megatrend (Belgrado), ocupando también los cargos de coordinador del Sector para América Latina y el Caribe, decano, vicerrector de Cooperación Internacional, y fue rector de la Universidad (2014/2016). Ha sido profesor invitado en España, Bulgaria, Eslovenia, Grecia, Italia, Hungría, Argentina, Colombia, Chile, México, Paraguay y Venezuela. Es Doctor Honoris Causa de la Universidad Nacional Kapodistriaca (Atenas) y miembro correspondiente de la Academia Paraguaya de la Historia (Asunción). Es autor y coautor de numerosos trabajos científicos, ensayos y artículos publicados en revistas nacionales y extranjeras de referencia. Ha publicado 13 libros (monografías y antologías) en campo de su interés científico y ha recibido varios premios, reconocimientos y condecoraciones nacionales y extranjeras. Actualmente es catedrático de la Facultad de Ciencias Sociales de Belgrado.

Marina Perić Kaselj

marina.peric@imin.hr

Diplomirala je na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, odsjeku za sociologiju. Magistrirala je na komparativnoj politici na Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, a doktorirala na Filozofskom fakultetu na Odjelu za etnologiju i kulturnu antropologiju istoga sveučilišta (UNIZG). Autorica je četrdesetak znanstvenih radova, dviju stručnih knjiga i dvadeset radova i recenzent je i ocjenjivač različitih stručnih i znanstvenih programa i projekata. Sudjelovala je u raznim radijskim i televizijskim programima te pisala članke u stručnim publikacijama, časopisima i novinama u svrhu popularizacije znanosti o imigraciji.

Graduada de la Facultad de Humanidades y Ciencias Sociales de la Universidad de Zagreb, Departamento de Sociología. Realizó sus estudios de Maestría en Política Comparada en la Facultad de Ciencias Políticas y los de doctorado en el Departamento de Etnología y Antropología Cultural de la Facultad de Humanidades y Ciencias Sociales de esa misma casa de estudios (UNIZG). Autora de más de cuarenta trabajos científicos, dos libros y veinte artículos profesionales

y evaluadora de diversos programas y proyectos profesionales y científicos. Ha participado en varios programas de radio y televisión y ha escrito artículos en publicaciones profesionales, revistas y periódicos con el objetivo de contribuir a la divulgación científica sobre la temática migratoria.

Milan Puh

milan.puhl@gmail.com

Doktor na interdisciplinarnom programu s temom „Folklorne skupine kao jezična politika: njegovanje jezika i kultura slavenskih zajednica u Brazilu” (2017.) na Sveučilištu u São Paulu. Magistar znanosti na polju filologije i portugalskoga jezika istoga sveučilišta (USP) (2012.). Prvostupnik antropologije i portugalskoga jezika i književnosti na Sveučilištu u Zagrebu (UNIZG) (2008.) i povijesti na Sveučilištu u São Paulu (USP) (2018.). Voditelj istraživačkoga projekta „Povijest Hrvata i hrvatskog useljeničtva u Brazilu” u sklopu kojega su izdane četiri knjige. Docent na Federalnom sveučilištu u Bahiji. Profesor hrvatskoga jezika i povijesti u dva hrvatska doma Croatiji Sacri Paulistani i u Društvu prijatelja Dalmacije.

Doctor de la Universidad de São Paulo en un programa interdisciplinario con el tema “Los grupos folclóricos como política lingüística: el cuidado del idioma y las culturas de las comunidades eslavas en Brasil” (2017). Magister en Filología y Lengua portuguesa de la misma universidad (USP) (2012). Graduado en Antropología y en Lengua y Literatura Portuguesa en la Universidad de Zagreb (UNIZG) (2008) y en Historia en la Universidad de São Paulo (2018). Director del proyecto de investigación “Historia de los croatas y de la inmigración croata en Brasil” en el marco del cual se han publicado cuatro libros. Docente en la Universidad federal de Bahia (UFBA). Profesor de Lengua croata e Historia en dos hogares croatas, Croatia Sacra Paulistana y Sociedad de amigos de Dalmacia.

Danimiro Pulfer

danimirop@gmail.com

Rođen je u Buenos Airesu, u Argentini, 25. listopada 1989. godine. Diplomirao je humanističke i društvene znanosti s usmjerenjem na socijalni rad na Institutu La Salle Florida i diplomirao je političke znanosti na Nacionalnom institutu Sveučilišta San Martín, gdje je završio diplomski rad o institucionalnom razvoju hrvatske dijaspore u Buenos Airesu tijekom procesa osamostaljenja i međunarodnog priznanja. Radio je kao znanstveni asistent u području studija o političkom ponašanju i institucijama na Fakultetu za politiku i državnu upravu, produbljujući svoja razmišljanja o javnom mnijenju, predsjedničkoj popularnosti i transnacionalnoj zastupljenosti. Provodio je podučavanje, upravljanje komunikacijom i participativno istraživanje u nevladinoj organizaciji u delti Buenos Airesa o pitanjima okoliša, institucionalnim odnosima te evaluaciji i planiranju projekata u okviru UNDP-a. Stažirao je kao zastupnik u Europskom parlamentu obavljajući administrativne poslove u okviru Odbora za građanske slobode, unutarnje poslove i pravosuđe te sudjelujući na multikulturalnim susretima poezije, filma i glazbe.

Nació en Buenos Aires, Argentina, el 25 de octubre de 1989. Es Bachiller en Humanidades y Ciencias Sociales con orientación en Trabajo Social por el Instituto La Salle Florida y Licenciado en Ciencia Política por la Universidad Nacional de San Martín, donde realizó su tesis sobre el desarrollo institucional de la diáspora croata bonaerense durante su proceso de independencia y reconocimiento internacional. Se desempeñó como asistente de investigación en el área de estudios sobre Comportamiento Político e Instituciones de la Escuela de Política y Gobierno profundizando sus reflexiones sobre opinión pública, popularidad presidencial, representación trasnacional. Ha realizado instancias de docencia, gestión de comunicación e investigación participativa en una ONG del Delta bonaerense en cuestiones ambientales, relaciones institucionales, y evaluación y planeación de proyectos en el marco del PNUD. Fue pasante de Miembro del Parlamento Europeo realizando tareas administrativas en el marco del comité de Libertades Civiles, Asuntos Interiores y Justicia y participando de encuentros multiculturales de poesía, cine y música.

Juan Carlos Radovich

jcradovich@gmail.com

Studirao je socijalnu antropologiju na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Buenos Airesu (UBA) gdje je i doktorirao. Profesor je na tome sveučilištu, a na Sveučilištu Središnjega Buenos Airesa (UNCPBA) u Olavarriji predavao je od 1991. do 2007. Glavni je istraživač Nacionalnoga vijeća za znanstvena i tehnička istraživanja (CONICET) u Nacionalnome institutu za antropologiju i latinoameričku misao (INAPL) te član Grupe za migracijske studije i identitet (GEMI). Bio je gostujući istraživač na mnogo sveučilišta i istraživačkih centara u Australiji, Brazilu, Čileu, Kolumbiji i Sloveniji. Autor je nekoliko knjiga, preko stotinu članaka i izlaganja te je dobitnik 11 nagrada akademskih institucija i etničkih organizacija. Bio je voditelj istraživačkih projekata te mentor diplomskih i postdiplomskih studenata na argentinskim i stranim sveučilištima. Njegova istraživačka područja su: ruralna antropologija, primijenjena antropologija, društveni utjecaj turizma na autohtone populacije, društveni utjecaj velikih brana, socijalni efekti proizvodnje plina i nafte, ruralno-urbana migracija, autohtone politike, politički autohtoni pokreti u Argentini, etnički sukobi u modernom svijetu, rasizam i diskriminacija u suvremenom društvu.

Doctor en Ciencias Sociales y Licenciado en Antropología de la Universidad de Buenos Aires (UBA). Es profesor en la misma Universidad y también dio clases en la Universidad del Centro de la Provincia de Buenos Aires (UNCPBA) en Olavarría (1991-2007). Es investigador principal del Consejo Nacional de Investigaciones Científicas y Técnicas (CONICET) en el Instituto Nacional de Antropología y Pensamiento Latinoamericano (INAPL) y miembro del Grupo de Estudios Migratorios e Identidad (GEMI). Fue investigador visitante y profesor en varias universidades y centros de investigación en Australia, Brasil, Chile, Colombia y Eslovenia. Es autor de varios libros, más de cien artículos y ponencias y ha recibido once premios de instituciones académicas y organizaciones étnicas. Se ha desempeñado como director de proyectos de investigación, de pasantes, becarios y tesistas en distintas universidades argentinas y del exterior. Sus intereses de investigación son la antropología rural, la antropología aplicada, el impacto social del turismo entre las poblaciones indígenas, el impacto social de las grandes represas, los reasentamientos poblacionales, los efectos sociales de la producción del petróleo y el gas, las migraciones rural urbanas, las políticas indígenas, los movimientos políticos indígenas en Argentina, los conflictos étnicos en el mundo moderno, el racismo y la discriminación en la sociedad contemporánea.

Elio Reynoso

elioreynoso@gmail.com

Profesor istraživač na Nacionalnom sveučilištu Južne Patagonije, arhitekt specijaliziran za restauraciju i konzervaciju građevina koje su kulturna baština i diplomant tehnopedagoškog dizajna u digitalnim okruženjima. Redoviti docent na predmetu Reprezentacijski sustavi. IV kategorija po Državnom povjerenstvu za kategorizaciju. Član istraživačkog projekta 29/B281: „Kulturna baština ruralnog područja sjeveroistočnog Santa Cruza: prijedlozi za spašavanje i održivo upravljanje iz interdisciplinarnog pristupa”. C kategorija produžnog učitelja. Član Regionalnog centra za proučavanje kulturne baštine (CEPCuR) Akademске jedinice Caleta Olivia. Samostalni arhitekt projektant i voditelj izgradnje.

Docente Investigador en la Universidad Nacional de la Patagonia Austral, arquitecto especializado en Restauración y Conservación de Construcciones de Bienes de Valor Patrimonial y diplomado en Diseños Tecnopedagógicos en Ambientes Digitales. Profesor Adjunto Ordinario en la Asignatura Sistemas de Representación. Categoría IV por la Comisión Nacional de Categorización. Integrante del Proyecto de Investigación 29/B281: “El Patrimonio Cultural del ámbito rural del noreste santacruceño: propuestas de rescate y gestión sustentable desde un abordaje interdisciplinario”. Categoría C de docente extensionista. Integrante del Centro de Estudios del Patrimonio Cultural Regional (CEPCuR) Unidad Académica Caleta Olivia. Arquitecto Proyectista y Director de Obra en forma independiente.

Patricia E. Sampaoli

parsamp14@gmail.com

Doktorica povijesti (Nacionalno sveučilište Mar del Plata). Magistra povijesti (Nacionalno sveučilište Mar del Plata). Diploma iz kulturne baštine, identiteta, katalogizacije i kriterija konzervacije (Sveučilište Blas Pascal). Kategorija III. u istraživanju i A u nastavi. Redovita dopunska profesorica, puno radno vrijeme. Ravnateljica Instituta za kulturu, identitet i komunikaciju (ICIC UNPA-UACO), u razdoblju 2014. – 2016. i ponovno od 2021. do 2025. Akademska voditeljica Regionalnog centra za proučavanje kulturne baštine (CEPCuR) UNPA-UACO. Autorica i direktorica programa proširenja i tehničke pomoći „Stavljanje na svoje mjesto onoga što se vidi i onoga što se ne vidi: Razvojni program za obnovu i unapređenje materijalne i nematerijalne kulturne baštine na sjeveru provincije Santa Cruz”. Akademska voditeljica Centra za proučavanje regionalne kulturne baštine, koji je podružnica Instituta za kulturu, identitet i komunikaciju akademske jedinice Caleta Olivia, Nacionalno sveučilište Južne Patagonije.

Doctora en Historia (Universidad Nacional de Mar del Plata). Magister en Historia (Universidad Nacional de Mar del Plata). Diplomada en Patrimonio Cultural, Identidad, catalogación y criterios de conservación (Universidad Blas Pascal). Categoría III en Investigación y A en Extensión. Profesora adjunta ordinaria, dedicación completa. Directora del Instituto de Cultura, Identidad y Comunicación (ICIC UNPA-UACO), en el período 2014-2016 y nuevamente desde 2021 a 2025. Responsable Académica del Centro de Estudios Patrimonio Cultural Regional (CEPCuR) UNPA-UACO. Autora y Directora del Programa de Extensión y Asistencia Técnica “Poner en su lugar lo que se ve y lo que no se ve: Programa de Desarrollo para la Restauración y Puesta en Valor del Patrimonio Cultural Material e Inmaterial del Norte de la provincia de Santa Cruz”. Responsable Académica del Centro de Estudios del Patrimonio Cultural Regional, dependiente del Instituto de Cultura, Identidad y Comunicación de la Unidad Académica Caleta Olivia. Universidad Nacional de la Patagonia Austral.

Silvana Severich Barragán

cv.silvanita@yahoo.com

Studij povijesti (Universidad Mayor de San Andrés, La Paz-Bolivija) i školskog obrazovanja (Suffolk College, New York-SAD). Također specijalnost u podučavanju španjolskog kao drugog jezika za djecu i odrasle (ELE Internacional, Španjolska), kao i magisterij iz Montessori obrazovanja (Forma Infancia, Španjolska). Radno iskustvo od prije 12 godina do danas kao profesorica engleskog i španjolskog jezika u međunarodnoj američkoj školi osnovanoj u Boliviji (American Cooperative School). Istraživanja hrvatskih migracija u Boliviji u 20. stoljeću.

Estudios en Historia (Universidad Mayor de San Andrés, La Paz-Bolivia) y Educación Escolar (Suffolk College, New York-USA). También una especialidad en Enseñanza del Español como Segunda Lengua para niños y adultos (ELE Internacional, España), además de una maestría en Educación Montessori (Forma Infancia, España). Desempeño laboral desde hace 12 años hasta la actualidad como profesora de Inglés y Español en un colegio estadounidense de carácter internacional establecido en Bolivia (American Cooperative School). Investigaciones acerca de la migración croata en Bolivia en el siglo XX.

Cristina Solian

soliancristina@hotmail.com

Profesorica i diplomantica antropologije, diplomirala je na Fakultetu humanističkih znanosti i umjetnosti Nacionalnog sveučilišta u Rosariju. Izvorno prezime po ocu je Soljan, a po majci Posincovich; obje bake i oba djeda i majka bili su Hrvati s otoka Hvara. Posvetila se podučavanju u srednjim školama u provinciji Santa Fe, predavanju povijesti, druš-

tvenih znanosti i istraživačkih seminara (1984. – 2009.), a od 2000. članica je Centra za antropološke studije u urbanim kontekstima (CEACU) UNR u kojem razvija istraživačke zadatke vezane uz europske migracijske procese s Balkana u Argentinu. Njezino istraživanje odnosi se na hrvatsku seobu na jugu Santa Fea, gdje joj se obitelj nastanila 1930-ih; ta linija projicira se i na ostatak pokrajine, a interes je usmjeren i na etničke asocijacije koje su razvili hrvatski migranti, na njihova migracijska iskustva i sjećanja. Od nekih publikacija možemo spomenuti: „IZMEĐU JUGOSLAVENA I HRVATA. Migracija, glasovi i identiteti u Rosariju i lokalitetima vlažne pampe” Laborde Editor, 2016. Rosario, gdje je iznijela dio rezultata svojih istraživanja.

Profesora y Licenciada en Antropología egresada de la Facultad de Humanidades y Artes de la Universidad Nacional de Rosario. Su apellido paterno original es Soljan y el apellido materno Posincovich; sus cuatro abuelos y su madre eran croatas de la isla de Hvar. Se ha dedicado a la docencia en Escuelas Medias de la Provincia de Santa Fe dictando Historia, Ciencias Sociales y Seminarios de Investigación (1984-2009) y desde el año 2000 integra el Centro de Estudios Antropológicos en Contextos Urbanos (CEACU) de la UNR en el que desarrolla tareas de investigación relacionadas con los procesos migratorios europeos desde los Balcanes hacia la Argentina. Su línea de investigación refiere a la migración croata en el sur santafesino, lugar donde se ha ido radicando su familia en la década del 30 del Siglo XX; línea que está proyectándose al resto de la provincia y el interés se centra también en los asociacionismos étnicos desarrollados por los migrantes croatas, en sus experiencias y memorias migratorias. Entre algunas publicaciones, se pueden mencionar: “ENTRE YUGOSLAVOS Y CROATAS. Migración, voces e identidades en Rosario y localidades de la pampa húmeda” Labor de Editor, 2016 Rosario, donde ha volcado parte de los resultados de su investigación.

Cristian Sprljan

csprijan@yahoo.com

Diplomirao je društvenu komunikaciju na Fakultetu prava i društvenih znanosti Nacionalnoga sveučilišta u Cordobi (UNC). Sudjelovao je u aktivnostima Hrvatskoga doma u Cordobi, gdje je bio član Hrvatskoga folklorinoga ansambla „Kolo Velebit”, tajnik Upravnoga odbora tijekom šest godina te je izabran za predsjednika 2006. godine. Od 2002. do 2005. bio je tajnik za tisak i radiodifuziju i generalni koordinator Saveza kolektivnosti useljenika u Cordobi (UCIC). Od otvaranja 2005. godine surađivao je kao tajnik počasnoga konzulata u Cordobi. Suradnik je hrvatskih institucija, poput Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar, u radovima za Leksikon hrvatskog iseljništva i manjina, kao i radijskih emisija poput Glasa Hrvatske. Od 2015. godine kustos je izložbe fotografija Povijest hrvatskog useljavanja u Argentinu. Autor je nekoliko radova poput „Historia de la Inmigración Croata en Córdoba”. Studia Croatica. Revista de Estudios Políticos y culturales (2004.), „Los Croatas en la Argentina”. Revista Todo es Historia, br. 526 (2011.) te zbirke Krv nije voda (Editorial Brujas, 2014.). Od 2018. godine član je Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Hrvatske.

Licenciado en Comunicación Social de la Facultad de Derecho y Ciencias Sociales de la Universidad Nacional de Córdoba (UNC). Ha participado en diversas actividades del Hogar Croata de Córdoba, donde fue miembro del Conjunto Folklórico Croata Kolo Velebit, secretario de la Comisión Directiva durante seis años y elegido presidente en el año 2006. De 2002 a 2005 fue secretario de Prensa y Radiodifusión y coordinador general de la Unión de Colectivos de Inmigrantes de Córdoba (U.C.I.C.). Desde su apertura en el año 2005 fue secretario del consulado honorario en Córdoba. También ha sido colaborador de instituciones croatas, como el Instituto Lexicográfico Ivo Pilar, en trabajos como Leksikon hrvatskog iseljništva i manjina y con programas radiales como La Voz de Croacia. Desde el año 2015 es curador de la muestra fotográfica Historia de las Inmigraciones de la Argentina Croata. Es autor de varios trabajos como “Historia de la Inmigración Croata en Córdoba”. Studia Croatica. Revista de Estudios Políticos y Culturales (2004.), “Los Croatas en la Argentina”. Todo es Historia, 526, (2011) y la Colección La sangre no es agua (Editorial Brujas, 2014). Desde 2018 es miembro del Consejo de Gobierno de la República de Croacia para los croatas fuera de Croacia.

Gordan Stojović

gordans@gmail.com

Obavljao je rukovodeće funkcije u privatnim poduzećima te razne dužnosti u Ministarstvu vanjskih poslova Crne Gore. Proveo je brojna istraživanja o iseljeništvu iz te zemlje. Objavio je nekoliko knjiga na tu temu, kao i na teme vezane za međunarodne odnose i identitet. Temeljna karakteristika njegova rada je uspješna realizacija njegovih pionirskih pot-hvata, bilo da se radi o razvoju prvoga internetskog portala u Crnoj Gori, osnivanju značajnih institucija u dijaspori ili otvaranju prve ambasade Crne Gore u Latinskoj Americi. Jedno vrijeme radio je i kao savjetnik predsjednika Crne Gore za južnoamerička pitanja.

Desempeñó funciones gerenciales en empresas privadas y diversos cargos en el Ministerio de Relaciones Exteriores de Montenegro. Realizó numerosas investigaciones sobre la emigración de ese país. Publicó varios libros sobre la temática, así como sobre temas vinculados con las relaciones internacionales y también sobre identidad. Una característica fundamental de su trabajo es la realización exitosa de sus emprendimientos pioneros, ya sea el desarrollo del primer portal de Internet en Montenegro, la creación de instituciones importantes en la diáspora, o la apertura de la primera Embajada de Montenegro en América Latina. Trabajó también como asesor del presidente de Montenegro para asuntos sudamericanos.

Diana Stolac

diana.stolac@ffri.uniri.hr

Rođena 1956. u Zagrebu, diplomirala na Filozofskom fakultetu u Zagrebu 1979. (jugoslavenski jezici i književnosti i opća lingvistika), magistrirala 1988. i doktorirala 1996. temama iz povijesti hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika. Bila je lektorica na Filozofskom fakultetu u Pragu (Češka, 1980. – 1982.), od 1982. zaposlena na Filozofskom fakultetu u Rijeci. Sveučilište u Rijeci dodijelilo joj je 2022. počasni naziv *professor emeritus*. Područja znanstvenoga zanimanja jesu: povijest hrvatskoga književnog jezika, povijesna i suvremena sintaksa, sintaktostilistika, sociolingvistika, nazivos-lovlje, hrvatski jezik u dijaspori i jezični krajolik. Objavila je trinaest knjiga (monografija i terminoloških rječnika), 20 uredničkih knjiga, 170 znanstvenih članka, 30-ak stručnih članaka te sudjelovala na više od 180 znanstvenih skupova u zemlji i inozemstvu. Od osnivanja 2007. do odlaska u mirovinu 2021. godine bila je voditeljica doktorskoga studija *Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika* na Filozofskom fakultetu u Rijeci. Članica je dviju komisija Međunarodnoga slavističkog komiteta: za sociolingvistiku i za stilistiku te uredništva ili znanstvenih savjeta znanstvenih časopisa *Fluminensia* (a1), *Croatian Studies Review* (Sydney, Australija) i *Zeszyty Cyrilo-Methodiańskie* (Lublin, Poljska). Bila je predsjednica Hrvatskoga društva za primijenjenu lingvistiku (2016. – 2017.). Organizirala je i/ili sudjelovala u organizaciji 14 međunarodnih znanstvenih skupova RFD (1994. – 2025.) i 10 savjetovanja HDPL-a (1998. – 2003.; 2015. – 2019.) te u tiskanju pratećih zbornika radova.

Nacida en Zagreb en 1956, culminó la carrera Lenguas y Literaturas Yugoslavas y Lingüística General en la Facultad de Humanidades y Ciencias Sociales de la Universidad de Zagreb en 1979. Obtuvo su máster en 1988 y se doctoró en 1996 con trabajos de tesis sobre la historia de la lengua literaria croata kajkavski. Fue lectora en la Facultad de Filosofía en Praga (República Checa, 1980-1982) y desde 1982 trabaja en la Facultad de Humanidades y Ciencias Sociales de la Universidad de Rijeka. En 2022 recibió de esta institución el título honorífico de profesora emérita. Sus áreas de interés científico son la historia de la lengua literaria croata, la sintaxis histórica y contemporánea, la sintáctico-estilística, la sociolingüística, la terminología, la lengua croata en la diáspora y el paisaje lingüístico. Ha publicado trece (13) libros (monografías y diccionarios terminológicos), veinte (20) compilaciones de libros, ciento setenta (170) artículos científicos y una treintena de artículos profesionales, y ha participado en más de ciento ochenta (180) reuniones científicas en el país y en el extranjero. Desde su fundación en 2007 hasta su jubilación en 2021 fue directora del programa de doctorado Historia y Dialectología de la Lengua Croata de la Universidad de Rijeka. Es miembro de dos comisiones

del Comité Internacional Eslavístico, la de sociolingüística y la de estilística, y del consejo editorial o el científico de las revistas científicas *Fluminensia* (a1), *Croatian Studies Review* (Sídney, Australia) y *Zeszyty Cyrilo-Metodiańskie* (Lublin, Polonia). Fue presidenta de la Sociedad Croata de Lingüística Aplicada (2016-2017). Organizó y/o participó en la organización de catorce (14) reuniones científicas internacionales RFD (1994-2025) y diez (10) consultas HDPL (1998-2003; 2015-2019) y en la impresión de los libros de actas correspondientes.

Edi Separovic

camaracroata@gmail.com; ediseparovic@hotmail.com

Rođen je u Dubrovniku, u Hrvatskoj, 19. kolovoza 1966. Diplomirani je inženjer pomorskog prometa, diplomirao u Kotoru, u Crnoj Gori, 1990. godine. Od 1990. do 1998. godine plovio je na brodovima hrvatske trgovačke mornarice, obnašajući dužnost od časnika palube do zapovjednika broda. Godine 1999. zbog obiteljskih razloga preselio se u Argentinu i radio kao mornarički stručnjak za studio Capt. Raña i kap. Gutiérrez y Asociados, obavlja poslove nadzora tereta i prekomorskih plovila. Od dolaska u Buenos Aires družio se s hrvatskom zajednicom i aktivno surađivao s Veleposlanstvom RH na raznim događanjima koje ono organizira. Godine 2004. pridružio se agenciji Independent Ship Agent Maritime Agency kao voditelj operacija, upravljajući uvoznim i izvoznim plovilima. Godine 2008., zajedno s još 6 partnera, osnovao je tvrtku Fluvial del Litoral, koja nudi usluge obalnih brodova u lukama San Lorenzo i Rosario. Godine 2011. pridružio se CACIC-u (Argentinsko-hrvatska gospodarska i industrijska komora) te je dio Upravnog odbora od 2014. godine, kao član i tajnik, a u kolovozu 2024. godine izabran je za predsjednika za razdoblje 2024. – 2026.

Nació en Dubrovnik, Croacia, el 19/08/1966. Se recibió de ingeniero en transporte marítimo en Kotor, Montenegro, en 1990. Entre 1990 y 1998 navegó en buques de la marina mercante con bandera croata, desempeñándose en cargos desde oficial de cubierta hasta capitán de buque. En 1999, se trasladó a Argentina por motivos familiares y trabajó como perito naval para el estudio Capt. Raña & Capt. Gutiérrez y Asociados, realizando tareas de peritaje de carga y buques de ultramar. Desde su llegada a Buenos Aires, se ha relacionado con la comunidad croata y ha cooperado activamente con la Embajada de Croacia en diversos eventos organizados por la misma. En 2004, se incorporó a la Agencia Marítima Independent Ship Agent como gerente de operaciones, operando buques de importación y exportación. En 2008, fundó, junto con otros 6 socios, la empresa “Fluvial del Litoral”, ofreciendo servicios de lanchas de cabotaje en los puertos de San Lorenzo y Rosario. En 2011, se asoció a CACIC (Cámara Argentino-Croata de Comercio e Industria) y ha formado parte del Consejo Directivo desde 2014, como vocal y secretario, y en agosto de 2024 fue elegido presidente por el período 2024-2026.

Safira Carolina Tobar Ivelich

safira.tobar@ugm.cl

Diplomirala povijest i diplomirala humanističke znanosti (2022.) na Sveučilištu Gabriela Mistral. Diplomirala povijest, geografiju i društvene znanosti na Zakladi FINDES (2012.) i kulturnu baštinu na Sveučilištu Magallanes (2015.). Stipendistica Croaticuma (2011. – 2013.) Ministarstva vanjskih poslova Hrvatske na Sveučilištu u Zagrebu. Evaluator u Hain Educational Consultingu (2019. do danas), s fokusom na obrazovne i baštinske projekte. Obrazovna evaluatorica u SEP testovima iz povijesti (2017.) i pomoćnica uredništva u akademskim časopisima Magallania, Sophia Austral i Anales de la Patagonia (2018.) Voditeljica je istraživanja „Pioniri Jadrana: Naslijeđe hrvatskih žena u društvu Punta Arenas” (2024. do danas). Sudjelovala je u projektu „Identitet kraja svijeta” (2015.), radeći na digitalizaciji i konzervaciji povijesnih arhiva Patagonije. Pregledala je povijesne arhive pukovnije Pudeto i Caupolicán (2008. – 2010.) za knjige Vojni život u Magallanesu, svezak I. i II. Surađivala je na Projektu dvjestogodišnjice „Izgradnja regije” (2010.) za jačanje regionalnog identiteta u Magallanesu. Govornica na V. kongresu povijesti u Magallanesu, Puerto Natales,

Čile (2005.) i na II. kongresu studenata regionalne povijesti Patagonije, Nacionalno sveučilište Patagonije, Ushuaia, Argentina (2009.).

Licenciada en Historia y Bachiller en Humanidades (2022) por la Universidad Gabriela Mistral. Diplomada en Historia, Geografía y Ciencias Sociales por la Fundación FINDES (2012) y en Patrimonio Cultural por la Universidad de Magallanes (2015). Becaria Croaticum (2011-2013) del Ministerio de Relaciones Exteriores de Croacia en la Universidad de Zagreb. Evaluadora en Hain Consultora Educacional (2019-presente), con enfoque en proyectos educativos y patrimoniales. Evaluadora educativa en pruebas SEP de Historia (2017) y asistente editorial en las revistas académicas Magallania, Sophia Austral y Anales de la Patagonia (2018). Dirige la investigación “Pioneras del Adriático: El legado de las mujeres croatas en la sociedad de Punta Arenas” (2024-presente). Participó en el proyecto “La Identidad del Fin del Mundo” (2015), trabajando en la digitalización y conservación de archivos históricos de la Patagonia. Revisó archivos históricos del Regimiento Pudeto y Caupolicán (2008-2010) para los libros Vida Militar en Magallanes, Tomos I y II. Colaboró en el Proyecto Bicentenario “Construyendo Región” (2010) para fortalecer la identidad regional en Magallanes. Expositora en el V Congreso de Historia de Magallanes, Puerto Natales, Chile (2005), y en el II Congreso de Estudiantes de Historia Regional Patagónica, Universidad Nacional de la Patagonia, Ushuaia, Argentina (2009).

Paula Tresols

pautresols@hotmail.com

Diplomirala je psihologiju na Sveučilištu u Buenos Airesu (UBA), profesorica predškolskoga odgoja i psihoanalitičarka. Kao takva, zainteresirana je za životne priče i procese subjektivacije. Kći majke Hrvatice, prošarana bakinim tranzitima i njezinim putovanjima ovamo i onamo.

Licenciada en Psicología de la Universidad de Buenos Aires (UBA), profesora en educación preescolar y psicoanalista. Como tal, se interesa en las historias de vida y los procesos de subjetivación. Hija de madre croata, atravesada por los tránsitos de mi abuela y sus recorridos de aquí y de allá.

Catalina Vegas Pejkovic

catalinavegaspejkovic@gmail.com

Studentica završne godine sociologije na Nacionalnom sveučilištu u Córdoba, piše svoj završni diplomski rad o identificiranju pripadnika hrvatske zajednice u Córdoba s hrvatskim identitetom, njegovom poviješću i kulturom. Ova tema proizlazi iz identifikacije sa zajednicom i osobnog interesa da sazna podrijetlo vlastite obitelji s majčine strane. Nakon završetka i obrane diplomskog rada, zainteresirana je za nastavak poslijediplomskog studija, bilo magisterija ili doktora-ta, kako bi se specijalizirala za srodnu temu i nastavila projektirati akademsku karijeru povezanu s više kultura.

Estudiante del último año de la carrera de Sociología en la Universidad Nacional de Córdoba, se encuentra escribiendo su tesis final de grado sobre la identificación de los miembros de la comunidad croata de Córdoba con la identidad croata, su historia y cultura. Este tema surge de una identificación con la comunidad y un interés personal por conocer el origen del lado materno de su familia. Luego de finalizar y defender su tesis, está interesada en realizar estudios de posgrado, ya sea un máster o un doctorado, para especializarse en algún tema afín y seguir proyectando una carrera académica conectada con múltiples culturas.

Guillermo Williams

jgwilliams85@gmail.com

Diplomirao povijest na Nacionalnom sveučilištu Patagonije “San Juan Bosco” (UNPSJB). Na ovoj je instituciji docent-istraživač, radi kao izvanredni profesor povijesti Latinske Amerike na smjeru geografije, kao voditelj praktične nastave iz povijesti kolonijalne Amerike na smjeru povijesti te kao voditelj praktične nastave na Odsjeku za sociologiju diplomskog studija znanosti o obrazovanju, sa sjedištem u Esqueli. Istraživač je na Institutu za društvene i političke studije Patagonije (IESyPPat) i u Centru za proučavanje patagonskih i andskih jezika i književnosti (CELLPA). Trenutačno završava doktorat iz povijesti na Nacionalnom sveučilištu u La Plati. Njegov diplomski rad analizira formiranje službenog sjećanja na prošlost Chubuta, temu o kojoj je objavio više članaka i poglavlja u knjigama u regionalnim, nacionalnim i međunarodnim publikacijama. Njegove najnovije publikacije uključuju poglavlje koje je napisao u koautorstvu s dr. Gabrielom Carrizom, a odnosi se na historiografiju pokrajine Chubut, te članak objavljen na velškom jeziku u časopisu Gwerddon, Wales, koji se odnosi na temu njegove disertacije.

Licenciado en Historia por la Universidad Nacional de la Patagonia “San Juan Bosco” (UNPSJB). Es docente investigador en esta institución, desempeñándose como profesor adjunto de Historia Latinoamericana en la carrera de geografía, como jefe de trabajos prácticos Historia de América Colonial en la carrera de historia, y como jefe de trabajos prácticos en la cátedra Sociología de la Licenciatura en Ciencias de la Educación, sede Esquel. Es investigador del Instituto de Estudios Sociales y Políticos de la Patagonia (IESyPPat) y el Centro de Estudios de Lenguas y Literaturas Patagónicas y Andinas (CELLPA). Actualmente está finalizando su doctorado en historia en la Universidad Nacional de La Plata. Su tesis analiza la conformación de una memoria oficial del pasado chubutense, temática sobre la cual ha publicado múltiples artículos y capítulos de libro en publicaciones de alcance regional, nacional e internacional. Sus últimas publicaciones comprenden un capítulo, en coautoría con el Dr. Gabriel carrizo, referido a la historiografía provincial chubutense, y un artículo publicado en idioma galés en la revista Gwerddon, de Gales, referido a su tema de tesis.

Vania Yutronic Iratchet

vania.yutronic@gmail.com

Čileansko-hrvatska psihologinja koja živi u Hrvatskoj i Španjolskoj, vodi projekt @croacianuestracasa koji se fokusira na psihosocijalni učinak migracija na hrvatsku dijasporu i latinoameričke povratnike. Obučena u sistemskoj psihoterapiji, EMDR-u, obiteljskim konstelacijama i ima magisterij iz rodnih studija; specijalizirana za traume, anksioznost i poremećaje raspoloženja, s rodno osjetljivim pristupom. Vania integrira transgeneracijsku i sustavnu perspektivu, nudeći sveobuhvatnu terapiju koja se bavi individualnom i obiteljskom dinamikom. Tijekom svoje karijere radila je u vladinim i nevladinim organizacijama u Čileu. Prije povratka u Hrvatsku bila je savjetnica za mentalno zdravlje Ministarstva zdravstva Čilea. Ima veliko iskustvo u formuliranju javnih politika, tehničkoj podršci i obrazovanju. Također je bila članica humanitarne i solidarne skupine EMDR Chile za intervencije u stabilizaciji i prevenciji posttraumatskog stresa kod ljudi pogođenih izvanrednim situacijama i katastrofama, a trenutačno pruža online terapiju i podučava na Sveučilištu Diego Portales i član je udruge EMDR Španjolska.

Psicóloga chilena/croata radicada en Croacia y España, dirige el proyecto @croacianuestracasa, centrándose en el impacto psicosocial de la migración para la diáspora croata y los retornados latinoamericanos. Formada en psicoterapia sistémica, EMDR, Constelaciones Familiares y posee un Máster en Estudios de Género; se especializa en trauma, ansiedad y trastornos del estado de ánimo, con un enfoque sensible al género. Vania integra perspectivas transgeneracionales y sistémicas, ofreciendo una terapia integral que aborda las dinámicas individuales y familiares. A lo largo de su carrera, ha trabajado en organismos gubernamentales y no gubernamentales en Chile. Antes de retornar a Croacia, fue asesora en salud mental del Ministerio de Salud de Chile. Tiene amplia experiencia en formulación de políticas públicas, apoyo

técnico y educación. También fue miembro del grupo de ayuda humanitaria y solidaria de EMDR Chile para intervenir en la estabilización y prevención del estrés postraumático en las personas afectadas por situaciones de emergencias y desastres y, actualmente, brinda terapia y docencia en línea en la Universidad Diego Portales y es miembro de la Asociación EMDR España.

Oliver Zambrano Alemán

universocroata@gmail.com

Doktorand povijesti na Središnjemu sveučilištu Venezuele, magistar znanosti iz međunarodnih odnosa i prvostupnik povijesti na istom sveučilištu (UCV) u Venezueli. Bavi se istraživanjem i promicanjem hrvatske povijesti i kulture već dva desetljeća, a trenutačno kroz Universo Croata, projekt koji mu omogućuje da priređuje konferencije, radionice, tečajeve, seminare i prezentacije namijenjene uglavnom govornicima španjolskoga jezika. Bio je i profesor seminara i izbornih predmeta vezanih za hrvatsku povijest u Školi povijesti UCV-a (2006. – 2017.) i predavač početnoga tečaja hrvatskoga jezika u KUD-u Hrvatskih gospođa Venezuele (2013. i 2018.). Teme kojima se bavio u disertacijama, knjigama i znanstvenim člancima o Hrvatskoj tiču se migracijskih procesa, političkih ideja, pomorskoga razgraničenja, književnosti, ilirskoga pokreta i Domovinskoga rata.

Doctorando en Historia en la Universidad Central de Venezuela, Magister Scientiarum en Relaciones Internacionales y Licenciado en Historia de la misma universidad (UCV) de Venezuela. Se dedica a la investigación y promoción de la historia y la cultura croata desde hace dos décadas y en la actualidad a través de Universo Croata, emprendimiento que le permite ofrecer conferencias, talleres, cursos, seminarios y ponencias dirigidos principalmente a hispanohablantes. Ha sido también profesor de seminarios y materias electivas vinculadas a la historia de Croacia en la Escuela de Historia de la UCV (2006-2017) e instructor de idioma croata básico en la Asociación Cultural de Damas Croatas de Venezuela (2013 y 2018). Los temas abordados en tesis, libros y artículos académicos sobre Croacia han sido los procesos migratorios, las ideas políticas, la delimitación marítima, la literatura, el movimiento ilirio y la guerra patria.

2024.